

INSTITUT MERCÈ RODOREDÀ

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE INSTITUT MERCÈ RODOREDÀ

[Continguts](#)

Recull d'objectius, tradicions, estratègies i activitats que fonamenten la presa de decisions a
l'Institut Mercè Rodoreda de l'Hospitalet de Llobregat

Versió de juliol de 2021
Aprobat el 8 de juliol de 2021

Contingut del PEC

1	CONTEXT	1
1.1	Història	1
1.2	Situació	4
2	IDENTITAT I CARÀCTER PROPIS	6
2.1	Principis rectors (article 2 de la LEC)	6
2.1.1	Principis generals	6
2.1.2	Principis específics	7
2.1.3	Principis organitzatius	8
2.2	Caràcter propi	8
2.3	Plantejament institucional: missió, visió i valors	9
2.3.1	Missió	9
2.3.2	Visió	10
2.3.3	Valors	10
3	CARACTERÍSTIQUES DEL CENTRE	11
4	PLANTEJAMENTS EDUCATIUS	17
4.1	Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar	17
4.2	Prioritats i objectius educatius	18
4.2.1	Objectiu 1: formar alumnes amb excel·lència i equitat	18
4.2.2	Objectiu 2: mantenir un ambient òptim de cohesió social	19
4.3	El projecte lingüístic	20
5	EL CURRÍCULUM	21
5.1	Criteris d'organització pedagògica	21
5.1.1	Criteris per a la confecció dels grups	22
5.1.2	Assignació de tutors/es als grups	23
5.1.3	Criteris per a l'adjudicació d'alumnat a un grup flexible (roda) i al grup de pedagogia terapèutica (PT)	24
5.1.4	Comissió per crear les rodes d'instrumentals i la de pedagogia terapèutica	24
5.1.5	Periodicitat de la presa de decisions que afecten a la composició de les rodes i del grup de pedagogia terapèutica	25
5.1.6	Assignació de matèries específiques (optatives) als alumnes d'ESO	25
5.1.7	Assignació de matèries de modalitat i optatives als alumnes de batxillerat	26
5.1.8	Acollida de professors nous	27
5.1.9	Implicació de les famílies	30
5.2	El projecte curricular	32
5.2.1	ESO LOMCE	32
5.2.2	Treball de síntesi (TS) i projecte de recerca (PR) a l'ESO	34
5.2.3	Batxillerat LOMCE	34
5.2.4	Formació professional	37
5.3	Acords de claustre per a la millora de les competències bàsiques	43
5.3.1	Projecte Pla de lectura	43

5.3.2	Pla d'escriptura.....	46
5.3.3	Pla d'oralitat	48
5.3.4	Protocol de resolució de problemes	48
5.3.5	Pla d'excel·lència de batxillerat	49
5.3.6	Impuls de les llengües estrangeres	50
5.4	L'avaluació i promoció	50
5.4.1	Criteris d'avaluació a l'ESO, batxillerat i CFGS	50
5.4.2	Anàlisi dels resultats de les avaluacions	51
5.4.3	Coincidència de proves d'avaluació	51
5.4.4	ESO.....	52
5.4.5	Batxillerat	59
5.4.6	Cicle formatiu de grau superior	65
6	L'ORGANITZACIÓ	71
6.1	Criteris que defineixen l'estructura organitzativa	71
6.1.1	Flux d'informació entre els equips docents i l'equip directiu	71
6.1.2	Flux d'informació entre els departaments didàctics i l'equip directiu	72
6.1.3	Flux d'informació entre l'AMPA i l'equip directiu	72
6.1.4	Flux d'informació entre els pares i mares delegats i l'equip directiu	73
6.1.5	Flux d'informació entre els representants dels alumnes i l'equip directiu	73
6.1.6	Flux d'informació entre els alumnes i l'equip directiu en projectes participatius	74
6.1.7	Flux d'informació entre les famílies i l'equip directiu	75
6.2	Organigrama.....	75
6.2.1	Organigrama de govern (consell escolar)	75
6.2.2	Organigrama de gestió	76
6.2.3	Organigrama de Departament didàctics	78
6.3	Lideratge i equips de treball.....	78
6.3.1	Gestió de govern (reunió d'equip directiu).....	81
6.3.2	Coordinació pedagògica (reunió de coordinació)	81
6.3.3	Seguiment pedagògic (reunions d'equip docent)	81
6.3.4	Atenció a la diversitat (reunions de la comissió d'atenció a la diversitat o comissió socioeducativa)	82
6.3.5	Gestió de plans i projectes (reunions de caps de departament)	82
6.3.6	Gestió de plans i projectes (reunions de claustre).....	83
6.3.7	Reunió d'avaluació final (reunions del consell de direcció)	83
6.3.8	Altres reunions	84
7	LA INCLUSIÓ	85
7.1	Principis d'inclusió i coeducació.....	85
7.2	Atenció domiciliària.....	86
7.3	Col·laboració amb altres serveis d'atenció específica (HDA)	86
7.4	CREDA (atenció a alumnes amb deficiències auditives)	87
7.5	CREDV (atenció a alumnes amb deficiències visuals)	88
7.6	L'acollida.....	89
7.6.1	Pla d'acollida	89

8	LA DIVERSITAT	93
8.1	Criteris que orienten l'atenció a la diversitat	93
8.2	Pla d'atenció a la diversitat	93
8.2.1	Grups flexibles (rodes)	94
8.2.2	Els plans individuals (PI)	97
8.2.3	Simultaneïtat d'estudis d'ESO i batxillerat amb estudis de música 98	
8.2.4	Simultaneïtat d'estudis d'ESO i batxillerat amb la pràctica intensiva de l'esport.....	101
8.2.5	Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa 103	
8.2.6	Atenció als alumnes amb trastorns i dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDA/H) 106	
8.2.7	Atenció als alumnes amb dislèxia	108
8.2.8	Atenció als alumnes amb deficiències visuals i auditives.....	111
8.2.9	Unitat d'escolarització compartida (UEC).....	112
8.2.10	Alumnes en situació de risc.....	115
8.2.11	Aula d'estudi tutelada	118
8.2.12	Realització de deures.....	119
9	LA CONVIVÈNCIA	122
9.1	Recomanacions del síndic de greuges	122
9.1.1	Recomanacions de caràcter general.....	122
9.1.2	Recomanacions de caràcter organitzatiu	122
9.1.3	Recomanacions específiques per a la intervenció en situacions d'assetjament o violència als centres.....	123
9.1.4	Recomanacions sobre la necessitat de seguir i investigar les situacions d'assetjament escolar.....	123
9.2	Altres recomanacions sobre els conflictes.....	123
9.3	Principis i objectius per a l'aprenentatge de la convivència	124
9.3.1	Principis d'actuació.....	124
9.3.2	Objectius generals.....	125
9.4	Projecte de convivència.....	126
9.4.1	Aspectes de convivència a nivell de centre.....	126
9.4.2	Aspectes de convivència a nivell d'aula	137
9.4.3	Aspectes de convivència a nivell d'entorn.....	144
10	L'ORIENTACIÓ I TUTORIA.....	153
10.1	Objectius de l'orientació i seguiment de l'alumne	153
10.2	Organització de la tutoria.....	154
10.3	Orientació	154
10.4	Pla d'acció tutorial	155
10.4.1	Objectius	156
10.4.2	Organització	159
10.4.3	Activitats amb els pares	160
10.4.4	Activitats amb l'equip docent.....	160
10.4.5	Activitats amb l'alumnat.....	161
10.4.6	Temporització.....	161
10.4.7	Avaluació.....	170
10.5	Formació en centres de treball (cicles formatius)	170

11 LA PARTICIPACIÓ.....	172
11.1 Mecanismes de participació	172
11.1.1 Carta de compromís educatiu	172
11.2 Òrgans de participació.....	172
11.3 Àmbits de participació	174
11.3.1 Aula.....	174
11.3.2 Centre	174
11.3.3 Entorn.....	175
12 L'AVALUACIÓ INTERNA.....	176
12.1 Indicadors de progrés.....	178
12.1.1 De context	179
12.1.2 De resultats	182
12.1.3 De processos	186
12.1.4 De recursos	191
13 LA PROJECCIÓ EXTERNA I L'ATENCIÓ A L'USUARI.....	192
13.1 Principis de servei i atenció al públic.....	192
13.1.1 La relació amb les famílies	193
13.1.2 Actuacions en cas de queixes	194
13.1.3 Reclamacions a les qualificacions.....	194
13.2 Relacions amb institucions públiques.....	195
13.2.1 Adscripció. Coordinació primària-secundària	197
13.2.2 Projectes Intercentres	197
13.3 Relacions amb empreses	198
13.4 Programes internacionals	199
13.5 Premis i concursos	199
Annex 1: Projecte d'organització pròpia dels ensenyaments LOE (2007-2011) i prorrogat el 2011-2015	203
Annex 2: Projecte lingüístic (2017-2018).....	214
Annex 3: Pla de lectura. Millora de la competència bàsica lectora a l'ESO i al batxillerat.....	228
Annex 4: Pla d'escriptura	234
Annex 5: Dossier del treball de recerca de batxillerat	278
Annex 6: Pla d'oralitat	292

Projecte educatiu de centre (PEC)

1 CONTEXT

1.1 Història

L'origen del nostre centre es remunta oficialment a l'any 1978, en plena transició democràtica, i respon a la demanda històrica dels veïns del barri per tenir un institut públic proper. Apareixem per primer cop al REAL DECRETO 2048/1978, de 29 de junio, por el que se crean 29 Institutos Nacionales de Bachillerato mixtos que es publica al BOE número 207 de 30 d'agost de 1978. Aquell curs les classes van començar en un barracots situats al barri del Gornal i no va ser fins al curs 1979-1980 (més concretament al gener de 1980) que no es va inaugurar l'edifici actual. Va ser llavors que el claustre de professors va escollir de forma democràtica el nom del centre, després de consultar i demanar permís a la mateixa Mercè Rodoreda. Mercè Rodoreda no participava en actes públics i no va venir mai al centre. Malgrat tot, ens va escriure una carta d'agraïment encoratjant-nos a portar a terme la tasca docent per «elevant fins al màxim tot el que de bo (els alumnes) portin a dintre». En aquell temps els estudis que s'impartien eren els 3 cursos de BUP i el COU, amb alumnes que arribaven amb 13-14 anys provinents de 8è d'EGB.

El curs 1990-1991 comença de forma pionera el Mòdul de Medi Ambient que, més tard, amb l'arribada de la LOGSE, es convertiria en el Cicle Formatiu de Química Ambiental. Aquest cicle formatiu ha estat i continua essent un cas d'èxit educatiu amb un alt grau d'inserció laboral. Al curs següent es va realitzar la permuta d'espais entre la Generalitat i l'Ajuntament, que va fer desaparèixer el cementiri d'autobusos i les nostres antigues pistes, que ocupaven l'espai que ara ocupa el camp de futbol de l'Hospitalense. Les nostres pistes actuals ocupen l'espai del que abans era un solar abandonat.

El curs 1996-1997 arriben al centre l'ESO i l'actual batxillerat amb l'aplicació de la LOGSE, i comença l'adaptació de la comunitat educativa als nous alumnes d'11-12 anys. Alguns canvis van ser ben evidents, com ara la incorporació de la tecnologia dins del currículum oficial, fet que va fer necessària la creació de

dues aules-taller. Aquests dos espais nous van substituir els que ocupaven uns lavabos i l'antic seminari de religió, per una banda, i l'habitatge del conserge, per l'altra. Llavors, ens vam haver d'adaptar a un nou públic amb interessos i expectatives molt diferents dels que havíem tingut fins aleshores. Això va constituir un gran repte que hem superat amb èxit gràcies al treball en equip de tota la comunitat educativa.

En el període 2002-2003 s'acaba la urbanització definitiva de la rambla Marina en el tram central. Malgrat l'evident millora de l'entorn durant aquest període (soterrament de les vies del Carrilet, construccions de nous habitatges, arribada del metro al barri...), resta encara pendent la urbanització de l'entorn que encara inclou les indústries com a protagonistes del paisatge veïnal. De forma anecdòtica, aquell curs vam rebre el primer projector digital.

El curs 2005-2006 es va portar a terme el que, probablement, ha estat la major despesa del Departament d'Ensenyament a les nostres instal·lacions. Ens referim a la construcció de l'ascensor i l'adequació dels accessos al centre per a persones amb la mobilitat reduïda. Vam haver de canviar l'entrada dels vehicles, que entraven directament a l'espai de les pistes per l'actual emplaçament. Una conseqüència inevitable va ser el canvi de direcció postal: vam deixar d'entrar al centre pel 139 del carrer Cobalt per fer-ho pel 393 de la Rambla Marina. Durant aquest curs també vam rebre les dotacions més antigues de kits multimèdia d'aula.

El 2007-2008 vam començar a aplicar un projecte d'organització pròpia dels ensenyaments LOE, que es va prorrogar el 2011. Aquest projecte és explicat en detall a l'annex 1. Aquest projecte pedagògic propi ha permès adequar el currículum a les necessitats dels nostres alumnes creant dos itineraris clars a 4t d'ESO i un tercer per als alumnes amb més dificultats. Aquesta manera de fer, arribar a acords de claustre posant la pedagogia en el punt central, és un dels trets característics del nostre centre.

El curs 2009-2010 vam començar a dissenyar el pla estratègic PAC09, que va marcar els objectius que cal assolir durant els següents quatre cursos. Anava acompanyat d'una dotació pressupostària d'aproximadament 131.000 €, dels

quals només vam arribar a cobrar, per causa de la crisi econòmica, 51.000 €. Fruit d'aquest projecte és la normalització de la cultura avaluativa al centre, la consolidació, el control i el seguiment de les bones pràctiques, la renovació d'espais com el vestíbul i la sala de professors, o la compra de pissarres digitals. En aquest període també hem pogut disposar de connexió de fibra òptica, cosa que ha fet oblidar els talls de connexió a què estàvem acostumats.

El curs 2014-2015 es va adaptar el PEC a la Llei d'educació de Catalunya (LEC) amb la incertesa de l'aplicació de la LOMCE. Incertesa que continua al final del curs 2018-2019. En aquest període de temps hem encetat i consolidat projectes que tenen i tindran un evident impacte en els resultats i en la vida del centre. Ens referim al projecte d'intercanvi amb Hongria Alltalkie, realitzat els cursos 2016-2017 i 2017-2018, a la realització d'activitats d'aprenentatge-servei i al Servei comunitari, al disseny del nou Pla d'oralitat del centre, a l'acceptació del projecte IMR digital com a projecte d'innovació educativa, al projecte Tàndem amb el Museu d'Història de l'Hospitalet o als nous projectes d'intercanvi en anglès i francès. En l'horitzó tenim el nou paradigma de l'avaluació per competències que ha de fer repensar les activitats d'ensenyament-aprenentatge i que han de ser el marc per continuar amb la reflexió, l'avaluació interna i el disseny de perfils professionals que catalitzin el procés de canvi. És per aquest motiu que durant els cursos 2018-2021 hem participat en la Xarxa de competències bàsiques.

Sense cap dubte l'esclat de la pandèmia per COVID-19 el març el 2020 ha estat el fet que més ha afectat l'organització i la tasca docent al nostre centre. El període de confinament ens va canviar la vida personal i acadèmica a tota la comunitat educativa. Vam haver de reprogramar les activitats i els criteris d'avaluació. El 12 de març el Departament d'Educació va prendre la decisió de suspendre l'activitat als centres escolars per un període de dues setmanes. L'evolució de la pandèmia obligà a acabar el curs de forma telemàtica. Malgrat això, els centres vam haver de redactar un pla d'obertura durant el mes de juny per poder fer tasques administratives, fer preparació de les proves de les PAU, seguiment i comiat dels alumnes de 4t, 2n de batxillerat i cicles formatius.

Durant el trimestre que vam estar confinats es va haver de fer llistes d'alumnes amb problemes de connexió, llistes d'alumnes que havien de rebre les targetes de copagament associades a les beques menjador, vam haver de gestionar llistes per coordinar el lliurament de material TAC i connexions als alumnes amb més dificultats materials. També vam haver de seguir generant els documents de seguiment i avaluacions dels alumnes en condicions que no eren òptimes.

No cal dir que la tasca dels tutors va ser fonamental, tant pel que fa al seguiment personal dels nois i noies com per totes les tasques administratives que es van dur a terme. Podem afirmar que la majoria de famílies i alumnes han pogut acabar el curs de forma telemàtica. Ara bé, hi ha un tant per cent d'alumnes desconnectats amb els que ha estat difícil d'establir-hi lligams, sobretot a l'ESO. De l'experiència d'aquest darrer trimestre i de les aportacions dels alumnes i les famílies es va palesar la necessitat d'unificar canals de comunicació i de planificar formació al professorat en TAC. El curs 2020-2021 ha començat en modalitat presencial a tots els nivells educatius i amb l'avançament del Pla d'Educació Digital de Catalunya que ha de permetre que tots els alumnes de 3r i 4t d'ESO, de batxillerat i cicles formatius de grau mitjà rebin ordinadors portàtils i connectivitat, si escau. A banda els alumnes dels altres nivells també en rebran si els cal.

La participació de la comunitat educativa és fonamental per concretar aquest document i poder disposar d'aquest projecte de projectes que ha de guiar, inspirar i, en definitiva, ser el marc de treball de totes les accions i reflexions al nostre institut.

1.2 Situació

L'institut està situat al sud del barri Centre de la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat, a tocar del barri de Bellvitge, en un entorn que inclou el passeig de la rambla Marina, edificis d'habitatges dels anys setanta i indústries. Rep alumnes dels barris Centre, Sant Josep i Sant Feliu, tot i que també hi vénen alguns alumnes escadussers d'altres zones de l'Hospitalet, com Bellvitge o la

Torrassa, o fins i tot de Cornellà, que han estat escolaritzats a escoles adscrites del barris esmentats.

El nostre centre gaudeix d'una situació òptima des del punt de vista de l'accessibilitat. Tenim una parada de FFCC (L8, S33, S4, S8, R5, R50, R6, R60), de Metro (L1) i d'autobusos (79, 110, LH2, L10, L11, M12, M14, L52, L82, L85, N13, N15) just a tocar. L'estació de Renfe (RG1, R1, R3 i R4) és a quinze minuts i pel nostre carrer hi passa un carril bici. També disposem de pàrquing per a cotxes, motocicletes i bicicletes.

2 IDENTITAT I CARÀCTER PROPIS

2.1 Principis rectors (article 2 de la LEC¹)

2.1.1 Principis generals

El sistema educatiu, en el marc dels valors definits per la Constitució i per l'Estatut, es regeix pels principis generals següents:

- a) El respecte dels drets i els deures que deriven de la Constitució, l'Estatut i la resta de legislació vigent.
- b) La transmissió i la consolidació dels valors propis d'una societat democràtica: la llibertat personal, la responsabilitat, la solidaritat, el respecte i la igualtat.
- c) La universalitat i l'equitat com a garantia d'igualtat d'oportunitats i la integració de tots els col·lectius, basada en la coresponsabilitat de tots els centres sostinguts amb fons públics.
- d) El respecte de la llibertat d'ensenyament, la llibertat de creació de centres, la llibertat d'elecció entre centres públics o centres altres que els creats pels poders públics, la llibertat de càtedra del professorat i la llibertat de consciència dels alumnes.
- e) El pluralisme.
- f) La inclusió escolar i la cohesió social.
- g) La qualitat de l'educació, que possibilita l'assoliment de les competències bàsiques i la consecució de l'excel·lència, en un context d'equitat.
- h) El conreu del coneixement de Catalunya i l'arrelament dels alumnes al país, i el respecte a la convivència.
- i) El respecte i el coneixement del propi cos.

¹ Llei d'Educació de Catalunya

- j) El foment de la pau i el respecte dels drets humans.
- k) El respecte i la preservació del medi ambient i el gaudi respectuós i responsable dels recursos naturals i del paisatge.
- l) El foment de l'emprenedoria.
- m) La coeducació i el foment de la igualtat real i efectiva entre dones i homes.
- n) L'afavoriment de l'educació més enllà de l'escola.
- o) L'educació al llarg de la vida.
- p) El respecte del dret de mares i pares perquè llurs fills rebin la formació religiosa i moral que vagi d'acord amb llurs conviccions.
- q) L'exclusió de qualsevol mena de proselitisme o adoctrinament.

2.1.2 Principis específics

El sistema educatiu es regeix pels principis específics següents:

- a) La formació integral de les capacitats intel·lectuals, ètiques, físiques, emocionals i socials dels alumnes que els permeti el ple desenvolupament de la personalitat, amb un ensenyament de base científica, que ha d'ésser laic, d'acord amb l'Estatut, en els centres públics i en els centres privats en què ho determini llur caràcter propi.
- b) La vinculació entre pensament, emoció i acció que contribueixi a un bon aprenentatge i condueixi els alumnes a la maduresa i la satisfacció personals.
- c) La capacitació cultural, científica i tècnica que permeti als alumnes la plena integració social i laboral.
- d) L'habilitació per a l'aprenentatge permanent.
- e) L'estímul i el reconeixement de l'esforç i la valoració del rigor, l'honestetat i la constància en el treball.

- f) La capacitat per a exercir activament la ciutadania.
- g) L'aplicació general de criteris i procediments d'avaluació.
- h) La competència per a la utilització autònoma i creativa dels sistemes digitals.
- i) La competència per a l'anàlisi i la contrastació de tota la informació, sigui quin sigui el mitjà de transmissió.

2.1.3 Principis organitzatius

El sistema educatiu es regeix pels principis organitzatius següents:

- a) El funcionament integrat i la gestió descentralitzada.
- b) La flexibilitat suficient per anar-se adaptant a les necessitats canviants de la societat.
- c) L'autonomia de cada centre.
- d) La participació de la comunitat educativa.
- e) La promoció del reconeixement social i professional del professorat.
- f) El compromís de les famílies en el procés educatiu i l'estímul i el suport per a fer-lo possible.
- g) La programació de les necessitats educatives territorialment i socialment equilibrada que emmarca tots els centres sostinguts amb fons públics.
- h) La col·laboració, la cooperació i la coresponsabilització amb els ajuntaments i altres administracions públiques.

2.2 Caràcter propi

L'Institut Mercè Rodoreda es defineix com a centre que té les característiques que es presenten tot seguit.

Caràcter propi

- Inclusiu
- Laic
- Respectuós amb la pluralitat
- De qualitat pedagògica
- Obert a la innovació
- De direcció responsable
- De dedicació i professionalitat docent
- De cultura avaluativa
- Que ret comptes
- Que implica les famílies
- Que fomenta la participació de la comunitat escolar
- Que preserva l'equitat
- Que cerca l'excel·lència
- Que respecta les idees i les creences dels alumnes i de llurs mares, pares o tutors
- Compromès amb la ciutat
- Que respecta el medi ambient

2.3 Plantejament institucional: missió, visió i valors

2.3.1 Missió

El nostre centre té com a objectiu principal formar persones des d'un punt de vista integral. D'aquesta manera, formem ciutadans preparats per ser competents en diversos àmbits: nois i noies amb una competència social que els permet integrar-se en una societat canviant, preparats amb rigor curricular i orientats per continuar la seva formació personal i acadèmica més enllà de l'educació obligatòria; nois i noies que, gràcies al seu bagatge cultural i al rigor en el plantejament dels diversos continguts i a les competències adquirides, continuen els seus estudis a la Universitat i reforcen el seu sentiment de pertinença al centre gràcies a les diverses ofertes pedagògiques i de lleure; nois i noies, en tots els casos, que respecten les altres persones i que conviuen en un marc de respecte, seguretat i companyonia que els permet ajudar qui ho necessita i exigir el compliment de les normes de convivència quan cal. És un

institut que dedica molts esforços a normalitzar el català, que ha estat pioner en la introducció de les noves tecnologies, que ha estat capaç de dinamitzar els seus recursos per desenvolupar i implementar un cicle formatiu de grau superior de Química Ambiental, que ha aportat uns recursos materials i humans diferenciats; un centre que ha tingut i té en compte els beneficis de l'aprenentatge de les llengües estrangeres, un centre que demostra la seva capacitat d'adaptació als canvis amb valentia portant a terme projectes pedagògics propis i desenvolupant diversos plans d'innovació.

2.3.2 Visió

El nostre centre es planteja grans reptes de futur. Pretén consolidar tots els projectes pedagògics i d'innovació per encetar-ne de nous. Volem actualitzar les metodologies pedagògiques en el nou paradigma de les tecnologies de l'aprenentatge i de la comunicació i el treball cooperatiu. És per això que cal mantenir els cercles de qualitat derivats de l'avaluació interna. També hem de potenciar els canals de participació dels alumnes i de les seves famílies en la vida quotidiana per reforçar-ne el sentiment de pertinença i la cohesió social.

2.3.3 Valors

L'educació que oferim a la ciutat es fonamenta en els valors següents:

Valors

- Educació integral de l'alumnat: socialització i integració, bona convivència, coeducació, diàleg, treball cooperatiu.
- Aprenentatge reflexiu.
- Innovacions en tots els camps i adaptació a la realitat canviant, tot potenciant la interdisciplinarietat.
- Estímul de la curiositat cultural i de la creativitat.
- Compromís, rigor i exigència.
- Participació positiva i responsable.
- Català com a llengua de referència en tots els àmbits de la vida escolar.

3 CARACTERÍSTIQUES DEL CENTRE

El nivell socioeconòmic general de les famílies dels nostres alumnes és mitjà-mitjà baix. Els nostres alumnes són fills, en la seva majoria, de famílies de classe treballadora i de professionals diversos que valoren l'educació com a element primordial. Al nostre barri l'educació continua funcionant com a ascensor social, malgrat la conjuntura econòmica i els seus alts i baixos. L'entorn més immediat de l'institut ha millorat moltíssim des de la construcció de l'edifici l'any 1979: es va asfaltar la rambla Marina i posteriorment es va urbanitzar, amb la consegüent desaparició dels cementiris de cotxes i d'autobusos; el Metro va arribar cap a l'any 1987, i, finalment, es va obrir tota la rambla als vianants. Actualment es reprèn el projecte d'urbanització de la capçalera de la Rambla Marina amb habitatges d'alta qualitat. Restava encara la urbanització de la part mitja de la rambla i del Passatge Milans, que continua essent bàsicament industrial.

El nombre d'immigrants és baix en comparació amb la mitjana de la ciutat: el preu de l'habitatge és el més alt de l'Hospitalet i això frena l'arribada de població econòmicament més desfavorida. Al voltant del 4 % dels alumnes provenen d'altres països, de manera que l'aula d'acollida ha pogut integrar aquests alumnes en el país i en la llengua catalana força satisfactòriament. Lamentablement, les retallades i la disminució del nombre d'alumnes amb aquest perfil va fer desaparèixer l'aula d'acollida al final del curs 2012-2013. Posteriorment, la vam tornar a recuperar el curs 2017-2018. Durant aquests quatre cursos els alumnes nous vinguts van ser atesos de forma insuficient en funció dels seus PI i de les adaptacions a l'aula.

Al voltant del 60 % dels alumnes provenen de l'escola Patufet Sant Jordi i de l'escola Busquets i Punset, els més propers, amb dues línies cadascun, però també rebem molts alumnes de l'escola Pau Sans, de l'escola Sant Josep-El Pi, de l'escola Joan Maragall, de l'escola Ausiàs March i, en un nombre menor, de l'escola Pablo Neruda i de l'escola Josep Janés (en el cas d'aquests dos

últims, per motius geogràfics). Les relacions amb els centres de primària són estretes: hem compartit el projecte PUNTEDU amb dos centres de primària i també d'altres activitats (festa de la Castanyada, Carnestoltes, sessions informatives per als pares de 5è i 6è de primària), projectes d'aprenentatge servei d'anglès i música i mantenim reunions periòdiques de coordinació amb els centres de primària de la zona. El mateix es pot afirmar dels instituts de la ciutat: tots els directors participen a la junta local i al seminari de formació organitzat cada any pel CRP, de manera que la comunicació entre nosaltres és molt àgil i fluïda, la qual cosa permet el traspàs de bones pràctiques i una acció conjunta en molts terrenys: setmana de portes obertes, agendes i carpetes amb el mateix disseny...

La llengua materna de la majoria dels alumnes, com al conjunt de l'Hospitalet, és el castellà. Queda, per tant, camí per recórrer si volem aconseguir la igualtat en el coneixement i en l'ús de les llengües oficials de Catalunya, sobretot pel que fa als alumnes nouvinguts. La llengua vehicular és el català i celebrem les festes tradicionals del país: la Castanyada, el Nadal, Carnestoltes, Sant Jordi, Jocs Florals i d'altres no tan oficials, però no menys importants, com la festa de final de curs.

Amb la instauració de l'ESO vam haver d'afrontar un aspecte nou, un gran repte: com encarar l'atenció a la diversitat en un marc d'educació inclusiva i orientada a un alumnat amb noves necessitats. L'Institut Mercè Rodoreda va entendre que aquest aspecte era clau i va prendre decisions fonamentals, sempre des del debat pedagògic. Es van instaurar les reunions d'equip docent setmanals obligatòries en què es tracten els temes més importants del dia a dia, sempre tenint l'alumne/a en el punt central. És l'òrgan de coordinació per excel·lència, una eina que permet programar les accions a l'aula, detectar problemàtiques o situacions de risc, fer el seguiment dels alumnes. A més, és un canal de comunicació important entre la comunitat educativa.

Des d'un inici, es va creure en l'organització de les matèries instrumentals en grups flexibles adaptats als nivells dels alumnes, organització que ha rebut el nom de roda. Es tracta d'una organització complicada des del punt de vista

logístic (els horaris no són fàcils d'optimitzar) perquè hem intentat sempre que el mateix professor/a d'una matèria atengui els subgrups de la mateixa classe. També es va entendre que els alumnes no podien estar un trimestre sense cursar matèries instrumentals, de manera que ens vam avançar a l'Administració i vam transformar crèdits variables en obligatoris. La dotació de professorat ha anat minvant i actualment el recurs de les agrupacions flexibles (rodes) només es pot oferir a 1r i 2n d'ESO. A 3r i 4t d'ESO agrupem els alumnes amb més dificultats en dos grups. Tampoc no hem d'oblidar el treball de la mestra de pedagogia terapèutica amb els alumnes que, per circumstàncies diverses, no han assolit les competències bàsiques de primària i treballa donant suport als subgrups de roda. També hem de destacar la incorporació de l'orientadora educativa com a recurs fonamental en l'atenció a la diversitat al nostre centre i les reunions setmanals de la comissió d'atenció a la diversitat. Aquesta dedicació de recursos als que més ho necessiten té un retorn clar en els resultats acadèmics dels alumnes. Més encara, som un centre que inclou i atén la diversitat funcional, essent el centre de referència a la ciutat per a alumnes amb discapacitats visuals i auditives, un altre gran repte pedagògic que ens posa a prova i que rep el suport d'especialistes externs al centre. Des del curs 2016-2017 l'institut és un centre amb programa específic d'audició i llenguatge en modalitat oral, anteriorment anomenat, centre d'agrupament de sords. Per tant, compta amb la dotació d'especialistes d'audició i llenguatge. L'objectiu d'aquest programa és la inclusió de l'alumnat sord en el centre i oferir la intensitat de mesures i suports adequats per millorar-ne el nivell competencial. A més, aquest alumnat rep el suport del CREDA (centre específic de recursos educatius per a deficients auditius). Els logopedes de CREDA intervenen de forma directa amb l'alumnat sord que ho necessita.

No s'ha d'entendre, i no ho fem, que l'atenció a la diversitat té en el seu focus els alumnes amb risc o amb ritme lent. Malgrat que els dediquem molts recursos, no ens oblidem dels alumnes amb altes capacitats i expectatives acadèmiques. Per aquest motiu vam crear el Pla d'excel·lència, que permet als alumnes de batxillerat obtenir una recompensa al seu desig de millorar els seus coneixements i que valora el seu interès per aspectes no estrictament lligats a

la programació curricular. Aquest equilibri entre equitat i excel·lència no és fàcil, però ens en sortim si ens fixem en els resultats de les proves externes.

L'Institut Mercè Rodoreda sempre ha donat molta importància a les activitats complementàries a les dutes a terme a l'aula en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Hem integrat i normalitzat les sortides dins de les programacions dels departaments. Des d'un primer moment es va instaurar el viatge a Itàlia com a premi als anys de convivència i d'assoliment de competències. Aquest viatge es feia a 3r de BUP i amb l'arribada de l'ESO es va passar a 4t d'ESO, una mostra més de l'adaptació del nostre claustre als nous reptes. No ens vam quedar aquí i vam començar a fer colònies escolars durant els tres primers cursos d'ESO. Les dificultats econòmiques dels últims anys van recomanar reduir el nombre de sortides i contenir el de sortides amb pernoctació fora de casa sense que aquesta mesura tingués una petja discriminatòria que afectés la cohesió social. Es va deixar d'anar a França per practicar la segona llengua estrangera i a esquiar als Pirineus. Com a contrapartida vam instaurar la realització dels treballs de síntesi de l'ESO fora de l'institut amb un format que recorda al de les colònies escolars. S'ha aprofitat aquesta oportunitat per buscar activitats de reforç de l'anglès i s'ha consolidat la realització del treball de síntesi de 3r en aquesta llengua. No obstant això, hem consolidat el viatge a Londres a 1r de batxillerat i a Madrid a 2n de batxillerat. A més, el curs 2018-2019 vam començar un projecte d'intercanvi amb França.

Som un centre que complementa el que s'aprèn a classe amb visites als museus, a parcs naturals, a edificis emblemàtics; que participa en trobades musicals, en tallers realitzats per diferents entitats; que va als centres educatius per orientar els alumnes (centres d'FP o Universitat) o els convida per fer tasques d'orientació; que busca la complicitat amb el municipi arribant a acords per poder fer servir i compartir recursos per tirar endavant els nostres projectes d'innovació com ara l'ús del camp de futbol municipal en el nostre projecte de lligues de pati; que cedeix els espais al municipi per a l'interès general; que valora les diverses formes d'expressió cultural com la coral, les instal·lacions artístiques, les coreografies o el teatre; que busca la participació dels alumnes mitjançant les reunions de delegats o dels alumnes dinamitzadors; que valora

la cooperació i la solidaritat amb el grup de solidaritat; que fa ús de les noves tecnologies en la docència; que fomenta l'ús responsable i crític de les tecnologies en tots els seus vessants; que promou l'aprenentatge-servei a la comunitat; que atén la diversitat tot utilitzant els recursos disponibles; que busca l'excel·lència i participa en les jornades científicotecnològiques de l'Hospitalet o en altres concursos i trobades; que té en la mediació un instrument prioritari de resolució de conflictes.

Fruit de la competència dels professors i professores dels claustres, el nostre centre ha anat desenvolupant activitats i projectes que han esdevingut bones pràctiques incorporades a la vida de l'institut. Altres han sorgit del procés d'avaluació interna que vam començar el curs 2005-06 i que ha produït el Pla de lectura, el Pla d'escriptura, el Pla d'oralitat o l'organització del projecte de recerca de 4t d'ESO. Aquestes bones pràctiques, en molts casos, han estat reconegudes pel Departament d'Ensenyament. Els exemples són:

Plans de centre

- Pla d'oralitat (2017-?)
- Projecte Tàndem amb el Museu d'Història de l'Hospitalet (2016-?)
- IMR digital, programa d'innovació pedagògica TAC (2016-18)
- Pla d'autonomia de centre PAC 2009-2013
- *Breaking Stereotypes*, COMENIUS 2011-13
- Pla d'impuls a les llengües estrangeres Glotta II (2012-14)
- Pla de lectura (2009-11) i Pla d'escriptura (2012- ?)
- Pla cooperatiu per a la reutilització dels llibres de text (2007-11)
- Contra els prejudicis (2007-10)
- Prevenció de la violència de gènere (2007-10)
- Pla per a la millora de la qualitat del servei educatiu (2006 -09)
- Pla experimental de llengües estrangeres Glotta (2006-09)
- Convivència i Mediació escolar (2006-09)
- Puntedu (2005-08)
- Art Tic (2006-09)
- Pla català d'esports a l'escola
- Projecte per a la cohesió i la integració en el marc educatiu
- Pla d'excel·lència al batxillerat

El claustre es manté estable. De fet, són diversos els professors que, sense viure a l'Hospitalet, van inaugurar el centre i s'hi han jubilat. L'índex de permanència al centre és elevat, històricament per sobre de la mitjana. Aquest índex només es desvia per motius obvis els anys que s'acumulen diverses jubilacions. Però, fins i tot en aquest cas, no són rars els casos de professors que, tot i estar jubilats, mantenen el contacte amb el centre i hi continuen duent a terme diverses tasques. També el personal d'administració i serveis ha estat molt estable, malgrat la decisió arbitrària del Departament d'Educació de reduir una plaça de subaltern aprofitant la jubilació d'una conserge a final del curs 2016-2017 i que hem recuperat després del Nadal del 2019. Això és reflex d'un ambient positiu de convivència entre professors, alumnes i treballadors no docents.

Els resultats de les competències bàsiques i la selectivitat, proves objectives externes, ens situen en la franja d'excel·lència i per sobre de la mitjana de Catalunya. La demanda de matrícula, reflex del nostre prestigi i fama com centre educador a la ciutat, és molt alta. Les quatre línies d'ESO estan, doncs, plenament consolidades. Les línies de batxillerat no han patit cap variació i en mantenim dues des de fa molts anys. El cicle formatiu de Química Ambiental també ha omplert les dues línies de forma ininterrompuda fins al curs 2019-2020, darrer any en què s'han impartit aquests estudis degut a la degoració d'aquest cicle LOGSE. No obstant això, hem tingut el recolzament del Departament d'Educació per poder adaptar l'expertesa del personal docent d'aquest cicle als nous cicles de la nova família de Salut i Medi Ambient. Aquests dos nous cicles formatius de grau superior són Química i Salut Ambiental i Educació i Control Ambiental. El Departament d'Educació també ha considerat que podem assumir una nova família professional, la família d'Administració i Gestió. Concretament el cicle de grau superior d'Administració i Finances i el cicle de grau mitjà de Gestió Administrativa. El curs 2020-2021 comença amb aquest gran repte en un context de pandèmia que no ha permès realitzar la difusió d'aquesta nova oferta escolar com caldria.

4 PLANTEJAMENTS EDUCATIUS

L'Institut Mercè Rodoreda pertany a la xarxa d'instituts del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i, en tant que en formem part, hem de tenir en compte el marc d'actuació general. Per poder concretar els nostres plantejaments educatius hem tingut en compte el document Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar.

4.1 Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar

Aquest document va ser presentat a la Comissió d'Ensenyament i Universitats del Parlament de Catalunya en data 28 de juny de 2012 i defineix quatre grans objectius i nou eixos d'actuació. Els objectius que planteja són:

1. Millorar el nivell competencial dels alumnes d'educació primària (que no és de la nostra competència i no desglossarem).
2. Millorar el nivell competencial dels alumnes d'ESO.
 - 2.1 Reduir el percentatge d'alumnes de 15 anys amb baix rendiment en competències bàsiques en lectura, matemàtiques i ciències per sota del 15 % al final del 2018. (PISA)
 - 2.2 Aconseguir un percentatge d'alumnes de 15 anys amb alt rendiment en competències bàsiques en lectura, matemàtiques i ciències igual o superior al 8 % al final del 2018. (PISA)
 - 2.3 Reduir el percentatge d'alumnes de 4t d'ESO amb baix rendiment en competències bàsiques en llengües i matemàtiques per sota del 15 % al final del 2018. (Prova de 4t d'ESO)
 - 2.4 Aconseguir un percentatge d'alumnes de 4t d'ESO amb alt rendiment en competències bàsiques en llengües i matemàtiques igual o superior al 30 % al final del 2018. (Prova de 4t d'ESO)
3. Millorar el rendiment acadèmic dels alumnes d'ESO i aconseguir una taxa de graduats en ESO amb relació a la matrícula de 4t curs, superior o igual al 85 % al final del 2018.
4. Reduir la taxa d'abandó escolar prematur fins al 15 % al final del 2018.

Es pot comprovar que el Departament d'Ensenyament té com a indicadors l'assoliment de les competències bàsiques en llengües i matemàtiques i, si es pren com a referència l'informe PISA, també apareixen la competència lectora i la competència en ciències amb el seu propi pes específic.

Si fem un repàs dels històrics d'assoliment de les competències bàsiques del nostre centre, podem concloure que els objectius 2.3 i 2.4 estan més que assolits. L'objectiu 3 és una fita que cal assolir. Ara bé, la tendència d'aquest indicador és a l'alça i en pocs cursos hem millorat més d'un 20 %. Hem de continuar amb les actuacions previstes per poder aconseguir aquesta fita i no podem obviar el fet que la taxa d'abandó és mínima; això vol dir que, malgrat que la taxa de graduació no sigui màxima, els nostres alumnes no abandonen el sistema i poden graduar allargant l'estada al centre. Per acabar, l'objectiu 4 està més que assolit: les nostres taxes d'abandó (incloent-hi els alumnes del cicle formatiu) se situen sobre el 2 %.

4.2 Prioritats i objectius educatius

Els objectius prioritaris del sistema educatiu català són l'èxit escolar i excel·lència educativa, desenvolupant al màxim les capacitats de tots i cadascun dels alumnes com a principi fomentador de l'equitat i garantia, alhora, de la cohesió social.

Per tant, atenent aquests plantejaments educatius en termes d'equitat i d'excel·lència, de coeducació, de convivència, d'inclusió i d'atenció a la diversitat, l'Institut Mercè Rodoreda es planteja dos grans objectius educatius: formar alumnes amb excel·lència i equitat, i mantenir un ambient que permeti aquest assoliment de competències en un marc de cohesió social.

4.2.1 Objectiu 1: formar alumnes amb excel·lència i equitat

Per assolir els seus objectius, el centre defineix diferents activitats i estratègies. El disseny d'aquestes activitats, si el que es pretén és assolir l'excel·lència per una banda i l'equitat per l'altra, s'ha de fonamentar en:

Fonaments de l'objectiu 1

- La millora en els instruments, que ha de produir una millora general en totes les matèries i, per tant, en els resultats globals.
- L'aplicació de mesures que condueixin a millorar l'estudi, la comprensió lectora, l'expressió oral i l'escrita, o la resolució de problemes. Una tasca que ha d'assumir tot el claustre de forma prioritària.
- Canvis metodològics en el procés d'ensenyament i aprenentatge que aportin i consolidin activitats d'innovació.
- La participació del professorat en els canvis i la implicació de les famílies en la vida del centre.
- Treball en xarxa amb els diferents agents socials per atendre necessitats específiques que garanteixin la igualtat d'oportunitats.

4.2.2 Objectiu 2: mantenir un ambient òptim de cohesió social

L'Institut Mercè Rodoreda té una llarga trajectòria en la creació i consolidació d'activitats que fan augmentar el sentiment de pertinença, la inclusió, la coeducació i la convivència en un marc de seguretat i de no-impunitat. En aquest sentit les activitats es fonamenten en:

Fonaments de l'objectiu 2

- La participació activa dels alumnes en les activitats de centre.
- La participació en activitats proposades pel municipi com ara les activitats d'aprenentatge-servei.
- La realització de sortides escolars que fomenten la convivència fora del centre.
- La resolució de conflictes utilitzant la mediació i el diàleg.
- La celebració de les festes tradicionals del país com a fet integrador.
- El foment d'activitats relacionades amb la solidaritat i la cooperació.
- Establir canals de retorn per als exalumnes.
- Establir canals de cooperació amb professors/es jubilats/des.
- L'orientació i l'acompanyament dels alumnes emprant l'acció tutorial.
- Aspectes organitzatius que fomenten l'intercanvi d'informació i parers com ara: reunions d'equips docents i reunions de la comissió socioeducativa setmanals, aplicació del Pla d'acció tutorial, reunions periòdiques amb l'AMPA i reunions periòdiques amb els representants de les famílies dels grups-classe, que nomenen pares delegats de grup.

4.3 El projecte lingüístic

El projecte lingüístic es pot consultar a l'annex 2.

5 EL CURRÍCULUM

5.1 Criteris d'organització pedagògica

Atenent el capítol II de la LEC i en el marc de l'autonomia dels centres educatius, els criteris que regeixen a cada centre l'organització pedagògica dels ensenyaments han de contribuir al compliment dels principis del sistema educatiu i han de fer possible:

- a) La integració dels alumnes procedents dels diversos col·lectius, en aplicació del principi d'inclusió.
- b) El desenvolupament de les capacitats dels alumnes que els permeti la plena integració social i laboral, i la incorporació als estudis superiors com a resultat de l'acció educativa.
- c) La incentivació de l'esforç individual i grupal, especialment en el treball quotidià al centre educatiu.
- d) L'adequació dels processos d'ensenyament al ritme d'aprenentatge individual, per mitjà de l'aplicació de pràctiques educatives inclusives i, si escau, de compensació i per mitjà de l'aplicació de pràctiques d'estímul per a l'assoliment de l'excel·lència.
- e) La coeducació, que ha d'afavorir la igualtat entre l'alumnat.
- f) L'establiment de regles basades en els principis democràtics, que afavoreixen els hàbits de convivència i el respecte a l'autoritat del professorat.
- g) La implicació de les famílies en el procés educatiu.

D'altra banda, els criteris pedagògics del projecte educatiu del centre regeixen i orienten l'exercici professional de tot el personal que, permanentment o ocasionalment, hi treballa. A més, s'han d'establir mesures i instruments

d'acollida per tal de facilitar als nous docents el coneixement del projecte educatiu i la pertinent adaptació de llur exercici professional.

5.1.1 Criteris per a la confecció dels grups

a) ESO

La confecció dels grups de primer d'ESO es fan tenint en compte la informació rebuda dels centres de procedència. En aquest nivell els grups són equilibrats, és a dir, igual nombre de nois i noies, i grups amb distribució equilibrada d'alumnes amb dificultats i d'altres amb resultats excel·lents. En funció de les hores d'atenció de la mestra de pedagogia terapèutica, es poden acumular alumnes que no han superat el cicle mitjà de primària en alguns grups classe. En aquests casos els grups es compensaran amb més alumnes de nivell excel·lent. Per acabar de prendre decisions sobre la composició dels grups, es poden tenir en compte també els resultats de les proves de competències bàsiques inicials.

Els grups de primer es mantenen a segon d'ESO. Només en el cas que la dinàmica d'algun grup no fos l'adient es refan els grups el curs següent. Per a la composició dels grups, en cas de modificació, es tindrà en compte la informació traspassada per/per les tutors/es del curs anterior.

A tercer d'ESO es tornen a refer els grups perquè apareix un grup específic que rep els alumnes que han format part dels grups flexibles a primer o segon (rodes). Si la dotació de professorat ho permet, es pot substituir aquesta organització per l'estructura de grups flexibles portades a terme a primer i segon. En qualsevol cas, es té en compte la informació traspassada pels tutors/es del curs anterior.

A quart d'ESO l'estructura és similar a la de tercer. Un dels grups és un grup d'adaptació curricular. De forma natural, els alumnes que a tercer

eren al grup específic descrit anteriorment passen a formar part d'aquest grup i, si escau, tenen el seu pla individual (PI).

b) BTX

La distribució dels alumnes en els grups de batxillerat es fa en funció de les dades de matrícula, les dades de preinscripció, les matèries de modalitat i optatives escollides. Sempre que sigui possible, es farà un repartiment equilibrat, no en funció dels nivells ni del sexe, sinó en funció de la modalitat de batxillerat escollida.

c) CFGS i CFGM

Al centre tenim dues famílies professionals amb quatre cicles formatius en el seu primer any de funcionament. Els alumnes es distribueixen en funció de les dades de matrícula, les dades de preinscripció, les matèries escollides i les matèries convalidades: família de Seguretat i medi ambient amb un grup oficial de primer al CFGS Química i salut ambiental i un altre grup oficial de primer al CFGS Educació i control ambiental. A la família d'Administració i gestió hi ha un grup oficial de primer al CFGS Administració i finances, i un grup oficial de primer al CFGM Gestió administrativa. La configuració dels grups ha de facilitar la conciliació d'horaris laborals i lectius. A més, tenint en compte el nombre d'alumnes matriculats els grups es poden desdoblar..

5.1.2 Assignació de tutors/es als grups

El tutor/a del grup és assignat pel/per la director/a a proposta de la coordinació pedagògica i una vegada escoltat el departament al qual està adscrit/a. En cas que es mantingui un grup en cursos consecutius es prioritzarà la continuïtat de la mateixa persona a càrrec de la tutoria.

Els tutors dels grups han de ser alhora professors/es de matèries comunes per assegurar el màxim contacte i millor seguiment dels seus alumnes. Tal com s'explica a l'epígraf 10, la feina del tutor és cabdal i s'evitarà, sempre que els

recursos humans i la planificació ho facin possible, assignar una tutoria a un professor nouvingut al centre.

5.1.3 Criteris per a l'adjudicació d'alumnat a un grup flexible (roda) i al grup de pedagogia terapèutica (PT)

A continuació es repassen els criteris que es tenen en compte per decidir si un/a alumne/a ha de formar part d'algun dels grups flexibles anomenats *rodes* o del grup de pedagogia terapèutica:

- a) L'alumnat de 1r d'ESO que no hagi assolit un nivell de 5è de primària anirà al grup de pedagogia terapèutica. D'acord amb la informació fornida per les escoles, però, cal ser flexibles en aquest criteri en funció de les necessitats de cada alumne en concret.
- b) Els grups no són estancs. S'han de poder fer canvis durant el curs en funció de les necessitats. Per poder decidir si un alumne ha d'entrar o sortir d'un grup flexible o entrar o sortir del grup de pedagogia terapèutica, es tindrà en compte l'opinió dels diferents professors que imparteixen les matèries que componen el grup roda o la mestra de pedagogia terapèutica, si escau.
- c) No es poden malbaratar recursos. Les hores dedicades a diversitat han d'arribar als alumnes que ho necessitin.
- d) És necessari que el professor que imparteixi classes a la roda sigui el mateix que les imparteix en el gran grup.
- e) A primer cicle, cap alumne que ho necessiti no hauria de ser exclòs de l'atenció a la diversitat, tret que causes molt greus de comportament ho aconsellessin. En aquest darrer cas, si es produís, s'haurien de proposar necessàriament mesures alternatives d'atenció.

5.1.4 Comissió per crear les rodes d'instrumentals i la de pedagogia terapèutica

Els integrants de la comissió que decideix l'entrada i sortida dels alumnes als grups descrits en l'apartat anterior són:

- a) la coordinadora de nivell
- b) la mestra de pedagogia terapèutica

- c) els tutors
- d) els professors de matèries instrumentals

5.1.5 Periodicitat de la presa de decisions que afecten a la composició de les rodes i del grup de pedagogia terapèutica

Durant el curs, es planteja la possibilitat de modificar els grups d'atenció a la diversitat

- a) coincidint amb les preavaluacions i avaluacions, en reunió a banda de la comissió pertinent indicada en l'apartat anterior, amb propostes prèvies del professorat d'instrumentals i de la mestra de pedagogia terapèutica
- b) a proposta de l'equip docent (ED) o de la Comissió d'Atenció a la Diversitat –segons el protocol d'alumnat en situació de risc de l'epígraf 8.2.10 –, amb el coneixement previ de la comissió indicada en l'apartat anterior
- c) Qualsevol canvi ha de constar a:
 - a. la fitxa de tutoria de l'alumne
 - b. coordinació pedagògica
 - c. l'acta de les reunions de l'equip docent

5.1.6 Assignació de matèries específiques (optatives) als alumnes d'ESO

- a) 1r d'ESO. En aquest nivell el nostre currículum no preveu cap matèria optativa que sigui susceptible de ser escollida.
- b) 2n d'ESO. El nostre currículum assigna dues hores la setmana a matèries optatives. Aquestes matèries varien cada curs en funció de la programació general anual. Aquestes matèries optatives completen el currículum dels alumnes i poden ser d'iniciació, de reforç o d'ampliació de les matèries curriculars. En aquest 2n curs també apareix la segona llengua estrangera, que al nostre centre és el francès. Durant el mes de juliol del curs anterior es recullen les preferències de les famílies i s'assignen les optatives en funció de la disponibilitat, dels interessos i de les necessitats dels alumnes. En el cas del francès sempre es recomana que s'esculli si l'alumne ha demostrat no tenir dificultats en l'estudi de la llengua catalana, castellana i anglesa. En cas que hi hagi més demanda que oferta de places, tindran

preferència els alumnes que hagin tret millors notes en llengües durant el curs anterior. En el cas de la llengua francesa, les famílies han de signar un compromís de permanència en el sentit que l'alumne/a es compromet a cursar la llengua francesa a 2n, 3r i 4t d'ESO.

- c) 3r d'ESO. El nostre currículum assigna dues hores la setmana a matèries optatives. Aquestes matèries varien cada curs en funció de la programació general anual. Aquestes matèries optatives completen el currículum dels alumnes i poden ser d'iniciació, de reforç o d'ampliació de les matèries curriculars. Durant el mes de juliol del curs anterior es recullen les preferències de les famílies i s'assignen les optatives en funció de la disponibilitat i dels interessos i necessitats dels alumnes.
- d) 4t d'ESO. El currículum LOMCE preveu dos itineraris diferenciats a 4t d'ESO que vénen lligats per les matemàtiques² cursades a 3r d'ESO: matemàtiques aplicades o acadèmiques. Es generen dos itineraris a 4t, un de caire científicotecnològic i un altre d'humanístic. Els alumnes amb més dificultats cursen un itinerari tancat. En tots els casos els alumnes cursen 4 matèries específiques.

5.1.7 Assignació de matèries de modalitat i optatives als alumnes de batxillerat

El nostre centre ofereix dos batxillerats: humanitats i ciències socials, d'una banda, i ciències i tecnologia, de l'altra. Les matèries de modalitat que s'ofereixen, les podeu consultar a l'epígraf 5.2 i 5.3. Com a matèria optativa s'ofereix la segona llengua estrangera, la llengua francesa.

L'Institut Mercè Rodoreda, tot seguint el Pla d'acció tutorial (PAT), dóna prioritat a l'orientació dels alumnes en els últims cursos de l'ESO. Ara bé, hem de tenir en compte que els alumnes poden canviar d'opinió i d'interessos o, fins i tot, podem acollir alumnes provinents d'altres centres i dels quals desconeixem la trajectòria escolar.

² A Catalunya els alumnes de 3r han cursat les dues modalitats de matemàtiques amb una hora extra a la setmana, la qual cosa fa que a 4t puguin escollir qualsevol itinerari.

Per ajudar els alumnes en la tria de les matèries es porten a terme entrevistes personals amb el director i el cap d'estudis, en què es valoren tant les seves aptituds com les seves expectatives professionals i formatives. Per ajudar a la tria de matèries de modalitat també es tindran en compte la ponderació de les notes de les matèries de modalitat de la fase específica de la selectivitat i les matèries del primer curs de les carreres del seu interès. Aquestes entrevistes es fan amb l'alumnat que surt de 4t i de 1r de batxillerat en acabar el curs, durant el mes de juny, quan els alumnes ja coneixen les notes. En finalitzar les proves extraordinàries de setembre es torna a ajustar aquesta tria. Evidentment, la tria feta es pot modificar durant l'estiu i, fins i tot, es poden canviar matèries de modalitat i optatives abans del primer mes de classes.

5.1.8 Acollida de professors nous

Quan un professor nou s'incorpora al centre ha de conèixer al més aviat possible quina és la nostra línia pedagògica, de quina manera funcionem, de quins serveis disposem i com els pot aprofitar. Al mateix temps s'ha de sentir recolzat i ha de saber a qui pot acudir davant de qualsevol dubte o problema.

Tal com especifica la programació anual, els primers dies de setembre cal fer una reunió amb el professorat de nova incorporació i també s'ha d'aplicar aquest protocol als professors que puguin arribar per substituir professors de baixa.

a) Els objectius que es pretenen assolir en aquest procés d'acollida són els següents:

- Integrar el professorat nou al centre en l'equip de treball
- Incorporar el professorat nou a la línia pedagògica del centre
- Donar a conèixer el funcionament del centre
- Millorar el funcionament del centre
- Augmentar el grau de satisfacció del professorat

b) Punts que convé explicar durant la reunió inicial d'acollida de professorat nouvingut:

- Visita de les instal·lacions i espais del centre
 - Realització de les guàrdies, canvis de classe
 - Control de les faltes d'assistència dels alumnes
 - Cura del material, ordre formal dels espais, tancament de les aules, col·locació de les cadires sobre les taules a les hores terminals.
 - Faltes de professors en hores terminals: 1r i 2n cicle
 - Disponibilitat de la biblioteca, de les aules d'informàtica i dels canons
 - Procediment per realitzar sortides extraescolars
 - Procediment per justificar les faltes d'assistència dels professors
 - Línia pedagògica del centre:
 - Importància dels equips docents
 - Convivència, disciplina, mediació, sancions
 - Diferència entre 1r i 2n cicle d'ESO
 - Atenció a la diversitat: rodes i grups adaptats
 - Funcions dels tutors
 - Comunicació amb les famílies. Ús de l'agenda. Llibre de visites
 - Projectes pedagògics en funcionament
- c) La documentació que s'ha de presentar al professorat nou vingut en funció de la seva procedència és:
- De Direcció – Prefectura d'estudis:
 - Programació anual
 - Horari
 - Normes de l'hora de lectura
 - PEC i NOFC
 - De coordinació:
 - Pla d'acció tutorial
 - Pla de reunions d'ED

- Informació sobre els alumnes
- Del departament i del professor substituït, si és el cas:
 - Programació didàctica
 - Llibres de text
 - Informació sobre els alumnes
 - Llibreta de notes
 - Llibreta de tutoria (quan sigui el cas)
 - Material didàctic
 - Procés de control de faltes

d) Cap professor nou pot entrar a l'aula sense haver parlat amb:

- Director o cap d'estudis
- Secretaria
- Cap del departament didàctic
- Professor/a que substitueix (quan es tracti d'un substitut i sempre que sigui factible)

Convé portar un registre de tot allò que cada interlocutor ha explicat perquè no es perdi informació. A més, és important de fer un seguiment dels professors nous, demanant-los com els van les coses, quin tipus de problemes es troben, quines diferències detecten amb d'altres instituts on han treballat...

Per tant, a banda de les converses informals que poden sorgir, convocarem els professors nous a mitjan 1r trimestre per parlar de les seves impressions i de la seva integració en el centre.

Per acabar, d'acord amb el Pla d'avaluació interna, passarem al professorat novell al centre una enquesta que ens servirà com a indicador del funcionament del Pla d'acollida i també del grau de satisfacció d'aquests professors.

5.1.9 Implicació de les famílies

La implicació de les famílies en el procés educatiu dels seus fills i filles és fonamental per aconseguir l'èxit educatiu. Entenem que el canvi de primària a secundària és un procés important i un dels punts clau és mantenir els pares prop de l'institut i poder treballar en la mateixa sintonia. Les estratègies per apropar les famílies al centre són:

a) Reunions d'inici de curs

En qualsevol dels nivells educatius d'ESO i Batxillerat el tutor del grup tindrà una reunió amb tots els pares del grup-classe durant les primeres setmanes de classe. En aquesta reunió es presentarà la programació anual del curs i els objectius i activitats més destacats. Les famílies dels alumnes nous de 1r d'ESO, a banda de la reunió grupal amb el seu tutor, també es veuran prèviament amb l'equip directiu, que els donarà la benvinguda i els informarà de les novetats més importants del curs que comença. També hi són presents els representants de l'AMPA, que els faran saber les activitats i els serveis que porten a terme.

b) Reunions de seguiment tutorial

Els/les tutors/res de cada grup han de reunir-se amb les famílies tantes vegades com calgui per fer el seguiment dels seus fills, informar-los i plantejar estratègies que els ajudin a assolir els objectius establerts. En qualsevol cas, els/les tutors/res han de tenir un mínim d'una reunió personal amb cada família durant el curs i preferiblement abans del mes de març.

c) Reunions amb pares delegats

El curs 2012-2013 vam fer un pas més en el procés de participació de les famílies aprofitant una bona pràctica consolidada a les escoles de primària del centre. Vam demanar que a cada grup hi hagués una pare o mare representant o delegat. L'equip directiu es reuneix amb aquests representants a principi i a final de curs i són els interlocutors naturals a l'hora de copsar les inquietuds i fer propostes de millora.

d) Reunions amb pares de 3r

Abans de lliurar als alumnes la documentació perquè escullin les matèries que configuren els itineraris de 4t, l'equip directiu es reunirà amb els pares de 3r d'ESO per informar-los dels detalls del procés d'elecció. Aquesta reunió ha de servir a les famílies per poder ajudar i orientar els seus fills i filles en la tria d'itinerari de 4t d'ESO.

e) Reunions amb pares de 4t

Abans d'acabar el curs es farà una reunió per exposar a les famílies les diferents sortides educatives en acabar l'ESO i també el funcionament de la selectivitat. Aquesta informació ha de servir a les famílies per poder ajudar i orientar els seus fill i filles en la tria de matèries de modalitat de batxillerat.

f) Reunions amb l'AMPA

Durant el curs es realitzen diverses reunions amb els representants de l'AMPA per poder coordinar les tasques associades als diferents projectes que porten a terme. Més detalls, a l'epígraf 11.

5.2 El projecte curricular

El Projecte Curricular completa i desplega el currículum establert pel Govern de la Generalitat de Catalunya, i conté la distribució temporal dels continguts educatius al llarg de l'etapa. S'entén per *currículum* el conjunt d'objectius, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació que guien l'acció docent. Podeu consultar més detalls sobre els antecedents del nostre Projecte curricular a l'annex 1.

5.2.1 ESO LOMCE

El currículum d'ESO està organitzat en matèries comunes, que són cursades per tots els alumnes; matèries optatives, cursades segons els interessos i les aptituds dels alumnes, i tutoria. Les matèries específiques (antigues matèries optatives o crèdits variables) són assignatures que complementen, amplien i reforcen la formació dels estudiants.

PROJECTE PEDAGÒGIC PROPI LOMCE					
Matèries	1r	2n	3r	Matèries	4t
Català	3	3	3	Català	3
Castellà	3	3	3	Castellà	3
Anglès	4	3	3	Anglès	3
Mates	3	4	4	Mates	4
CN	3		2		
FQ		3	2		
Socials	3	3	3	Socials	3
Ed. física	2	2	2	Ed. física	2
Música	2	2		Pr. Recerca ³	(1)
Plàstica	2		2		
Tecnologies	2	2	2		
Cultura i valors ètics	1	1	1	Valors	1
Tutoria	1	1	1	Tutoria	1
Servei comunitari ⁴				(1)	
Mat. Específiques	0	2	2	Mat. Específiques	12
Total	29	29	30		32

³ El projecte de recerca es desenvolupa durant una setmana a final de curs i l'hora se suma a les optatives.

⁴ El servei comunitari es desenvolupa a 3r o 4t d'ESO i va lligat a alguna matèria del nivell.

El projecte curricular actua a través de la distribució de les hores del currículum (no del nombre ni del contingut), a través del conjunt d'assignatures optatives i de la seva ordenació en itineraris i, per acabar, a través del Pla d'acció tutorial. En el quadre sinòptic està reflectida la distribució del nostre projecte pedagògic per aplicar la LOMCE.

Les matèries específiques de l'ESO són assignatures quadrimestrals de dues hores setmanals a 2n i a 3r. Podeu veure el resum del contingut de cadascuna al web del centre. Les matèries optatives es concreten cada curs en la Programació general anual. A tall d'exemple, podeu veure una proposta de distribució de matèries a continuació:

2n d'ESO

Cultura clàssica
Francès
Expressió oral
Univers d'emocions (1r quadrimestre) / Autoconeixement, autoestima i mediació (2n quadr.)
Juguem a pilota
Anglès (reforç)
Ofimàtica
Hort i jardineria

3r d'ESO

<i>Astronomy</i> (en anglès, al 1r quadr.) / <i>Current Affairs</i> (en anglès, al 2n quadr.)
Conjunt instrumental (1r quadr.) / Music (2n quadr.)
Eines 2.0
Emprenedoria (en anglès)
Francès
Revista
Tècniques d'estudi
Hablemos

4t d'ESO

A 4t d'ESO les matèries específiques són de 3 h setmanals, però la durada és anual. El projecte pedagògic aprovat pel claustre de professors ha fet una agrupació d'aquestes assignatures en itineraris, perquè els alumnes triïn en funció dels seus interessos formatius.

ITINERARIS DE 4t D'ESO	MATÈRIES			
Cientificotecnològic	Tecnologia	Biologia i geologia	Física i química	(cal triar-ne una) Economia Ed. visual i plàstica Francès Informàtica
Humanitats	Llatí	Música	Ha. Art i lit. universal	
4t adaptat	Biologia	Llatí	Informàtica	Tecnologia

5.2.2 Treball de síntesi (TS) i projecte de recerca (PR) a l'ESO

El TS és un crèdit més del currículum dels tres primers cursos de l'ESO en què es treballa sobre un tema de manera interdisciplinària per consolidar tot allò après en les diferents matèries i posar de manifest les connexions entre elles. Es duu a terme al juny, en finalitzar les classes ordinàries. El TS de 3r utilitzarà l'anglès com a llengua vehicular oral.

D'acord amb el nostre projecte pedagògic, els alumnes de 4t d'ESO han d'elaborar un projecte de recerca tutoritzats, els temes del qual van elaborar els departaments didàctics. Aquest PR, que s'aprofita per reforçar la competència bàsica SC 21 (buscar, seleccionar, organitzar i analitzar informació de diverses fonts), es durà a terme i s'avaluarà al mes de juny. Els alumnes hauran de presentar-ne els resultats en una exposició oral amb el suport de les TIC.

5.2.3 Batxillerat LOMCE

El projecte curricular d'aquest nivell educatiu dóna especial importància a les matèries de modalitat, les quals permeten als nostres alumnes adquirir coneixements estesos i aprofundits i, a més, els dóna més possibilitats d'assolir una bona qualificació a les proves d'accés a la universitat (PAU). Per aquest motiu no es cursa cap matèria específica a excepció del francès. Les hores de

la segona llengua estrangera es concentren a 1r. La distribució en aquests blocs permet l'elecció d'itineraris coherents.

Matèria comú	1r	2n
Llengua catalana i literatura	2	2
Llengua castellana i literatura	2	2
Llengua estrangera	3	3
Educació física	2	0
Filosofia	2	0
Història d'Espanya	0	3
Ciències món contemporani	2	
Història de la filosofia		3
Tutoria	1	1

La part variable del currículum configura dues modalitats: la modalitat *d'Humanitats i Ciències socials* i la modalitat de *Ciències i Tecnologia*. Les matèries que defineixen la modalitat que es cursa són les anomenades matèries comunes d'opció: *Matemàtiques* per a la modalitat de *Ciències i Tecnologia*, *Llatí* per a la modalitat d'*Humanitats* i *Matemàtiques aplicades a les ciències socials* per a la modalitat de *Ciències socials*.

Modalitat de Ciències i Tecnologia

- Matemàtiques I i II (matèria comuna d'opció)
- Biologia I i II
- Física I i II
- Química I i II
- Ciències de la terra I i II
- Dibuix tècnic I i II
- Tecnologia industrial I i II (específica)
- Electrotècnia
- Francès (específica)
- Psicologia (específica)

Modalitat d'Humanitats i Ciències socials:

- Llatí I i II (matèria comuna d'opció)
- Matemàtiques aplicades a les ciències socials I i II (matèria comuna d'opció)
- Economia de l'empresa I i II
- Grec I i II
- Economia
- Geografia
- Història de l'art
- Història del món contemporani
- Literatura catalana
- Francès (específica)
- Psicologia (específica)

La distribució de les matèries a primer i a segon de batxillerat es porta a terme segons l'agrupament de les matèries en blocs que comparteixen la mateixa franja horària. Tot seguit es mostra la distribució prevista.

A primer de batxillerat:

Bloc 1	Bloc 2	Bloc 3	Bloc 4
MATES 1	ECON. EMP. 1	HISTÒRIA MÓN	D. TÈCNIC 1
LLATÍ 1	GREC 1	TECNO 1	QUÍMICA 1
MATES APL. 1	FÍSICA 1	BIOLOGIA 1	ECONOMIA
	C. TERRA		PSICOLOGIA (esp.)
			FRANCÈS (esp.)

Per a segon de batxillerat:

Bloc 1	Bloc 2	Bloc 3	Bloc 4
MATES 2	ECON. EMP. 2	BIOLOGIA 2	ELECTROTÈCNIA
LLATÍ 2	GREC 2	TECNO 2	D. TÈCNIC 2
MATES APL. 2	FÍSICA 2	GEOGRAFIA	QUÍMICA 2
	GEOLOGIA	LIT. ESPANYOLA	LIT. CATALANA
			HIST. DE L'ART

La prova final de batxillerat⁵ preveu que els alumnes s'hagin d'examinar de les matèries comunes (inclosa la *Filosofia* de 1r de batxillerat), de la matèria comuna d'opció que defineix la modalitat, de dues matèries de modalitat i d'una matèria específica (que també pot ser de modalitat).

5.2.4 Formació professional, famílies de Seguretat i medi ambient i d'Administració i gestió

La família de Seguretat i medi ambient, té dos cicles de grau superior :

⁵ En el moment d'escriure aquest document no es preveu l'aplicació d'aquesta prova final i es continua amb l'estructura de les PAU.

- a) CFGS de Química i Salut Ambiental, La durada és de 2.000 hores (1.584 en un centre educatiu i 416 en un centre de treball), distribuïdes en dos cursos acadèmics.

Les persones que obtenen aquest títol exerceixen la seva activitat principalment en l'àmbit sanitari dins de l'àrea de la salut pública o privada, en aquells sectors productius potencialment contaminadors i en l'administració nacional, autonòmica i local, en serveis relacionats amb la salut i/o el medi ambient.

Les persones que superen el cicle formatiu obtenen el títol de tècnic o tècnica superior, que els permet accedir a qualsevol estudi universitari de grau o accedir al món laboral com a: tècnic o tècnica en gestió ambiental; coordinador o coordinadora de sistemes de gestió ambiental; programador o programadora d'activitats ambientals; documentalista ambiental; tècnic o tècnica de control sanitari (aliments, aigües, atmosfera, residus...); tècnic o tècnica de control de contaminació atmosfèrica; tècnic o tècnica de control de contaminació acústica; tècnic o tècnica de control d'organismes nocius; tècnic o tècnica en control de plagues en el medi urbà i l'entorn natural associat; comercial de productes biocides i fitosanitaris.

Mòduls professionals del cicle de Química i Salut Ambiental

- MP1 Sistemes de Gestió Ambiental
- MP2 Educació per a la Salut i el Medi Ambient
- MP3 Control d'Aigües
- MP4 Control de Residus
- MP5 Salut i Riscos del medi Construït
- MP6 Control i Seguretat Alimentària
- MP7 Contaminació Ambiental i Atmosfèrica
- MP8 Control d'Organismes Nocius
- MP9 Unitat de Salut Ambiental
- MP10 Formació i Orientació Laboral.
- MP11 Empresa i Iniciativa Emprenedora.
- MP12 Anglès Tècnic
- MP13 Projecte de Química i Salut Ambiental
- MP14 Formació en centres de treball.

Podeu consultar més detalls sobre competències i currículum del cicle formatiu de grau superior de Química i Salut Ambiental al Reial Decret 283/2019, de 22 d'abril, (BOE núm.112, de 10 de maig de 2019).

- b) CFGS de Educació i control ambiental, La durada és de 2.000 hores (1.617 en un centre educatiu i 383 en un centre de treball) distribuïdes en dos cursos acadèmics.

Aquests estudis capaciten per sensibilitzar i educar la població (amb actituds que contribueixin a conservar i millorar el medi, informant sobre els valors i els diversos problemes ambientals, capacitant per a una correcta presa de decisions i dissenyant activitats per a la difusió i ús, sota principis de sostenibilitat) i fer accions de gestió ambiental per controlar i protegir el medi d'acord amb la normativa d'aplicació.

Amb aquests estudis s'obté el títol de tècnic superior o tècnica superior, que permet accedir a qualsevol estudi universitari oficial de grau. Les persones que s'han graduat en un cicle formatiu de grau superior poden obtenir la convalidació de crèdits universitaris ECTS. Al món laboral es pot accedir com a: informador o informadora ambiental; monitor o monitora d'educació ambiental; guia ambiental; programador o programadora d'activitats ambientals; monitor o monitora de campanyes ambientals; guia i intèrpret del patrimoni natural; professional del servei de medi ambient; tècnic o tècnica en control d'espais naturals; monitor o monitora de la natura; agent mediambiental o similar; monitor o monitora d'equipaments ambientals.

Mòduls professionals del cicle d'Educació i Control Ambiental

- MP1. Estructura i dinàmica del medi ambient
- MP2. Medi natural
- MP3. Activitats humanes i problemàtica ambiental
- MP4. Mètodes i productes cartogràfics
- MP5. Desenvolupament en el medi
- MP6. Tècniques d'educació ambiental
- MP7. Programes d'educació ambiental
- MP8. Gestió ambiental
- MP9. Activitats d'ús públic
- MP10. Habilitats socials
- MP11. Formació i orientació laboral
- MP12. Empresa i iniciativa emprenedora
- MP13. Anglès tècnic
- MP14. Projecte d'educació i control ambiental
- MP15. Formació en centres de treball

Podeu consultar més detalls sobre competències i currículum del cicle formatiu de grau superior de Educació i control ambiental a la Ordre ENS/69/2018, d'11 de juny, (DOGC núm. 7643, de 15.6.2018).

La família de Administració i gestió, té un cicle formatiu de grau mitjà i un de grau superior:

- c) CFGM de Gestió administrativa, La durada és de 2.000 hores (1.650 en un centre educatiu i 350 en un centre de treball), que es distribueixen en dos cursos acadèmics.

Aquests estudis capaciten per exercir tasques de suport administratiu en l'àmbit laboral, comptable, comercial, financer i fiscal i tasques de suport a les persones, en empreses públiques o privades.

Amb aquests estudis s'obté el títol de tècnic o tècnica que permet accedir al batxillerat, o a un cicle de grau superior de formació professional.

La superació d'aquest cicle formatiu permet accedir al món laboral com a: auxiliar administratiu o administrativa; ajudant o ajudanta d'oficina; auxiliar administratiu o administrativa de cobraments i pagaments, de gestió de

personal; administratiu o administrativa comercial; auxiliar administratiu o administrativa de les administracions públiques; recepcionista; empleat o empleada d'atenció al públic; empleat o empleada de tresoreria, i empleat o empleada en mitjans de pagament

Mòduls professionals del cicle de Gestió Administrativa

- MP1 Comunicació empresarial i atenció al client
- MP2 Operacions administratives de compravenda
- MP3 Operacions administratives de recursos humans
- MP4 Operacions auxiliars de gestió de tresoreria
- MP5 Tècnica comptable
- MP6 Tractament de la documentació comptable
- MP7 Tractament informàtic de la informació
- MP8 Anglès
- MP9 Empresa i Administració
- MP10 Empresa a l'aula
- MP11 Formació i orientació laboral
- MP12 Formació en centres de treball

Podeu consultar més detalls sobre competències i currículum del cicle formatiu de grau mitjà de Gestió administrativa al Decret 159/2015, de 14 de juliol, (DOGC núm. 6915, de 17.7.2015)

- d) CFGS de Administració i finances, La durada és de 2.000 hores (1.650 en un centre educatiu i 350 en un centre de treball) distribuïdes en **dos cursos** acadèmics.

Aquests estudis capaciten per organitzar i executar les operacions de gestió i administració en els processos comercials, laborals, comptables, fiscals i financers d'una empresa pública o privada, aplicant la normativa vigent i els protocols de gestió de qualitat, gestionant la informació, assegurant la satisfacció del client i/o usuari i actuant segons les normes de prevenció de riscos laborals i protecció mediambiental.

Amb aquests estudis s'obté el títol de tècnic superior o tècnica superior, que permet accedir a qualsevol estudi universitari oficial de grau. Les persones

que s'han graduat en un cicle formatiu de grau superior poden obtenir la convalidació de crèdits universitaris ECTS.

La superació d'aquest cicle formatiu permet accedir al món laboral com a: administratiu o administrativa d'oficina; administratiu o administrativa comercial; administratiu financer o administrativa financera; administratiu o administrativa comptable; administratiu o administrativa de logística; administratiu o administrativa de banca i d'assegurances; administratiu o administrativa de recursos humans; administratiu o administrativa de l'administració pública; administratiu o administrativa d'assessories jurídiques, comptables, laborals, fiscals o gestories; tècnic o tècnica en gestió de cobraments; responsable d'atenció al client.

Mòduls professionals del cicle d'Administració i Finances

- MP1 Comunicació i atenció al client
- MP2 Gestió de la documentació jurídica i empresarial
- MP3 Procés integral de l'activitat comercial
- MP4 Recursos humans i responsabilitat social corporativa
- MP5 Ofimàtica i procés de la informació
- MP6 Anglès
- MP7 Gestió de recursos humans
- MP8 Gestió financera
- MP9 Comptabilitat i fiscalitat
- MP 10 Gestió logística i comercial
- MP11 Simulació empresarial
- MP12 Formació i Orientació Laboral
- MP13 Projecte d'administració i finances
- MP14 Formació en centres de treball.

Podeu consultar més detalls sobre competències i currículum del cicle formatiu de grau superior d'administració i finances a la Ordre ENS/48/2017, de 28 de març, per la qual s'estableix el currículum del cicle formatiu de grau superior d'administració i finances (DOGC núm. 7343, de 4.4.2017).

5.3 Acords de claustre per a la millora de les competències bàsiques

És evident que no hi pot haver millora dels resultats educatius si no hi ha una millora en els instruments. Aquesta millora s'ha de focalitzar en la consolidació de les activitats de lectura, d'escriptura i de resolució de problemes. El claustre del nostre institut al curs 2006-2007 ja va tenir clar que aquesta tasca no la poden dur exclusivament els docents de les matèries instrumentals (llengües i matemàtiques), sinó que ha d'implicar el conjunt dels professors. Per això l'aplicació de mesures que condueixin a millorar l'expressió oral i escrita, la comprensió lectora i la resolució de problemes, és una tasca que assumim tot el claustre. En aquesta direcció s'han anat redactant i aplicant diferents projectes i plans que formen el pilar sobre el qual es fonamenta la millora dels resultats acadèmics. Aquests projectes i plans són:

5.3.1 Projecte Pla de lectura

Els detalls d'aquest projecte, que podeu consultar a l'annex 3, s'adapten cada curs segons la programació anual. Els punts clau són:

- 1 Una hora setmanal de lectura de ficció a l'ESO.
- 2 Divulgació de lectures mitjançant la presentació de llibres a partir d'un protocol establert (protocol que hi ha a la programació anual i que anirà a les NOFC).
- 3 Pràctica de la comprensió lectora a totes les matèries de l'ESO (una per matèria a cada curs) seguint les pautes elaborades per la comissió d'avaluació interna i aprovades pel claustre.
- 4 Control i seguiment de rapidesa i comprensió lectora al principi i a la fi del curs.
- 5 Taller de lectura en veu alta (optatiu) i participació en un certamen.
- 6 Taller de teatre (optatiu).
- 7 Lectures en veu alta al festival del Jocs Florals.

- 8 Activitats del Pla d'excel·lència de 1r de BTX.
- 9 Sessió per a cada grup de 1r d'ESO de formació d'usuaris de la biblioteca realitzada per la responsable del programa Puntedu.

Les bones pràctiques que seguim al centre quant a la comprensió lectora són:

- **Abans de la lectura.** Fem llegir a classe el llibre de text o enunciat d'exercicis o problemes. Concretament amb quina finalitat llegirem la informació que presentem i realitzem activitats per garantir que l'alumnat recapti els coneixements previs que té sobre el tema.
- **Durant la lectura.** Aclarim el significat dels mots que no s'entenen, facilitem la lectura en veu alta i, a partir de preguntes, conduïm l'alumnat a formular les idees principals dels paràgrafs.
- **Després de la lectura.** Proponem activitats, en funció del text, que cal realitzar individualment per comprovar si els alumnes són capaços d'extreure'n informació específica, per relacionar la informació obtinguda amb els coneixements previs i per deduir el tema principal.

Per controlar la comprensió lectora de tots els textos breus que fem llegir (teoria del llibre de text inclosa), seguim els passos següents:

- 1 Indiquem les pàgines que s'han de llegir de manera molt clara i explícita (no hem d'indicar, de manera inconcreta, "prepareu aquest tema").
- 2 A la classe següent, fem preguntes sobre el text, oralment o per escrit.
 - a. Preguntar sobre el vocabulari més difícil del text i exigir la consulta al diccionari.
 - b. Fer-los fer una exposició oral sobre el que s'ha llegit, un resum.

- c. Fer-los fer esquemes, mapes conceptuals o resums escrits.
 - d. No fer servir l'estratègia consistent en qüestionaris que es poden respondre amb còpies literals del text. No admetre respostes a preguntes de comprensió lectora que consisteixin en còpies literals.
- 3 A partir de 2n, i especialment a 3r i 4t, les preguntes poden exigir establir relacions o comparacions. Alguns alumnes tindran dificultats amb aquest tipus de qüestió: cal saber-ho. Tanmateix, és positiu fer-les, perquè uns poden respondre-les i els altres poden millorar escoltant les respostes.
- 4 Posem una nota amb valor d'exercici de classe.
- a. A tot l'alumnat, si hem fet un qüestionari –potser tipus test– escrit per a tots.
 - b. A aquells alumnes a qui hàgim preguntat oralment.

Per crear hàbits de lectura, fem una hora setmanal de lectura de ficció –no d'estudi ni de deures– a l'aula, amb la finalitat primera de divertir-se llegint. El funcionament d'aquesta activitat és el següent:

- 1 Les obres de ficció, les escullen els alumnes. Es permet la lectura de còmics a alguns alumnes de 1r i 2n d'ESO.
- 2 L'hora setmanal de lectura s'inicia a l'octubre i el calendari és a la programació anual.
- 3 Es procura no fer sortides en els dies de lectura. Si no es pot evitar, es perd l'hora de lectura, però no es modifica el calendari.
- 4 Aquesta hora correspon, a 2n, 3r i 4t, cada setmana, a una hora diferent en l'horari.
- 5 Comencem dilluns, a les 8 h del matí. La setmana següent serà dilluns, a les 9 h, i així successivament.

- 6 A 1r d'ESO, l'hora de lectura setmanal és fixa en l'horari i el seguiment el fan els tutors, amb l'excepció d'aquells que sol·liciten el contrari; en aquest darrer cas, es designa una altra persona. L'hora de lectura té consideració d'hora lectiva.
- 7 El professorat encarregat de l'hora de lectura comunica a les coordinadores de cicle quins alumnes han oblidat la lectura o quins no s'han comportat correctament.
- 8 Aquells alumnes sense llibre o amb un comportament incorrecte han de copiar durant l'hora de lectura. Es recomana copiar definicions del diccionari en l'ordre establert i a partir de la lletra "a".

5.3.2 Pla d'escriptura

Els detalls d'aquest projecte els podeu consultar a l'annex 4. Es basa en l'aplicació dels protocols elaborats per a la redacció de diferents tipus de text. A cada nivell d'ESO els departaments no lingüístics han d'aplicar la tipologia textual corresponent:

CURS	TIPUS DE TEXT
1r ESO	Text descriptiu
2n ESO	Text narratiu
3r ESO	Text expositiu i instructiu
4t ESO	Text argumentatiu ⁶

Algunes característiques importants del Pla d'escriptura són:

- 1 Campanya a les aules de foment de la correcció ortogràfica: cartells amb errors comuns més greus.
- 2 Rigor en les correccions ortogràfiques:
 - a. A BTX, una densitat mitjana de més de 10 faltes en unes 20 línies (200 paraules) ha de baixar dos punts la nota de qualsevol assignatura, és a dir, descompte de 0,1 punts per falta.

⁶ A 4t d'ESO totes les matèries incidiran en el text argumentatiu, perquè el PR es fonamenta en la CB SC21 (buscar, seleccionar, organitzar i analitzar la informació de diverses fonts textuales), per a la qual cosa cal dominar les tècniques d'argumentació.

- b. A 3r i 4t d'ESO, una densitat mitjana de 20 faltes en 20 línies, hauria de baixar 2 punts la nota, és a dir, 0,1 punts menys per falta.
 - c. Sensibilització a 1r i 2n d'ESO.
- 3 Definicions. Treball a classe i compromís del claustre perquè als exàmens aparegui sempre una pregunta d'aquest tipus. Hem de considerar incorrecta la resposta si la definició no està ben escrita (consulteu-ne el protocol a la programació o a les NOFC).
- 4 Argumentacions. Treball a classe i compromís del claustre perquè a les proves aparegui sempre una pregunta breu que exigeixi argumentar. Si la resposta està mal redactada, cal comptar la meitat de la puntuació.
- 5 Exigència de respondre sempre amb frases sintàcticament independents les preguntes que formulem als exàmens i exercicis. Exemple:
 - a. Quins factors determinen l'estat físic de les substàncies?
Resposta correcta: L'estat físic de les substàncies depèn de dos factors: la temperatura i la pressió. Resposta incorrecta: La temperatura i la pressió.
- 6 Elaboració d'esquemes i resums en totes les matèries des de 1r d'ESO i, a partir de 3r d'ESO, de mapes conceptuals.

CURS	TÈCNICA D'ESTUDI	MATÈRIA
1r ESO	Esquema	Música
	Resum	Ciències naturals
2n ESO	Esquema	Matemàtiques
	Resum	Física i química
3r ESO	Mapa conceptual	Ed. física i tecnologia
4t ESO	Mapa conceptual	Ciències socials

- 7 Reforç de les tècniques d'estudi als PAT.
- 8 Pel que fa a la correcció formal dels escrits, s'han d'aplicar les normes de presentació d'exercicis, treballs i dossiers (annexos 11, 12 i 13 de la programació anual).
- 9 Participació en concursos quan es possible.

5.3.3 Pla d'oralitat

L'objectiu del Pla d'oralitat és la millora de l'expressió oral de l'alumnat de l'Institut Mercè Rodoreda com a mitjà per a la millora general de la competència bàsica lingüística. Per això, cal aconseguir consensuar unes pautes de treball comunes a tot el centre, implementar-les a l'aula, fer-ne el seguiment, avaluar-les i millorar-les, quan calgui.

En els objectius generals del currículum s'explicita el fet que els alumnes han de ser capaços de comunicar-se de manera efectiva, expressar-se amb fluïdesa i claredat, adaptar els seus enuncisats al context i interlocutor, i que ho han de fer amb una òptima pronunciació i entonació, dominant el codi no verbal i els recursos prelingüístics i paralingüístics que acompanyen el llenguatge. Tot això implica necessàriament el domini de l'oralitat.

Malgrat això, en els manuals de llengua per a l'ESO i batxillerat les activitats de llengua oral són més aviat escasses: la morfologia, la gramàtica i la sintaxi ocupen la major part de les programacions didàctiques i de les activitats a l'aula. En el cas de matèries no lingüístiques les activitats orals són pràcticament inexistent.

Més sorprenent encara és constatar que a les proves d'avaluació de competències bàsiques de 4t d'ESO ni tan sols s'avalua la competència oral.

Tot això ens porta a la necessitat de dissenyar un pla d'oralitat que vingui a sumar-se al Pla de lectura i comprensió lectora i al Pla d'escriptura que es desenvolupen en el nostre centre des de fa ja molts cursos. Els detalls els podeu consultar a l'annex 6.

5.3.4 Protocol de resolució de problemes

Com a resultat de l'anàlisi de la CB M5 (Planificar i seguir estratègies de resolució de problemes i modificar-les, si no es mostren prou eficaces), els departaments didàctics de Matemàtiques, Física i Química i Tecnologia van acordar el protocol següent per treballar la resolució de problemes/exercicis als quals els alumnes tenen dificultats per enfrontar-se de manera autònoma i efectiva.

- 1 Verificació de continguts i eines prèvies necessàries per resoldre els problemes d'un tema.
- 2 Lectura individual de l'enunciat, prèvia a qualsevol explicació o comentari per part del professor/a.
- 3 Detecció de les paraules que no s'entenen i recerca del significat amb ajuda dels companys, professor, diccionari...
- 4 Reescriptura de l'enunciat amb les seves paraules.
- 5 Foment del treball en parelles i/o en grup.
- 6 Lliurament d'exercicis extra, amb la solució, per consolidar i reforçar els continguts treballats.
- 7 Fer emplenar la fitxa següent, en la qual es poden introduir modificacions segons les necessitats de les diferents àrees.

Nom i Cognom:	Curs i grup:
Àrea:	Tema:
Enunciat (amb les teves paraules):	
Dades (magnituds i unitats, si és necessari):	Incògnites (magnituds i unitats si és necessari):
Conceptes teòrics que es treballen:	
Resolució:	
Explicació dels diferents passos seguits en la resolució:	
Resultat, discussió (coherència dels resultats...)	

5.3.5 Pla d'excel·lència de batxillerat

Aquest pla té com a objectiu millorar el rendiment acadèmic de l'alumnat de 1r de batxillerat i alhora estimular-ne la curiositat i l'interès per la cultura i la ciència. Els estudis de batxillerat poden ser el pont cap al món universitari i és des d'aquesta perspectiva que es consolida aquest projecte, que vàrem encetar el curs 2007-2008.

La participació de l'alumnat en el Pla d'excel·lència és voluntària. El seu treball consistirà en la realització d'un mínim de tres activitats per trimestre d'entre les propostes que s'ofereixen des dels departaments i/o seminaris, centralitzades per la coordinació de batxillerat. Hi ha activitats, com la lectura d'algun llibre, que tenen una durada anual.

Totes les activitats aniran acompanyades d'unes pautes d'elaboració i es lliuraran al/a la professor/a de la matèria corresponent, que les avaluarà. La correcta execució del treball repercutirà de forma positiva en la nota obtinguda per l'alumne/a al final de cada avaluació i no es podrà treure la màxima nota sense haver fet una activitat de la matèria inclosa dins del pla.

5.3.6 Impuls de les llengües estrangeres

El curs 2006-2007 vam començar el projecte GLOTTA, que ha permès consolidar la metodologia de l'aprenentatge integrat de continguts en llengua estrangera (AICLE) al nostre institut i que va acabar el curs 2008-2009. Durant els cursos 2012-2014, prèvia aprovació del Departament d'Ensenyament, vam portar a terme el projecte GLOTTA 2. En definitiva, aquests projectes incrementen l'ús de l'anglès com a llengua vehicular de continguts no lingüístics a l'ESO aplicant la metodologia AICLE.

La majoria de les hores dedicades al projecte es concentren a 3r d'ESO, encara que la resta de nivells de l'etapa també s'aprofiten d'aquest projecte. Malgrat que els projectes tenen una durada oficial reconeguda pel Departament d'Ensenyament, és una bona pràctica cabdal que està consolidada i que perdura fora dels períodes oficials de reconeixement. A més a més, s'imparteixen matèries optatives en anglès per ampliar o reforçar l'aprenentatge de l'idioma. La distribució de les hores dedicades al projecte i de les matèries optatives que s'ofereixen es poden consultar a la programació anual de cada curs. Podeu consultar-ne més detalls al nostre Projecte lingüístic a l'annex 2.

5.4 L'avaluació i promoció

5.4.1 Criteris d'avaluació a l'ESO, batxillerat i CFGS

Els criteris d'avaluació de cadascuna de les matèries i dels crèdits dels alumnes són els que figuren en la programació dels diferents departaments

didàctics. Aquest criteris d'avaluació es fan públics a la pàgina web del centre. En qualsevol cas, l'avaluació ha d'ésser contínua i diferenciada segons les matèries del currículum (article 59.7 de la LEC). No obstant això, segons la mateixa LEC els alumnes tenen el dret de rebre una valoració objectiva de llur rendiment escolar i de llur progrés personal (apartat 1.d) i també el dret d'ésser informats dels criteris i els procediments d'avaluació (apartat 1.e).

5.4.2 Anàlisi dels resultats de les avaluacions

Al curs 2009-2010 els departaments didàctics van consensuar uns criteris per fer un pas més en l'equitat del procés d'avaluació. Els esforços per homogeneïtzar els criteris d'avaluació comencen per controlar els resultats i detectar desviacions que cal justificar. Per aquest motiu els departaments van consensuar uns resultats d'indicadors de superació màxims i mínims per sobre i per sota dels quals caldria que el cap de departament redactés un informe que expliqués els resultats i que proposés mesures correctores. El conjunt d'indicadors per sobre dels quals cal generar un informe és:

Indicador		Avaluacions parcials	Avaluacions finals
Percentatge enorme de suspesos	1r i 2n	≥ 50 %	≥ 30 %
	3r, 4t i BTX		≥ 40 %
Percentatge enorme d'aprovat		≥ 93 %	
Percentatges de suspesos diferents entre grups d'un mateix nivell		≥ 30 punts percentuals	
Percentatges diferents de suspesos globals entre nivells d'una mateixa matèria		≥ 30 punts percentuals	

També es va acordar fixar els indicadors del CFGS igual que els de BTX.

5.4.3 Coincidència de proves d'avaluació

En el claustre d'inici de curs del curs 2018-2019, i recollint la proposta del Consell de direcció en la valoració del curs anterior, es va aprovar l'acord pel qual només pot haver una prova avaluativa per dia en els grups de 1r, 2n i 3r d'ESO. Excepcionalment, quan sigui impossible el canvi de data per motius organitzatius, se'n podran fer dues proves. Aquest acord no afecta a 4t d'ESO pel nombre de matèries optatives involucrades.

El Consell de direcció en la valoració del curs 2018-2019 ha proposat que els alumnes de batxillerat tinguin quatre dies, amb un cap de setmana enmig, dedicats a les proves de final de trimestre sense classe. Aquesta mesura busca millorar el rendiment dels alumnes en les proves perquè a la pràctica es concentraven les proves d'igual forma i es continuava fent classe alhora. També haurà de servir com a entrenament de les proves d'accés a la universitat.

5.4.4 ESO

5.4.4.1 Avaluació inicial a l'ESO

La funció bàsica d'aquesta avaluació és conèixer el nivell d'aprenentatge de cada alumne/a, detectar a temps possibles dificultats i donar pautes per superar-les. L'avaluació inicial, malgrat que només és prescriptiva durant el primer trimestre a 1r i 4t curs d'ESO, la realitzem a tots els nivells i està lligada als plans de lectura, d'escriptura i de resolució de problemes del nostre institut. Aquesta informació ha de complementar aquella de la qual es disposa des del centre de procedència per poder assignar l'alumne/a a un grup flexible, si escau.

En l'avaluació inicial de l'alumnat de 1r curs d'ESO també es podrà tenir en compte l'avaluació de les activitats de reforç de 6è de primària fetes durant l'estiu. La coordinació pedagògica farà el seguiment del desenvolupament d'aquestes avaluacions inicials, recollirà les valoracions i les decisions preses, i, juntament amb els tutors, vehicularà l'intercanvi d'informació amb les famílies.

5.4.4.2 Sessions de preavaluació a l'ESO

Atenent el valor formatiu de l'avaluació i les recomanacions del Departament d'Educació, el nostre centre porta a terme sessions de preavaluació a tots els nivells de l'ESO i batxillerat a la meitat de cada trimestre. En el cas de l'ESO, les famílies reben informació escrita de la primera preavaluació, en què s'informa de forma especial de la manera amb la qual els seus fills i filles s'han adaptat al nou curs. Del contingut de la segona preavaluació les famílies reben informació en cas que hi hagi indicis que facin necessària la presa de decisions per encarar el final de curs. Les famílies tornen a ser informades del contingut

de la tercera preavaluació per escrit. En aquest cas, el seu contingut avança el resultat de l'avaluació continuada en cas que no hi hagi cap imprevist.

5.4.4.3 Sessions d'avaluació trimestrals a l'ESO, batxillerat i CFGS

Cal fer, almenys, una sessió d'avaluació trimestral (sense computar l'avaluació inicial) per valorar els aprenentatges de cada alumne/a i fer el seguiment del desenvolupament per part del professorat del procés d'ensenyament. Normalment coincidiran la sessió d'avaluació del tercer trimestre del curs escolar amb la sessió d'avaluació final ordinària del mes de juny.

El tutor o la tutora ha de coordinar i presidir les reunions d'avaluació del seu grup d'alumnes, aixecar acta del desenvolupament, fer-hi constar els acords presos i vehicular l'intercanvi d'informació amb els pares, mares o representants legals de cadascun dels alumnes.

Les actes de les sessions d'avaluació no finals i els butlletins de qualificacions per traspasar la informació a les famílies són documents obligatoris del procés d'avaluació. El format d'aquests documents és el que disposa l'aplicatiu del Departament d'Educació. El mateix Departament d'Educació recomana que s'hi incloguin en el cas de l'ESO, sempre que sigui necessari, valoracions qualitatives individualitzades que ajudin a la millora dels aprenentatges de l'alumnat i orientin les famílies. En aquest sentit, l'Institut Mercè Rodoreda annexa a les qualificacions del primer i segon trimestre un informe de tutoria amb informació qualitativa de cadascuna de les matèries comunes cursades. També s'hi inclou informació de les matèries optatives de 4t d'ESO.

5.4.4.4 Avaluació final ordinària a l'ESO

En la darrera avaluació ordinària del curs escolar del mes de juny, l'equip docent ha de valorar els resultats obtinguts per l'alumnat, tant pel que fa als ensenyaments ordinaris desenvolupats al llarg del curs, com, si escau, de les activitats de reforç educatiu realitzades en el mateix període.

Així mateix, l'equip docent ha de valorar globalment el funcionament general del grup pel que fa al seguiment del procés d'ensenyament i aprenentatge en les diferents matèries i seria convenient l'elaboració d'un breu informe amb conclusions i/o propostes de millora per al curs següent.

A partir del conjunt de dades d'avaluació obtingudes i de l'evolució de l'alumne/a al llarg del curs, el professorat de cada matèria ha d'atorgar a cada alumne/a una qualificació final d'avaluació ordinària, tenint en compte els criteris d'avaluació de cada matèria i, molt especialment, el grau d'assoliment de les competències bàsiques. Amb caràcter general, els equips docents disposen de prou dades del procés d'avaluació contínua realitzat al llarg del curs per poder valorar el grau d'assoliment dels aprenentatges de l'alumnat sense necessitat de dur a terme noves proves específiques.

L'alumnat objecte d'un pla individualitzat serà avaluat d'acord amb allò establert prèviament al pla, el qual pot haver incorporat criteris específics d'avaluació per a les matèries cursades per l'alumne/a, com també altres criteris que cal tenir en compte per al pas de curs.

Atès que es tracta de l'avaluació final ordinària, l'equip docent, a partir dels resultats obtinguts per cada alumne/a, ha de prendre les decisions oportunes sobre el pas de curs o, si escau, la superació de l'etapa de l'alumnat que compleixi els requisits corresponents.

Per fer efectives les decisions sobre pas del curs o sobre superació de l'etapa de l'alumnat, excepcionalment, de manera raonada i un cop escoltat el professorat corresponent, l'equip docent pot acordar la superació d'alguna matèria, tenint en compte la maduresa, les actituds i els interessos de l'alumne/a, l'anàlisi global dels seus aprenentatges i les possibilitats de progrés en estudis posteriors. És convenient prendre les decisions per consens. Si aquest no és el cas, per prendre aquesta decisió cal el vot favorable de la majoria dels membres de l'equip docent presents en la sessió. La decisió de l'equip docent de modificar la qualificació d'alguna matèria es pot aplicar a tots els cursos de l'etapa, tant en l'avaluació final ordinària com en l'extraordinària, però en el nostre centre es limita fins a un màxim de dues matèries les que poden ser objecte de modificació en el conjunt de les dues avaluacions finals realitzades al llarg d'un curs escolar. La qualificació d'aquestes matèries serà d'assoliment satisfactori i s'indicarà a l'acta d'avaluació i al butlletí de notes amb un comentari: "Tot i no haver assolit la competència, la Junta d'avaluació la considera aprovada i proposa mesures específiques".

Per a l'alumnat que no superi alguna matèria en el mes de juny, es procurarà recollir la informació i valoracions del professorat que es considerin rellevants sobre l'evolució de l'alumne/a al llarg del curs, per tal de tenir-ho en compte en l'avaluació extraordinària.

Les proves extraordinàries s'han de realitzar al mateix centre on l'alumne/a ha completat el curs.

5.4.4.5 Avaluació final (ordinària) d'etapa a l'ESO

L'avaluació final de juny del 4t d'ESO, atès que inclou la decisió d'atorgar o no el títol de graduat en educació secundària obligatòria, té unes característiques específiques que la diferencien de l'avaluació final dels altres cursos de l'etapa. En aquest sentit, cal considerar com un criteri essencial d'acreditació de l'etapa que l'alumne/a hagi assolit les competències bàsiques.

L'equip docent, considerant la maduresa de l'alumne/a i el seu grau d'assoliment de les competències bàsiques, com també les seves possibilitats de progrés, pot decidir que un alumne que té una o dues (o, excepcionalment, tres matèries) no superades, obtingui el títol. A aquests efectes es comptabilitzen com una sola matèria les cursades amb el mateix nom en diferents cursos. Per prendre aquesta decisió cal el vot favorable de la majoria dels membres de l'equip docent presents.

Així mateix, l'equip docent de 4t d'ESO ha de tenir cura de l'elaboració d'un document orientador, confidencial i de contingut no prescriptiu, per a l'alumne/a sobre les opcions més adequades per al seu futur acadèmic i professional.

5.4.4.6 Avaluació extraordinària a l'ESO

La sessió d'avaluació final extraordinària té lloc al mes de juny, just després de les proves extraordinàries. En la sessió d'avaluació final extraordinària l'equip docent ha de prendre les decisions definitives respecte a la superació de les matèries i decidir l'alumnat que finalment passa de curs o supera l'etapa.

En el context de l'avaluació contínua, la qualificació final extraordinària ha de ser el resultat global obtingut a partir de la valoració de tres elements:

- l'evolució de l'alumne/a durant el curs, per a la valoració de la qual caldrà tenir en compte, si és el cas, les característiques del pla individualitzat que se li hagi aplicat,
- les activitats de recuperació que se li hagi proposat realitzar,
- els resultats de la prova extraordinària.

A més, cal recordar que per fer efectives les decisions sobre pas de curs o sobre superació de l'etapa de l'alumnat, excepcionalment, de manera raonada i un cop escoltat el professorat corresponent, l'equip docent pot acordar la superació d'alguna matèria, tenint en compte la maduresa, les actituds i els interessos de l'alumne/a, l'anàlisi global dels seus aprenentatges i les possibilitats de progrés en estudis posteriors. Per prendre aquesta decisió cal el vot favorable de la majoria dels membres de l'equip docent presents en la sessió. La qualificació d'aquestes matèries serà assoliment satisfactori i s'indicarà a l'acta d'avaluació i al butlletí de notes amb un comentari: "Tot i no haver assolit la competència, la Junta d'avaluació la considera aprovada i proposa mesures específiques".

La decisió de l'equip docent de modificar la qualificació d'alguna matèria es pot aplicar tant en l'avaluació final ordinària com en l'extraordinària, però es limita fins un màxim de dues matèries les que poden ser objecte de modificació en el conjunt de les dues avaluacions finals dutes a terme al llarg d'un curs escolar. També cal tenir en compte les especificitats de l'avaluació final d'etapa esmentades en el punt 5.4.4.5 d'aquest document, que són vàlides per a l'avaluació extraordinària de final d'etapa.

5.4.4.7 Activitats de consolidació durant l'estiu

Per a l'alumnat que hagi obtingut una avaluació negativa en algunes matèries, es proposaran activitats de consolidació personalitzades que s'han de treballar al llarg de l'estiu. Això inclou les matèries de cursos anteriors que l'alumnat pugui tenir encara pendants de superació.

Els departaments didàctics han d'establir les tasques que corresponen a les activitats de consolidació amb un enfocament globalitzat en la mesura que sigui possible.

Les característiques fonamentals que tenen aquestes activitats d'estiu són:

a) Els departaments didàctics han de definir les tasques que cal realitzar i els equips docents han de decidir quins alumnes han de fer les diverses activitats que es programin i amb quins objectius concrets i individualitzats.

b) Les tasques proposades han de poder ser dutes a terme de manera autònoma per cada alumne/a. El centre educatiu ha de donar orientacions a les famílies perquè puguin col·laborar en el seguiment d'aquestes tasques.

c) En plantejar aquestes activitats, tant l'alumnat com les famílies han de rebre una informació prèvia explícita i detallada de les tasques, el seu propòsit, els passos que s'han de seguir en la seva realització, els criteris amb què es valoraran i la incidència sobre la recuperació de matèries. Es tracta, doncs, d'implicar activament l'alumnat i les famílies en el seguiment i valoració de l'aprenentatge dels estudiants, tot continuant i reforçant, si cal, els processos d'avaluació que el centre té establerts durant el curs.

d) Tota tasca que s'encomani a l'alumnat ha de ser valorada pel professorat passat l'estiu.

e) Atès que l'alumnat ha de manifestar autonomia en les tasques d'estiu, cal proporcionar-li els models i les pautes orientatives necessaris perquè pugui autoregular-se i autocorregir-se. Alhora, cal que sàpiga fins a quin punt està assolint els objectius proposats i està aprenent, en relació amb el seu punt de partida.

5.4.4.8 Recuperació de matèries pendents de cursos anteriors a l'ESO

L'equip docent ha d'establir mesures de reforç i suport en la programació del curs següent per a aquell alumnat que passi de curs sense haver superat totes les matèries. Aquestes mesures concretes s'han d'adoptar tant si les matèries tenen continuïtat en el curs següent com si no, si bé aquest fet és rellevant a l'hora de definir les activitats concretes adreçades a l'alumnat.

Les mesures esmentades poden comportar diferents tipus d'activitats (treballs pautats, projectes, exposicions, etc.) i, amb caràcter general, no haurien de consistir només en la realització d'una prova. Aquestes mesures i els criteris de superació de matèries pendents han de formar part de la programació de les matèries establerta pels departaments didàctics i han de tenir en compte les competències bàsiques o aprenentatges clau.

De la programació i resultats d'aquestes mesures s'informarà a l'alumnat i a les seves famílies i en quedarà constància a les actes d'avaluació trimestrals al llarg del curs i a les actes de qualificacions finals, tant ordinàries com extraordinàries, en el model de les quals hi ha una columna destinada a l'efecte.

5.4.4.9 Avaluació externa a 4t d'ESO: avaluació de les competències bàsiques

La prova de quart d'ESO avalua les competències i coneixements bàsics que els alumnes han d'haver adquirit en competència comunicativa lingüística, en competència matemàtica, científica i tecnològica. Aquesta prova externa, que elabora i organitza el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, té un caràcter informatiu, formatiu i orientador per als alumnes, les famílies i els centres i vol ser una eina per impulsar la millora global del sistema educatiu català.

Tant l'aplicació de les proves com la correcció són externes i tenen lloc de forma simultània a tots els centres de Catalunya. Els alumnes de quart curs d'ESO de tots els centres educatius tenen el dret i el deure de fer aquesta prova. No obstant això, el centre educatiu pot proposar les exempcions que s'estableixen en els casos següents:

- Alumnes nouvinguts que procedeixen d'un país estranger, que s'han incorporat al sistema educatiu català en els dos darrers anys i que no tenen un coneixement suficient de les llengües de la prova.
- Alumnes amb necessitats educatives especials derivades de discapacitats físiques, psíquiques o sensorials que repercuteixen en desfasaments greus de l'aprenentatge. Si cal valorar algun d'aquests

casos, es tindran en compte els informes de les necessitats educatives d'aquests alumnes.

- Alumnes amb malaltia prolongada que no poden assistir al centre.

Per als alumnes que reuneixen alguna d'aquestes circumstàncies, el centre pot proposar que estiguin exclosos de fer la prova, o bé que facin alguna o totes les proves, amb correcció interna o externa. La correcció interna es recomana quan els alumnes tenen alguna discapacitat que els impedeix fer la prova en condicions ordinàries, però que poden fer-la en condicions adaptades. Es pot tenir així una valoració més qualitativa i que s'adapti a les seves circumstàncies.

El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu adapta l'aplicació de les proves per als alumnes amb dèficits visuals o auditius que disposin d'un pla individualitzat d'atenció educativa. A proposta del director del centre, els alumnes amb discapacitat auditiva o visual, TDAH o dislèxia diagnosticades tindran 15 minuts addicionals per fer cadascuna de les proves.

5.4.5 Batxillerat

5.4.5.1 Sessions de preavaluació al batxillerat

A primer de batxillerat es realitza una primera preavaluació a meitat del mes d'octubre i una altra durant el 2n trimestre. En aquesta sessió l'equip docent atén els següents aspectes per cada matèria:

- Alumnes amb problemes de nivell
- Alumnes amb problemes ortogràfics i/o d'expressió
- Alumnes amb faltes d'assistència i/o retards
- Alumnes que es distreuen sovint a classe i/o demostren poc interès
- Alumnes que no han presentat pràctiques, exercicis, treballs etc. en el termini acordat
- Alumnes que participen en el pla d'excel·lència

Un cop feta la sessió de preavaluació es fa arribar a les famílies o als alumnes, en cas de que siguin majors d'edat, un informe que recull, depenent dels resultats:

- si l'alumne segueix els curss amb normalitat
- si l'alumne no dedica a l'estudi l'esforç que cal per assolir els objectius acadèmics
- si l'alumne necessita reforçar els coneixements de base de certes matèries
- si l'alumne no dedica a l'estudi l'esforç que cal per assolir els objectius acadèmics i necessita reforçar els coneixements de base de certes matèries

A segon de batxillerat es realitza una primera preavaluació a meitat del mes d'octubre. Prèviament a la sessió de preavaluació, els tutors recullen informació de les matèries de cadascun dels seus alumnes. En aquesta sessió els tutors i la persona coordinadora de batxillerat atenen els següents aspectes per cada matèria:

- Alumnes amb problemes de nivell
- Alumnes amb problemes ortogràfics i/o d'expressió
- Alumnes amb faltes d'assistència i/o retards
- Alumnes que es distreuen sovint a classe i/o demostren poc interès
- Alumnes que no han presentat pràctiques, exercicis, treballs etc. en el termini acordat

Un cop feta la sessió de preavaluació es contacta amb les famílies o amb els mateixos alumnes, en cas de ser majors d'edat, per transmetre les recomanacions oportunes.

Durant el 3r trimestre (finals mes d'abril) es fa una preavaluació final. L'objectiu d'aquesta sessió és fer una previsió del nombre d'alumnes que aprovaran i

podran anar a les PAU; a més, serveix per avisar les famílies d'aquells alumnes que probablement no aprovaran.

5.4.5.2 Sessions d'avaluació trimestral al batxillerat

A les sessions d'avaluació, l'equip docent ha d'acordar les decisions que consideri pertinents respecte a les actuacions necessàries per facilitar el procés d'aprenentatge de l'alumnat. A la decisió sobre l'avaluació de cada alumne hi han d'intervenir els professors de les matèries que hagi cursat. A les sessions d'avaluació, l'equip docent ha d'acordar les decisions que consideri pertinents respecte a les actuacions necessàries per facilitar el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

La persona tutora, juntament amb la coordinadora de batxillerat, ha de coordinar i presidir les reunions d'avaluació del seu grup d'alumnes, estendre acta del seu desenvolupament, fer-hi constar els acords presos, fer-ne el seguiment i responsabilitzar-se de donar la informació adequada, no només a l'alumnat, sinó també als pares, mares o representants legals dels i les alumnes, en el cas que siguin menors d'edat. El vot de la persona tutora és diriment en cas d'empat.

5.4.5.3 Avaluació final de curs al batxillerat

L'equip docent, en la valoració dels aprenentatges de l'alumnat, ha d'adoptar les decisions per consens. En cas de no assolir-lo, es farà per majoria absoluta dels membres presents, llevat dels casos en què la normativa determini una altra solució. A la decisió sobre l'avaluació de cada alumne hi han d'intervenir els professors de les matèries que hagi cursat. Cada professor o professora de l'equip pot emetre un vot únic, amb independència del nombre de matèries que imparteixi.

El professor o professora de cada matèria és qui decideix, al final del curs, si l'alumne o alumna n'ha superat els objectius, prenent com a referent fonamental els criteris d'avaluació. Els resultats de l'avaluació de cada matèria s'han d'expressar numèriques de zero a deu sense decimals. Es consideren superades les matèries amb qualificació igual o superior a cinc. En el cas de les matèries amb continuïtat en els dos cursos, l'alumnat que tingui cursada i no superada la matèria de primer curs no pot ser qualificat de la matèria de segon

curs. Aquesta circumstància s'ha de consignar a les actes finals amb la menció "pendent de qualificació de 1r curs" (PQ). En cas que, a causa d'un canvi de matèria o de modalitat autoritzat per la direcció del centre o perquè l'alumne s'hagi incorporat al batxillerat en el segon curs, no hagi cursat la matèria de primer curs, sí que podrà ser qualificat de la matèria de segon curs.

Per garantir la coherència dels processos d'avaluació entre els diferents grups del centre, a la sessió d'avaluació final de cada curs hi ha de ser present, amb veu i sense vot, un membre de l'equip directiu.

En el cas de les matèries de l'àmbit de llengües, la qualificació de l'expressió oral haurà de representar com a mínim el 25 % de la qualificació final de cada matèria. També cal potenciar la producció de textos creatius de tot tipus (descripcions, argumentacions, valoracions, etc.) i l'avaluació d'aquests escrits ha de representar com a mínim el 25% de la qualificació final de cada matèria d'aquest àmbit. Per atorgar aquestes qualificacions, el professorat de les matèries de l'àmbit de llengües ha de tenir en compte les valoracions que respecte a l'assoliment de la competència comunicativa li ha de facilitar el professorat de les altres matèries del currículum

5.4.5.4 Avaluació extraordinària al batxillerat

En el primer curs de batxillerat, s'organitzen aquestes proves extraordinàries en els primers dies del mes de setembre, d'acord amb les dates que determini el calendari escolar anual.

En el segon curs de batxillerat, aquestes proves extraordinàries s'han de realitzar al llarg dels cinc darrers dies de classe del curs, segons el període lectiu establert d'acord amb el calendari escolar del curs, per tal que l'alumnat que les hagi de realitzar pugui presentar-se a les proves d'accés a la universitat que tenen lloc al mes de setembre, en el cas d'obtenir el títol de batxiller.

Després de les proves extraordinàries ha de ser duta a terme una nova sessió d'avaluació final extraordinària, en què, vistos els resultats obtinguts en les proves extraordinàries, cal prendre les decisions definitives del curs acadèmic respecte a la superació de matèries. L'equip docent, actuant de manera col·legiada, ha de valorar la maduresa acadèmica de l'alumne o alumna en

relació amb els objectius del batxillerat. Per a aquesta valoració, i vista l'avaluació de totes les matèries cursades, es considera que els resultats en algunes matèries poden compensar els obtinguts en altres atenent a l'assoliment de les competències, i també les possibilitats de progrés de l'estudiant en opcions posteriors. Si la decisió de l'equip docent, a efectes de pas de curs o d'obtenció del títol de batxiller, implica modificar la qualificació d'alguna matèria, cal l'acord de la majoria de dos terços dels membres presents en la sessió. En el cas que es produeixi aquesta votació, cada membre de l'equip docent ha d'exposar raonadament la justificació del seu vot, la qual s'ha de fer constar en l'acta d'avaluació. La modificació de la qualificació es pot aplicar a un màxim de dues matèries.

Els resultats de les proves extraordinàries s'han d'expressar mitjançant qualificacions numèriques de zero a deu sense decimals, o amb la menció "no presentat" (NP), quan calgui. Es consideren no superades les matèries amb qualificació inferior a cinc i el no presentat.

El departament didàctic corresponent ha d'elaborar les proves extraordinàries de cada matèria i establir-ne els criteris per qualificar-les, d'acord amb la programació dels currículums dels quals són responsables.

5.4.5.5 Pas de curs

Els alumnes i les alumnes passaran al segon curs quan hagin superat totes les matèries cursades o no tinguin superades dues matèries com a màxim. L'alumnat que passi al segon curs sense haver superat totes les matèries s'ha de matricular de les matèries pendents del curs anterior. El centre ha d'organitzar les conseqüents activitats de recuperació i l'avaluació de les matèries pendents.

Els alumnes i les alumnes poden romandre al batxillerat en règim ordinari un màxim de quatre anys, consecutius o no. Els alumnes i les alumnes que no passin a segon curs han de romandre un any més en el primer curs i l'han de cursar novament en la seva totalitat si el nombre de matèries amb avaluació negativa és superior a quatre. En cas de rebre avaluació negativa de tres o quatre matèries a primer curs, els alumnes i les alumnes poden optar per repetir el curs en la seva totalitat o matricular-se de les matèries de primer amb

avaluació negativa i ampliar aquesta matrícula de primer curs amb dues o tres matèries de segon. El centre ha d'orientar l'alumnat en aquesta tria. L'alumnat menor d'edat ha de tenir l'autorització dels pares o tutors legals per a aquest règim singular de matriculació.

Els alumnes que en finalitzar el segon curs tinguin avaluació negativa en algunes matèries es poden matricular d'aquestes matèries sense necessitat de tornar a cursar les matèries ja superades. Els alumnes i les alumnes no hauran de tornar a cursar les matèries treball de recerca un cop la tinguin superada, encara que no passin al curs següent.

5.4.5.6 Títol de batxiller

Els alumnes i les alumnes que superen totes les matèries de batxillerat en qualsevol de les seves modalitats reben el títol de batxiller. L'alumnat que finalitza els ensenyaments professionals de música i dansa obté el títol de batxiller en superar les matèries comunes del batxillerat.

5.4.5.7 Avaluació del treball de recerca de batxillerat

Durant el procés d'avaluació interna fet per la direcció, la coordinació pedagògica i la coordinadora de batxillerat en acabar el curs 2013-2014, es va veure la necessitat de fer una proposta de millora del procés d'avaluació del treball de recerca de batxillerat. L'objectiu que es persegueix és la millora del procés d'avaluació fent-lo més homogeni i equitatiu. Fins a aquell moment s'organitzaven tants tribunals com treballs de recerca es portaven a terme. Els tribunals eren compostos per tres persones, una de les quals era el tutor/a i una altra persona d'un departament didàctic no afí. La proposta organitzativa que permet simplificar els criteris d'avaluació és la creació de dos únics tribunals, formats cadascun per tres persones adscrites a departaments diferents, cap de les quals és el tutor del treball. També s'han pautat els diferents indicadors que defineixen els criteris d'avaluació de forma més precisa. La nota final es calcula atenent als següent percentatges:

- 40 %, nota de seguiment del tutor/a del treball
- 40 %, nota que assigna el tribunal al document lliurat
- 20 %, nota que assigna el tribunal a la defensa oral del treball

Podeu consultar la temporització de les tasques i els criteris d'avaluació a l'annex 5 Dossier del treball de recerca de batxillerat.

5.4.5.8 Nota final de batxillerat

Als alumnes i les alumnes que obtinguin una qualificació mitjana de batxillerat igual o superior a 9, se'ls pot consignar la menció de matrícula d'honor (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en l'historial acadèmic. Se'n pot concedir una per cada vint alumnes, i una altra, si en resulta una fracció sobrant, sobre el total d'alumnes avaluats de segon curs. En aquest cas, s'entén per alumnes avaluats de segon curs tots els que han cursat les matèries necessàries per completar l'etapa, si bé poden no haver-les superat.

Per obtenir la qualificació mitjana de batxillerat s'ha de calcular la mitjana aritmètica de les qualificacions de les matèries cursades (M), exceptuant-ne el treball de recerca. Si QT és la qualificació del treball de recerca, la qualificació mitjana de batxillerat es calcula de la manera següent:

$$\text{Qualificació mitjana de batxillerat} = 0,9 \cdot M + 0,1 \cdot QT$$

Aquesta qualificació s'ha de consignar amb dues xifres decimals. Quan les mil·lèsimes siguin iguals o superiors a 5, cal arrodonir per excés; quan les mil·lèsimes siguin iguals o inferiors a 4, cal arrodonir per defecte.

5.4.6 Cicles formatius

L'equip docent, integrat per la totalitat dels professors que imparteixen el cicles formatius de cada família professional, constitueix la junta d'avaluació, encarregada de fer el seguiment dels aprenentatges i de prendre les decisions que en resultin. L'organització i la presidència de la junta d'avaluació corresponen al tutor del cicle, com també la formalització de les actes corresponents.

5.4.6.1 Avaluació de les unitats formatives

L'avaluació de les unitats formatives es farà a partir del grau d'assoliment de les capacitats expressades pels objectius terminals o criteris d'avaluació previstos en cadascuna de les unitats formatives. Els objectius s'assoleixen mitjançant els continguts de fets, conceptes i sistemes conceptuals, com també els de

procediments i els d'actituds. A mesura que avanci el procés d'aprenentatge, el professor registrarà, per a cada alumne i crèdit, l'assoliment d'aquests objectius terminals.

5.4.6.2 Avaluació del crèdit de síntesi

L'equip docent que imparteix el crèdit avaluarà i qualificarà de manera col·legiada el crèdit de síntesi de cada alumne. El crèdit de síntesi s'avaluarà positivament quan l'equip docent que l'hagi impartit apreciï que l'alumne ha assolit en un grau suficient els objectius terminals propis d'aquest crèdit i els objectius generals del cicle formatiu que s'hi recullen. En cas contrari, l'avaluació serà negativa.

5.4.6.3 Avaluació del crèdit de formació en centres de treball

L'avaluació del crèdit de formació en centres de treball (FCT) correspon a la junta d'avaluació, tenint en compte la valoració feta per l'empresa i prenent com a referència els objectius terminals o criteris específics d'avaluació, les activitats formatives de referència i els criteris generals d'avaluació determinats en el Decret pel qual s'estableix el currículum corresponent del nostre cicle.

L'avaluació del crèdit de formació en centres de treball és continuada durant l'estada de l'alumne a l'empresa. A l'hora de determinar la idoneïtat de l'alumne, el tutor del cicle i la persona responsable d'aquesta formació a l'empresa han de tenir en compte la valoració que l'alumne en fa i corregir-ne, si cal, les possibles deficiències, la qual cosa quedarà recollida en el quadern de pràctiques.

En acabar l'FCT, la persona responsable de la formació a l'empresa valorarà l'evolució de l'alumne, mitjançant un informe que s'ha d'incorporar al quadern de pràctiques. L'equip docent, a proposta del tutor del cicle formatiu, fa l'avaluació final del crèdit de formació en centres de treball, tenint presents els informes esmentats i la informació recollida en el quadern de pràctiques.

5.4.6.4 Recuperació de crèdits

Els alumnes disposen d'una convocatòria extraordinària de recuperació, d'acord amb la planificació de les activitats de recuperació establertes pel centre en la programació curricular del cicle formatiu. La presentació a les

convocatòries extraordinàries és voluntària. L'alumne que no s'hi presenti no perdrà la convocatòria a efectes del còmput màxim, i constarà a efectes d'avaluació final com a no presentat (NP).

Cada professor ha d'establir les estratègies de recuperació, que poden consistir en activitats puntuals o continuades, previstes en la programació de cada crèdit. En tot cas, l'alumne ha de ser informat de les activitats que haurà de dur a terme per recuperar els crèdits suspesos, com també del període i les dates en què es faran les avaluacions extraordinàries corresponents.

5.4.6.5 Avaluació final

La sessió d'avaluació final de tots els alumnes es desenvoluparà en acabar les activitats lectives dels darrers crèdits. Es farà també una sessió d'avaluació extraordinària per als alumnes que, d'acord amb la sessió d'avaluació final, hagin de superar crèdits pendents. En el moment en què un alumne tingui la totalitat dels crèdits del cicle formatiu superats té dret de sol·licitar l'expedició del títol corresponent.

5.4.6.6 Qualificació final dels crèdits. Inalterabilitat de les qualificacions positives

L'expressió de l'avaluació final de cada un dels crèdits que componen el cicle formatiu es fa en forma de qualificacions numèriques de l'u al deu, sense decimals. Es consideren positives les qualificacions iguals o superiors a cinc, i negatives les altres. Si l'alumne abandona algun dels crèdits es fa constar com a no presentat (NP) als registres de qualificacions i consumeix convocatòria.

Els crèdits superats mantenen la qualificació. No es pot aplicar cap mesura per modificar una qualificació positiva atorgada; és a dir, no es poden repetir crèdits ja superats per millorar-ne les qualificacions, ni es poden establir fórmules (presentació a les convocatòries extraordinàries ni d'altres) per incrementar-ne la qualificació positiva.

5.4.6.7 Qualificació del crèdit de formació en centres de treball

La qualificació del crèdit de formació en centres de treball s'expressa en els termes *apte* o *no apte*. Ha d'anar acompanyada d'una valoració orientadora del nivell d'assoliment de les competències professionals recollides en el quadern de pràctiques, en els termes de *molt bona*, *bona* o *bé*, i *suficient*, en el cas de

ser aptes, i de *passiva* o *negativa*, en el cas de no ser-ho, i s'hi poden afegir observacions.

5.4.6.8 Crèdits convalidats

Els crèdits convalidats per haver superat altres cicles formatius, formació professional de segon grau o estudis universitaris afins es qualificaran amb l'expressió *convalidat* (C).

5.4.6.9 Crèdits exempts

En el cas d'haver obtingut l'exempció total del crèdit de formació en centres de treball (FCT), aquest es qualificarà amb l'expressió *exempt* (Xm). En el cas d'haver obtingut l'exempció parcial del crèdit FCT, aquest es qualificarà com a *apte* o no *apte*, segons el que correspongui. Així mateix, els crèdits associats a una unitat de competència professional acreditada per mitjà de les convocatòries d'acreditació de competències dels títols de tècnic/a i tècnic/a superior es qualificaran com a *exempts* (Xm).

5.4.6.10 Qualificació dels mòduls

La qualificació dels mòduls s'ha d'ajustar a les regles següents:

- a. La qualificació dels mòduls que en el desplegament curricular s'estructuren en un sol crèdit és directament la del crèdit, és a dir, de l'u al deu, sense decimals.
- b. La qualificació dels mòduls estructurats en dos o més crèdits, segons la correspondència establerta en el Decret que regula el currículum del nostre cicle, és la mitjana ponderada de les qualificacions dels crèdits que el componen.

La ponderació es fa segons la totalitat d'hores que estableixi el desplegament curricular del centre per a cada crèdit. En aquest cas, la qualificació del mòdul és també d'u a deu, sense decimals, i cal ajustar-la, per defecte, fins a 49 centèsims, al nombre enter inferior i, per excés a partir de 50 centèsims, al nombre enter superior. Per tal que la qualificació del mòdul sigui considerada positiva, cal que tots els crèdits que el componen estiguin superats.

5.4.6.11 Valoració final del cicle formatiu. Superació del cicle

En l'avaluació final, l'equip docent del cicle formatiu valorarà, per a cada alumne, el grau d'assoliment dels objectius generals amb relació a les competències definides en el perfil professional. També en valorarà l'historial acadèmic i, per acord d'un mínim dels dos terços dels membres de la junta d'avaluació, es podrà determinar la superació dels crèdits pendents, atorgant-los la qualificació que es decideixi. En aquest cas caldrà fer constar a l'acta, juntament amb la qualificació del crèdit, un asterisc (*), i al peu de l'acta s'hi escriurà l'expressió "(*) Requalificat per la junta d'avaluació".

Per superar el cicle formatiu, cal que tots els crèdits i tots els mòduls professionals tinguin qualificació positiva i cal, a més, haver obtingut la valoració d'apte en el crèdit FCT.

5.4.6.12 Qualificació final del cicle

La qualificació final del cicle s'expressarà amb dues xifres decimals. Aquesta qualificació serà la mitjana ponderada per les hores respectives de les qualificacions que tinguin expressió numèrica dels mòduls i dels crèdits que no s'integren en cap dels mòduls que componen el cicle. En conseqüència, en el càlcul de la qualificació final del cicle no es tindran en compte les qualificacions d'*apte*, *exempt* o *convalidat*.

5.4.6.13 Matricula d'honor

A l'alumne que obtingui una qualificació final del cicle formatiu de grau superior igual o superior a 9 se li pot consignar la menció de matrícula d'honor (MH) en les observacions de l'acta de qualificacions finals, en l'expedient acadèmic i en el certificat d'estudis complets. Sobre el total d'alumnes avaluats del darrer curs del cicle formatiu es pot concedir una menció MH per cada vint alumnes, i una altra si en resulta una fracció sobrant. Amb aquests efectes, s'entén per alumnes avaluats del darrer curs tots els que han cursat els mòduls necessaris per completar el cicle, els hagin superat o no. La menció matrícula d'honor té els efectes econòmics previstos en les taxes i preus públics per a la matriculació en els ensenyaments artístics superiors.

5.4.6.14 Repetició de crèdits i promoció de curs

L'alumne pot cursar cada crèdit un màxim de tres vegades, en el mateix centre i en un mateix cicle formatiu, a excepció del crèdit d'FCT, que es pot avaluar un màxim de dues vegades. Pot presentar-se a les convocatòries d'avaluació i qualificació d'un mateix crèdit un màxim de quatre vegades, i computen tant les ordinàries com les extraordinàries. Un cop exhaurides les quatre convocatòries, per motius o circumstàncies de caràcter excepcional l'alumne pot sol·licitar una cinquena convocatòria, de caràcter extraordinari, al director del centre, que l'ha de resoldre mantenint el criteri de cursar un crèdit un màxim de tres vegades. La presentació a les convocatòries extraordinàries és voluntària. A l'alumne que no s'hi presenti no se li comptarà la convocatòria extraordinària a efectes del còmput màxim, i constarà a efectes d'avaluació final com a no presentat (NP).

En els cicles formatius que es distribueixen en un sol any (com és el nostre cas), l'alumne que tingui algun o alguns crèdits pendents un cop passada la convocatòria extraordinària ha de matricular-se només en el crèdit o els crèdits no superats.

6 L'ORGANITZACIÓ

6.1 Criteris que defineixen l'estructura organitzativa

L'Institut Mercè Rodoreda té una llarga tradició en la presa de decisions que han permès gestionar el centre de forma eficaç i eficient. Des dels inicis de l'ESO es va copsar la importància d'instaurar i consolidar les reunions d'equip docent com eina primordial per a la coordinació de les accions pedagògiques i la presa de decisions. I encara més, sempre hem cregut que l'estructura organitzativa és la peça clau que permet assolir els objectius descrits a l'epígraf 4.2. Aquesta estructura organitzativa es basa en el lideratge distribuït i el treball en equip, on els diversos coordinadors i coordinadores assumeixen el seu rol i permeten planificar i coordinar les activitats de centre per poder assolir els objectius del PEC, del projecte de direcció i de la programació anual.

Aquesta estructura de gestió es pot comprovar a l'epígraf 6.2 i s'articula mitjançant les diferents reunions d'equip. Aquestes reunions han de permetre el pas d'informació i la presa de decisions i també han de tenir sempre un registre en forma d'actes per poder posteriorment avaluar i retre comptes dels acords presos.

La informació ha de poder circular entre els diferents grups involucrats en el procés d'ensenyament- aprenentatge en diversos nivells, a banda del canal tradicional que conformen els diferents representants al consell escolar o les mateixes reunions de claustre, tal com s'explica en el següent apartat.

6.1.1 Flux d'informació entre els equips docents i l'equip directiu

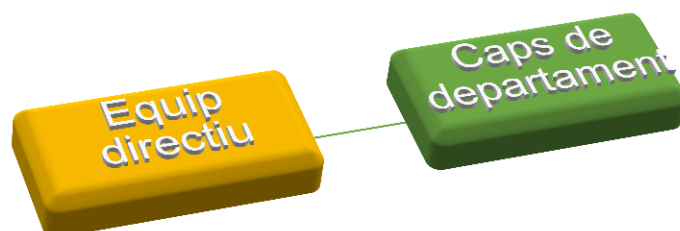
Aquest és el camí natural i més habitual en el dia a dia de l'institut. Durant la reunió setmanal d'equip docent, la coordinadora traspasa la informació de l'equip directiu cap als equips docents i coordina les activitats d'ensenyament-aprenentatge. La coordinadora també recull les aportacions dels diferents equips docents que ha de coordinar i les a saber a l'equip directiu.

Tots els professors de l'institut que imparteixen l'ESO són assignats a algun dels quatre equips docent del centre.

6.1.2 Flux d'informació entre els departaments didàctics i l'equip directiu

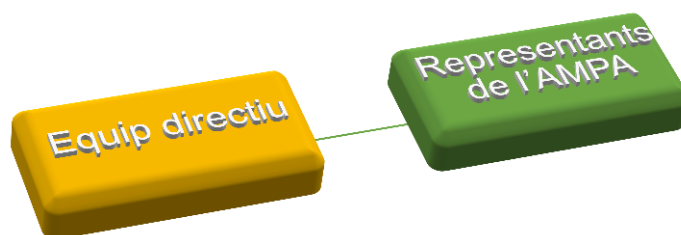
El segon canal de traspàs d'informació en importància per la seva rellevància en la coordinació de projectes de centre és la reunió de caps de departament. En aquestes reunions es tracten temes de caràcter general amb relació directa amb els objectius del curs. Exemples típics són l'estudi de resultats de les avaluacions internes i externes, incorporació de plans de centre, rebuda d'aportacions dels departaments, traspàs als departaments d'informacions per al seu debat i posterior retorn a l'equip directiu...

A aquesta reunió hi són convocats els caps dels departaments didàctics de l'institut. També hi són presents el director i els membre de l'equip directiu més afins als temes de l'ordre del dia.

6.1.3 Flux d'informació entre l'AMPA i l'equip directiu

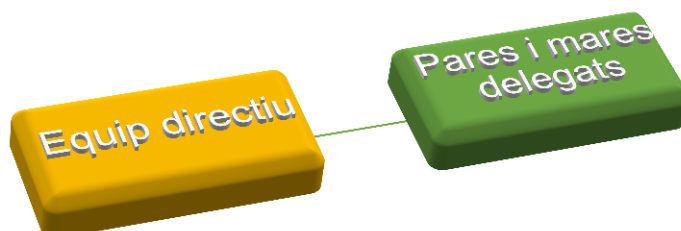
L'equip directiu té tantes reunions amb els representants de l'AMPA com sigui necessari. Aquestes reunions són l'instrument per coordinar les tasques de suport a les famílies. Exemples paradigmàtics són les reunions de la comissió per a la gestió del projecte de reutilització de llibres o les reunions per a col·laboració en projectes de centre.

A aquestes reunions hi són convocats els representants de l'AMPA, el director i els membres de l'equip directiu més afins als temes de l'ordre del dia.

6.1.4 Flux d'informació entre els pares i mares delegats i l'equip directiu

El curs 2012-2013 vam començar a difondre entre els pares, i durant les reunions d'inici de curs, la conveniència de tenir representants (pares i mares delegats) a cada grup. Aquests representants donen una visió i informació diferent a la que pot donar l'AMPA i permet copsar les inquietuds de les famílies de forma directa. També permet difondre informacions generals d'objectius i resultats.

Les reunions amb els pares i mares delegats es realitzen a l'inici i final de curs i hi són convocats els diferents representants, el director i els membres de l'equip directiu afins als temes de l'ordre del dia.

6.1.5 Flux d'informació entre els representants dels alumnes i l'equip directiu

De forma periòdica i coincidint amb la preparació de les diferents activitats relacionades amb les festes tradicionals, es convoquen els representants dels alumnes perquè facin aportacions i participin de l'organització dels actes. També es convoquen reunions per a l'avaluació de les activitats fetes. Les propostes i valoracions dels alumnes són canalitzades per la coordinadora pedagògica amb l'ajuda de la coordinadora d'activitats i serveis.

A aquestes reunions hi són convocats tots els delegats i sotsdelegats de cadascun dels grups d'ESO i batxillerat del centre. Si les activitats que formen part de l'ordre del dia tenen que veure amb activitats esportives també poden ser convocats els delegats/des d'esport de cada classe.

6.1.6 Flux d'informació entre els alumnes i l'equip directiu en projectes participatius

En funció de la naturalesa i continguts dels diferents plans de centre que requereixin de la participació dels membres de la comunitat educativa es poden configurar canals de comunicació guiats per professors de centre que permeten la interpretació de la informació per al seu estudi i assimilació per, posteriorment, poder fer-ne aportacions. Aquest, per exemple, és el canal que tenen els alumnes d'ESO per participar i fer aportacions al document que teniu a les mans.

Tots els alumnes poden participar d'aquest procés amb la temporització que preveuen els seus professors i tutors.

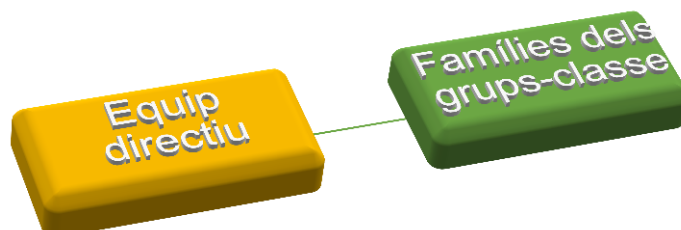
6.1.7 Flux d'informació entre les famílies i l'equip directiu

Un altre canal tradicional de traspàs d'informació és el que conformen les reunions d'inici de curs i que realitzen els tutors amb les famílies. En aquestes reunions es presenten els objectius del curs i s'expliquen en detall les novetats del curs.

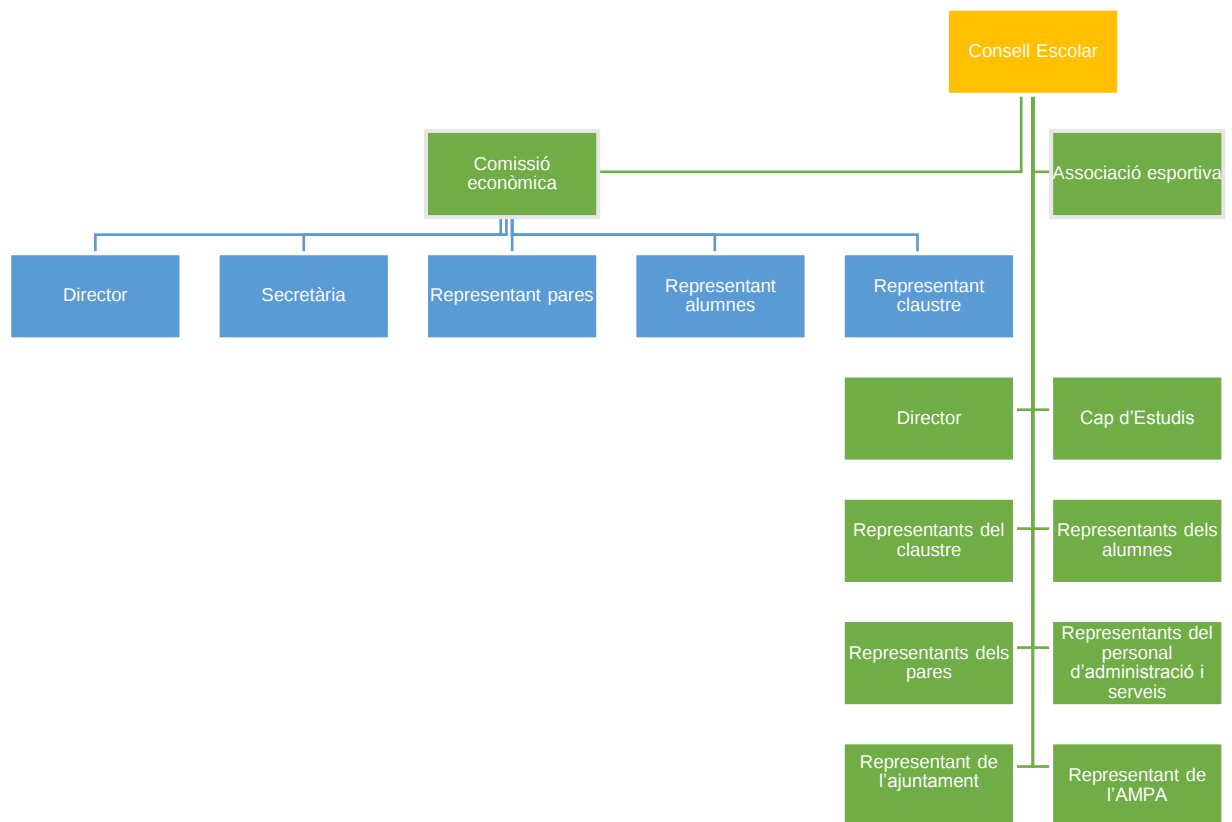
A aquestes reunions hi són convocats totes les famílies de cadascun dels grups-classe i els tutors corresponents.

També es preveuen reunions on l'equip directiu informa les famílies dels resultats de les proves externes i orienta la presa de decisions de caràcter educatiu, sobretot pel que fa als diferents itineraris formatius.

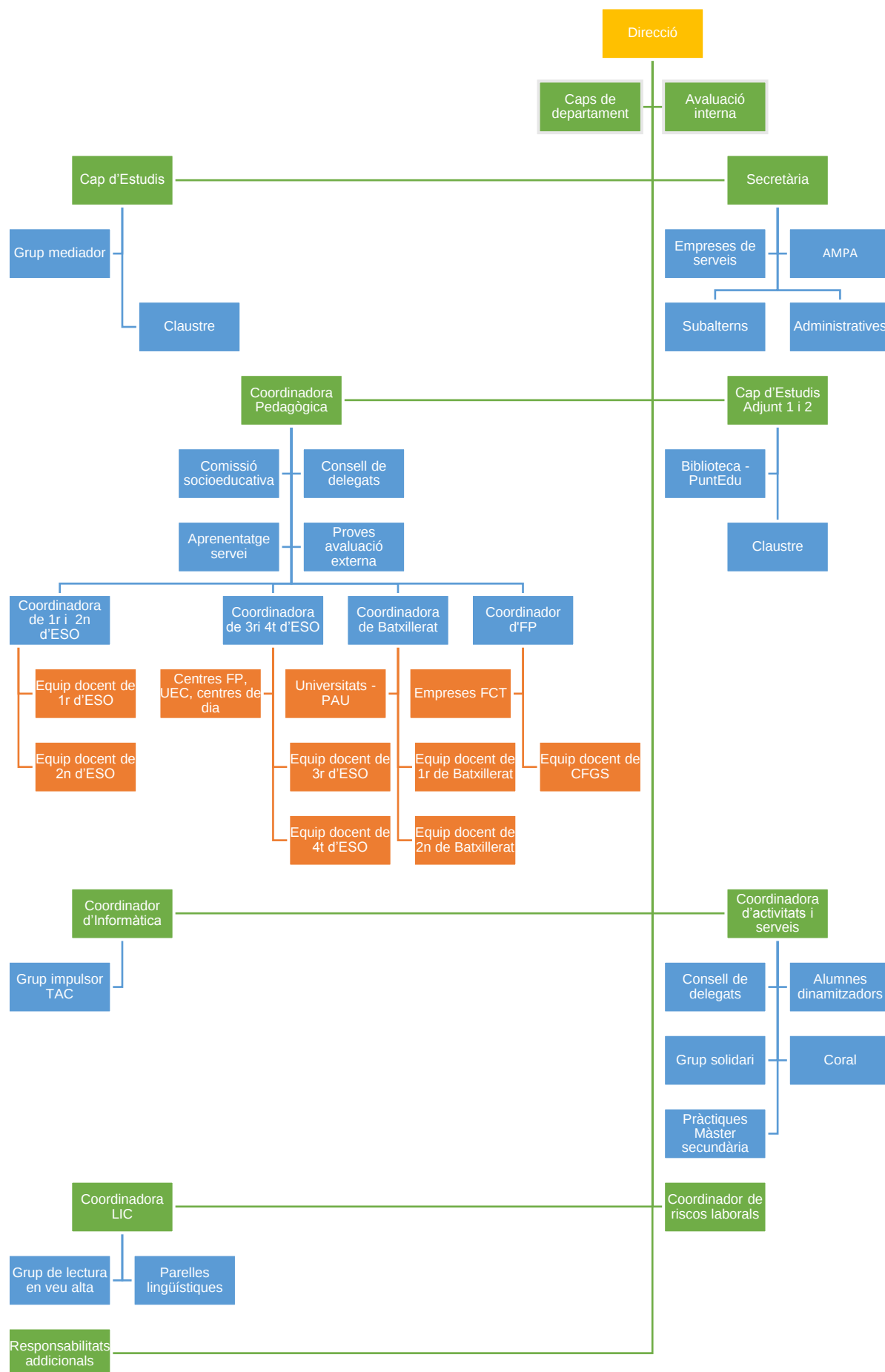

6.2 Organigrama

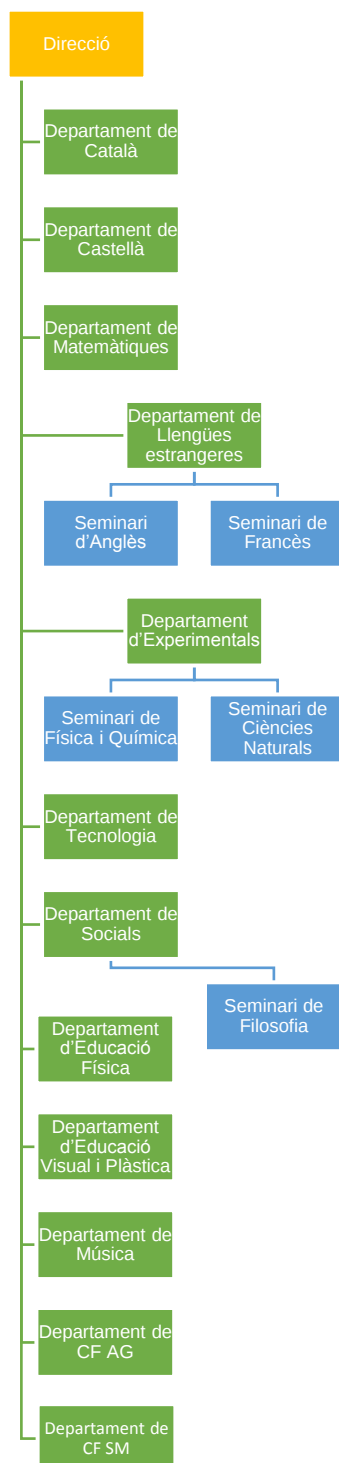
6.2.1 Organigrama de govern (consell escolar)

6.2.2 Organigrama de gestió

6.2.3 Organigrama de Departament didàctics

6.3 Lideratge i equips de treball

El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius planteja que "tant la Llei d'Educació com aquest Decret que la desplega fan una opció

decidida perquè sigui en l'àmbit del centre i de la seva direcció on se situï l'eix central de la presa de decisions i que en tot cas sigui des del centre, en exercici dels seus marges d'autonomia, que se situïn de manera distribuïda entre el seu personal professional les diverses preses de decisió. En definitiva, els preceptes del Decret se situen en un context de lideratge fort i distribuït de les direccions i en un procés d'enfortiment institucional de cada centre educatiu”.

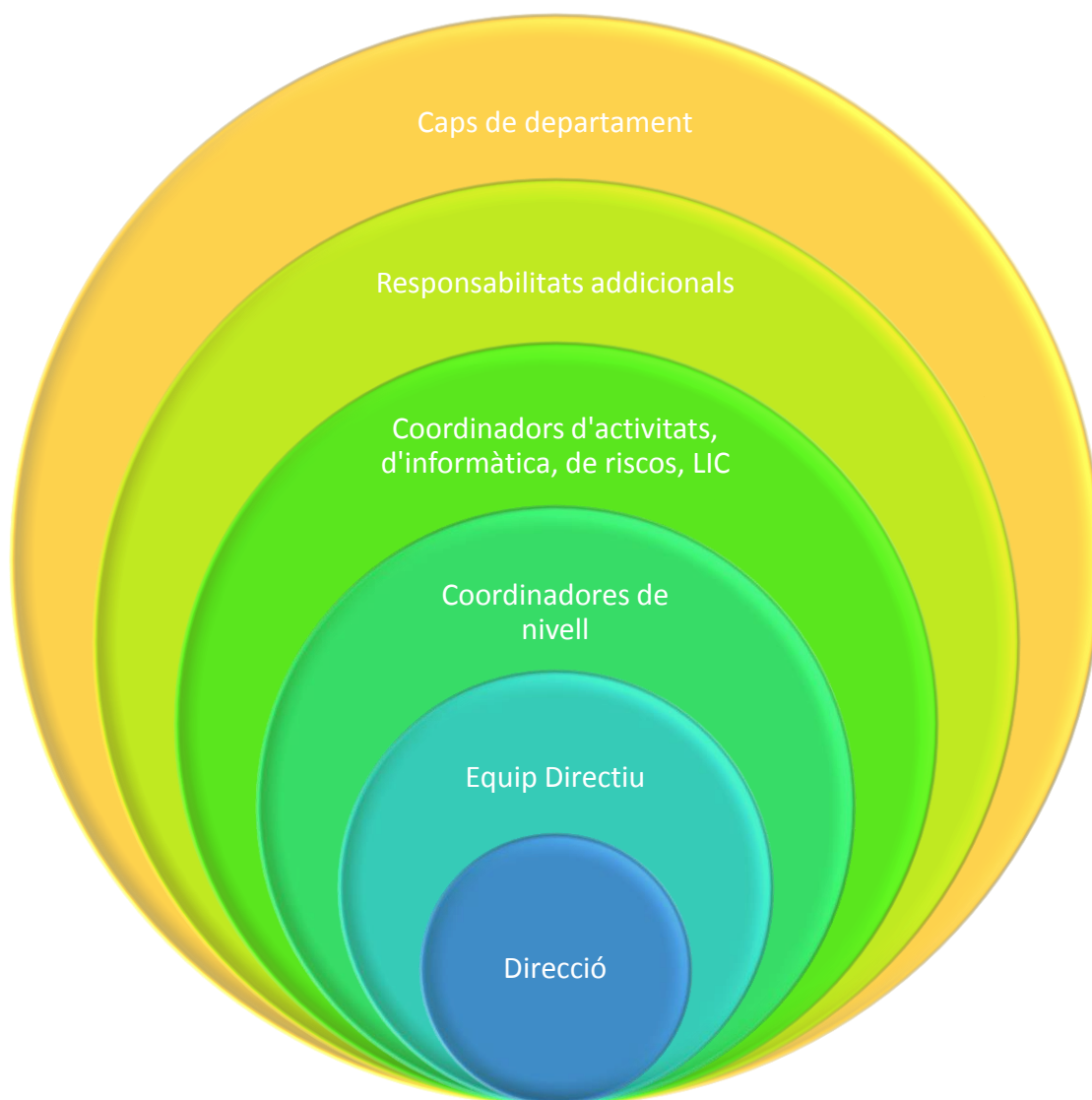
Per a ajudar a l'aplicació del lideratge distribuït, el mateix decret en l'article 37 concreta la creació del consell de direcció “en aplicació del projecte de direcció, i per aprofundir en la pràctica del lideratge distribuït, el director o directora del centre pot constituir un consell de direcció, amb les funcions i el règim de funcionament i de reunions que estableixin les normes d'organització i funcionament del centre”.

El Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent, concreta a l'article 3 la definició de les funcions i atribucions de la direcció “correspon a la direcció de cada centre públic l'exercici de les funcions de representació, de direcció i lideratge pedagògics, de lideratge de la comunitat escolar, d'organització, funcionament i gestió del centre i de cap del seu personal. Les funcions de la direcció s'exerceixen en el marc reglamentari de l'autonomia dels centres públics i comporten l'exercici d'un lideratge distribuït i del treball en equip d'acord amb el que s'estableixi a cada centre en relació amb les funcions dels membres de l'equip directiu i, si s'escau, del consell de direcció”.

El model de gestió del nostre centre es basa en el lideratge distribuït i en el treball en equip. Les interrelacions dels diferents actors es presenten a l'epígraf 6.2.2. i la presa de decisions sempre busca el consens de l'equip de gestió, entès aquest com el grup format per la junta directiva, els diferents coordinadors del centre i els professors i professores que aquell curs tinguin responsabilitats addicionals relacionades amb plans de centre. Aquest equip de gestió ampliat és el que anomenem consell de direcció.

L'estructura del consell de direcció és la que es mostra a continuació. És evident que l'última paraula i la màxima responsabilitat és la del director que ha

de retre comptes sobre l'assoliment dels objectius previstos. Ara bé, la responsabilitat i es tasques estan distribuïdes. Per poder coordinar la presa de decisions, plantejar objectius i avaluar les diferents accions cal dotar d'eines a tots els membres involucrats. L'eina per excel·lència és la reunió i ha de permetre que les activitats, decisions i flux d'informació puguin portar-se a terme amb els criteris d'eficiència, eficàcia i treball en equip descrits a l'epígraf 6.1.

En el següent apartat s'explicaran els mecanismes de coordinació i gestió previstos per poder aconseguir una gestió eficient i eficaç del nostre centre.

6.3.1 Gestió de govern (reunió d'equip directiu)

A les reunions d'equip directiu es prenen les decisions que adapten les activitats programades a la programació anual a la conjuntura. Hi són convocats pel director el cap d'estudis, la secretària, la coordinadora pedagògica i la cap d'estudis adjunt. Aquesta reunió té un periodicitat setmanal i es reserva una franja horària de mínim dues hores en la planificació dels horaris dels membres de l'equip directiu.

Aquesta configuració equivaldria a les dues primeres anelles de l'esquema de l'epígraf 6.3.

6.3.2 Coordinació pedagògica (reunió de coordinació)

En un nivell de concreció més precís, l'adaptació esmentada en el punt anterior s'ha de portar als equips docents. Això requereix de la coordinació a nivell de la tercera anella, és a dir a nivell de les coordinadores d'ESO i batxillerat. Es fa necessari realitzar una reunió de coordinació setmanal presidida per la coordinadora pedagògica on hi són convocades les coordinadores d'ESO i batxillerat.

Aquesta reunió és de periodicitat setmanal i es reserva una hora cada setmana en la planificació dels horaris dels diferents assistents. S'ha de complir amb el propòsit descrit a l'epígraf 6.1.1.

6.3.3 Seguiment pedagògic (reunions d'equip docent)

Com s'ha comentat a l'epígraf 6.1.1 cal que els equips docents actuïn coordinadament i puguin adaptar les seves programacions pedagògiques a les activitats programades en la programació anual. Aquestes reunions són el pal de paller sobre el que s'articula l'activitat del centre.

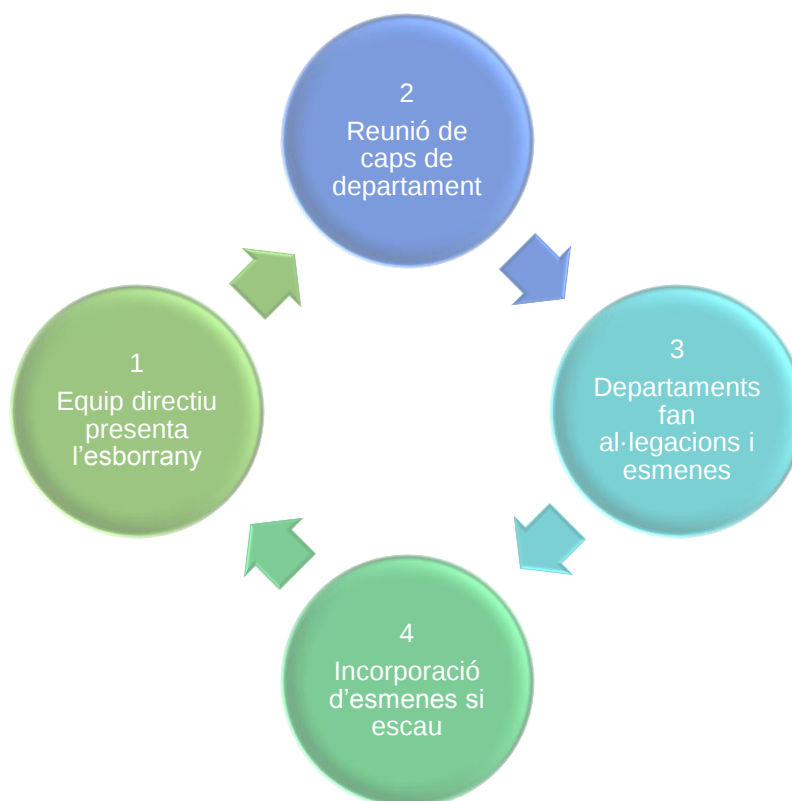
Tots els professors del centre que imparteixen l'ESO estan adscrits a un dels quatre equips docents. La reunió de cadascun dels equips docents són de periodicitat setmanal i es reserva una hora cada setmana en la planificació dels horaris dels diferents assistents. Els professors i professores dels equips docents són convocats a les reunions setmanals per la coordinadora de nivell al qual estan adscrits. S'ha de complir amb el propòsit descrit a l'epígraf 6.1.1.

6.3.4 Atenció a la diversitat (reunions de la comissió d'atenció a la diversitat o comissió socioeducativa)

La comissió socioeducativa segueix l'alumnat amb necessitats educatives especials i específiques i és l'òrgan més escaient per planificar les tasques de l'atenció a la diversitat al centre. Aquesta comissió està integrada per la coordinadora pedagògica, les coordinadores de nivell, la mestra de pedagogia terapèutica, l'orientadora educativa, la persona assignada de l'equip d'assessorament psicopedagògic (EAP), la persona assignada del serveis socials i també hi poden ser presents els responsables de projectes de seguiment i acompanyament d'alumnat en risc. Tant la persona de l'EAP com el representant dels servis socials com els responsables de projectes de seguiment i acompanyament d'alumnat en risc, en tant que tenen una presència al centre amb una periodicitat superior a la setmanal, no hi seran sempre presents. La resta de membres sí que es reuniran setmanalment i són convocats per la coordinadora pedagògica. També hi pot ser convocat qualsevol altre membre de la comunitat educativa que pugui ajudar a la millora dels aspectes socioafectius i psicològics dels alumnes.

6.3.5 Gestió de plans i projectes (reunions de caps de departament)

El procediment per a l'aprovació de plans de centre que tinguin la pedagogia en el centre d'atenció no es pot realitzar en sessió de claustre per motius pràctics. Un claustre de 50 persones no és el millor espai de treball per fer aportacions i discutir sobre la multitud de detalls i matisos que tenen aquest tipus de projectes. El procediment que se segueix és la discussió prèvia als departaments i la posterior inclusió de les esmenes al projecte si escau.

Una vegada el text ha estat debatut als departaments es pot portar a la reunió de claustre corresponent per a la seva aprovació. La discussió i reflexió que es pot portar a terme en un claustre, una vegada el tema en qüestió ha estat treballat i debatut als departaments, és molt més rica i productiva. Aquest procés de gestió és el que correspon a la sisena anella de l'epígraf 6.3. i ha de permetre el procés de participació descrit a l'epígraf 6.1.2.

6.3.6 Gestió de plans i projectes (reunions de claustre)

Una vegada debatuts als departaments, els plans i projectes relacionats amb aspectes pedagògics es debaten i aproven en reunió de claustre. El claustre és l'òrgan col·legiat per excel·lència per debatre els aspectes pedagògics del projecte educatiu de centre i de tots els altres plans relacionats. Les reunions de claustre les convoca el director i hi són convocats tots els professors i professores del centre.

6.3.7 Reunió d'avaluació final (reunions del consell de direcció)

Durant els darrers dies de juny es realitza una reunió d'avaluació global del curs en la qual s'avaluen tots els aspectes crítics. En aquesta reunió es fan les propostes de millora per al següent curs. Aquesta reunió correspon al nivell de

gestió de la cinquena anella de l'epígraf 6.3. Aquestes propostes de millora s'ha d'incloure en la programació anual del següent curs.

6.3.8 Altres reunions

En qualsevol moment es poden convocar reunions per poder coordinar activitats, fer propostes pedagògiques, gestionar projectes o plans o fer un traspàs d'informació puntual. La primera reunió d'aquests equips la convoca el director. Les reunions següents les pot convocar el responsable del projecte o grup de discussió. Són exemples d'aquest tipus de reunions les reunions d'avaluació interna, les reunions de l'equip de metodologia AICLE, la coordinació del grup de lectura en veu alta o les reunions del grup de solidaritat.

7 LA INCLUSIÓ

L'educació inclusiva és aquella que ofereix a tots els infants i joves altes expectatives d'èxit educatiu, independentment de les seves característiques, necessitats o discapacitats, i l'oportunitat de créixer conjuntament compartint experiències i situacions d'aprenentatge.

7.1 Principis d'inclusió i coeducació

La inclusió suposa una millora evolutiva respecte a la idea d'integració. Quan es parla d'integració es pretén facilitar a l'alumnat els suports necessaris perquè pugui participar en el programa del centre educatiu. Es posa l'accent, doncs, en l'adaptació de l'alumnat al centre i a l'entorn. La inclusió pretén que siguin els mateixos centres educatius els que s'adaptin a la diversitat de l'alumnat que tenen escolaritzat. Això implica identificar les barreres que dificulten l'aprenentatge, la socialització i la participació de l'alumnat i cercar-les, eliminar-les o minimitzar-les. L'educació inclusiva de tot l'alumnat crea nous marcs de convivència i genera noves complicitats que afavoreixen l'equitat i la cohesió social.

El nostre centre té una llarga tradició en l'aplicació d'estratègies per a la millora de la integració dels diferents col·lectius amb necessitats, orígens, capacitats i motivacions diferents. I encara més, som un centre de referència per a la concentració d'alumnes amb deficiències visuals i auditives. S'ha d'afegir que l'Institut Mercè Rodoreda està adaptat i permet l'accés a tots els seus espais a persones amb mobilitat reduïda.

7.2 Atenció domiciliària

L'alumnat en edat d'escolaritat obligatòria, que per patir malalties prolongades no pugui assistir al centre docent durant un període superior a 30 dies, podrà rebre atenció educativa al domicili familiar durant el període en què no pugui assistir a classe. Un professor es desplaçarà al domicili per assegurar la continuïtat dels aprenentatges escolars.

L'equip docent de l'institut, amb l'assessorament, si escau, de l'EAP, elaborarà la proposta curricular que ha de desenvolupar l'alumne/a durant el període de no assistència a classe. El professor/a tutor/a ha de fer el seguiment de la seva evolució amb el professor/a que l'atengui al seu domicili i, si és el cas, amb el que l'atengui al centre hospitalari.

Així mateix, el docent que realitzi l'atenció domiciliària ha de coordinar-se amb el professor/a tutor/a designat pel centre i, si escau, el professorat del centre hospitalari, amb la finalitat de fer el seguiment del procés d'aprenentatge de l'alumne/a.

Per sol·licitar aquesta atenció, els pares, mares o tutors d'aquests alumnes han de presentar una sol·licitud al centre, acompanyada de l'informe mèdic en què consti la previsió aproximada del temps que l'alumne/a no podrà assistir al centre docent. Les sol·licituds es poden presentar en qualsevol moment del curs escolar.

7.3 Col·laboració amb altres serveis d'atenció específica (HDA)

Els hospitals de dia per a adolescents (HDA) són unitats assistencials d'hospitalització parcial amb diferents recursos terapèutics, entre ells la unitat docent, on s'atenen adolescents en situació de crisi, als qui no els és suficient el règim ambulatori.

L'atenció educativa a l'aula de l'hospital de dia té per objectiu garantir la continuïtat dels processos d'ensenyament-aprenentatge i evitar la desvinculació d'aquests adolescents del sistema educatiu. És un recurs on la intervenció de cada professional s'integra dins d'un equip que coordina les diverses actuacions d'aquest servei. El docent ha d'adaptar la intervenció educativa a les característiques de cada alumne, afavorint la continuïtat del seu procés

d'escolarització. En qualsevol cas, l'institut sempre ha de garantir espais de coordinació i comunicació entre els professionals de l'HDA i el tutor/a de l'institut o integrants de la comissió d'atenció a la diversitat.

7.4 CREDÀ (atenció a alumnes amb deficiències auditives)

Els CREDÀ són serveis de suport als centres educatius en l'adequació a les necessitats especials de l'alumnat amb greus dificultats d'audició, llenguatge i/o comunicació que interfereixen en el seu desenvolupament personal, social i curricular. La seva intervenció es concreta en tres grans àmbits: alumnat i famílies; centres i professorat; zona educativa.

Es tracta d'un model d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials i al seu entorn propi de Catalunya. Actualment hi ha 10 CREDÀ, cadascun amb una zona d'actuació àmplia, generalment coincideix amb un Servei Territorial.

El nostre centre facilita espais de coordinació als professionals de suport, ja sigui espais físics per al seguiment d'alumnes, com espais de coordinació amb intervenció en les reunions d'equip docent. Aquests professionals poden ser:

- Logopedes
- Psicopedagogs/es especialitzats en audició, llenguatge i comunicació
- Audioprotetistes especialitzats en audiopròtesi infantil i juvenil

Els seus objectius són:

- Realitzar la valoració i seguiment del procés evolutiu audiològic, comunicatiu i lingüístic de l'infant amb sordesa.
- Realitzar la valoració i seguiment de les necessitats psicolingüístiques i educatives de l'alumnat amb greus trastorns de llenguatge i/o comunicació.
- Proporcionar atenció logopèdica específica a l'alumnat amb greus trastorns de l'audició, el llenguatge i/o la comunicació.

- Orientar i assessorar a les famílies de l'alumnat amb greus trastorns de l'audició, el llenguatge i/o la comunicació.
- Proporcionar suport i assessorament als centres i al professorat de l'alumnat amb greus dificultats d'audició, llenguatge i/o comunicació.
- Posar a disposició de la comunitat educativa materials, recursos, assessorament i formació especialitzada per a l'adequació de la tasca docent a les necessitats especials de l'alumnat amb dificultats d'audició, llenguatge i/o comunicació.

7.5 CREDV (atenció a alumnes amb deficiències visuals)

El CREDV és un servei educatiu específic que en col·laboració amb l'ONCE dóna suport a la tasca docent del professorat pel que fa a alumnes amb greus dèficits visuals, a més d'oferir atenció directa a aquest alumnat i orientació a les famílies. La seva intervenció es concreta en tres grans àmbits: alumnat i famílies, centres i professorat, i zona educativa.

Els objectius d'aquest servei:

- Realitzar la valoració i seguiment psicopedagògic de l'alumnat amb necessitats educatives derivades de dèficit visual.
- Realitzar la valoració sistemàtica del procés evolutiu de l'alumnat amb dèficit visual durant la seva escolaritat, com a mínim a P-5, a 2n de primària, a 6è de primària i a 2n d'ESO (PIA).
- Proporcionar assessorament, material, estratègies i modelatge al professorat de l'alumnat amb deficiència visual.
- Col·laboració amb els centres i el servei educatiu de zona, en l'orientació de l'adequació curricular per a alumnes amb discapacitat visual.
- Valoració, prescripció i seguiment tecnològic i d'adequació de materials educatius per a l'alumnat amb trastorns de la visió.
- Orientació a les famílies, informació i assessorament per a la presa de decisions relacionades amb els seus fills o filles.

El centre col·labora amb aquest servei i adapta els espais a les necessitats dels alumnes seguint les pautes dels professionals involucrats. Aquests professionals poden ser:

- Mestres especialitzats
- Psicopedagogs/gues
- Treballadors/es socials
- Tècnics/ques en tiflotecnologia

7.6 L'acollida

El procés d'acollida és la forma en què s'organitza la rebuda dels alumnes nous al centre. Busquem que es trobin des del primer moment acollits i reconeguts com a persones i que vegin en la figura del tutor la persona que ha de fer-los d'interlocutor a l'hora de resoldre qualsevol tipus de problema o dubte. Un objectiu fonamental del procés d'acollida és transmetre i incorporar el principi de no impunitat i seguretat com a via per aconseguir la plena integració el més aviat possible. Tots els alumnes han de conèixer els diferents canals per vehicular les seves inquietuds.

7.6.1 Pla d'acollida

7.6.1.1 Acollida dels alumnes nous de 1r d'ESO

El pla d'acollida de 1r d'ESO inclou dues xerrades per als pares d'aquests alumnes: una amb l'equip directiu i l'altra amb el tutor o la tutora. Se'ls informa de l'organització de l'institut, dels mecanismes de relació amb el professorat i de la forma en què podem col·laborar uns i altres.

Per a aquests alumnes de 1r d'ESO, durant els dos primers dies lectius, fem unes sessions específiques per ensenyar-los totes les instal·lacions, explicar-los l'horari, fer-los saber quins són els seus drets i les seves obligacions com a alumnes de l'institut; i, a més, es busca crear un marc de relació amb el tutor i els altres companys que permeti generar un clima de confiança. També se'ls fa unes primeres proves de nivell relacionades amb el pla d'escriptura, de lectura (que inclou tant la comprensió lectora com la rapidesa lectora) i de resolució de problemes.

Finalment, fem una excursió un dia de les primeres dues o tres setmanes de curs, que ens permet conèixer millor els alumnes, veure'ls interactuar en un ambient diferent i més espontani. Tot això facilita la bona harmonia entre tot l'alumnat i el professorat que l'acompanya.

7.6.1.2 Acollida dels alumnes nous d'incorporació tardana

Els alumnes que s'incorporen al centre en altres nivells educatius reben una acollida personalitzada. Ells i els seus pares s'entrevisten amb la coordinadora pedagògica i se'ls assigna el grup classe que es considera més adient. El Departament d'Educació proporciona el recurs d'aula d'acollida en els centres on el nombre d'alumnes nouvinguts és significatiu. Al final del curs 2012-2013 vam deixar de tenir aquest recurs que vam recuperar el curs 2017-2018. Durant aquests quatre cursos els alumnes nou vinguts van ser atesos de forma insuficient en funció dels seus PI i de les adaptacions a l'aula. La coordinació d'aquest recurs la porta a terme la coordinadora LIC del centre.

7.6.1.3 Acollida dels alumnes nous al batxillerat

Els alumnes que s'incorporen al nostre centre per a cursar el batxillerat provinents d'altres centres necessiten també d'un procés d'adaptació gradual. El primer contacte és l'entrevista personal descrita en l'epígraf 5.1.7. i es realitza de forma personal. Després d'aquesta primera trobada on es plantegen aspectes propedèutics i d'orientació es queda per a una primera reunió amb tots els nous alumnes abans del començament de les classes i una vegada aquests alumnes tenen assegurada una plaça al centre.

En aquesta segona reunió es parla d'aspectes de gestió. Entre d'altres aspectes es tracten els següents punts:

- Presentació de les coordinadores, es dóna la benvinguda i es passa llista
- Presentació de cadascun dels assistents (centre de procedència, motius de l'elecció...)
- Informar del grup-classe on anirà cada alumne. Explicar les funcions del tutor/a i les activitats de tutoria

- Delegats de classe i consell de delegats
- La mediació
- Comentar les normes de funcionament:
 - És obligatòria l'assistència a classe i la puntualitat
 - No és permès d'entrar a la classe passades les 8.05. S'haurà d'entrar una hora més tard.
 - S'ha de respectar tots els membres de la comunitat educativa
 - Cal mantenir i tenir cura de les instal·lacions i materials d'aula
 - No es pot fumar al centre
 - No es poden menjar "txutxes"
 - No es poden consumir begudes alcohòliques
 - No es pot sortir del centre entre hores, només a l'hora de l'esbarjo i hores terminals amb permís dels pares (en el cas dels menors d'edat) o alumnes amb PI.
 - Quan falta un professor/a s'ha d'esperar dins de l'aula al professor de guàrdia
 - No es pot utilitzar el telèfon mòbil dins del recinte escolar
- Control de l'assistència i justificació de les faltes. Les absències a un examen s'han de justificar documentalment i això no implica que l'examen es torni a fer.
- Activitats extraescolars i serveis que ofereix el centre
- Visita a les instal·lacions.

7.6.1.4 Acollida dels alumnes nous al cicle formatiu

L'acollida dels alumnes del cicle formatiu s'inicia amb una sessió de benvinguda i presentació del cicle formatiu en la qual es lliura un dossier amb informació general:

- integrants de la junta directiva
- equip docent del cicle
- crèdits que s'impartiran
- grups en què es divideix l'alumnat
- horari de cada grup
- calendari
- convalidacions i exempcions
- visites
- material didàctic
- pàgina web
- borsa de treball
- mesures flexibilitzadores
- normes d'organització i funcionament del centre
- possibilitat d'aparcar al centre i ús d'armariets
- beques
- vacunació
- drets d'imatge
- pagaments

Posteriorment els alumnes fan una visita a les instal·lacions del centre acompanyats dels seus tutors, per a finalitzar en amb una sessió de tutoria en què els alumnes omplen una fitxa amb les seves dades, reben informació més detallada del funcionament del cicle, s'aclareixen dubtes i es dóna el calendari d'acollida durant el qual els professors presenten els seus crèdits i fan una avaluació inicial.

8 LA DIVERSITAT

8.1 Criteris que orienten l'atenció a la diversitat

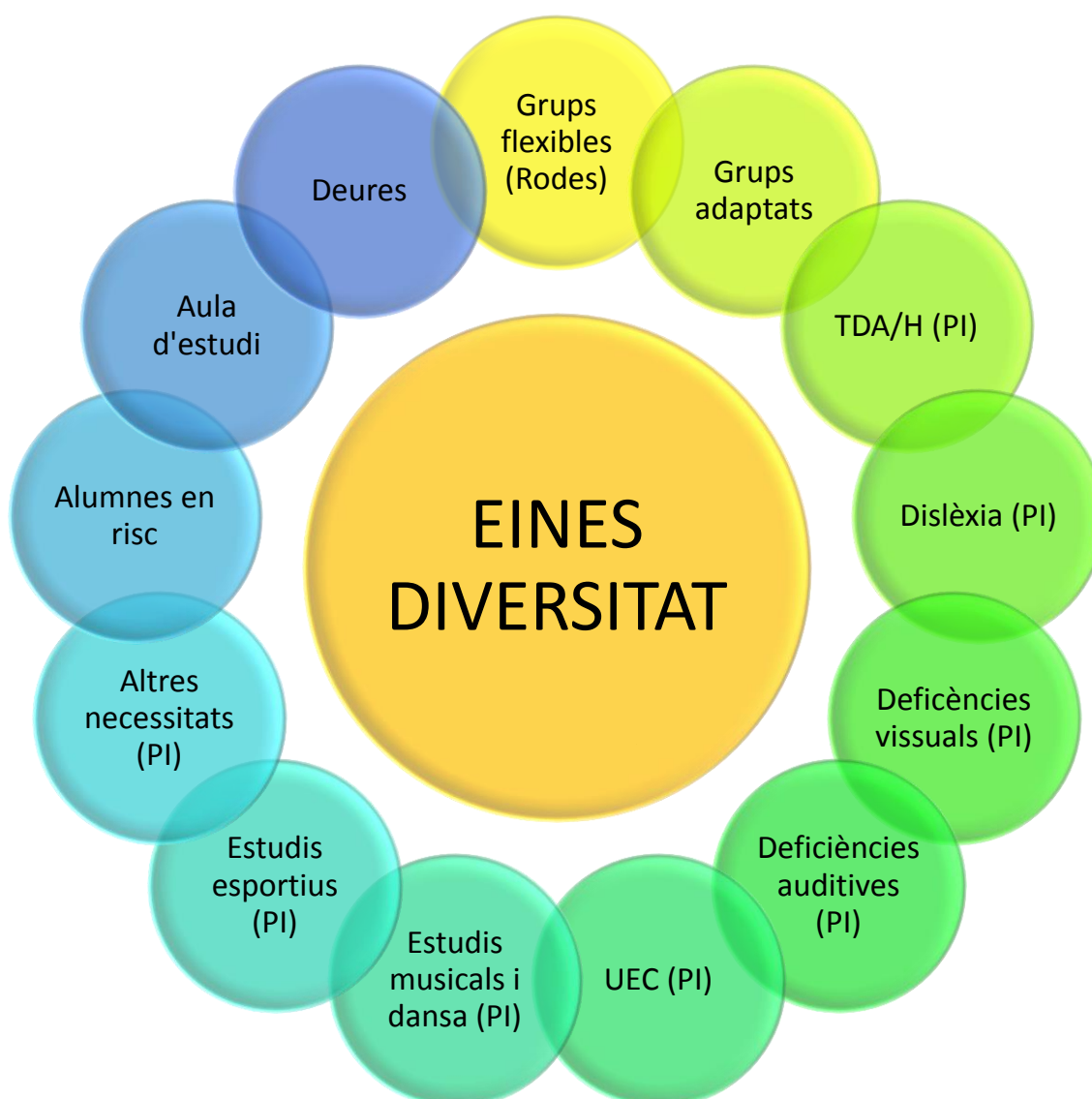
L'atenció a la diversitat dels alumnes és una tasca complexa que esdevé un dels reptes per als professors a l'hora de planificar i desenvolupar la seva activitat docent. Requereix tenir una visió àmplia de l'alumne, que el considerin des de tots els seus vessants i que dipositin plena confiança en el desenvolupament de les seves capacitats. Implica, per tant, respectar les diferències i l'especificitat dels alumnes, els processos i moments madurats, així com els diferents ritmes i estils d'aprenentatge.

En el cas dels alumnes amb necessitats educatives específiques cal tenir en compte que sovint tenen més dificultats per assimilar i generalitzar els aprenentatges. Cal que l'atenció adreçada a aquests alumnes s'organitzi a partir d'un treball funcional, interdisciplinari i motivador que faciliti el desenvolupament d'actituds i habilitats que els permetin participar i aprofitar les activitats, i que els preparin per ser autònoms en els diferents contextos de la vida quotidiana.

8.2 Pla d'atenció a la diversitat

L'òrgan que coordina les activitats d'atenció a la diversitat del centre és la comissió d'atenció a la diversitat la composició de la qual i llurs funcions s'han descrit a l'epígraf 6.3.4.

El pla d'atenció a la diversitat permet coordinar totes les accions educatives encarades a aconseguir els objectius pedagògics de centre descrits a l'epígraf 4.2. El desplegament de recursos són diversos i han de permetre aconseguir l'èxit educatiu en un context coeducador, inclusiu i equitatiu.

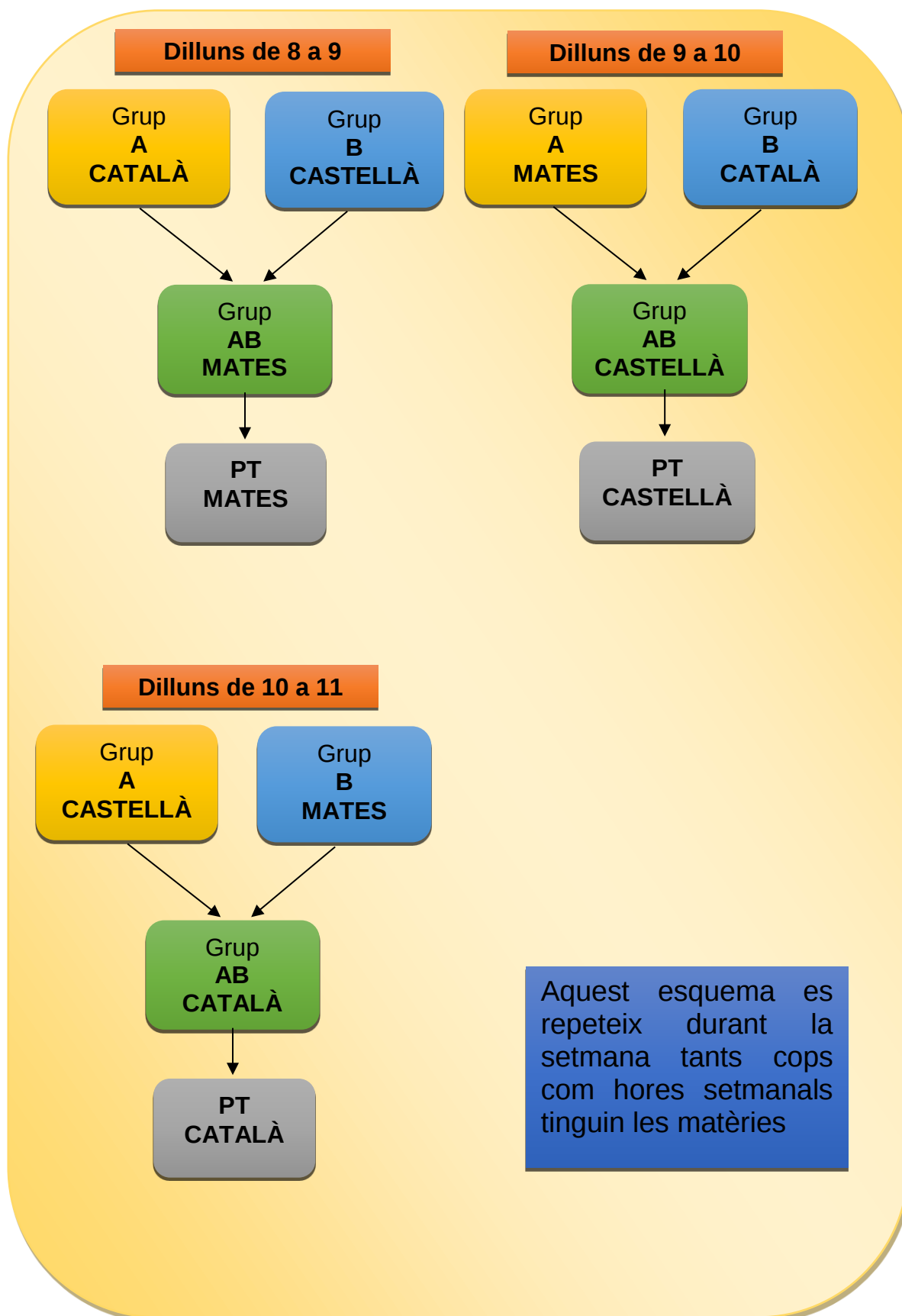
8.2.1 Grups flexibles (rodes)

L'organització bàsica de l'atenció a la diversitat a l'Institut Mercè Rodoreda es basa en l'agrupament dels alumnes (a banda del seu grup-classe) en grups flexibles anomenats rodes. L'estructura de l'atenció a la diversitat persegueix l'objectiu de treballar amb grups poc nombrosos, sobretot en les matèries instrumentals. Aquest és el recurs que abasta més alumnes al nostre centre.

En el quadre sinòptic següent es pot comprovar el repartiment de les matèries instrumentals llengua catalana, castellana i matemàtiques durant les 3 primeres hores de la setmana d'un horari hipotètic del grups A i B. Aquest tipus d'agrupament és complex des del punt de vista organitzatiu perquè implica la

intervenció simultània de 2 grups-classe i 3 o 4 professionals (en funció de si als grups intervé, o no, la mestra de pedagogia terapèutica en el grup PT). L'esquema de la figura, evidentment, s'ha de repetir tantes vegades a la setmana com hores lectives tinguin es matèries involucrades (en aquest cas tres hores). Durant la primera hora de la setmana, el grup A està cursant català, el grup B, castellà i un subgrup anomenat roda format per alumnes amb més dificultats d'aprenentatge dels grups A i B cursen matemàtiques. A més a més, si els alumnes d'aquests dos grups tenen greus dificultats d'aprenentatge (en molts casos ja detectades a primària).

Aquesta configuració és la que s'intenta implementar sempre que sigui possible. Quan la dotació de professorat no ho faci possible, es crearan grups de diversitat que estaran formats per alumnes que han format part dels grups roda explicats anteriorment. Per formar part d'aquests grups hem de tenir el vistiplau de les famílies. En funció de la configuració del grup, els alumnes també poden tenir un pla individualitzat (PI).

8.2.2 Els plans individuals (PI)

El pla individualitzat és una eina per a la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars i complexes de determinats alumnes, perquè puguin aprendre i participar en la vida del centre educatiu.

El tutor/a coordinador/a del PI ha de vetllar perquè es faci un seguiment del PI tant a les sessions d'avaluació amb tot l'equip docent, com en reunions específiques de l'equip de seguiment del PI amb els altres agents implicats (logopeda, fisioterapeuta, orientador/a, professional de l'EAP...) i/o amb l'alumne i la mateixa família. És important que quedi constància dels temes tractats i dels acords o canvis que es plantegen al llarg del curs.

Igual que amb tots els estudiants, el docent ha de supervisar acuradament el procés d'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne amb PI, de manera que les estratègies d'ensenyament ineficaces puguin ser interrompudes i substituïdes per altres de noves.

L'alumnat objecte de PI serà avaluat d'acord amb allò establert prèviament en el pla, el qual pot haver incorporat criteris específics d'avaluació per a les matèries cursades per l'alumne/a, així com altres criteris a tenir en compte per a la promoció i/o per a l'acreditació.

Pel que fa a les adaptacions metodològiques sense canvis en els objectius ni, per tant, en els criteris d'avaluació, l'alumne s'avalua amb els mateixos criteris que la resta de companys. Sí que pot variar la manera d'avaluar i el tipus i modalitat d'avaluació: es poden per exemple prioritzar proves orals, proporcionar un espai més tranquil, donar més temps o facilitar determinats ajuts....

En aquests casos la informació a l'alumne i als pares sobre els resultats de la seva avaluació s'ha de centrar en el progrés aconseguit en l'assoliment dels objectius ordinaris del curs o àrea, no en l'ús de les adaptacions realitzades.

L'avaluació contínua pot indicar-nos que el PI necessita ser ajustat. Aquest ajustament o actualització es pot fer de diverses maneres:

- Concretant nous objectius o revisant els objectius finals del PI del curs, si l'aprenentatge avança a un ritme més ràpid del que s'ha previst en el pla.
- Dividint els objectius en passos més petits o ajustant els objectius finals del PI, si l'aprenentatge s'està produint a un ritme més lent del que es preveu en el pla.
- Modificant les estratègies d'ensenyament, l'equipament individual o el nivell de suport humà.

Qualsevol canvi en els objectius d'aprenentatge del PI que impliqui un canvi en els criteris d'avaluació, haurà de ser comunicat a l'alumne i a la família i ha de permetre la seva concreció en les activitats d'avaluació.

8.2.3 Simultaneïtat d'estudis d'ESO i batxillerat amb estudis de música

Els alumnes que estiguin cursant ESO i, simultàniament, cursin estudis de música en conservatoris, centres professionals o escoles de música autoritzades, poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement de matèries. Els alumnes que estiguin cursant batxillerat i, simultàniament, cursin estudis de música en conservatoris, centres professionals o escoles de música autoritzades també poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement de matèries corresponents a la franja d'optativitat del batxillerat i, segons els casos, d'una matèria de modalitat d'un dels dos cursos.

Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris amb els estudis de música, la sol·licitud s'ha de renovar cada curs. Els alumnes que ho vulguin poden sol·licitar la convalidació o el reconeixement d'un nombre d'hores inferior a aquell a què tenen dret.

En qualsevol cas el nombre de matèries que poden ser reconegudes o convalidades dependrà del nombre d'hores de dedicació setmanals a la música i de si es tracta de conservatori, de centre professional o d'escola de música autoritzada. Els detalls s'han de consultar als documents d'organització i gestió del curs publicats pel Departament d'Ensenyament.

8.2.3.1 ESO – Conservatori o centre professional

Es poden convalidar les matèries següents:

- Música (la comuna de 1r a 3r curs d'ESO).
- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no podrà ser la música.

No són convalidables ni el treball de síntesi de 1r a 3r curs ni el projecte de recerca de 4t curs. Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.

8.2.3.2 ESO – Escola de música autoritzada

Alumnes amb una dedicació horària a l'escola de música d'entre tres i quatre hores setmanals. Se'ls poden reconèixer les matèries següents:

- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no podrà ser la música.

Alumnes amb una dedicació horària de quatre hores setmanals o més. Se'ls poden reconèixer les matèries següents:

- Música (la comuna de 1r a 3r curs d'ESO).
- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no podrà ser la música.

No es poden reconèixer ni el treball de síntesi de 1r a 3r curs ni el projecte de recerca de 4t curs. Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana. El reconeixement està condicionat a la valoració favorable del seguiment de l'alumne. Els alumnes que no compleixin les directrius establertes en el Pla de seguiment s'incorporaran a les matèries de secundària en les condicions que el centre de secundària determini. El Pla de seguiment s'ha d'acordar entre els dos centres a principi de curs.

8.2.3.3 Batxillerat – Conservatori o centre professional

Les matèries que es poden convalidar són:

- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria de modalitat d'un dels dos cursos.

Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana. Els alumnes que en cada curs de batxillerat cursin més de tres matèries de modalitat, per haver triat com a optativa una quarta matèria de modalitat, poden demanar la convalidació d'una matèria, encara que sigui de modalitat, si aquesta matèria excedeix de tres el nombre de matèries de modalitat que cursen. En el segon curs de batxillerat els alumnes podran acumular les hores que corresponien al primer curs, sempre que no haguessin demanat aleshores la convalidació o el reconeixement de totes o d'una part de les hores que pertocaven, tot i reunir els requisits per fer-ho.

8.2.3.4 Batxillerat – Escola de música autoritzada

Per poder sol·licitar el reconeixement de matèries de batxillerat cal complir els requisits següents:

- cursar estudis en alguna de les escoles de música autoritzades
- haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional de música en un conservatori o en un centre professional

- cursar estudis de música que incloguin, com a mínim: llenguatge musical o harmonia, instrument i pràctica instrumental en grup

Les matèries es poden reconèixer d'acord amb dues situacions diferents, segons les càrregues horàries.

Alumnes amb una dedicació horària d'entre tres i cinc hores setmanals. Les matèries que es poden reconèixer són:

- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).

Alumnes amb una dedicació horària de cinc hores setmanals o més. Les matèries que es poden reconèixer són:

- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria de modalitat d'un dels dos cursos.

Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.

8.2.4 Simultaneïtat d'estudis d'ESO i batxillerat amb la pràctica intensiva de l'esport

8.2.4.1 ESO

Els alumnes amb dedicació significativa a l'esport avalada pel Consell Català de l'Esport, matriculats en centres que no pertanyin a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva, poden sol·licitar al director del centre educatiu que se'ls apliqui un pla individualitzat que inclogui el reconeixement de la matèria d'educació física i d'algunes o totes les matèries optatives per a alumnes de l'etapa d'ESO, en el primer trimestre del curs.

En aquest pla individualitzat cal adjuntar-hi la documentació següent:

- Sol·licitud signada pel pare, mare o tutors legals de l'alumne.
- Certificat del Consell Català de l'Esport (av. dels Països Catalans, 12. 08950, Esplugues de Llobregat). Els alumnes poden obtenir aquest

certificat quan siguin esportistes que figuren en el programa de tecnificació (ARC) de la federació catalana corresponent.

El director del centre educatiu ha de fer valorar la petició de pla individualitzat a la comissió d'atenció a la diversitat del centre o òrgan equivalent, que ha de procedir d'acord amb el que tingui establert per a la resta de plans individualitzats. Atès el motiu de la sol·licitud, el pla individualitzat ha d'especificar els continguts i/o objectius de les matèries optatives que, a parer del centre, haurien de ser suprimits o modificats per a l'alumne, i deixar constància del reconeixement de la matèria d'educació física. El pla ha de ser aprovat pel director del centre.

En casos excepcionals en què les circumstàncies individuals de l'alumne i la seva dedicació intensiva a l'esport així ho justifiquin, amb una dedicació horària de 9 o més hores setmanals d'activitat física reconeguda per la federació esportiva corresponent, la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent del centre pot proposar, i el director del centre aprovar, un pla individualitzat que comporti el reconeixement de la matèria d'educació física i d'algunes o totes les matèries optatives, encara que l'alumne no pugui tenir el certificat del Consell Català de l'Esport.

En cas que l'alumne deixi l'activitat esportiva, la família ho ha de comunicar al centre de secundària, que prendrà les mesures oportunes.

8.2.4.2 Batxillerat

Els alumnes amb dedicació significativa a l'esport, avalada pel Consell Català de l'Esport, matriculats en centres que no pertanyen a la xarxa de centres educatius d'especial atenció a la pràctica esportiva poden sol·licitar, durant el primer trimestre del curs, al director del centre educatiu que se'ls apliqui un pla individual que inclogui el reconeixement de la matèria d'educació física i/o de matèries optatives per a alumnes de batxillerat. En aquest pla individual, que s'ha de sol·licitar durant el primer trimestre, cal adjuntar-hi la documentació següent:

- Sol·licitud signada pel pare, la mare o el tutor legal de l'alumne.

- Certificat del Consell Català de l'Esport (av. dels Països Catalans, 12; 08950 - Esplugues de Llobregat). Els alumnes han d'obtenir aquest certificat quan figurin en el programa de tecnificació (ARC) de la federació catalana corresponent.

El director del centre educatiu ha de fer considerar la petició de pla individual a la comissió d'atenció a la diversitat del centre, si escau, la qual ha de procedir d'acord amb el que es tingui establert per a l'elaboració de la resta de plans individuals de batxillerat. El pla és aprovat pel director del centre i s'ha de renovar cada curs.

Atès el motiu de la sol·licitud, el pla ha de deixar constància del reconeixement de la matèria d'educació física i, si escau, especificar els continguts i/o objectius de la matèria o de les matèries optatives que, a parer del centre, s'han de suprimir o modificar per a l'alumne. A efectes de les modificacions que afecten matèries optatives, cal tenir en compte que es consideren optatives també les matèries de modalitat que excedeixin de les tres matèries de modalitat que l'alumne ha de cursar en cada curs de batxillerat.

8.2.5 Simultaneïtat d'estudis d'ESO o de batxillerat amb estudis de dansa

8.2.5.1 ESO – Conservatori o centre professional

Es poden convalidar les matèries següents:

- Educació física.
- Música (la comuna de 1r a 3r curs d'ESO).
- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no pot ser la música.

No són convalidables ni el treball de síntesi de 1r a 3r curs ni el projecte de recerca de 4t curs. Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.

8.2.5.2 ESO – Escola de dansa autoritzada

Les matèries es poden reconèixer d'acord amb dues situacions diferents, segons les càrregues horàries. Alumnes amb una dedicació horària d'entre cinc i set hores setmanals. Se'ls pot reconèixer la matèria següent:

- Educació física.

Alumnes amb una dedicació horària de set hores setmanals o més. Se'ls poden reconèixer les matèries següents:

- Educació física.
- Matèries optatives de 1r a 3r curs d'ESO (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria optativa específica de 4t curs d'ESO. L'alumne cursarà en aquest cas només dues matèries optatives específiques, cap de les quals no pot ser la música.

No es poden reconèixer ni el treball de síntesi de 1r a 3r ni el projecte de recerca de 4t curs. Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana. El reconeixement està condicionat a la valoració favorable del seguiment de l'alumne. Els alumnes que no compleixin les directrius establertes en el Pla de seguiment s'incorporaran a les matèries de secundària en les condicions que el centre de secundària determini. El Pla de seguiment s'ha d'acordar entre els dos centres a principi de curs.

8.2.5.3 Batxillerat – Conservatori o centre professional

Les matèries que es poden convalidar són:

- Educació física.
- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).

- Una matèria de modalitat d'un dels dos cursos.

Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana. Els alumnes que en cada curs de batxillerat cursin més de tres matèries de modalitat, per haver triat com a optativa una quarta matèria de modalitat, poden demanar la convalidació d'una matèria, encara que sigui de modalitat, si aquesta matèria excedeix de tres el nombre de matèries de modalitat que cursen. En el segon curs de batxillerat els alumnes podran acumular les hores que corresponien al primer curs, sempre que no haguessin demanat aleshores la convalidació o el reconeixement de totes o d'una part de les hores que pertocaven, tot i reunir els requisits per fer-ho.

8.2.5.4 Batxillerat – Escola de dansa autoritzada

Per poder sol·licitar el reconeixement de matèries de batxillerat cal complir els requisits següents:

- cursar estudis en alguna de les escoles de dansa autoritzades
- haver superat la prova d'accés als ensenyaments de grau professional de dansa en un conservatori o en un centre professional
- cursar ensenyaments de dansa que incloguin, com a mínim: dansa clàssica, música i tècniques de dansa contemporània o de dansa espanyola.

Les matèries es poden reconèixer d'acord amb dues situacions diferents, segons les càrregues horàries.

Alumnes amb una dedicació horària d'entre dotze i quinze hores setmanals. Les matèries que es poden reconèixer són:

- Educació física.
- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).

Alumnes amb una dedicació horària de quinze hores setmanals o més. Les matèries que es poden reconèixer són:

- Educació física.
- Matèries corresponents a la franja d'optativitat (fins a un màxim de 4 hores per curs).
- Una matèria de modalitat d'un dels dos cursos.

Alumnes amb una dedicació horària d'entre set i dotze hores setmanals. En aquest cas, per poder sol·licitar el reconeixement només cal cursar ensenyaments en escoles de dansa autoritzades. Les matèries que es poden reconèixer són:

- Educació física.

Les matèries que s'hagin reconegut no tenen qualificació ni computen als efectes de càlcul de la nota mitjana.

8.2.6 Atenció als alumnes amb trastorns i dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDA/H)

El Trastorn de Dèficit d'Atenció (i Hiperactivitat) és una síndrome conductual amb base neurobiològica i component genètic de caràcter crònic. Afecta entre el 5 i el 10% de la població escolar especialment els nois.

CONDUCTES TDAH	CONDUCTES TDA
• Parlen més del compte. Mostren freqüents canvis d'humor. Actuen amb impulsivitat • Treballen a l'últim moment. No tenen un ordre de prioritats • No controlen el pas del temps • No planifiquen i es deixen portar pel que en aquell moment els interessa • Es mouen molt, es retorcen, no paren quiets... • Es fiquen en embolics amb facilitat	• Els hi costa seleccionar la informació més important • Els costa mantenir l'atenció a la classe i pensen en les seves coses • Amb freqüència obliden i perden coses importants: treballs, dates d'examen, material... • Són despistats • Desvien amb freqüència la concentració en una activitat per dedicar-la a una altra • Es distreuen, amb moltíssima

	facilitat, quan el que fan no els atreu • Tenen problemes per organitzar el seu temps
--	--

8.2.6.1 Pautes generals

Tenir en compte que :

- El TDA/TDAH és un trastorn amb causa orgànica i que no es poden controlar voluntàriament.
- Fallen tant que necessiten que se'ls hi reconegui molt allò que fan bé.
- Necessiten “estructura”. Ajudar-los a planificar: llistes, recordatoris...
- Responen bé a recompenses i incentius. No responen bé al càstig.
- La seva opinió sobre el què pot ajudar-los i el com fer-ho és important.
- Tenir reunions periòdiques amb els pares.
- Sol·licitar ajuda, si cal, als serveis externes que l'atenguin.

8.2.6.2 Pautes de treball d'aula

- Seure a l'alumne a prop del professor i d'alumnes que siguin models positius. Allunyat de portes i finestres que puguin distreure'l.
- Assegurar-se de que ha entès el que es farà a la classe.
- Donar missatges clars, curts i determinants.
- Controlar el seu material de treball.
- Ser flexible amb els hiperactius, en la mida del possible.
- Les innovacions i la creativitat són de gran ajuda per captar la seva atenció.
- Buscar els seus moments “especials”. No sempre poden demostrar tot el que són capaços de fer.

8.2.6.3 Pautes per deures i treballs

- Ajudar-los a utilitzar l'agenda.
- Donar el treball dividit en activitats més curtes.
- Buscar la qualitat de les tasques més que no pas la quantitat.
- Ser més flexible en els plaços d'entrega.
- Valorar el treball diari.
- Valorar l'esforç.
- Intentar que mantinguin contacte amb uns quants companys als que pugui preguntar-li coses, trucar-los si s'oblida d'alguna cosa, etc.

8.2.6.4 Pautes per exàmens i proves

- Un límit de temps estricte a les proves d'avaluació els hi dificulta molt expressar el que saben.
- Fer proves orals, si és necessari.
- L'atenció sostinguda no acostuma a durar més de mitja hora. Intentar ajustar les proves a aquesta durada.
- Utilitzar preguntes curtes i senzilles.
- Ajudar-los a controlar el temps.
- Donar un reforç individual amb comentaris com : "torna a mirar això", "repassa"...
- L'examen no és el punt fort d'aquest alumnes. Cal ser flexible en la seva valoració.

8.2.7 Atenció als alumnes amb dislèxia

La dislèxia és un trastorn específic de l'aprenentatge de la lectura de base neurobiològica. És persistent al llarg de la vida i amb una forta carrega

hereditària. Afecta entre el 5 i el 17% de la població sense diferència significativa entre sexes.

8.2.7.1 Característiques dels adolescents dislèctics

PRINCIPALS	SECUNDÀRIES
• Baixa velocitat lectora • Poc domini ortogràfic • Rebuig a estudis o treballs que impliquen lectura o redacció	• Vergonya a llegir en públic • Manca de temps per acabar les tasques escrites • Resultats baixos en proves escrites • Baixa autoestima

8.2.7.2 Pautes i estratègies generals en l'atenció d'alumnes dislèctics

- Comunicar a l'alumne que l'equip docent coneix el seu problema i que es posarà en marxa un pla específic per atendre les seves necessitats educatives.
- Reforçar les àrees on l'alumne tingui més habilitats.
- Donar una sola instrucció cada cop.
- Adequar la quantitat i el grau de dificultat dels deures.
- Evitar que l'alumne hagi de copiar enunciats o informació escrita (pissarra, llibre de text).
- Evitar les preguntes dictades.
- Buscar reforços visuals o auditius per treballar continguts (PowerPoint, mapes conceptuals, documentals...)
- Permetre que elabori els seus apunts utilitzant programes informàtics específics.
- Demanar a l'alumne que confeccioni un horari visual, associant cada assignatura amb una imatge i/o color.

- Permetre l'ús de la calculadora i les fórmules tant a la classe com a les proves d'avaluació.
- Facilitar les dates de les proves d'avaluació amb almenys una setmana d'antelació.
- Reduir les activitats repetitives i/o complementàries no imprescindibles.
- Tenir un calendari a l'aula on els professors incorporin dates d'exàmens i proves.
- Demanar a l'alumne que tingui a la vista autoinstruccions d'organització personal.
- Exposició a l'aula de murals interactius i reforços visuals.
- Evitar la còpia innecessària d'informació de llibres de text.
- Fer-li evidents els seus progressos.
- Fer-li reflexions i/o correccions sobre treballs o exàmens de manera oral preferentment.

8.2.7.3 Adaptacions generals bàsiques per a tots els nivells

- Permetre l'ús de l'ordinador i de programes informàtics específics (lectors, correctors, traductors...)
- Respectar la decisió de l'alumne a l'hora de la lectura en veu alta.
- Assegurar-se que hi ha hagut una bona comprensió abans de començar proves, treballs o exàmens.
- Permetre més temps per treballs, tasques, proves o exàmens o bé reduir-ne el nombre.
- Adaptar els llibres de lectura al nivell lector de l'alumne.
- Permetre l'ús i accés de calculadora, taules de multiplicar i fórmules.

- Evitar la correcció sistemàtica de les faltes d'ortografia.
- Avaluar els treballs, tasques, proves o exàmens en funció del contingut. Les faltes d'ortografia no s'han de comptar a l'avaluació dels mateixos.

8.2.7.4 Pautes i estratègies a l'avaluació

- Permetre les interferències entre castellà i català sense penalització.
- Evitar la correcció sistemàtica de totes les errades de l'escriptura.
- Presentar les preguntes d'examen sempre per escrit (no dictar)
- Si hi ha disgrafia associada permetre l'ús de l'ordinador a les proves d'avaluació.
- Evitar l'acumulació d'exàmens en un dia o dies consecutius.
- Donar a conèixer les proves d'avaluació una setmana abans com a mínim.
- Possibilitat, depenent de les característiques de l'alumne, de plantejar proves complementàries i/o alternatives a l'examen escrit: examen oral, examen tipus test, canvi de format (enunciats curts, destacar paraules clau, augment de la mida de la lletra, presentar una demanda per pregunta, activitat de relació amb recolzament visual...), presentació d'un projecte o treball prèviament estructurat, considerar el quadern de treball com a eina d'avaluació, evitar la realització d'exàmens globals, eliminar continguts ja aprovats, preguntar 5 o 10 minuts després de l'inici d'una prova si s'han entès tots els enunciats, fer una lectura prèvia amb l'alumne, proporcionar temps addicional i/o reduir el nombre de preguntes, avaluar les proves i treballs en funció del contingut exposat, no incloure les faltes d'ortografia en la puntuació o resultat final.

8.2.8 Atenció als alumnes amb deficiències visuals i auditives

Vegeu els epígrafs 7.4 i 7.5.

8.2.9 Unitat d'escolarització compartida (UEC)

És un programa de diversificació curricular específic per a alumnes amb inadaptació al medi escolar i risc d'exclusió social. Aquests programes tenen per finalitat prestar atenció educativa, complementant la que ofereixen els centres educatius, als alumnes d'ESO que presenten problemes de comportament i conductes agressives, absentisme i rebuig escolar, trets d'inadaptació social i risc de marginació.

L'objectiu d'aquests programes és afavorir l'assoliment de les competències bàsiques de l'etapa i l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria, amb una metodologia que motivi els alumnes, retornant-los la confiança en les possibilitats d'èxit personal, reforçant-ne els aprenentatges i evitant l'abandó escolar.

Aquests programes, que es desenvolupen en unitats d'escolarització compartida (UEC), tenen una organització on els continguts propis de l'etapa es treballen en relació amb activitats de tipus pràctic que es vinculen a diferents oficis.

Poden incorporar-se a aquests programes els alumnes de 3r i 4t d'ESO, o alumnes que tinguin com a mínim 14 anys (i no més de 16) que presentin els trets esmentats anteriorment, quan les mesures d'atenció a la diversitat dins el centre educatiu hagin resultat insuficients.

La derivació a la UEC forma part del procés d'atenció individualitzada a l'alumne quan s'han esgotat totes les actuacions possibles que es poden fer en el centre. La proposta de derivació, que és responsabilitat del director, ha de seguir el procediment següent:

- a) Proposta escrita del tutor a la comissió d'atenció a la diversitat. La proposta també pot provenir de qualsevol membre de la mateixa comissió.
- b) Si la proposta és acceptada el director del centre la trasllada a la Inspecció d'Educació juntament amb un informe de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) o de la professora

d'orientació educativa i l'acord escrit dels pares o tutors legals de l'alumne.

- c) La Inspecció emet un informe valoratiu sobre aquesta proposta i trasllada l'expedient sencer al director dels serveis territorials.
- d) El director dels serveis territorials resol motivadament sobre la proposta a partir dels informes esmentats i de la disponibilitat de places de les UEC i tramet còpies autenticades d'aquesta resolució al director i al responsable de la UEC on serà derivat.

Els informes que elabora el professional que ha fet la primera proposta en el centre s'han de referir a:

- motius pels quals es proposa l'escolarització en una UEC,
- actuacions prèvies a la proposta que s'han portat a terme al centre a fi de donar resposta educativa a les necessitats específiques de l'alumne,
- incorporació d'un document signat pel pare, mare o tutor legal, on consti que han estat informats i que estan d'acord amb la mesura proposada.

Els informes de l'EAP o de la professora d'orientació educativa s'han de referir a:

- valoració psicopedagògica de l'alumne,
- aspectes que cal prioritzar per compensar les dificultats d'adaptació escolar de l'alumne,
- justificació de la conveniència d'assistir a la UEC

La tutoria ha de ser compartida entre el tutor del centre educatiu i el responsable de l'alumne a la UEC, i ha de caracteritzar-se per:

- donar suport als aspectes psicològics que facilitin el desenvolupament de les habilitats emocionals i socials,
- orientar l'alumne en l'elaboració del seu projecte de futur, donant-li eines per desenvolupar l'autonomia personal, professional i social,

- informar i assessorar les famílies dels alumnes sobre aquest procés d'orientació per garantir-ne la col·laboració i la participació.

S'ha de constituir un equip format pel tutor de l'alumne del centre educatiu, la persona responsable de l'alumne a la UEC i un professional de l'EAP o la professora d'orientació educativa del nostre centre, per tal de fer el seguiment de l'alumne segons el pla individualitzat que s'hagi establert, que ha d'incloure:

- capacitats que es prioritzen
- matèries del currículum que es treballaran
- criteris d'avaluació
- horari de l'alumne

Els responsables de les UEC han de concretar el pla individualitzat de cada alumne a partir de la programació general de la UEC.

El tutor/a del nostre centre és responsable d'acordar els criteris d'avaluació amb els professors de les diferents matèries del curs on l'alumne està matriculat. El seguiment acadèmic i l'avaluació del progrés de l'alumne s'han de fer de manera col·legiada entre el responsable de l'alumne a la UEC i la persona designada pel centre educatiu (es prioritzarà que sigui la professora d'orientació educativa), coordinats per aquesta i amb una periodicitat com a mínim trimestral. Cal estendre acta de cada reunió. En finalitzar cada curs escolar, la persona designada anteriorment pel centre educatiu ha de ser el responsable de traspassar la informació sobre l'alumne a les sessions d'avaluació final del centre educatiu. Aquesta informació s'ha de recollir en les corresponents actes d'avaluació i en els documents oficials de l'alumne que corresponguin.

En el moment que es consideri la possibilitat de retorn de l'alumne al centre educatiu, s'ha d'instrumentar el procediment següent:

- L'equip de seguiment del pla individualitzat de l'alumne comunica als directors del centre educatiu i de la UEC, respectivament, que l'alumne

ja pot incorporar-se plenament al centre educatiu i els lliura l'últim informe de seguiment i l'avaluació corresponent.

- El director del centre educatiu comunica als pares i a la Inspecció el retorn del seu fill i alumne, respectivament.
- La Inspecció ho comunica al director dels serveis territorials perquè en quedi constància.

En el cas que l'alumne causi baixa pels motius anteriors, o per haver complert 16 anys o per tenir més d'un mes d'absències injustificades, la Inspecció ho comunicarà al director dels serveis territorials perquè en quedi constància i perquè tramiti la corresponent resolució de baixa del servei UEC i retorn al centre de procedència. Aquesta Resolució es farà arribar també a la Direcció General d'ESO i Batxillerat.

8.2.10 Alumnes en situació de risc

L'estament del centre encarregat de detectar situacions de risc és, bàsicament, l'equip docent (ED). En algunes situacions no molt conflictives, el mateix ED pot proposar solucions; però en casos més greus, s'hi ha d'involucrar la Comissió d'atenció a la diversitat (Coordinació pedagògica, coordinadores de nivell, EAP, professora d'orientació, mestra de pedagogia terapèutica i el representant dels serveis socials, si escau), veure epígraf 6.3.4.

8.2.10.1 Detecció

A 1r d'ESO, cal fer durant el primer mes de curs una reunió de detecció d'alumnat en situació de risc i informar dels alumnes detectats a la Coordinació pedagògica.

- Assistents: coordinació de nivell, tutors, mestra de pedagogia terapèutica.
- Material d'avaluació: Informes de les escoles, avaluació inicial de centre, enquesta de seguiment passada al professorat de l'ED.
- Situacions de risc a avaluar:

- exclusió del grup-classe (l'alumne no s'integra amb els companys per timidesa extraordinària, manca de coneixement de la llengua o altre tipus de problemes)
- manca d'higiene corporal manifesta
- manca d'habilitats de tracte social molt bàsiques (l'alumne no sap parlar adequadament a la situació i ofèn sense pretendre-ho, desconeix les normes mínimes de cortesia, respon de manera violenta davant qualsevol situació mínimament conflictiva...)
- situació familiar de risc
- dèficit de lectura o d'escriptura bàsica
- dèficit de càlcul bàsic
- limitacions cognitives o d'altre tipus prou importants per impedir el seguiment de les classes
- manca d'hàbits mínims de treball, a classe i a casa.

8.2.10.2 Tractament

Un cop detectats els alumnes de risc, es dedica una reunió d'ED a avaluar possibles solucions a cada cas.

- S'elabora un pla individualitzat. Les solucions s'acorden i es fixen per escrit. Els acords escrits han d'arribar a tot l'ED i coordinació de nivell i pedagògica.
- Es fixa un termini de revisió d'acords, no superior a un mes. Cal recordar al professorat els acords presos.

Trobarem, possiblement, dos tipus d'alumnes

- Alumnes que, amb les solucions proposades per l'equip docent, puguin superar els problemes.
- Alumnes per als quals es prevegi que les solucions aportades per l'equip docent seran insuficients.

- Aquests casos, amb tota la informació pertinent –diagnòstic de detecció, acords presos per l'ED i problemes previstos–, passen a la comissió d'atenció a la diversitat.
- La comissió fa propostes concretes. Aquestes, per escrit, es fan arribar a l'ED. Se n'ha de fer un seguiment i una avaluació en un termini no superior a un mes.

Algunes actuacions a realitzar

- Informació a la família de la situació
- Demanda a la família d'actuacions concretes de suport
- Seguiment del compromís familiar
- Atenció preferent del tutor, amb seguiment del material, l'horari...
- Atenció mitjançant un tutor individual
- Atenció de determinat alumne dins la roda d'instrumentals
- Cal avaluar els dèficits i consignar-los per escrit
- Cal revisar el possible progrés, si n'hi ha, en instrumentals o veure els motius de l'estancament, si es produeix.
- Atenció de determinat alumne dins el grup de pedagogia terapèutica (amb objectius concrets)
 - Cal avaluar els dèficits i consignar-los per escrit (PI).
 - Cal revisar el possible progrés, si n'hi ha, en instrumentals o veure els motius de l'estancament, si es produeix.
- Actuacions dins l'aula –canvis de lloc, col·locació al costat d'un company que pugui ajudar l'alumne.
- Assistència a l'aula d'estudi a la tarda.
- Diagnosi a càrrec de la psicopedagoga.

8.2.11 Aula d'estudi tutelada

Un recurs clau per a la inclusió de l'alumnat amb més dificultats és l'aula d'estudi tutelada del centre. L'objectiu d'aquest projecte és atendre els alumnes amb més dificultats durant una franja horària complementària a l'horari lectiu. Aquest recurs s'adreça a les famílies que no poden fer el seguiment de les tasques i deures dels seus fills, ja sigui per incompatibilitat amb la vida laboral o per no disposar dels recursos adients a casa.

Aquest és un projecte de centre que ha de comptar amb la implicació de les famílies. És per aquest motiu que la col·laboració de l'AMPA és més que necessària, ja sigui en el control de les activitats, la gestió dels pagaments o la contractació de personal.

8.2.11.1 Procediment per a l'ús del recurs

Els alumnes poden accedir a aquest recurs per dues vies. La primera és la proposta per part de l'equip docent una vegada vistos els resultats de les diverses avaluacions i preavaluacions. La segona és la proposta del tutor ja sigui per iniciativa pròpia o per demanda de la família. En qualsevol cas, els alumnes en risc d'exclusió social han de tenir prioritat en l'assignació d'aquest recurs i no hauria de quedar cap alumne exclòs per motius econòmics.

8.2.11.2 Aspectes de gestió

L'aula d'estudi tutelada ha d'atendre alumnes amb dificultats. Per aquest motiu els responsables de l'aula han de tenir experiència en l'atenció d'aquets tipus d'alumnat. La selecció d'aquest professionals es realitzarà mitjançant la selecció mitjançant currículum, referències documentades, entrevista personal i període de prova. Aquesta selecció l'ha de portar a terme l'AMPA i la direcció del centre de forma coordinada.

Es prioritzarà l'atenció de l'alumnat durant les tardes lliures al seu horari i es passarà llista al començament de cada sessió i s'avisarà les famílies en cas d'absència. També s'informarà regularment les famílies del comportament, actitud i treball dels alumnes.

Les normes de convivència durant les sessions de l'aula d'estudi tutelada són les mateixes que es fan servir al centre de forma general. Aquest recurs no és

d'ús obligatori i quedaran exclosos els alumnes amb comportament disruptiu que dificultin el progrés del grup. La ràtio orientativa serà de 20 alumnes i es valorarà la possibilitat de tenir més d'un grup si escau.

8.2.12 Realització de deures

No fer deures no és, en si, una actitud que pertorbi greument el funcionament del centre. Tanmateix, l'alumne que a primer no fa sistemàticament els deures es col·loca en una situació greu de risc: difícilment adquirirà els hàbits i els coneixements necessaris per poder fer l'ESO i, a més, molt possiblement presenti altres mancances associades a aquesta falta d'hàbit de treball.

Entenem per “deures”, en sentit genèric, la realització d'exercicis, l'estudi i el repàs diari del que s'ha fet a classe, la lectura o la realització de treballs.

La realització de deures fora de l'horari lectiu és una ocasió insubstituïble per desenvolupar l'autonomia de l'alumne com a estudiant. Per aquest motiu a 1r cicle el pla d'acció tutorial (PAT) prescriu l'elaboració d'un horari de deures.

La manca d'hàbit de fer deures a casa no es pot corregir, separatament, des de cadascuna de les assignatures. En realitat, és un problema que afecta la família i l'adquisició d'hàbits horaris familiars. Per això, sols es pot resoldre des d'una correcta interrelació entre el centre i la família.

En aquest apartat es pretén establir rutines d'actuació que afecten especialment el primer cicle d'ESO i han de crear les bases per a un treball autònom de l'alumnat en cursos posteriors.

La feina a fer a casa –estudi i deures– ha de ser objecte de debat en seminaris i equips docents, en lloc de dependre de la iniciativa de cada professor. Quan cada alumne té molts professors diferents, sols la coordinació de l'equip docent garanteix que la quantitat de feina a fer sigui proporcionada a l'edat i equiparable en els diferents grups de cada nivell.

8.2.12.1 Actuacions

- Detecció del problema a inici de curs, en el marc de detecció d'alumnat en situació de risc.
- Avaluació del cas, a càrrec de la comissió pertinent.

- a. L'alumne està realment capacitats per fer els deures que té?
Disposa de les eines intel·lectuals necessàries, o caldria adaptar-li la dificultat dels deures?
 - b. L'alumne presenta altres situacions de risc associades?
 - c. Com és la família? La coneixem? Pot col·laborar?
- Si el cas és complex, l'equip docent o la comissió d'atenció a la diversitat determinaran les mesures pertinents, encaminades a solucionar no sols el problema dels deures.
- En la majoria de casos:
 - a. Escola de pares. Farem una reunió global amb els pares implicats per explicar la necessitat dels deures, la situació de risc en què es col·loca l'alumne que no els fa, la creació d'hàbits d'estudi i la implicació familiar que cal. Totes les famílies, fins i tot aquelles menys col·laboradores, han d'estar informades de la importància que té la feina de l'alumna fora de l'horari lectiu.
 - b. Tutoria. Els tutors establiran un compromís amb les famílies i en faran un seguiment.
 - c. Aula d'estudi. Per a les famílies que no puguin supervisar la realització dels deures dels seus fills, s'oferirà una aula d'estudi de pagament, tutelada per algun monitor i amb pocs assistents. Caldrà que sigui eficaç. S'oferirà als pares com a pràcticament obligatòria. En cap cas, l'aula d'estudi no pot significar per als pares treure's el problema del damunt.
- La solució mai no pot consistir simplement en sancions individuals d'assignatures concretes, sinó en actuacions col·lectives, que passin per una col·laboració ferma de la família o una ampliació de l'horari de l'alumne a fi de fer en el centre els deures. Per a això, els divendres de 13.30 a 14.30 h hi ha un espai vigilat per professors, per tal que els alumnes recuperin aquelles feines que no han fet durant la setmana.

- Quan l'alumne comenci a adquirir l'hàbit, ha de veure ràpidament un reconeixement del seu esforç per part del professorat. A tal fi, es farà un seguiment per part de l'equip docent dels casos tractats i es premiarà amb una nota a la família o una menció pública a l'aula l'alumne que comenci a treballar. També es mirarà de tenir-ho present en les qualificacions parcials (a primer d'ESO s'avalua bàsicament l'actitud).

9 LA CONVIVÈNCIA

9.1 Recomanacions del síndic de greuges

Com a prèvia tenim aquestes recomanacions del síndic de greuges pel que fa a la convivència i als conflictes als instituts. El desembre de 2006 es va publicar un informe extraordinari del síndic titulat *Convivència i conflictes als centres educatius*. Aquest informe va ser fruit de l'estudi de nou centres escolars. S'hi presenten dades diverses sobre la gestió de conflictes als centres educatius des de molts vessants i també s'hi apunten unes recomanacions que considerem que cal seguir:

9.1.1 Recomanacions de caràcter general

- Promoure la participació dels centres
- Donar suport, recursos, assessorament, formació als professors
- Evitar la segregació
- Difondre i assegurar l'aplicació dels protocols

9.1.2 Recomanacions de caràcter organitzatiu

1. Millorar la convivència com a objectiu prioritari
2. Promoure la implicació de l'alumnat en la gestió de conflictes
3. Estendre la pràctica de tutories individuals
4. Treballar sistemàticament habilitats socials en les tutories grupals
5. Reduir el nombre de docents que intervenen en un grup-classe
6. Garantir la supervisió del temps i els espais no lectius
7. Incrementar les funcions i el paper de les comissions de convivència
8. Adaptar el currículum i la metodologia com a elements bàsics per a l'aprenentatge de la convivència
9. Incrementar la participació d'alumnes i famílies en l'elaboració, aplicació i revisió de les normes de convivència
10. Atorgar a la disciplina a l'aula el valor instrumental que li correspon
11. Donar informació i formació a les famílies i reforçar la col·laboració família-escola.

9.1.3 Recomanacions específiques per a la intervenció en situacions d'assetjament o violència als centres

1. Establir mesures per conscienciar sobre la importància del respecte mutu i de l'exclusió total de qualsevol forma de violència en les relacions
2. Garantir en totes les situacions d'assetjament escolar el suport, la protecció i la seguretat de la víctima
3. Intervenir immediatament respecte als assetjadors i transmetre'ls un clar missatge de tolerància zero a qualsevol tipus d'agressió
4. Establir circuits de comunicació perquè els alumnes puguin informar tutors i responsables del centre
5. Fer un seguiment continuat de la situació i no dilatar els processos d'investigació i sanció
6. Establir mecanismes d'informació i orientació sobre les diverses possibilitats d'actuació davant de situacions d'assetjament escolar

9.1.4 Recomanacions sobre la necessitat de seguir i investigar les situacions d'assetjament escolar

1. Importància de l'elaboració d'estudis que permetin fer un seguiment periòdic sobre l'evolució de la realitat
2. Estudi sobre l'eficàcia dels programes d'intervenció
3. Seguiment de l'aplicació de protocols actuals, i dels expedients i les sancions aplicats als centres escolars

9.2 Altres recomanacions sobre els conflictes

1. La prevenció és la millor eina per resoldre els problemes i els equips docents són els més qualificats per detectar alumnes potencialment conflictius i informar-ne als coordinadors d'ESO. D'altra banda, els problemes no són normalment d'un alumne amb un professor, sinó més generals. Per aquest motiu en les reunions d'ED s'ha de reservar un espai per comentar aquests temes.
2. Els equips docents han de conèixer els pactes que s'hagin pogut establir i fer-ne el seguiment.

3. Davant d'un conflicte a l'aula és el professor la persona més adient per resoldre'l.
4. El professor que imposa una sanció o mesura correctora ha de fer reflexionar a l'alumne sobre la seva actitud perquè entengui què ha fet malament i per què el seu comportament és incorrecte.
5. La sanció ha de ser educativa: l'objectiu és que un comportament incorrecte no es repeteixi.
6. La sanció ha de ser proporcionada a l'acte o conducta que la causa.
7. Si la sanció que s'imposa a un alumne és desautoritzada per la família difícilment servirà per redreçar una conducta. Per tant, el full de sanció, quan l'alumne sigui menor d'edat, ha de contenir la informació necessària perquè els pares participin de la decisió presa.
8. Els alumnes més conflictius sovint no respecten normes ni autoritat a casa seva. Quan parlem amb els pares hem de tractar d'ajudar-los i donar-los pautes d'actuació.
9. L'aplicació automàtica d'una sanció no acostuma a resoldre un conflicte.
10. Quan el trencament de la norma provoca que els drets d'altres persones siguin conculcats (faltes de respecte, insults, agressions...), a banda de l'aplicació de possibles sancions, hem de vetllar perquè es restableixin les relacions entre les persones afectades mitjançant el diàleg, la reflexió, la mediació, etc.

9.3 Principis i objectius per a l'aprenentatge de la convivència

9.3.1 Principis d'actuació

Els principis d'actuació d'un projecte de convivència són:

- La participació i la coresponsabilització de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn per tal d'aconseguir una actuació compartida i coherent, eficaç i eficient, fonamentada en una cultura dialògica i intercultural, basada en l'acord i la norma, i concretada amb fermesa, rigor i afecte.

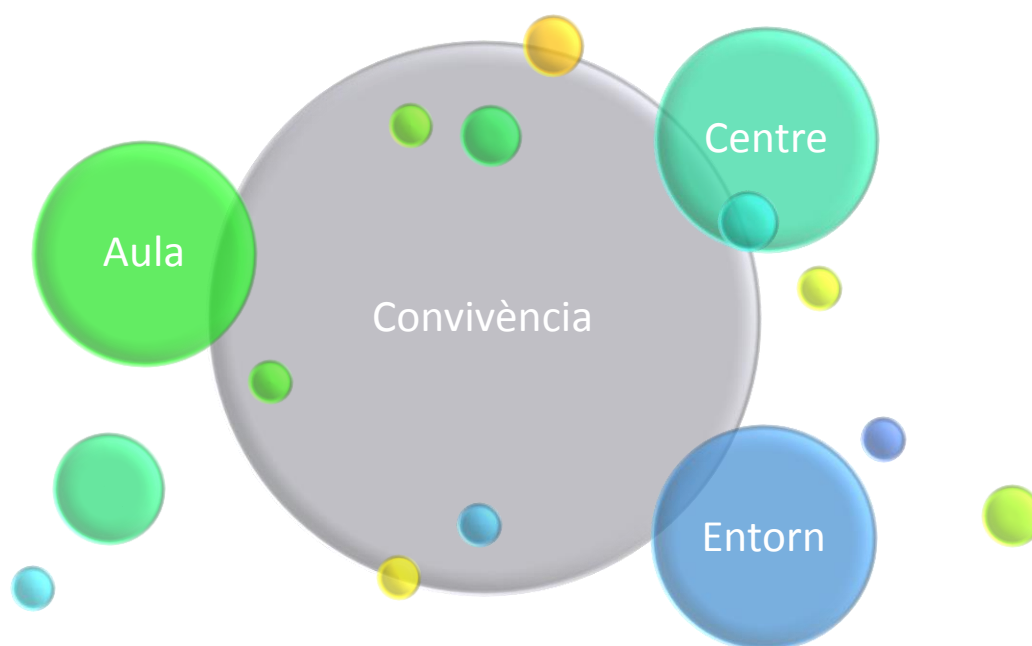
- L'actuació global i integral, perquè amb mesures parcel·lades no s'aconsegueix un clima necessari per a la convivència. Cal un plantejament integral i coordinat de tota la comunitat educativa amb una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos.
- La descentralització, perquè cal que les decisions siguin adequades i contextualitzades. Un projecte de convivència ha de ser fruit d'un procés d'aprenentatge col·lectiu dels agents d'un territori concret.
- La normalitat, per tal d'adoptar, sempre que sigui possible, les propostes més clares, més properes i més integradores.
- La millora constant de les actuacions, per tal de donar una resposta ajustada a les necessitats més greus i més urgents, i establir els instruments i els indicadors que permetin anar ajustant les estratègies, les actuacions i els recursos per a la consecució dels objectius.

9.3.2 Objectius generals

- Elaborar un projecte global amb la participació de tota la comunitat educativa, per tal de gestionar i orientar les actuacions i els processos.
- Potenciar l'equitat educativa i el respecte a la diversitat.
- Ajudar cada alumne/a a relacionar-se amb ell mateix, amb els altres i amb el món.
- Promoure la implicació i el compromís de tots els agents educatius en la millora de la convivència en el centre i l'entorn.
- Garantir una aplicació ferma i flexible de les normes.
- Fomentar la cultura de mediació com a eina bàsica en la gestió del conflicte.
- Contribuir a una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.

9.4 Projecte de convivència

El Projecte de convivència és un instrument que engloba el conjunt d'accions encaminades a la millora de la convivència en el centre educatiu i, per tant, recull les intervencions que el centre educatiu desenvolupa per tal de capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva de conflictes. Aquestes accions poden anar adreçades a la millora de la convivència a l'aula, al centre o a l'entorn, en el benentès que la permeabilitat entre aquests tres àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, creences, actituds i hàbits relacionals. També recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes que es produeixen en els tres àmbits als quals s'ha fet esment (aula, centre, entorn) i de crear una atmosfera de treball i convivència segura i saludable.

9.4.1 Aspectes de convivència a nivell de centre

En aquest apartat es descriuen les actuacions que es porten a terme a nivell de centre. Cal dir que un bon ambient de convivència, en el qual els alumnes se sentin acollits, respectats i on es pugui exercir el legítim dret a la queixa en un ambient de no-impunitat, no apareix del no-res o per la bona pràctica aïllada d'algun/a professor/a. El centre ha de garantir activitats, estructures i canals de comunicació per poder vehicular les inquietuds, conflictes i recances de cadascun dels membres de la comunitat educativa.

9.4.1.1 Coeducació

La coeducació és l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de les nenes i els nens, i de les noies i els nois, independentment del seu sexe o orientació sexual, de manera que es potenciï la igualtat real d'oportunitats.

La coeducació cerca l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de gènere o d'orientació sexual i el respecte per la diversitat de l'alumnat.

- En tot moment tenim cura de no utilitzar llenguatge sexista en qualsevol dels parlaments o escrits realitzats al centre i fem promoció d'un llenguatge verbal i gràfic que tracti equitativament ambdós sexes.
- Celebrem el dia de la dona amb l'excusa de fer visible l'aportació de les dones en les diferents branques del saber i utilitzem llibres de text i materials didàctics i curriculars que promoguin un tracte equitatiu entre dones i homes.
- Fomentem els equips mixtos en les lligues de pati i en les activitats de grup, i fem un ús no sexista dels espais educatius del centre.
- En cas d'assetjament o de falta contrària a les normes de convivència del centre, es consideren especialment greus les conductes que discriminin per raó de sexe o d'orientació sexual. En qualsevol cas es busca la gestió positiva de situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista i d'orientació afectivosexual.
- Dins del Pla d'acció tutorial treballem la coeducació com un element natural a l'hora d'aconseguir l'equitat i la igualtat d'oportunitats i potenciem una educació afectiva que afavoreixi la construcció d'una sexualitat positiva i saludable. Un altre punt important és l'orientació professional i acadèmica no estereotipada i sense discriminacions sexuals ni socials.

9.4.1.2 Absentisme

L'absentisme és l'absència reiterada i no justificada, dins de l'horari escolar, d'alumnat en edat d'escolarització obligatòria en el centre educatiu on està matriculat. Hi ha un gran ventall de graus d'absentisme, des del puntual fins al crònic. El centre educatiu, amb la xarxa del seu entorn, ha de tenir en compte els diferents graus a l'hora de dissenyar protocols d'actuació.

El centre ha de disposar d'estratègies per encarar aquest problema que, d'altra banda, en tant que és un problema important, és polièdric.

- Absentisme puntual. Aquest tipus d'absentisme és el que es repeteix en el temps de forma esporàdica i és el més difícil de detectar. La detecció depèn en gran mesura del sistema de control d'assistència. Una vegada detectat, cal informar les famílies i els tutors. Els aspectes clau que intervenen en la detecció i valoració dels casos d'absentisme puntual són:
 - a. Informació a la família per via telemàtica
 - b. Informació disponible per al tutor
 - c. Reunions d'equip docent setmanals per detectar absentisme
 - d. Reunions de la comissió de diversitat

Com qualsevol altre tipus d'absentisme, les mesures preventives i correctores s'han de pactar amb la família. Molts cops, un canvi en els hàbits i les rutines poden ajudar: l'escola de pares, el suport psicopedagògic, recuperar el temps perdut, l'orientació del tutor/a.

- Absentisme discontinu. Aquest tipus d'absentisme es tracta en les reunions setmanals de la comissió de diversitat. En aquests casos és fonamental l'actuació de l'orientadora educativa i de l'EAP, com també la col·laboració de la família.
- L'absentisme crònic s'ha de tractar també en comissió de diversitat, però en aquest cas és fonamental la intervenció dels serveis socials i la inspecció educativa. El centre ha de preveure mecanismes i estratègies perquè, en el cas que l'alumne absentista crònic retorni al centre, hi trobi el suport adient i faci més difícil que torni a faltar.

9.4.1.3 La mediació

La mediació és un procés de gestió positiva de conflictes. Parteix del fet que quan es produeix un conflicte no es tracta de guanyar o perdre, sinó d'intentar arribar a un acord consensuat i cooperatiu entre les dues parts. Els processos de mediació resulten especialment efectius a l'hora de gestionar els conflictes que es produeixen entre persones que mantenen una relació quotidiana.

El nostre centre té una llarga tradició en la resolució de conflictes mitjançant la mediació. Durant el curs 2003-2004 vam començar la formació en mediació, a la qual van assistir professors, alumnes i membres del PAS. És un projecte plenament consolidat i una manera de resoldre conflictes entre iguals de forma voluntària a la qual s'acullen voluntàriament els alumnes o hi són derivats pel cap d'estudis o altres professors.

Aquest projecte té un responsable que coordina les activitats de mediació al centre, en fa un seguiment i en fa la valoració global cada curs.

9.4.1.4 Matèries optatives o específiques enfocades a la mediació

L'organització del centre ha de permetre la continuïtat del projecte de mediació i d'altres aspectes que han d'ajudar a millorar l'autoestima dels alumnes i el respecte envers els altres companys.

Un exemple del que es comenta més amunt és l'oferta tradicional del crèdit optatiu *Autoconeixement, autoestima i mediació*. Aquest crèdit nodreix el projecte de formació de nous mediadors. El nivell educatiu en què s'ofereix aquest crèdit optatiu o específic és 2n d'ESO. D'aquesta manera, els candidats a formar part de l'equip de mediadors ja s'hi poden incorporar a partir de 3r d'ESO.

9.4.1.5 Reunions de delegats

La reunió de delegats és un dels instruments de participació dels alumnes en la vida del centre. Com a òrgan col·legiat, és un mecanisme que pot detectar problemes de convivència al centre i proposar mesures correctores o propostes de millora.

9.4.1.6 Dinamitzadors

L'equip de dinamitzadors és un grup d'alumnes voluntaris que participen activament en la vida del centre. Estan coordinats per la coordinadora d'activitats i serveis, i participen en l'organització i control del projecte de lligues de pati. També participen voluntàriament en d'altres activitats, com ara la gimcana de la festa de la castanyada o altres activitats ludicofestives. La coordinació de totes aquestes activitats l'ha portat a terme la Laura de Batlle.

9.4.1.7 Festes tradicionals

La celebració de les festes tradicionals és un mecanisme primordial de participació i convivència al centre. Ja sigui en l'organització, la participació o la planificació de les activitats, els alumnes hi tenen un paper principal. Aquesta participació augmenta el sentiment de pertinença al centre i, en definitiva, millora la convivència de forma evident. Les festes tradicionals que celebrem al centre són: la castanyada, el Nadal, Carnestoltes, Sant Jordi (jocs florals) i la festa de fi de curs.

Coincidint amb les festes tradicionals, el departament de Visual i Plàstica col·labora activament i amb una qualitat excel·lent en la decoració del vestíbul i altres espais del centre.

9.4.1.8 Aula d'estudi

L'aula d'estudi és un recurs de primer ordre des del punt de la convivència al centre. Aquest recurs permet la integració dels alumnes amb més dificultats i compleix amb el principi d'equitat tot ajudant els alumnes a assolir els objectius del curs. Podeu consultar-ne més detalls a l'apartat 8.2.11. En els casos necessaris, l'AMPA i el centre poden acordar ajuts que vagin en la línia de la millora de la cohesió social i subvencionar part o la totalitat del recurs.

9.4.1.9 Menjador

El menjador del centre és gestionat per l'AMPA, que acorda els menús amb l'adjudicatari/-ària del recurs. A més de l'objectiu final, alimentar els nois i noies, també s'aconsegueix assolir-ne d'altres de caire pedagògic: correcció en el tracte, ordre i educació en les formes, gestió del lleure, responsabilitats en la preparació i la recollida... La funció del monitor/a és cabdal per assolir aquests objectius. Per això, s'ha de buscar la contractació de serveis de monitoratge de professionals contrastats. En els casos necessaris, l'AMPA i el centre poden acordar ajuts que vagin en la línia de la millora de la cohesió social i subvencionar part o la totalitat del recurs.

9.4.1.10 Activitats extraescolars

És evident que l'oferta d'activitats extraescolars és clau per millorar la convivència al centre. En aquest sentit, la feina de l'AMPA i de l'Associació Esportiva és cabdal. Les activitats que es proposen han de ser

complementàries a les activitats lectives del centre. S'ha de comptar amb les necessitats, preferències i propostes dels alumnes i les seves famílies. En són exemples els equips de futbol, bàsquet o voleibol, i activitats com escacs, ball, llengües estrangeres...

9.4.1.11 Grup de robòtica

Malgrat que des del curs 2013-2014 els alumnes i un professor del centre, Juan Luís Fernández, es quedaven fora d'horari voluntàriament per aprofundir en conceptes relacionats amb el pensament computacional, no és fins el curs 2015-2016 que el grup es crea oficialment amb el recolzament econòmic de l'AMPA i humà del personal del centre.

Els objectius del grup de robòtica són:

- Facilitar als alumnes que comencen batxillerat que van cursar francès a 4t i que, per tant, no van poder cursar informàtica, l'accés a continguts tecnològics relacionats amb les tecnologies digitals, la robòtica i el disseny 3D.
- Complementar els continguts genèrics de la informàtica de 4t amb pràctiques que han de permetre aprofundir en continguts més específics.
- Obrir als alumnes de 1r, 2n i 3r el contacte amb aquest tipus de tecnologies.
- Facilitar la presentació de treballs d'alumnes d'ESO a certàmens científics o concursos com les jornades científic-tecnològiques de l'Hospitalet tradicionalment nodrits amb alumnes de batxillerat.
- Consolidar un grup d'alumnes al centre que puguin portar a terme aquest tipus d'activitats.

9.4.1.12 Grup de nanotecnologia

El grup de nanotecnologia comença els seus treballs el curs 2017-2018. El grup de nanotecnologia es reuneix per les tardes, un cop acabades les classes. La

Yolanda Fernández s'encarrega de coordinar i aplicar les activitats de caire sobretot pràctic al laboratori.

9.4.1.13 Coral

La coral aglutina un conjunt d'alumnes amb interessos relacionats amb la música que permet la interacció i la convivència a la vegada que augmenta la autoestima i la participació en festes i actes del centre. És un dels projectes més consolidats. La coral, al seu torn, participa en trobades i activitats fora del centre. El valor pedagògic i social és fonamental, i la gestió del centre ha de promoure que el departament de música continuï aquest projecte consolidat.

Des del curs 1997-1998, l'Institut Mercè Rodoreda manté activitat coral sense interrupcions: en temps del BUP, com a EATP; amb la LOGSE, com a crèdit variable i, amb la LOE, com a optativa. La coral, com a activitat extraescolar i complementària, neix el curs 1999-2000, inicialment amb el suport de l'AMPA, i sota la direcció del professor de música del centre, Josep Maria Almacellas. Des del curs 2016-2017, se n'encarrega en Josep Maria Mayol.

L'objectiu és gaudir de la pròpia veu i compartir l'experiència amb noies i nois d'altres centres. Preparem el repertori que ens permet assistir a les trobades de corals d'ensenyament secundari que tenen lloc anualment. Des del curs 2001-2002, a més, vam participar en el projecte òpera a secundària, activitat organitzada pel servei educatiu del Liceu i que es va deixar d'organitzar el curs 2012-2013.

La coral del Mercè participa en les activitats culturals que celebrem al nostre centre amb motiu de la diada de Sant Jordi i, des del curs 2009-2010, fa un concert de final de curs adreçat a les famílies.

9.4.1.14 Teatre

El grup de teatre de l'institut ha anat lligat a la història del nostre centre des de l'inici. Aquest grup aglutina un conjunt d'alumnes amb interessos relacionats amb la representació teatral que permet la interacció i la convivència, a la vegada que augmenta l'autoestima i la participació en festes i actes del centre. En un principi estava lligat a les EATP de l'antic BUP i actualment es fa fora d'horari i de forma voluntària. Hi han passat diversos professors que han fet de

directors del grup, com ara Rosa Vilalta, Juan Enrique Navalpotro i Mari Cruz Romero. Actualment, i des del curs 2011-2012, la directora és Lina Zamora. El seu valor pedagògic i social és fonamental, i la gestió del centre ha de promoure la continuïtat d'aquest projecte consolidat.

9.4.1.15 Parelles lingüístiques

Aquest recurs ha estat vinculat tradicionalment a l'aula d'acollida, l'existència de la qual depèn del nombre de candidats/es i als criteris del Departament d'Ensenyament. L'objectiu d'aquest projecte és posar en contacte alumnes no catalanoparlants amb alumnes que parlen bé el català. S'aprofita una hora de l'esbarjo per practicar la llengua oral i la participació voluntària en aquest projecte es té en compte en l'avaluació dels alumnes en la matèria de llengua catalana.

9.4.1.16 Grup de lectura en veu alta

Aquest projecte està vinculat a un grup voluntari d'alumnes i de professors/es que, durant algunes hores fora d'horari, practiquen la lectura en veu alta. Aquests alumnes també participen en activitats festives al centre i en certàmens organitzats per entitats externes. A banda del seu component de cohesió social i de foment de les bones pràctiques, també forma part de les activitats que fomenten i promouen l'excel·lència.

9.4.1.17 Viatges i colònies

El nostre centre ha fet de certes pràctiques tradicions que formen part del projecte de centre. Entre aquestes hi figuren els viatges i "colònies". El viatge de 4t d'ESO a Itàlia va agafar el relleu del que es feia a 3r de BUP i té un objectiu clar de convivència i reconeixement d'una trajectòria d'assoliment de competències i d'habilitats socials. Les sortides amb pernoctació fora de casa a 1r, 2n i 3r d'ESO segueixen el format de les colònies tradicionals que es fan en moltes escoles de primària però, en el nostre cas, estan lligades al treball de síntesi i, per tant, combinen una part lúdica amb una més important de component formatiu. A batxillerat també es viatja. Tradicionalment es proposa un viatge a Londres a primer de batxillerat i un a Madrid a 2n de batxillerat.

9.4.1.18 Norma

A nivell de centre, l'alumnat i la comunitat educativa en general han d'entendre que no es pot treballar en un ambient òptim de convivència si no hi ha un respecte per la norma, de manera que cal evitar en tot moment la sensació d'impunitat. El marc de referència legal a l'hora de resoldre i corregir conductes que alterin la convivència al centre s'explicita al capítol de convivència de les normes d'organització i funcionament de centre (NOFC), que al seu torn compleix amb la Llei d'educació de Catalunya (LEC) i els decrets que la desenvolupen. Per preservar l'equitat, els actes o conductes que entorpeixen la convivència al centre i que superen el que és tolerable són informats al cap d'estudis, tal com s'indica a les NOFC, de manera que és aquesta persona la que pondera i pren les decisions amb una visió polièdrica del conflicte, perquè té la informació relativa al fet que es considera i la perspectiva global de centre.

9.4.1.19 Resolució de conflictes

La resolució de conflictes aborda de manera efectiva les tensions inevitables del dia a dia i proposa accions i protocols per a la reconciliació entre les parts, repara els danys i estableix les bases per evitar-ne la repetició.

Els conflictes greus són aquelles conductes tipificades en l'article 37 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació; entre d'altres, indisciplina, injúries, amenaces, agressions i vexacions personals, danys materials i patrimonials, alteració injustificada i greu de les activitats del centre, possessió de mitjans o substàncies perjudicials per a la salut, etc. Aquestes conductes s'han de considerar especialment greus quan impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats.

Els conflictes greus perjudiquen notablement la convivència del centre, perquè generen sentiments d'indefensió, inseguretat i angonya. Poden afectar qualsevol membre de la comunitat educativa o dependència del centre, i es poden produir en el mateix centre o en l'entorn immediat.

Les normes d'organització i funcionament del centre, tal com indica l'article 24 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, estableixen les mesures correctores i sancionadores que s'aplicaran davant les faltes o irregularitats comeses pels alumnes, que s'han d'inscriure en el marc

de l'acció educativa i han de tenir com a finalitat contribuir a la millora del seu procés educatiu. Se'n poden consultar els detalls al capítol convivència de les nostres NOFC.

9.4.1.20 Carta de compromís educatiu

El model de carta de compromís educatiu és la que es presenta a continuació.

Va ser consensuat pels centres de secundària de l'Hospitalet de Llobregat.

Les persones sotasignades, _____, director de l'Institut Mercè Rodoreda, _____ per _____ part del centre i _____, com a pares/tutor o tutora legals de l'alumne/a _____, reunits a l'Hospitalet, conscients que l'educació dels joves implica l'acció conjunta de la família i del centre escolar, signem aquesta carta de compromís educatiu, la qual comporta els següents:

COMPROMISOS

Per part del centre

1. Facilitar una formació de qualitat que contribueixi al desenvolupament integral dels alumnes com a persones i com a ciutadans.
2. Crear un clima de convivència que faciliti el sentiment de pertinença a la comunitat educativa i d'identificació amb el centre.
3. Vetllar per fer efectius els drets i deures de l'alumnat en l'àmbit escolar.
4. Vetllar perquè es compleixin les normes de convivència i respecte dins la vida del centre.
5. Informar la família del projecte educatiu i de les normes d'organització i funcionament del centre
6. Adoptar les mesures educatives alternatives o complementàries adients, dins de les possibilitats i recursos de què disposi el centre, per atendre les necessitats específiques de l'alumne o alumna i mantenir-ne informada la família.
7. Informar la família i l'alumnat dels criteris que s'aplicaran per avaluar el rendiment acadèmic i les mesures de recuperació.
8. Mantenir comunicació regular amb la família per informar-la de l'evolució acadèmica i personal de l'alumnat. Aquesta comunicació implica un mínim d'una entrevista per curs amb cada família i la rebuda dels informes d'avaluació i preavaluació que complementen la informació de les notes.
9. Atendre en un termini raonable les peticions d'entrevista o comunicació que formuli la família.
10. Vetllar per l'assistència i puntualitat de l'alumnat, tal com s'estableix a les Normes d'Organització i Funcionament del Centre.
11. Revisar conjuntament amb la família el compliment d'aquests compromisos quan una de les dues parts ho sol·liciti.

Per part de la família

1. Respectar el caràcter propi del centre i reconèixer l'autoritat del professorat i la de l'equip directiu.
2. Compartir amb el centre l'educació del fill o filla i desenvolupar i afavorir les complicitats que són necessàries per aplicar el projecte educatiu del centre.
3. Adreçar-se directament al centre per fer suggeriments o per contrastar les discrepàncies, evitant desautoritzar les actuacions del personal del centre davant del fill/a.
4. Instar el fill o filla a respectar les normes específiques de funcionament del centre, en particular, les que afecten la convivència escolar i el desenvolupament normal de les classes.
5. Vetllar perquè el fill o filla compleixi el deure bàsic de l'estudi i faci les tasques encomanades a casa pel professorat i dugui el material necessari per a l'activitat escolar.
6. Vetllar perquè el fill o filla compleixi el deure bàsic d'assistència regular i puntual a les activitats acadèmiques.
7. Adoptar criteris i mesures que puguin afavorir el rendiment escolar del fill o filla, transmetent els valors de l'esforç i de la responsabilitat.
8. Facilitar al centre les informacions del fill o filla que siguin rellevants per al procés d'aprenentatge.
9. Atendre en un termini raonable les peticions d'entrevista o comunicació que formuli el centre, ja sigui el tutor o alguna persona de l'equip directiu.
10. Informar el fill o filla del contingut d'aquests compromisos.
11. Revisar amb el centre el compliment dels compromisos de la carta, quan una de les dues parts ho sol·liciti.

I, perquè així consti, signem aquesta carta de compromís educatiu.

El centre

la família

(pare, mare o tutor legal)

Signatura

Signatura

Lloc i data

9.4.2 Aspectes de convivència a nivell d'aula

L'organització del centre ha de poder traslladar a l'aula una estructura que permeti el tutor/a, els professors/es i els alumnes gaudir d'un ambient òptim de convivència. A continuació es presenten les accions i estratègies que es porten a terme a l'aula per promoure bones pràctiques relacionades amb la convivència.

9.4.2.1 Tasca docent

Els actors principals de la convivència al centre són, evidentment, els alumnes. Ara bé, són els professors/es els que han de guiar i corregir les conductes que atempten contra la convivència al centre. Són ells els que han de prendre les decisions dins de l'aula i són ells els que han de ponderar les actuacions. Els professors són els primers mediadors en qualsevol dels conflictes que apareixen a l'aula. Qualsevol conducta que atempti greument contra la convivència al centre ha de paralitzar les activitats de l'aula i fer intervenir el cap d'estudis o, en cas d'absència, qualsevol altra membre de la junta directiva.

9.4.2.2 Acollida

El procés d'acollida de l'alumnat nou es descriu amb detall a l'epígraf 7.6. La incorporació d'un alumne/a nou a un grup classe ha de ser gradual i proporcionada. Se n'ha de recollir el màxim d'informació, ja sigui personal o acadèmica, perquè es pugui assignar al grup en què la seva integració sigui més adient des del punt de vista de la convivència dins del grup com de les seves necessitats personals. Per prendre la decisió també s'han de tenir en compte els recursos d'atenció a la diversitat descrits a l'epígraf 8.

9.4.2.3 L'acció tutorial

Els alumnes tenen una hora la setmana de tutoria amb el seu tutor/a. Aquest és l'espai idoni per debatre i comentar els aspectes relatius als problemes de convivència al grup. Els altres aspectes relacionats amb l'acció tutorial, els podeu consultar a l'epígraf 10. La mediació –amb la competència social– s'inclou en el PAT. L'aprenentatge de formes respectuoses de resoldre conflictes n'és un objectiu. La tutoria es configura com el mitjà més important de difusió de la mediació en el centre.

9.4.2.4 Aspectes preventius

A primer d'ESO les activitats de presentació de les normes bàsiques de convivència són primordials. Durant el primer trimestre del curs el cap d'estudis i el tutor de cada curs faran un xerrada als grups aprofitant l'hora de tutoria. En aquesta xerrada el cap d'estudis es presentarà als alumnes com la persona a la qual han d'adreçar les seves queixes –a banda d'informar el seu tutor/a– per tal de resoldre els casos greus relatius a la convivència en el centre.

En aquesta xerrada ha de quedar clar que:

- a) quan un alumne pateix se l'ha d'ajudar personalment, però també se l'ha d'ajudar a denunciar els fets
- b) la denúncia no és un fet deslleial, sinó un dret que hem d'aprendre a exercir amb responsabilitat
- c) els alumnes han de valorar el fet que no hi ha impunitat: s'han de sentir segurs i entendre que tenen qui escolta les seves queixes i qui les resol

Si cal, es poden posar exemples de casos recents.

Durant l'activitat es passen uns vídeos en què surten exemples típics d'assetjament escolar en un idioma (suec) que no entenen. Els alumnes, però, no han de tenir cap problema per entendre què és el passa en cada representació. El fet de no conèixer l'idioma ajuda a encetar un debat amb els nois i noies per explicar el que passa en cada vídeo.

També s'ha d'informar els alumnes que ells, moltes vegades, saben d'aquests tipus de comportament abans que els adults ens n'adonem. És per això que en les reunions del consell de delegats s'haurien de recollir les sospites dels seus companys i tractar-les per informar-ne el cap d'estudis.

La sessió es començarà amb la projecció dels cinc vídeos. Després de cada projecció el cap d'estudis o el tutor comentaran per sobre el que ha sortit per si la qüestió idiomàtica és un impediment (cosa que en condicions normals no hauria de ser necessària). Les preguntes de les activitats focalitzaran quins són els objectius que es persegueixen: ser capaç de posar-se en el lloc de la víctima, veure la importància de denunciar el que està malament, comprovar que una mateixa acció pot ser entesa de diverses maneres en funció de les vivències prèvies, col·laboració indirecta en l'assetjament i comprendre la importància dels petits actes a l'hora de prevenir aquest tipus de conflictes.

9.4.2.5 EAP

El paper que tenen els professionals especialistes en l'atenció a la diversitat és fonamental. El nostre centre disposa de dues professionals, una en plantilla, l'orientadora educativa, i una altra d'externa, membre de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògic (EAP) que ens atén periòdicament i forma part dels serveis educatius de zona (SEZ).

Les funcions dels EAP són:

- Identificar i avaluar les necessitats educatives especials de l'alumnat i fer la proposta d'escolarització, en col·laboració amb els serveis educatius específics quan s'escaigui.
- Assessorar el professorat i les famílies en la resposta educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials, en col·laboració amb els docents especialitzats i els serveis educatius específics.
- Assessorar els equips docents, l'alumnat i les famílies sobre aspectes d'orientació personal, educativa i professional.
- Donar suport als centres educatius en la millora de l'atenció a la diversitat i la inclusió.

- Col·laborar conjuntament amb els altres equips del servei educatiu de zona i els específics per tal de promoure activitats d'intercanvi i de formació del professorat.
- Col·laborar amb els serveis socials i sanitaris de l'àmbit territorial d'actuació, per tal d'oferir una atenció coordinada als alumnes i famílies que ho necessitin.

L'accés al servei s'inicia a partir de la demanda de la comissió d'atenció a la diversitat a la qual pertany el membre de l'EAP, a partir del procés d'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials o en la coordinació amb altres serveis de la zona.

En principi no es tracta d'un servei d'atenció directa a les demandes de les famílies, però s'atenen les seves consultes per a proporcionar-los orientacions o informar-los sobre serveis o recursos de la zona que poden necessitar.

9.4.2.6 Orientadora educativa

L'orientador és el perfil professional que ha de promoure la planificació, la coordinació i la dinamització de les tasques d'acompanyament, seguiment i avaluació dels alumnes en el centre. És un perfil definit de forma específica pel nostre centre i que respon a la importància intrínseca i a les bones pràctiques recollides durant el temps que treballem amb aquest tipus de professional.

El marc d'actuació professional de l'especialista d'orientació educativa es dividiria en dos grans blocs: l'atenció directa als alumnes i el suport tècnic a la comunitat escolar.

Entre les funcions de l'especialista d'orientació educativa cal destacar:

- Suport personalitzat dins de l'aula (metodologia, planificació, avaluació) a alumnes amb necessitats educatives especials i alumnes que, per situacions personals o socials, requereixen una atenció específica.
- Docència sobre aspectes competencials relacionats amb la seva especialitat i d'orientació professional per ajudar a contribuir a l'èxit acadèmic i professional dels alumnes.

- Fer avaluacions psicopedagògiques i informes.
- Suport tècnic a l'equip docent.
- Suport tècnic a l'equip directiu del centre.

Igual que en el cas de l'EAP, les actuacions de l'orientadora educativa van encaminades a treballar amb els alumnes amb més necessitats i amb les seves famílies i, si escau, derivar-los cap a professionals que en puguin fer un seguiment personal.

9.4.2.7 Xerrades lligades a la tutoria

Al Pla d'acció tutorial (PAT), hi consten activitats que moltes vegades necessiten el suport de professionals externs que entren a l'aula i expliquen conceptes des del punt de vista dels professionals que atenen directament els temes en qüestió. Són exemples d'això les xerrades sobre sexualitat fetes per metges i infermers, les xerrades sobre seguretat vial fetes per la guàrdia urbana, les xerrades sobre ciberassetjament fetes pels mossos d'esquadra, les xerrades sobre economia financera fetes pel Col·legi d'Economistes, les xerrades sobre orientació fetes per personal de centres educatius d'FP o universitats, les xerrades sobre patologies socials com ara la d'alcohòlics anònims...

9.4.2.8 Neteja de pati

El manteniment dels diferents espais del centre és una tasca cívica que cal ensenyar i coordinar. No es tracta tant de netejar els espais com ara d'evitar que s'embrutin. Per aconseguir aquest objectiu la coordinació pedagògica planifica un calendari de neteja de pati que abasta tot el curs. Aquesta neteja es porta a terme just acabat el pati, el moment en què més s'embruta. Cada setmana s'encarrega de la neteja de pati un parell de grups. Els tutors han d'informar els seus alumnes i prefectura d'estudis de quins són els alumnes involucrats cada dia de la setmana. La planificació del curs ha de permetre que hi hagi com a mínim un professor de guàrdia vigilant que els alumnes portin a terme aquesta feina. Els alumnes tenen a consergeria, a la seva disposició, guants de plàstic per evitar que s'embrutin.

9.4.2.9 Procediment en cas de falta no greu

És important que prefectura d'estudis disposi del màxim d'informació possible per prevenir problemes, per detectar conflictes reiterats, per poder imposar sancions... Les conductes que atempten lleument contra les normes de convivència i no són reiterades, les han de resoldre els professors amb l'amonestació oral, la notificació als pares mitjançant l'agenda, la feina addicional, etc. i s'han de comunicar al tutor i, si convé, a prefectura d'estudis.

Sempre que es consideri convenient i sense necessitat que hi hagi una sanció, es poden comunicar aquests fets lleus a prefectura d'estudis perquè els registri a la base de dades. Prefectura d'estudis, per exemple, pot redactar un advertiment escrit sense sanció.

Quan s'hagi de sancionar amb una permanència fora de l'horari lectiu, s'ha de parlar amb el cap d'estudis i omplir un full de sanció, sempre amb una feina concreta el més lligada possible amb la falta comesa. Després de ser signat pel tutor i pel cap d'estudis, el professor que imposi la sanció o el cap d'estudis ha de lliurar aquest full a l'alumne per tal que informi els seus pares del que ha succeït. L'alumne ha de portar aquest full, un cop signat per la família, al professor encarregat de vigilar els castigats o al cap d'estudis.

Posteriorment, el cap d'estudis retornarà el full de sanció al tutor perquè l'arxivi i li comunicarà amb un informe qualsevol incidència sobre el compliment de la sanció (no presentar-se, no portar el full signat, no fer la feina encarregada...). El tutor ha d'assabentar-se de si l'absència està justificada o no, d'exigir la signatura de la família i, si no hi ha la certesa que aquesta estigui informada de la sanció, trucar-li per telèfon. Posteriorment ha de comunicar a prefectura d'estudis les seves gestions per tal que estiguin registrades a la base de dades.

L'incompliment d'una sanció és un fet greu que pot comportar una expulsió. Si un alumne no pot assistir, ha d'avisar a prefectura d'estudis, o bé directament, o bé a través del professor que ha imposat la sanció, o bé a través del tutor.

Quan la mesura correctiva sigui l'amonestació verbal, convé també informar el tutor per poder detectar amb antelació possibles problemes.

9.4.2.10 Sobre les expulsions de classe

Hem de ser conscients que l'expulsió de l'aula és una sanció excepcional. Només aquells alumnes que distorsionen de manera persistent l'activitat docent, sense fer cas dels advertiments del professor i aquells que han faltat greument al respecte del professor o d'un company han de ser exclosos de la classe.

- a. L'expulsió de l'aula sovint és reflex d'un problema seriós, que l'expulsió no resoldrà en absolut. Cal, per tant, abordar el problema de fons.
- b. En cas d'expulsió el delegat de classe ha d'avisar el professor de guàrdia perquè vagi a buscar l'alumne. Convé que tingui una feina assignada. En cas contrari, els departaments han preparat dossiers d'exercicis per a aquesta finalitat.
- c. Els expulsats mai no poden restar als passadissos.
- d. Les expulsions de l'aula han de ser introduïdes sempre a la base de dades i han de comportar una nota a l'agenda o un full de sanció, que ha de tornar signat. El control correspon al professor que ha imposat la sanció.

9.4.3 Aspectes de convivència a nivell d'entorn

El nostre centre participa en activitats que depassen les parets del nostre edifici i que l'integren en la vida del barri i de la ciutat. Tot seguit es comentaran les activitats de convivència que interactuen amb l'entorn.

9.4.3.1 Traspàs de primària-secundària

La prevenció de conflictes, i, per tant, la gestió de la convivència, es pot començar, fins i tot, abans que els alumnes iniciïn les classes. Ens referim a la distribució equitativa dels alumnes nous entre els grups atenent no només els coneixements i les competències assolits, sinó també atenent les relacions i interaccions entre ells.

Per aconseguir aquest repartiment és molt important disposar del màxim d'informació. Les reunions que es fan amb els centres de procedència durant el final de curs serveixen per detectar quins alumnes és millor que continuïn junts o quins és millor que separin els seus camins. Si es té prou informació, és més fàcil que no s'acumulin alumnes disruptius des del punt de vista conductual en un mateix grup.

9.4.3.2 Activitats amb escoles de primària

Una altra manera de millorar l'ambient de convivència i facilitar l'entrada al nostre centre dels alumnes que encara són a 6è és la programació d'activitats que fem amb les escoles de primària. Hi ha diverses activitats que s'han portat

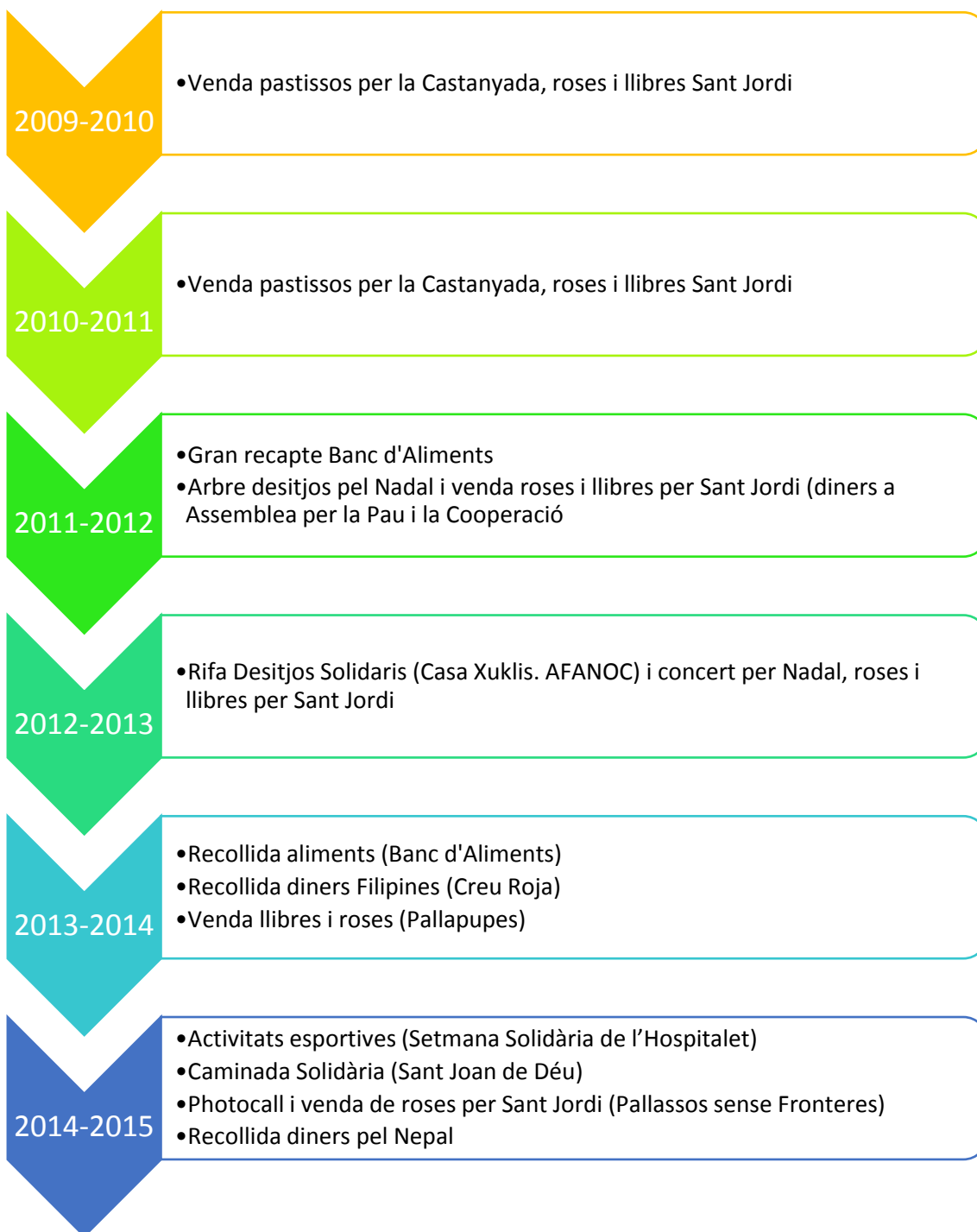
a terme de forma tradicional, com ara la gimcana de la castanyada, organitzada pels alumnes dinamitzadors del nostre centre, en la qual participen equips mixtos d'alumnes de 1r d'ESO i 6è de primària; o les visites concertades de grups de 6è per visitar el centre i participar en activitats organitzades pels departaments de ciències i de visual i plàstica. Una altra activitat que busca el lligam entre les escoles de primària i l'institut és la roda de contes. Aquest és un projecte d'escriptura en què els alumnes de primària comencen una sèrie de relats que són acabats a l'institut. El procés finalitza en un acte al llarg del qual es fa una lectura dels treballs.

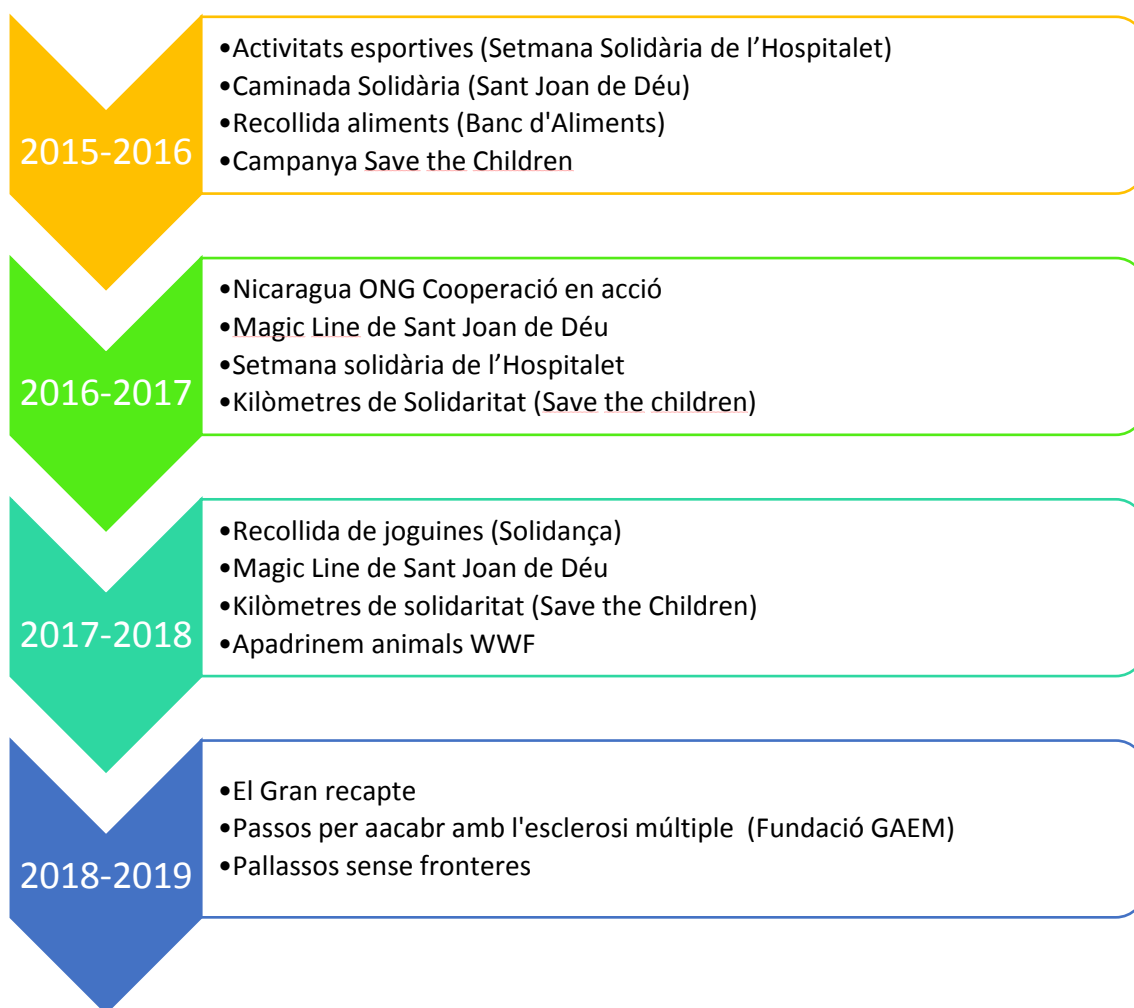
9.4.3.3 Sessions d'orientació a les famílies

Ja sigui en col·laboració amb projectes proposats des de l'Ajuntament o per iniciativa de l'AMPA, el nostre centre col·labora en la realització d'activitats que donin suport a les famílies en l'acompanyament dels seus fills i filles durant l'adolescència. Les xerrades es fan a la tarda i l'AMPA procura que els continguts estiguin relacionats amb els continguts del Pla d'acció tutorial.

9.4.3.4 Grup solidari

El grup solidari del nostre centre va començar a treballar el curs 2009-2010 amb el lideratge de Laura de Batlle. Més tard, en va recollir el testimoni Encarna Romero i, des del curs 2012-2013, en coordina les actuacions Rosa Borràs. El grup solidari ha encoratjat tota la comunitat educativa a participar en campanyes solidàries tant de caire internacional (com ara recollida de diners per a països víctimes de catàstrofes naturals) com de proximitat, com ara el Gran Recapte. Les activitats dutes a terme són les que es presenten tot seguit.

9.4.3.5 Activitats d'aprenentatge servei - Servei comunitari

L'Institut Mercè Rodoreda forma part de la xarxa d'aprenentatge i servei (ApS) promoguda per l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat. Es tracta, doncs, d'aprendre fent un servei a la comunitat i, per tant, és un instrument pedagògic més que tenim al centre. Des del curs 2012-2013, hi participem amb el projecte Joves pel Barri, en col·laboració amb l'esplai Xixell. Hi participen alumnes voluntaris que reben una formació teòrica en un principi i que acaben realitzant pràctiques en espais del municipi.

També són reconegudes com a activitats d'aprenentatge servei altres activitats que, encara que els receptors dels serveis de les quals no són externs al centre, reverteixen en la comunitat escolar. En són exemples les tasques dels dinamitzadors, dels mediadors o les del grup solidari.

El curs 2018-2019, malgrat no estar obligats a implementar el servei comunitari fins al curs següent, es van portar a terme diverses activitats a nivell de 4t que van involucrar la totalitat dels alumnes del nivell. Les activitats relacionades amb el servei comunitari es poden realitzar a 3r o a 4t d'ESO. El servei comunitari està pensat per desenvolupar la competència social i ciutadana, seguint la metodologia de l'aprenentatge-servei (ApS). Es tracta de realitzar un servei a la comunitat amb la finalitat de millorar l'entorn, alhora que s'aprèn i s'adquireixen habilitats socials, comunicatives i d'organització, i es desenvolupa compromís cívic i implicació amb les necessitats de la gent que ens envolta. El servei comunitari és un projecte transversal amb incidència en la qualificació global de la matèria, o matèries, a les quals estigui vinculada. Moltes activitats de centre que han format part del Projecte educatiu hi són a la llista:

- a. Ajudants de monitor d'esplai (Projecte Joves pel Barri). Els alumnes, al llarg del 2n o del 3r trimestre del curs realitzaran tasques de suport als monitors de l'Esplai Xixell. Treballaran amb nens i nenes d'entre 3 i 12 anys.
- b. Ajudants de conversa en anglès a les escoles Patufet Sant Jordi, Pau Sans i Sant Josep El Pi (Projecte Sharing to learn). Els alumnes dedicaran 10 sessions, dilluns i/o dimecres a la tarda, durant l'horari de l'escola.
- c. Músics a les escoles. Interpretacions musicals a les escoles del barri (Escoles Busquets i Punset i Patufet Sant Jordi) i a l'esplai Xixell per tal d'apropar determinats instruments a l'alumnat de primària i contribuir a despertar-hi l'afició musical. Requeriment: saber tocar un instrument.
- d. Agenda 21: Projecte per a la protecció i millora del medi ambient. Els alumnes aportaran idees per millorar els hàbits al nostre centre. Ajudaran a promoure la recollida de piles i olis usats, com també la reducció dels residus que generem. També ajudaran a organitzar la reutilització de llibres i faran difusió de campanyes de caire ecològic, com per exemple Let's Clean up Europe. Dedicació: sessions

quinzenals durant l'esbarjo o 15 minuts al final de la jornada. Al juny i al setembre hi haurà sessions de reutilització de llibres.

- e. Parelles lingüístiques. Conversa en català amb companys nouvinguts. Una sessió quinzenal, al llarg del curs, a l'hora de l'esbarjo. Requeriment: Bon nivell de català i fluïdesa oral.
- f. Classes de reforç. Classes particulars o a grups reduïts de companys de 1r o 2n d'ESO, a la tarda. Requeriment: Bon nivell acadèmic en les matèries que s'ofereixen.
- g. Ajudants de biblioteca. Una sessió setmanal durant l'esbarjo durant 1 trimestre fins a completar les 20 hores de servei. Tasques: ordenació dels llibres, difusió entre els companys del nostre fons bibliotecari, organització d'un club de lectura, organització del club d'escacs, col·laboració en les jornades de la ciència i Sant Jordi.
- h. Ajudants de manteniment bàsic al centre. Possibles tasques: Revisar que queden tancats llums i finestres, ajudar a preparar la biblioteca per a reunions i xerrades, controlar el mobiliari de les aules, realitzar la lectura dels comptadors, donar suport a l'aula d'informàtica... (1 sessió setmanal de 15 minuts al final de la jornada).
- i. Robòtica. Alumnes que cursen l'extraescolar de robòtica (tarda⁷ de 17.30 h a 18.30 h) mostraran i explicaran els seus programes i aparells als companys de l'institut i a alumnes de primària. Sempre que se'n té l'oportunitat, es participa en activitats de promoció de la ciència en col·laboració amb diferents entitats.
- j. Nanotecnologia. Alumnes que cursen l'extraescolar de nanotecnologia (tarda⁸ de 17.30 h a 18.30 h) mostraran i explicaran els seus projectes als companys de l'institut i a alumnes de primària. Com en el cas anterior, sempre que se'n té l'oportunitat, es participa en activitats de promoció de la ciència en col·laboració amb diferents entitats.

⁷ La tarda afectada pot variar en funció de la programació general anual

⁸ La tarda afectada pot variar en funció de la programació general anual

- k. Dinamitzadors esportius. Alumnes encarregats de promoure les activitats físico-esportives que s'ofereixen fora de les classes d'Educació Física. Ajuden en l'organització de les lligues de pati i de les lligues de carnaval i informen sobre les activitats que es fan a la ciutat (cross escolar, curses solidàries, tornejos, ...). Requeriment: Haver rebut la formació necessària a 3r.
- l. Ajudants d'entrenador. Requeriment: Practicar un esport al centre amb el qual es vol col·laborar.
- m. Comissió Solidària. Difusió de campanyes solidàries com, per exemple, la recollida d'aliments o de joguines.

9.4.3.6 Portes obertes

El nostre centre té una llarga experiència en l'organització de jornades de portes obertes. Tradicionalment, i prèvia al període de preinscripció, es porten a terme les jornades de portes obertes per a les famílies interessades que els seus fills comencin al centre tant els estudis d'ESO com de batxillerat. En el cas dels cicles formatius, les sessions van adreçades directament als futurs alumnes perquè aquests ja són majors d'edat.

Les sessions s'han de dur a terme en horaris que permetin el màxim d'afluència possible, ja sigui de pares i de mares com d'alumnes, i s'hi ha de preveure servei d'acollida. Les sessions han de poder explicar els detalls del Projecte educatiu de centre i també facilitar la visita dels espais de l'institut.

9.4.3.7 Projectes d'intercanvi

El nostre centre ha participat en projectes d'intercanvi amb centres estrangers i també en un projecte Comenius que va durar dos cursos (2011-2013). La modalitat Comenius ha canviat i ara s'anomena Erasmus+. Durant els cursos 2016-2017 i 2017-2018 es va realitzar a 1r de batxillerat un projecte d'intercanvi (Alltalkie) en llengua anglesa amb l'institut Prohászka Ottokár de Győr, a Hongria. Aquest projecte, com l'anterior, va ser coordinat per l'Edu Riol, professor de socials amb perfil lingüístic. Durant el curs 2018-2019 s'han portat a terme un intercanvi cultural i lingüístic amb el Lycée de la Borde Basse a Castres a la regió d'Occitània en llengua francesa. En aquest cas els nivells

involucrats són els d'ESO (preferentment a 4t) i batxillerat. La professora que ha coordinat aquest projecte que es vol consolidar és Cristina Padilla.

L'Institut Mercè Rodoreda dóna una importància cabdal a les llengües estrangeres, com es pot comprovar en el nostre Projecte lingüístic (que podeu consultar a l'annex 2), i, per tant, ha d'impulsar aquest tipus d'activitats per complementar i millorar la competència lingüística en aquest àmbit. L'objectiu ha de ser consolidar aquestes metodologies i, per aconseguir-ho, s'han definit perfils professionals amb competència per gestionar aquests projectes. El centre té la voluntat de continuar en aquesta direcció.

9.4.3.8 Altres

El nostre centre també obre els seus espais a entitats del barri. Un exemple és el conveni de col·laboració amb l'esplai Xixell, al qual cedim els espais durant el mes de juliol perquè puguin realitzar el casal d'estiu.

També cedim els nostres espais puntualment a l'Ajuntament o al Club de Futbol Hospitalense quan ho requereixen.

10 L'ORIENTACIÓ I TUTORIA

El nostre projecte educatiu planifica l'orientació educativa i la tutoria perquè afavoreixin l'acompanyament de cadascun dels alumnes en el procés d'aprenentatge i escolarització.

10.1 Objectius de l'orientació i seguiment de l'alumne

Els objectius de l'orientació, com a eina de millora de l'alumne des de la perspectiva acadèmica, social i de l'orientació professional, són:

- Perfilar i concretar l'itinerari formatiu dels alumnes d'acord amb els seus coneixements, habilitats i actituds.
- Detectar els interessos i/o expectatives acadèmiques i professionals a través d'eines i recursos per identificar les opcions del seu projecte personal.
- Enriquir la descoberta de les opcions formatives tot fent ús de fonts d'informació que permeten relacionar-les amb diversos entorns acadèmics i professionals.

La tutoria, com a funció pròpia de la docència, ha de “contribuir al desenvolupament personal i social de l'alumnat en els aspectes intel·lectual, emocional i moral”, com indica l'article 15 del Decret 102/2010, d'autonomia de centres, i, per tant, aquesta acció docent ha de tenir garantits l'espai i el temps específics per treballar el currículum de manera que afavoreixi l'aprenentatge i el desenvolupament de l'autonomia i la formació integral de l'alumne.

En aquest sentit, cal treballar la tutoria com un conjunt d'activitats educatives interrelacionades destinades a l'entrenament i l'hàbit de les competències següents:

- aprendre a ser un mateix (amb confiança, responsabilitat, seguretat, autoconeixement, constància i autoestima)
- aprendre a ser autònom (a partir de la cura d'un mateix i de l'entorn, de participar i orientar-se en la presa de decisions en l'espai i en el temps)

- aprendre a aprendre (amb hàbits de treball, pautes d'estudi, capacitat d'esforç, disciplina, atenció, reflexió, escolta activa, pensament divergent, crític i creatiu)
- aprendre a comunicar-se (a partir de l'expressió de les pròpies emocions, sentiments, necessitats i idees, capaç de conversar en grup per construir, tenint en compte la comunicació verbal però també la no verbal)
- aprendre a viure junts (a partir de les relacions amb els altres, el treball de cooperació, la comprensió i interacció amb la realitat social, i el valor i respecte per les diferències)

10.2 Organització de la tutoria

L'assignació de la tutoria, en especial en els dos primers cursos de l'ESO, ha de respondre als criteris següents:

- Els tutors han de ser professors de les matèries comunes o professora orientadora educativa.
- Els tutors han de tenir experiència al centre.
- Els tutors de grup han de poder tutoritzar els mateixos alumnes durant dos cursos consecutius.
- A banda de la tutoria grupal, l'organització de la tutoria individual afavoreix l'acompanyament personalitzat de l'alumne. En aquest cas, tots els professors del centre poden ser designats tutor individual.

10.3 Orientació

El procés orientador construït a partir de la coordinació entre primària i secundària, planificat i coordinat en els dos primers cursos de l'ESO, ha d'haver permès a l'alumne l'autoconeixement com a referent essencial perquè prengui la decisió adequada. L'autoconeixement, doncs, té a veure amb la percepció que l'alumne té de les seves capacitats i possibilitats personals.

La tutoria a 3r i 4t d'ESO ha de permetre la detecció i l'anàlisi de les habilitats i potencialitats de l'alumne. Els tutors d'aquests cursos han de recollir dels equips docents la informació necessària i incorporar als fulls de seguiment l'aprenentatge dels alumnes i les estratègies didàctiques emprades en el treball

específic de les àrees. Aquesta informació els ha de permetre planificar de manera seqüenciada activitats de tutoria encaminades a la concreció de l'itinerari formatiu de l'alumne.

El pas de 3r a 4t d'ESO és de major concreció per la tria de les matèries optatives. El tutor i l'orientador (com a referents principals del procés orientador que ha rebut l'alumne), conjuntament amb la família, han d'ajudar l'alumne en la tria d'aquest itinerari de 4t d'ESO. El centre facilita aquesta presa de decisió fent xerrades en què s'expliquen els detalls del currículum i les conseqüències de la tria.

10.4 Pla d'acció tutorial

El Pla d'acció tutorial (PAT) del centre parteix d'uns objectius que s'han d'aconseguir mitjançant l'acció tutorial. Aquests objectius han estat fixats al llarg de la pràctica de les tutories, i del debat i la reflexió entre el professorat sobre les conseqüències d'aquesta pràctica. El nostre centre fa molts anys que dona molta importància a la funció tutorial: va elaborar un PAT quan encara s'impartia BUP i, des de llavors, el claustre ha valorat que una atenció especial a la tutoria facilita molt la tasca docent de tot el professorat, perquè l'alumnat se sent més atès i integrat en el centre i milloren les relacions amb les famílies. Tot plegat fa que disminueixin els conflictes i que la tasca docent sigui més fàcil. Per això, no s'han escatimat esforços en aquesta feina i hem partit sempre de l'experiència pràctica dels mateixos tutors. De fet, tot el professorat més implicat en el PAT té també una llarga experiència com a tutores o tutors del centre. Els objectius fixats, doncs, responen a una tradició tutorial que ens els mostra com a assolibles i han estat revisats periòdicament.

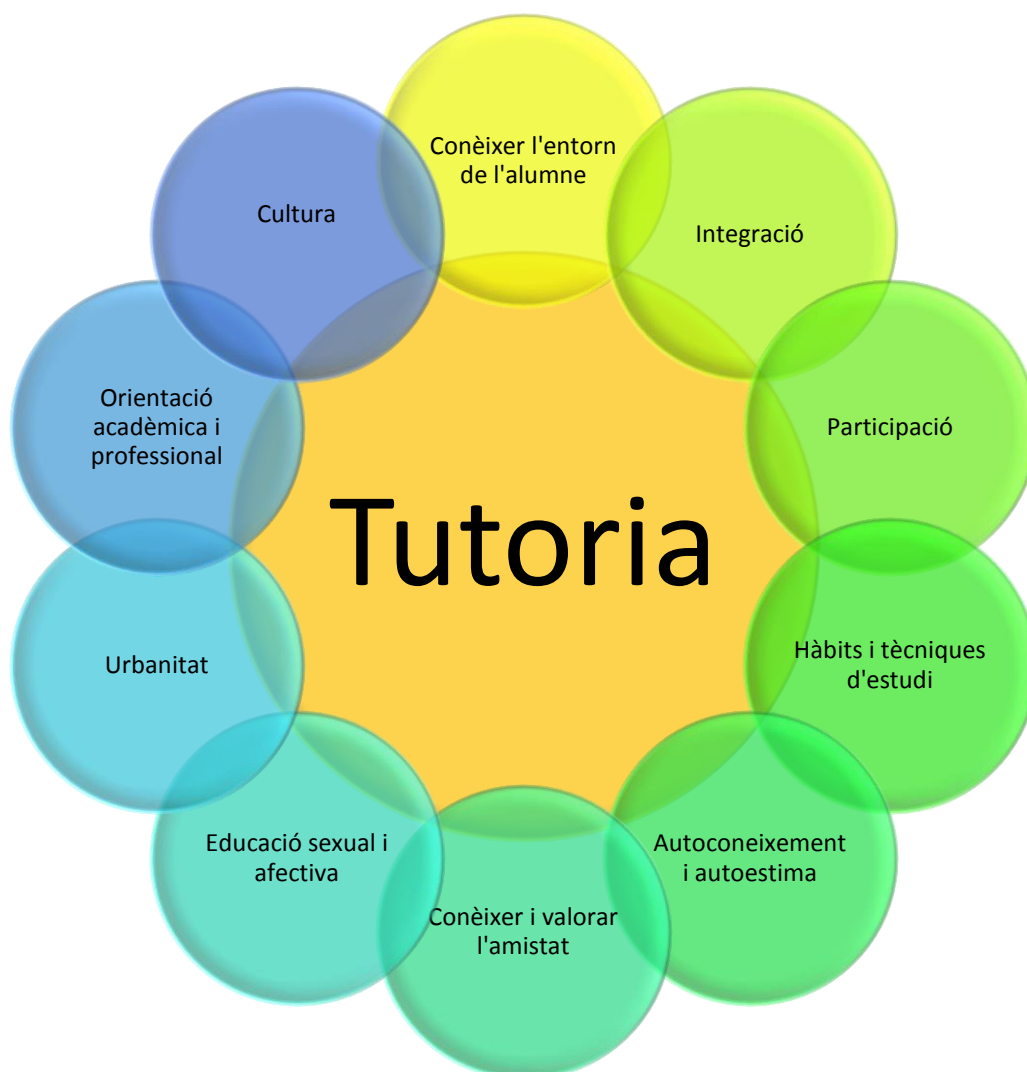
Aquests objectius determinen les activitats posteriors que cal realitzar, que són de tres tipus: activitats amb els pares, amb l'equip docent i amb l'alumnat. La temporització d'aquestes activitats es programa, a trets generals, en aquest PAT, però es revisa periòdicament: moltes de les activitats amb els alumnes depenen d'elements externs al centre –xerrades, assistència a actes...– i no es poden determinar a inici de curs; altres depenen de situacions que es van produint al llarg del curs. La tutoria és el marc adient per debatre i analitzar diferents conflictes o problemes que puguin inquietar els adolescents en un

moment concret i el PAT ha de ser prou flexible per acomodar-s'hi. La temporització, per tant, es defineix en concret al llarg del curs.

Per tal de dur a terme el PAT, la figura dels tutors és clau. Tanmateix, l'organització del centre fa que hi participin moltes més persones. Per això, dediquem un apartat a explicar el funcionament organitzatiu. Finalment, la valoració es fa tant en els equips docents com en les reunions de tutors, de coordinació i de junta directiva i permet fer els retocs oportuns de cara al curs següent.

10.4.1 Objectius

N'indiquem els objectius generals. A l'epígraf 10.4.6. es detalla en quin nivell educatiu es desenvolupa cada objectiu i mitjançant quines activitats es treballa. La concreció temporal i el detall de les activitats es poden consultar en les

memòries de cada coordinació de nivell.

1. Conèixer l'alumne i la seva família a fi de proporcionar-li el suport més adient
2. Facilitar la integració de l'alumne en el centre. Mirar de solucionar els problemes d'adaptació, amb atenció especial a 1r d'ESO, alumnat d'incorporació tardana i alumnes amb dificultats educatives especials.
3. Facilitar a l'alumnat la participació en la vida del centre i en la presa de decisions. Fer conèixer a l'alumne els drets i deures que té com a tal.
4. Facilitar l'adquisició d'hàbits i tècniques d'estudi
 - a) Horari d'estudi
 - b) Endreça del material
 - c) Lectura
 - d) Netedat en l'escriptura
 - e) Subratllats i resums
 - f) Esquemes
 - g) Consciència de l'evolució acadèmica (registre de notes)
5. Adquirir autoconeixement i autoestima
 - a) Aprendre i valorar la cura del propi cos
 - a. Higiene personal
 - b. Tabac, alcohol i altres drogues
 - c. Alimentació (esmorzar bé; alimentació equilibrada; trastorns alimentaris)
 - d. Addiccions tecnològiques
 - b) Aprendre a preservar la pròpia dignitat i a respectar la dels altres
 - a. Aprendre a reconèixer les situacions d'abús o de maltractament
 - b. Saber on acudir o com defensar-se en cas de situació de risc
 - c) Conèixer les pròpies habilitats i capacitats (molt relacionat amb el punt 5)
6. Conèixer i valorar els amics

- a) Relacions de grup
- b) Tria d'amics i creixement personal
- 7. Adquirir una educació sexual i afectiva
 - a) Informació sobre el cos humà, la reproducció i els sistemes anticonceptius
 - b) Afectivitat i relacions de parella
 - c) Malalties de transmissió sexual
- 8. Valorar la urbanitat
 - a) Cura dels espais socials
 - a. Coneixement de l'espai i dels seus usos
 - b. Decoració de l'aula (molt dirigida, amb pautes i límits)
 - c. Neteja –de manera rotatòria– dels espais
 - b) El tracte a les altres persones.
 - a. Respecte a la feina de les altres persones: gent de la neteja, conserges, professorat...
 - b. Respecte a la feina dels companys
 - c. Respecte a la manera de ser i el capteniment de la resta de persones: competència social
- 9. Donar orientació acadèmica i professional
 - a) Donar a conèixer les sortides posteriors a l'ESO
 - a. Xerrades de cap d'estudis i de l'orientadora educativa
 - b. Bus de les professions
 - c. Presentació de centres que fan CF
 - d. Informació escrita a les aules sobre tots els CF possibles
 - e. Xerrades d'alumnes de batxillerat: dificultats, avantatges, consells...
 - f. Xerrades d'exalumnes que facin CF
 - b) Educació vial
 - c) Habilitats socials: com formular queixes, com preservar el propi espai, com respectar els espais dels altres
 - d) Responsabilitats ciutadanes
 - a. Coneixement dels mitjans d'informació i comunicació
 - b. Debats sobre temes d'actualitat

10. Oferir coneixement d'elements bàsics del patrimoni artístic i cultural del país (excursions de tutoria, crèdits de síntesi)

10.4.2 Organització

En el nostre centre, la concreció del PAT és una atribució de la coordinació pedagògica, i no de prefectura d'estudis. El PAT s'elabora juntament amb els coordinadors de cicles, després d'avaluar el funcionament del curs anterior. Es fan noves propostes i es modifica allò que la pràctica aconsella. Tot plegat és revisat per la junta directiva.

Per tal de dur-lo a la pràctica, hi treballen els coordinadors de cicles, els tutors, els tutors auxiliars, els tutors individuals i els equips docents. Entenem que el PAT és una tasca col·lectiva i no una feina que queda sols en mans dels tutors. Alguns professors dediquen una hora lectiva a fer de tutors auxiliars i tenen un curs assignat, o com a màxim dos. El tutor auxiliar ajuda el tutor del grup en l'hora de tutoria, s'encarrega de tasques amb tot o part del grup classe i manté una relació de suport al tutor durant tot el curs. Els tutors individuals no ho són necessàriament del mateix alumne durant tot el curs, sinó que l'assignació varia segons les necessitats. També tenen una reducció d'una hora lectiva, hora que dediquen a l'atenció personalitzada amb l'alumne. Tots els tutors –de grup, auxiliars o individuals– informen de les seves tasques i de les dificultats que hi troben els coordinadors de cicle i els equips docents, per poder prendre les mesures de suport que es facin necessàries.

Els tutors de grup classe tenen una hora lectiva amb l'alumnat, durant la qual atenen tot el grup o una part. En el primer cicle, els alumnes, sempre, en hora de tutoria, estan atesos o pel tutor o pel tutor auxiliar. Intentem que a segon cicle això sigui també així, però pot esdevenir-se que, en alguna hora de tutoria, el tutor tingui sols una part del grup, si l'activitat que s'ha de dur a terme així ho aconsella.

Els tutors es reuneixen periòdicament amb el coordinador de nivell per tal de valorar les activitats que cal fer, d'acord amb els objectius previstos, com també els problemes o les qüestions que van sorgint en la pràctica diària. S'aprova o es modifica el calendari d'actuacions i el material de tutoria, i se'n fan noves

propostes. Aquestes reunions acostumen a ser mensuals. S'informa l'ED dels acords presos i el claustre coneix el calendari d'activitats mitjançant una temporització exposada a la sala de professors que també és enviada per via telemàtica. En les reunions de coordinació mirem que les activitats que fan els diferents nivells mantinguin una coherència i busquem alternatives i solucions a tot el que es va plantejant. Finalment, la coordinadora pedagògica informa la junta directiva de tots els acords presos, per tal que tinguin una aprovació definitiva. Quan alguna qüestió modifica la pràctica habitual del centre –com va ser el cas de la proposta d'introduir tutors auxiliars–, es porta a la consideració del claustre, atès el caràcter pedagògic de les qüestions que afecten el PAT.

10.4.3 Activitats amb els pares

1. Rebuda als pares de 1r d'ESO a inici de curs, per part dels coordinadors de nivell i de la junta directiva
2. Reunió d'inici de curs del tutor/a i tots els pares del grup-classe corresponent
3. Una entrevista mínima per curs amb totes les famílies –sempre amb registre.
4. Entrevistes cada vegada que es produeixi una situació que ho demani (alteracions observades en l'alumne, manca d'integració o dificultats de relació, dificultats d'aprenentatge, actituds de rebuig del marc escolar...) o a demanda de la mateixa família.
5. Butlletins amb informe a les avaluacions
6. Informació de les preavaluacions, amb informe escrit
7. Integració, si escau, en les activitats organitzades per la regidoria d'Educació de l'Ajuntament dins del marc d'Educació, Família i Ciutat
8. Seminari per a famílies amb pautes educatives inadequades

10.4.4 Activitats amb l'equip docent

1. Informació a tot l'ED de les activitats i els objectius del PAT
2. Informació sobre alumnes en situació de risc (abans que hi hagi conductes sancionables o en paral·lel)
 - a) Detecció
 - b) Anàlisi del problema

- c) Acords –per escrit en acta– per solucionar-lo
 - d) Seguiment posterior
- 3. Acord sobre política de sancions, per tal d'aconseguir una harmonia de criteris entre el professorat i formes d'actuació conjunta davant determinades situacions.
 - a) Propostes de sancions
 - a. Estudi de vies alternatives o paral·leles a la sanció, si n'hi ha
 - b. Proposta al cap d'estudis
 - b) Preparació de feina per als sancionats
 - a. Proposta de feina
 - b. Recollida i revisió del compliment
 - c. En cas de no fer-la, informació a coordinació de nivell
 - c) Informació de sancions
- 4. Informació al tutor sobre el rendiment acadèmic i la integració de l'alumnat
- 5. Informació del tutor sobre les circumstàncies personals i familiars de l'alumnat
- 6. Rodes. Valoració amb l'ED, especialment el professorat d'instrumentals, de quins alumnes necessiten entrar o sortir de la roda
- 7. Sortides
 - a) Sortides de tutoria: preparació, realització i valoració amb l'ED
 - b) Sortides de seminaris: informació i coordinació

10.4.5 Activitats amb l'alumnat

Les activitats s'aniran configurant d'acord amb els objectius. La programació recull la temporització dels tres trimestres i, segons les valoracions fetes i les activitats externes concertades, es va precisant el calendari.

10.4.6 Temporització

La temporització de les activitats per nivells i segons els objectius que s'han d'aconseguir es presenten tot seguit de forma orientativa. La concreció setmanal es fa pública trimestralment en la sala de professors i consta en les memòries dels coordinadors de nivell.

Conèixer l'alumne i la seva família a fi de proporcionar-li el suport més adient

Activitats comunes

- Qüestionari personal d'inici de curs
- Entrevistes individuals amb l'alumne i amb les famílies
- Informació a l'ED sobre els alumnes nous en el centre o no coneguts pels professors
- Detecció d'alumnes en situació de risc i anàlisi de la situació en la RED
- Elaboració i seguiment dels PI
- Elaboració dels grups
- Elaboració d'informes d'avaluació facilitats a les famílies
- Elaboració dels ERPA de tutoria

1r ESO

- Elaboració d'informes de preavaluació (novembre, maig) facilitats a les famílies
- Elaboració i revisió dels grups flexibles

2n ESO

- Elaboració d'informes de preavaluació (novembre, maig) facilitats a les famílies
- Elaboració i revisió dels grups flexibles

3r ESO

- Elaboració d'informes de preavaluació de novembre i maig

4t ESO

- Elaboració d'informes de preavaluació de novembre i maig

1r BTX

- Informació de la preavaluació d'octubre a les famílies i de febrer en cas de baix rendiment

2n BTX

- Informació de la preavaluació d'octubre i a l'abril a les famílies en cas de baix rendiment

Facilitar la integració de l'alumnat al centre

Activitats comunes

- Presentació del curs
- Festes
- Fotos de grup
- Informació sobre la mediació
- Adjudicació d'alumnes-guia per ajudar l'alumnat nouvingut

1r ESO

- Pla d'acollida
- Sortida de tutoria
- Informació sobre l'organització del centre
- L'amic invisible per Nadal
- Participació en les festes tradicionals

2n ESO

- L'amic invisible per Nadal
- Participació en les festes tradicionals

3r ESO

- Participació en les festes tradicionals
- Viatge a França

4t ESO

- Festa de final de curs
- Viatge a Itàlia i intercanvi amb França

1r BTX

- Pla d'acollida a l'alumnat nou

2n BTX

- Viatge a Madrid
- Concurs d'idees per a l'orla de final de curs i creació de la comissió per elaborar-la
- Festa de final de curs i comiat de l'institut

Facilitar l'adquisició d'hàbits i tècniques d'estudi

Activitats comunes

- Elaboració d'un horari d'estudi
- Reflexió sobre la feina feta durant cada avaluació
- Organització dels treballs de síntesi a 1r, 2n i 3r ESO
- Organització dels projectes de recerca a 4t ESO
- Pràctiques d'atenció i concentració
- Pràctiques de memòria
- Subratllats, resums i esquemes
- Activitats de comprensió lectora a partir d'articles de premsa
- Control de dossiers
- Orientació per a l'assistència a l'aula d'estudi o aula de reforç
- Com fer una exposició oral

1r ESO

- Ús de l'agenda: aprenentatge
- Ordre de la carpeta
- Activitats Puntedu: com utilitzar la biblioteca del centre

2n ESO

- Com organitzar el temps d'estudi

3r ESO

- Com prendre apunts
- Realització i presentació d'exàmens
- Com s'estudia

4t ESO

- Tècniques de memorització
- El debat

1r BTX

- Conferències: assistència, presa d'apunts i elaboració de guió
- Xerrada sobre el treball de recerca
- Activitat Puntedu: recerca de pàgines web
- Assistència a les Jornades Científicotecnològiques de l'H.
- Taller sobre oratòria i dicció

2n BTX

- Conferències: assistència, presa d'apunts i elaboració de guió
- Presentació de treballs de recerca a les Jornades Científicotecnològiques de l'Hospitalet

Adquirir autoconeixement i autoestima: cura
del cos, de la dignitat de les persones,
coneixement de les pròpies habilitats

1r ESO

- *La meua autobiografia*
- Concepte de *salut*
- Activitats en relació amb l'alimentació: l'esmorzar, el menú equilibrat
- Hàbits higiènics
- El temps de lleure
- *El control de la meua vida*

2n ESO

- Com em veig jo, com em veuen els altres
- El concepte de *salut*
- Xerrada d'alcohòlics anònims
- Xerrada contra el tabaquisme
- Activitat sobre el consum d'alcohol
- El temps de lleure

3r ESO

- Xerrada sobre alimentació
- Debat i enquesta sobre trastorns alimentaris
- Qüestionaris d'autoconeixement: els valors i les aptituds
- Prevenció de drogodependències
- Xerrada per prevenir el tabaquisme

4t ESO

- Tècniques de memorització
- Com fer una exposició oral
- El debat

1r BTX

- Conducció i alcohol

2n BTX

- Xerrada: mobilitat internacional (en anglès)

Saber-se relacionar amb els altres de manera empàtica i respectuosa.

Conèixer i valorar els amics, treballar la coeducació, prevenir actituds xenòfobes

1r ESO

- Activitats per afavorir l'empatia i el respecte als altres
- Visionat de la pel·lícula *Whale Rider* i debat

2n ESO

- Com funcionen els grups. Els rols més característics en un grup
- Activitats sobre les relacions amb els altres
- Visionat de la pel·lícula *Quiero ser como Beckham* i debat
- Visionat de la pel·lícula *Slumdog millionaire* i debat

3r ESO

- Resolució de conflictes: "Posar-se en la pell de l'altre"
- Visionat de la pel·lícula *Las mujeres de verdad tienen curvas* i debat
- Visionat de la pel·lícula *Amerrika* i debat

4t ESO

- Educació en valors: escenificació de situacions, jocs de rol, subhasta de valors
- Visionat de la pel·lícula *Te doy mis ojos* i debat

1r BTX

- Visionat de pel·lícules i documentals

2n BTX

- Visionat de pel·lícules i documentals

Adquirir una educació sexual i afectiva

1r ESO

- Taller d'habilitats saludables vinculades a l'afectivitat i la sexualitat (maleta pedagògica)

2n ESO

- Taller de sexualitat: Taller d'habilitats socials vinculades a la prevenció (maleta pedagògica)
- Rols masculins i rols femenins

3r ESO

- Taller sobre sexualitat (maleta pedagògica): taller de sexualitat i contracepció, i taller preventiu del VIH/Sida
- Visita al centre de planificació familiar de l'Hospitalet
- Taller "Talla amb els mals rotllos" (contra les relacions abusives)

4t ESO

- Taller de sexualitat (maleta pedagògica): taller sobre afectivitat sexual i reducció de riscos
- Relació entre sexes: "Un món al revés"

Oferir coneixement d'elements bàsics del patrimoni artístic i cultural del país

1r ESO

- Coneixement de la comarca visitada en el treball de síntesi

2n ESO

- Coneixement de la comarca visitada en el treball de síntesi

3r ESO

- Coneixement de la comarca visitada en el treball de síntesi

4t d'ESO

- Projecte Tàndem amb el Museu d'Història de l'Hospitalet sobre memòria històrica

1r BTX

- Visites a museus en funció del moment

2n BTX

- Visites a museus en funció del moment

Facilitar a l'alumnat
la participació en la
vida del centre

Activitats comunes

- Presentació del curs: drets i deures de l'alumnat
- Tria de delegats
- Tria de delegat d'esports
- Tria dels representants al Consell de Nois i Noies
- Aportacions a la sessió de tutoria: assemblees de classe
- Participació en les sessions d'avaluació, menys en la final
- Reunió periòdica del Consell de Delegats i acta pública de cada reunió
- Informació dels representants al Consell Escolar i al Consell de Nois i Noies

Valorar el comportament cívic i
conèixer les obligacions dels ciutadans

Activitats comunes

- Manteniment de l'aula
- Netaja de pati
- Anàlisi crítica a l'aula dels conflictes que puntualment puguin sorgir
- Comentari de situacions incíviques a partir de notícies de premsa i temes d'actualitat
- Activitats per conèixer la diversitat lingüística i aprendre a respectar-la
- Comentari de situacions d'actualitat que permetin la reflexió sobre el poc respecte a les persones o a l'entorn
- Activitats de solidaritat

1r ESO

- Taller sobre *bullying* a càrrec del cap d'estudis

2n ESO

- Xerrada: Internet segura per a la protecció del menor a càrrec dels Mossos
- Anàlisi de situacions incíviques a partir d'un text de S. Cardús

3r ESO

- Activitat sobre les bones maneres en el dia a dia

4t ESO

- Taller sobre mediació a càrrec de l'equip de mediació de l'Ajuntament
- Xerrada sobre situacions de risc per a joves a càrrec dels Mossos

1r BTX

- Treball sobre la diversitat lingüística del món

Donar orientació acadèmica i professional

1r ESO

- Orientació als alumnes que podrien cursar francès a partir de 2n

2n ESO

- Orientació en la tria d'optatives de 2n
- Derivació d'alumnat al CEMFO (curs PONT) o PFI
- Orientació específica per a alumnes a qui es proposa adaptació curricular

3r ESO

- Orientació en la tria d'optatives de 3r
- Qüestionari d'orientació academicoprofessional
- Orientació academicoprofessional per al disseny curricular de 4t i BTX
- Derivació d'alumnat al CEMFO (curs PONT) o PFI
- Orientació específica per a alumnes a qui es proposa adaptació curricular

4t ESO

- Bus de les professions
- Bus de la prevenció
- Reflexió sobre els resultats acadèmics a l'institut el curs passat. Treball sobre un article sobre els titulats de Batx i FP
- Xerrada sobre batxillerat, CF, PFI i accés al món laboral
- Xerrada específica d'orientació al batxillerat
- Joc de simulació per buscar feina (per a alumnes orientats al món laboral)
- Visita a l'INS de Formació Professional
- Orientació acadèmica mitjançant el test Holland
- Taula rodona sobre diverses professions (gravada)
- Derivació d'alumnat al CEMFO o PFI
- Orientació i informació per fer la prova d'accés als CFGM
- Informació sobre el Saló de l'Ensenyament

1r BTX

- Xerrada sobre la selectivitat
- Educateca
- Com fer un currículum
- Distribució dels treballs de recerca
- Xerrada sobre el treball de recerca
- Informació sobre el Saló de l'Ensenyament

2n BTX

- Xerrada sobre la selectivitat
- Valoració de les matèries de modalitat a triar per a les PAU
- Informació d'adreces d'Internet amb orientació acadèmica i professional. Consulta
- Orientació específica per a CFGS: xerrades, visites...
- Xerrades de portes obertes a les facultats
- Visita de la UAB
- Revisió prematrícula de selectivitat amb els tutors
- Taula rodona amb exalumnes
- Informació sobre el Saló de l'Ensenyament

10.4.7 Avaluació

L'avaluació del PAT es fa en diferents moments i instàncies:

- En les reunions de tutors i coordinador de nivell que es fan durant el curs
- En les reunions de coordinació que fem de manera setmanal
- En les reunions de junta directiva
- En la reunió del Consell de direcció que, des de fa uns quants anys, fem en el mes de juliol per tal de valorar el curs acabat i proposar noves mesures de cara a cursos posteriors.

10.5 Formació en centres de treball (cicles formatius)

La formació pràctica en centres de treball del nostres cicles formatius de la família de Seguretat i medi ambient, al grau superior de Química i Salut Ambiental correspon al mòdul professional MP14: formació en centres de treball (FCT) i MP15 en el cas del grau superior d'Educació i Control Ambiental.

A la família de Administració i gestió, el grau superior de Administració i Finances, la formació en centres de treball correspon al mòdul professional MP14, i en els cas de grau mitjà de Gestió Administrativa, al MP12.

La família dels alumnes menors d'edat han de signar una autorització per fer pràctiques en empreses. La durada és de 416 hores a tots els cicles, tant de grau superior com de grau mitjà, excepte si l'alumne gaudeix de l'exempció del 25 % per tenir més de 832 hores d'experiència professional en qualsevol activitat; el 50 % si té entre 208 i 415 hores d'experiència professional en el camp del cicle formatiu que s'està cursant o el 100 % si són més de 416 hores en aquest camp.

A l'inici del curs els tutors passen a tots els alumnes la documentació perquè puguin fer una desiderata i, d'aquesta manera, poder recollir dades que permetin orientar les pràctiques en empresa: lloc de residència, disponibilitat de cotxe o moto, interès en algun sector concret de la química ambiental, etc. Aquest procés es complementa amb les entrevistes que es fan al llarg del curs i

amb la presentació-formació del crèdit de FCT que fa el cap de departament el mes de desembre, abans que iniciïn les pràctiques els primers alumnes.

Aquesta formació pràctica en centres de treball s'organitza a raó de 4 hores/dia i 20 h setmanals, si es compaginen amb l'activitat en el centre, o bé de 8 hores/dia fins a un màxim de 40 de setmanals, si es fan de manera intensiva.

Col·laboren amb el nostre centre diverses empreses del sector de la química ambiental com:

- Laboratoris d'Aigües de Barcelona, Aigües del Prat, ACA i ARC
- EDAR, com les de Terrassa o Sant Pere de Ribes
- ETAP, com la de Sant Joan Despí
- Facultats de Química, Biologia i Farmàcia, i Parc Científic de la UB, i Institut de Tècniques Energètiques de la UPC
- ECA: Sabadell
- Àrea de medi ambient d'ajuntaments com el de l'Hospitalet de Llobregat, Sant Andreu de la Barca o Rubí
- Gestories ambientals: Tecnoambiente, Greccat, SOM assessors, Datambient, Ecogesa XXI...
- Altres empreses del sector: Mecalux, Nestlé, Trelleborg...

El seguiment de les pràctiques es fa mitjançant visites i trucades al centre de treball; paral·lelament el nostre centre participa en la implantació progressiva del mòdul d'empresa, que permet els tutors de les empreses tenir accés a l'aplicatiu de FCT i poder valorar de manera telemàtica els informes mensuals i de valoració.

11 LA PARTICIPACIÓ

La Llei d'educació estableix que la comunitat escolar està integrada pels alumnes, mares, pares o tutors, personal docent, altres professionals d'atenció educativa que intervenen en el procés d'ensenyament en el centre, personal d'administració i serveis del centre, i la representació municipal.

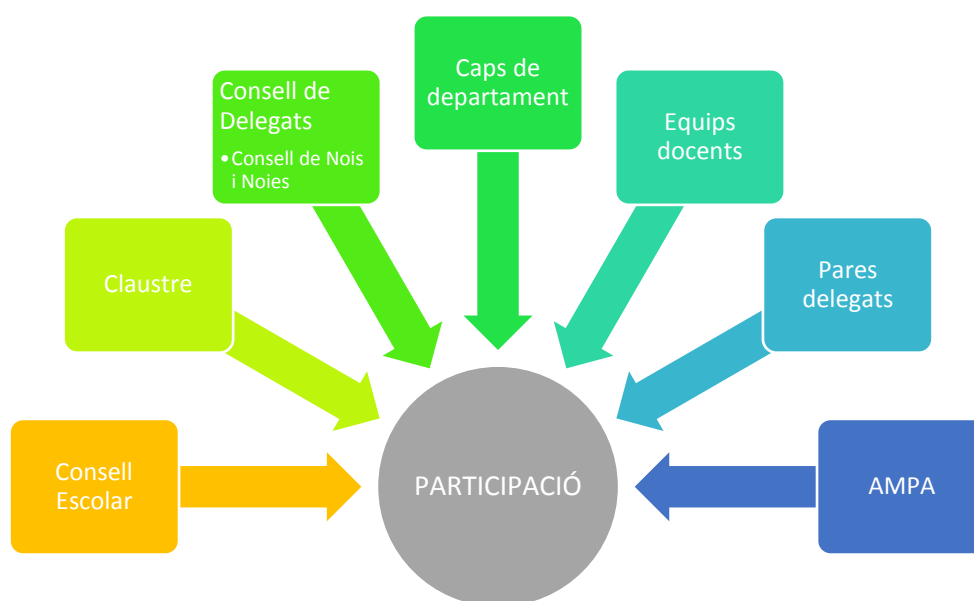
11.1 Mecanismes de participació

Els mecanismes de participació estan explicats a bastament a l'epígraf 6 d'aquest PEC, però bàsicament es basen en la realització de reunions, activitats lligades a la tutoria i a les matèries, i la resposta d'enquestes.

11.1.1 Carta de compromís educatiu

La carta de compromís educatiu és una eina que, en aplicació del projecte educatiu, facilita la cooperació entre les famílies i el centre educatiu, i ha d'expressar els compromisos que adquireixen per garantir la cooperació entre les seves accions educatives, d'acord amb l'article 20 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació i l'article 7 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. El contingut de la carta de compromís educatiu es pot consultar a l'epígraf 9.4.1.18.

11.2 Òrgans de participació

El Consell Escolar és l'òrgan de participació de la comunitat escolar en el govern del centre.

El claustre del professorat és l'òrgan de participació dels professors en el control i la gestió de l'ordenació de les activitats educatives i del conjunt dels aspectes educatius del centre.

Un altre òrgan de participació són les reunions de caps de departament. En aquestes reunions es debaten aspectes pedagògics que tard o d'hora acabaran debatent-se en reunió de claustre.

L'equip docent és l'òrgan de participació en les decisions derivades de les programació del curs en el seu dia a dia. Els equips docents estan formats pels professors i professores d'un mateix nivell educatiu.

El Consell de Delegats i Dinamitzadors és l'òrgan de participació dels alumnes a través dels seus representants en les decisions que afecten a la preparació de festes i actes complementaris a les activitats lectives.

Els alumnes poden participar també en altres instàncies, com ara el Consell de Nois i Noies de l'Hospitalet de Llobregat, mitjançant els representants triats d'entre els delegats i delegades dels grups.

Els pares i mares poden participar en el control i gestió del centre mitjançant els seus representants en el consell escolar. Una altra forma de participació és a través dels pares i mares delegats de grup que poden portar les seves preocupacions, recances, dubtes o propostes a l'equip directiu aprofitant les reunions programades a aquest efecte.

D'acord amb l'article 26 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, les mares i els pares dels alumnes matriculats en un centre poden constituir associacions, que es regeixen per les lleis reguladores del dret a l'educació, per les normes reguladores del dret d'associació, per les disposicions establertes per aquesta llei i les normes de desplegament i pels estatuts de l'associació. Així mateix, les associacions de mares i pares d'alumnes (AMPA) tenen per finalitat essencial facilitar la participació de les mares i els pares en les activitats del centre. L'article 3 del Decret 202/1987, de 19 de maig, del Departament

d'Ensenyament pel qual es regulen les associacions de mares i pares d'alumnes, estableix, entre els objectius de les AMPA, col·laborar en les activitats educatives del centre, cooperar amb el director del centre en l'elaboració de directrius per a la programació d'activitats complementàries, extraescolars o de serveis, promoure les activitats de formació de pares, tant des del vessant cultural com de l'específic de responsabilització en l'educació familiar, i promoure la participació dels pares en la gestió del centre.

11.3 Àmbits de participació

11.3.1 Aula

A nivell d'aula els alumnes participen en la presa de decisions i gestió mitjançant la tutoria. L'elecció de delegat/da i de delegat/da d'esports, la realització de propostes de millora o l'avaluació de les activitats de centre són activitats tradicionals de participació dels alumnes a nivell d'aula. Un altre moment clau de participació dels alumnes en aquest nivell és el moment en el qual recullen les observacions dels companys i les presenten als seus professors al principi de les reunions d'avaluació.

Els alumnes també poden participar en l'elecció de les matèries específiques (optatives) juntament amb les seves famílies i amb l'orientació del tutor/a. Un altre moment en què els alumnes fan propostes i es recullen per adoptar-les (si escau) és el que es produeix durant la redacció de documents que requereixen la participació de la comunitat educativa. Un exemple és el debat sobre alguns dels capítols d'aquest mateix document aprofitant les matèries d'ètica i ciutadania i que ara s'anomenen cultura i valors ètics.

Els pares també poden fer les seves aportacions i presentar els seus dubtes a nivell d'aula durant les reunions dels pares i mares amb el tutor/a del grup de principi de curs i durant les entrevistes personals.

11.3.2 Centre

A nivell de centre, els alumnes, les famílies, l'AMPA, els representants del claustre, del PAS i del l'Ajuntament poden participar de les decisions i la gestió del centre en el consell escolar.

Cal destacar la participació en la vida del centre de professors/es que ja estan jubilats/des. En el nostre cas, ho fan a través de l'entitat El Casalet.

En moments puntuals es pot demanar la col·laboració de les famílies per portar a terme tasques de suport, com ara el projecte de reutilització de llibres o l'endreçament d'espais del centre.

Els alumnes tenen molts canals de participació a nivell de centre i que ja han estat explicats anteriorment a l'epígraf 9.4.1, com ara les activitats extraescolars, la coral, el teatre, el grup solidari, el grup de lectura en veu alta, l'organització de festes i les lligues de pati... En altres moments, i coincidint amb els processos d'avaluació interna, els alumnes i les famílies són consultats per contestar enquestes de satisfacció.

11.3.3 Entorn

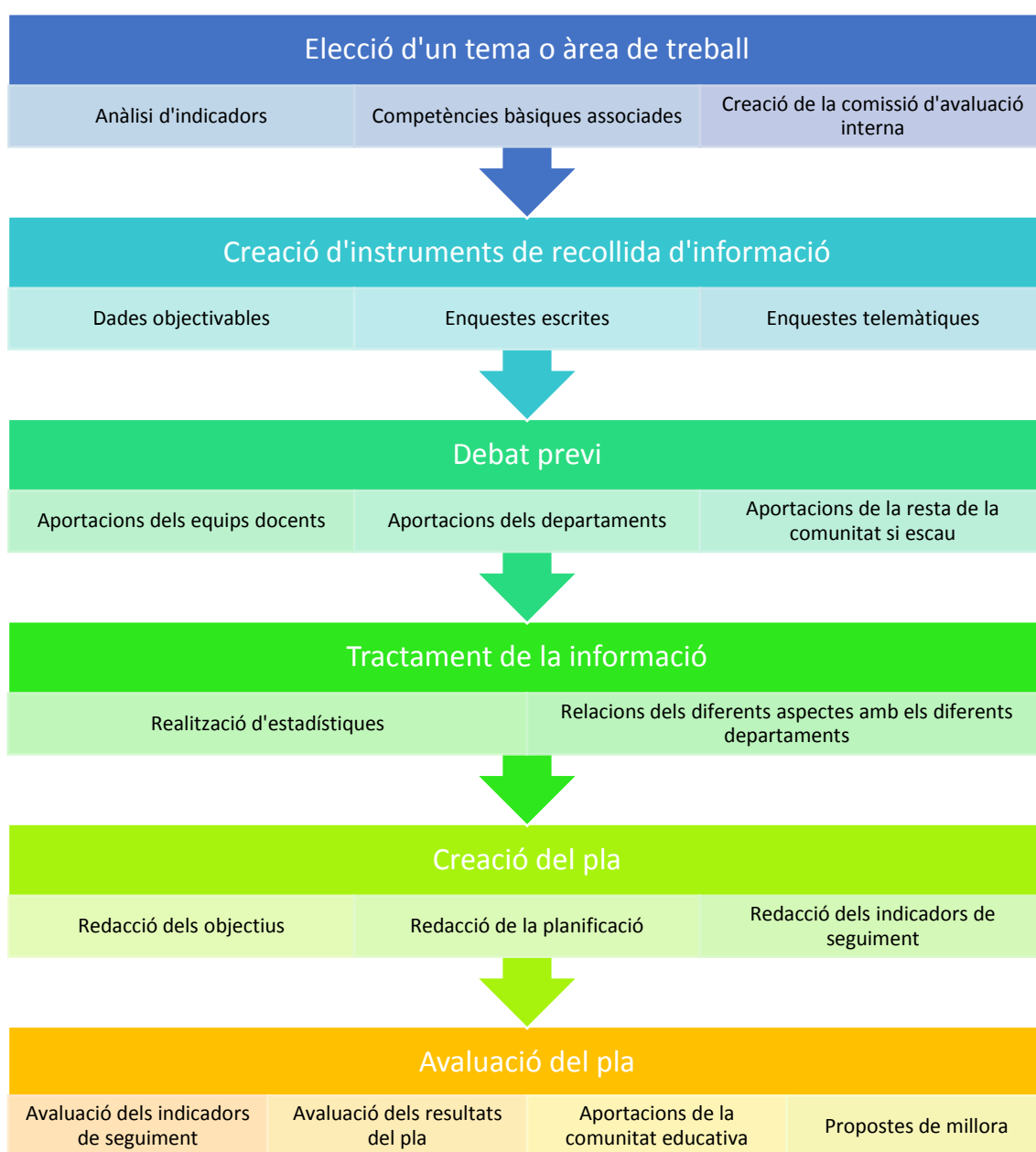
Els professors del nostre institut participen en projectes de coordinació amb altres centres. En són exemples les reunions de coordinació de directors, les de coordinació pedagògica o les de secretàries, totes coordinades pel centre de recursos pedagògics. També és tradició que els professors participin en el procés de control i correcció de la PAU o en la correcció de les proves de competències bàsiques de 4t d'ESO. Quan és necessari, també participen en la correcció de les proves d'accés als cicles formatius.

Els alumnes també poden participar en processos i projectes que depassen els límits del centre. En són exemples la participació en el Consell de Nois i Noies de l'Hospitalet de Llobregat o la participació en concursos i certàmens com les Jornades Científicotecnològiques de la ciutat de l'Hospitalet, la trobada de joves talents organitzada per la UPC, activitats d'aprenentatge-servei, els concursos lligats a l'emprenedoria, o les activitats de la coral i del grup de teatre. Hi ha moltes activitats d'orientació lligades a la tutoria que fan participar els nostres alumnes amb universitats, centres de formació professional o institucions i empreses.

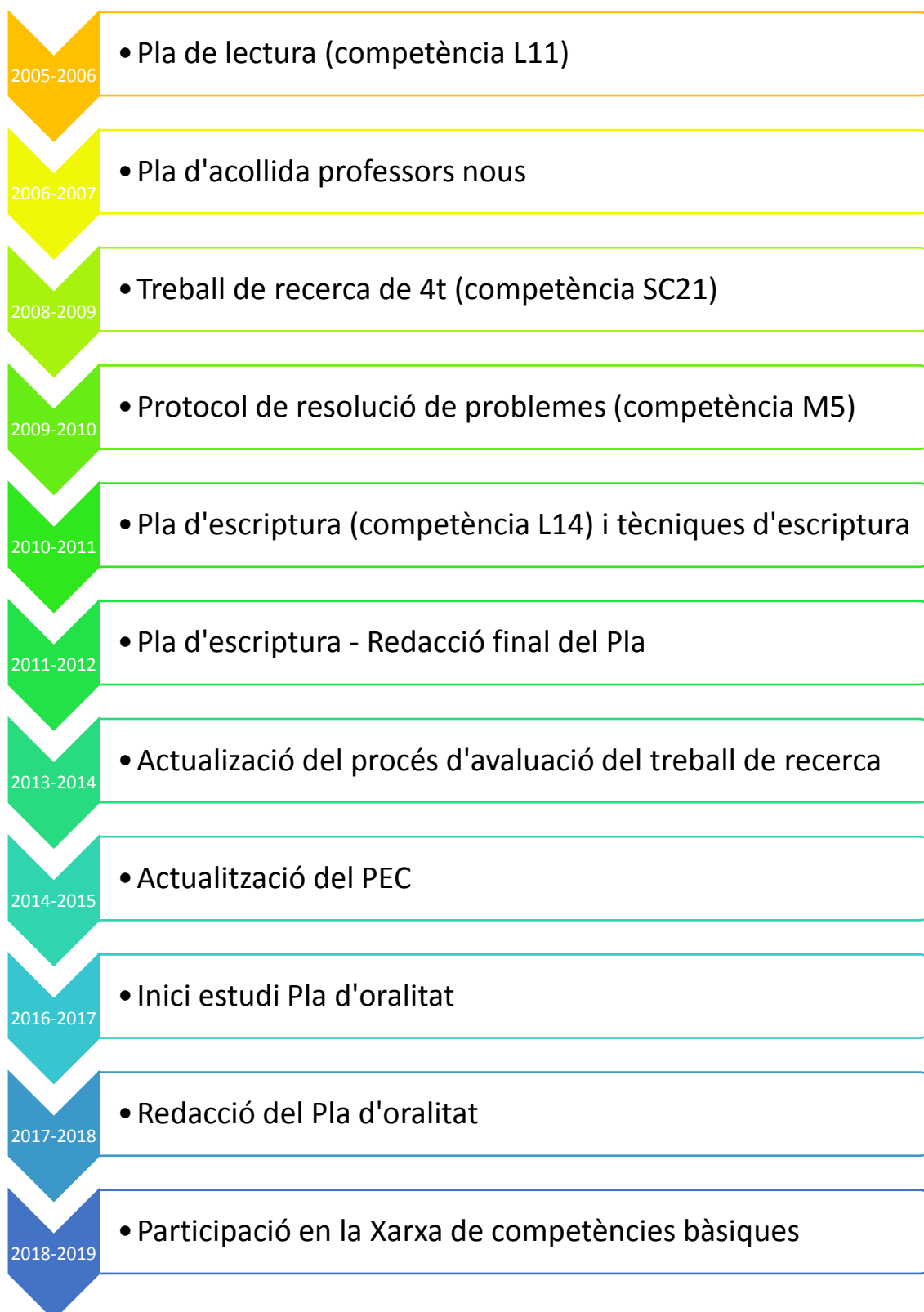
12 L'AVALUACIÓ INTERNA

L'avaluació interna és responsabilitat del centre i compta amb la participació dels seus òrgans de govern, de coordinació i dels diversos sectors de la comunitat educativa. Aquesta avaluació va orientada a proporcionar al centre elements per reflexionar sobre la pròpia praxi i poder prendre decisions de millora sobre l'organització i gestió del procés d'ensenyament-aprenentatge.

El nostre centre té una llarga tradició en els processos d'avaluació interna. El procés genèric que es fa servir en els processos d'avaluació interna és el que es presenta a continuació:

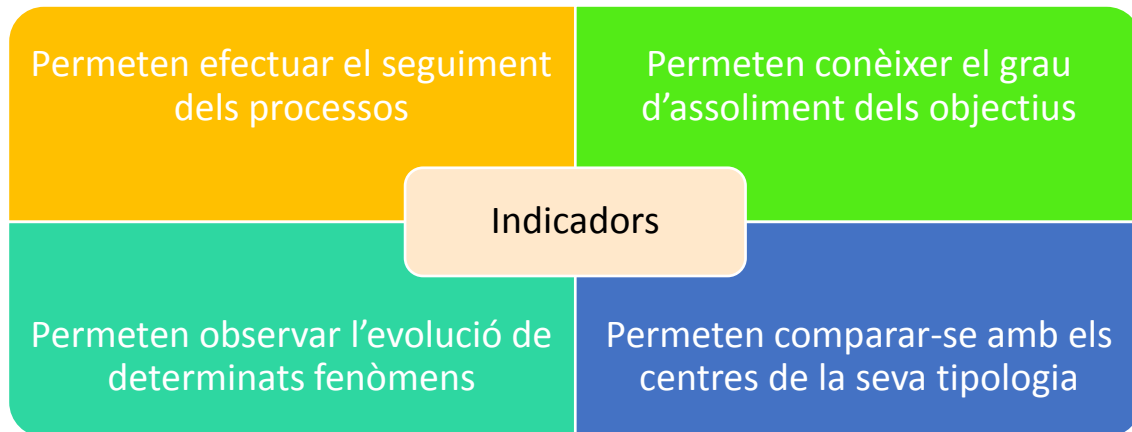

Els diversos processos portats a terme utilitzant l'avaluació interna han tingut com a resultats plans que s'han incorporat a la vida del centre. El resum és el que us presentem tot seguit:

12.1 Indicadors de progrés

Els indicadors són unitats d'informació que permeten recollir de manera aproximativa i en termes quantitatius les característiques d'un fenomen.

Són eines al servei dels responsables de procés per a la millora contínua.

Característiques dels indicadors

- pocs
- clars
- senzills
- mesurables
- fàcils d'obtenir

Fonts que esdevenen indicadors del sistema educatiu

- Consell superior d'avaluació
- Sistema d'indicadors de centre
- Documents de centre

De progrés

- S'han de definir en el PEC
- Estan associats a fites de centre
- També poden aparèixer en el Projecte de direcció o en la programació anual
- Tipus
 - Context
 - Resultats
 - Processos
 - Recursos

De procés

- Associats a les activitats de centre
- Definits en plans (com els d'autonomia) i programacions
- Aplicació
- Qualitat
- Impacte

12.1.1 De context

En aquest apartat es recullen els indicadors que permeten recollir informació sobre aspectes que queden lluny de l'activitat docent a l'aula. Són els que es recullen a continuació.

Absentisme de l'alumnat

- ESO
- BTX
- CFGS

Abandonament de l'alumnat

- ESO
- BTX
- CFGS

Demanda d'escolarització

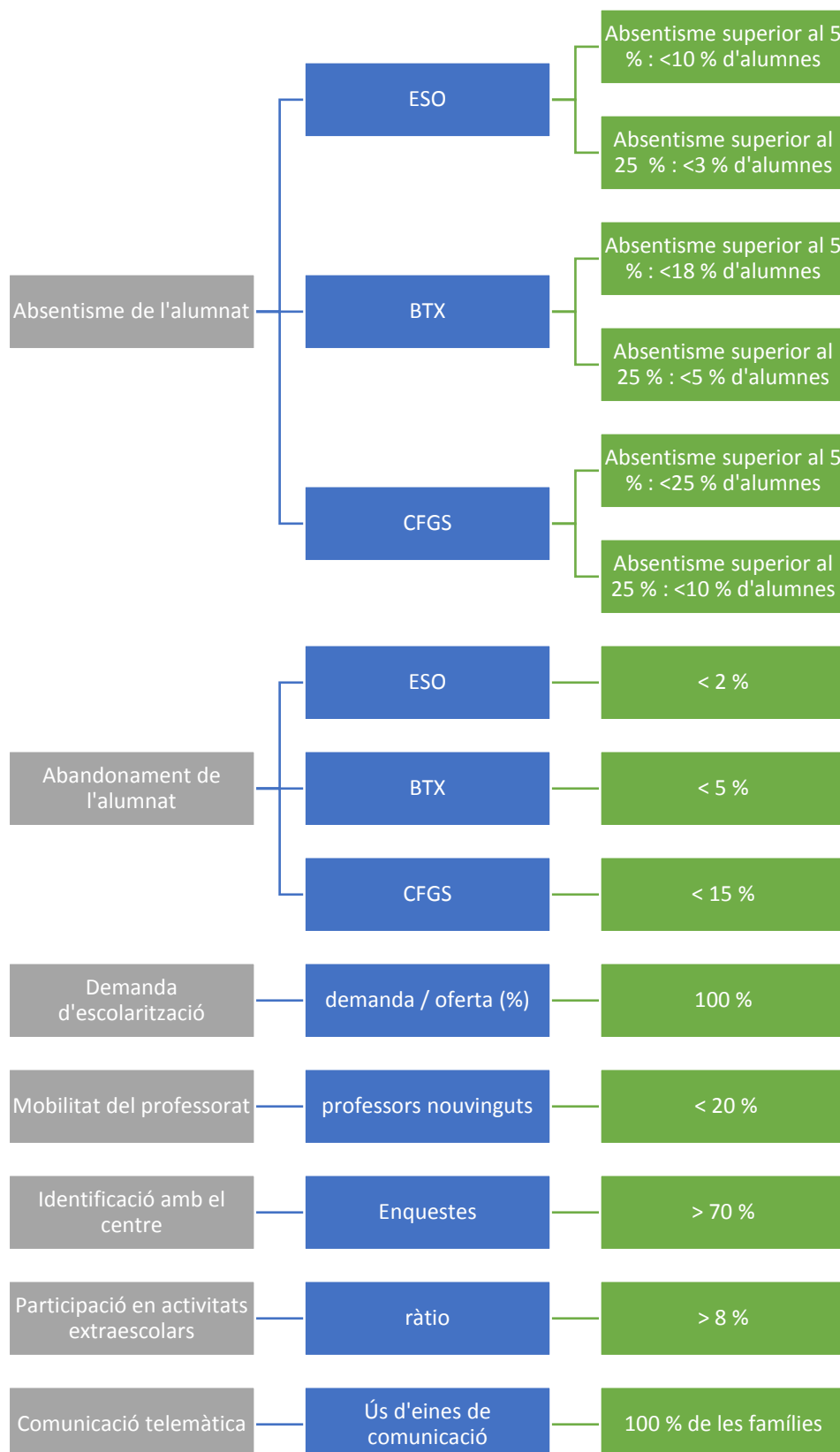
Mobilitat del professorat

Identificació amb el centre

Participació en activitats extraescolars

Comunicació telemàtica

Les fites que ens plantegem com a centre són les que es comenten tot seguit:

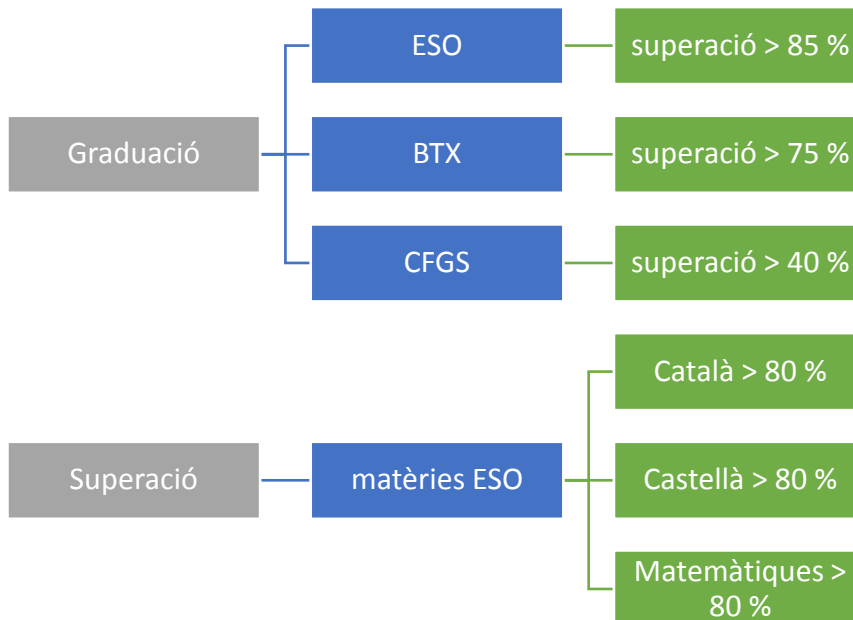

12.1.2 De resultats

En aquest apartat es recullen els indicadors que permeten recollir informació sobre els resultats de les diferents proves que realitzen els alumnes i que són fàcilment objectivables. També es recullen resultats de les enquestes de satisfacció dels diferents membres de la comunitat educativa i les dades d'inserció laboral dels alumnes de formació professional.

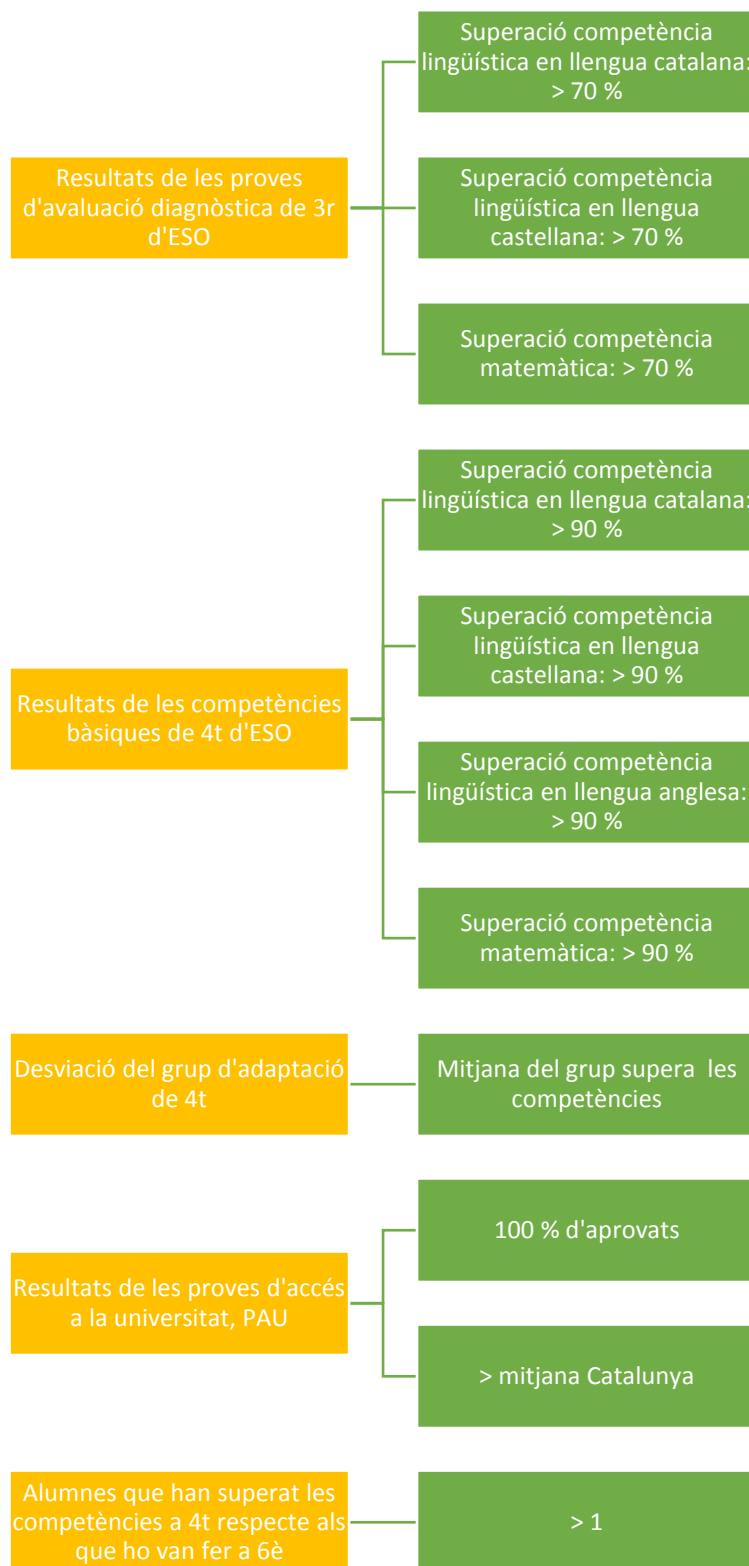
12.1.2.1 Resultats acadèmics interns

Es recullen aquí els indicadors que recullen la informació que fa referència als resultats del alumnes en proves que es realitzen al centre i que responen a la superació de les matèries atenent les competències bàsiques i les decisions preses per les juntes d'avaluació. Els valors que es presenten a continuació són els que prenem com a fita de centre. En el cas de la graduació, hem d'entendre que els tants per cent són sobre els alumnes matriculats. D'aquesta manera, parlar d'un 85 % de graduació a l'ESO no implica automàticament un fracàs del 15 % perquè hi ha alumnes que necessiten allargar un curs més l'escolarització per poder graduar.

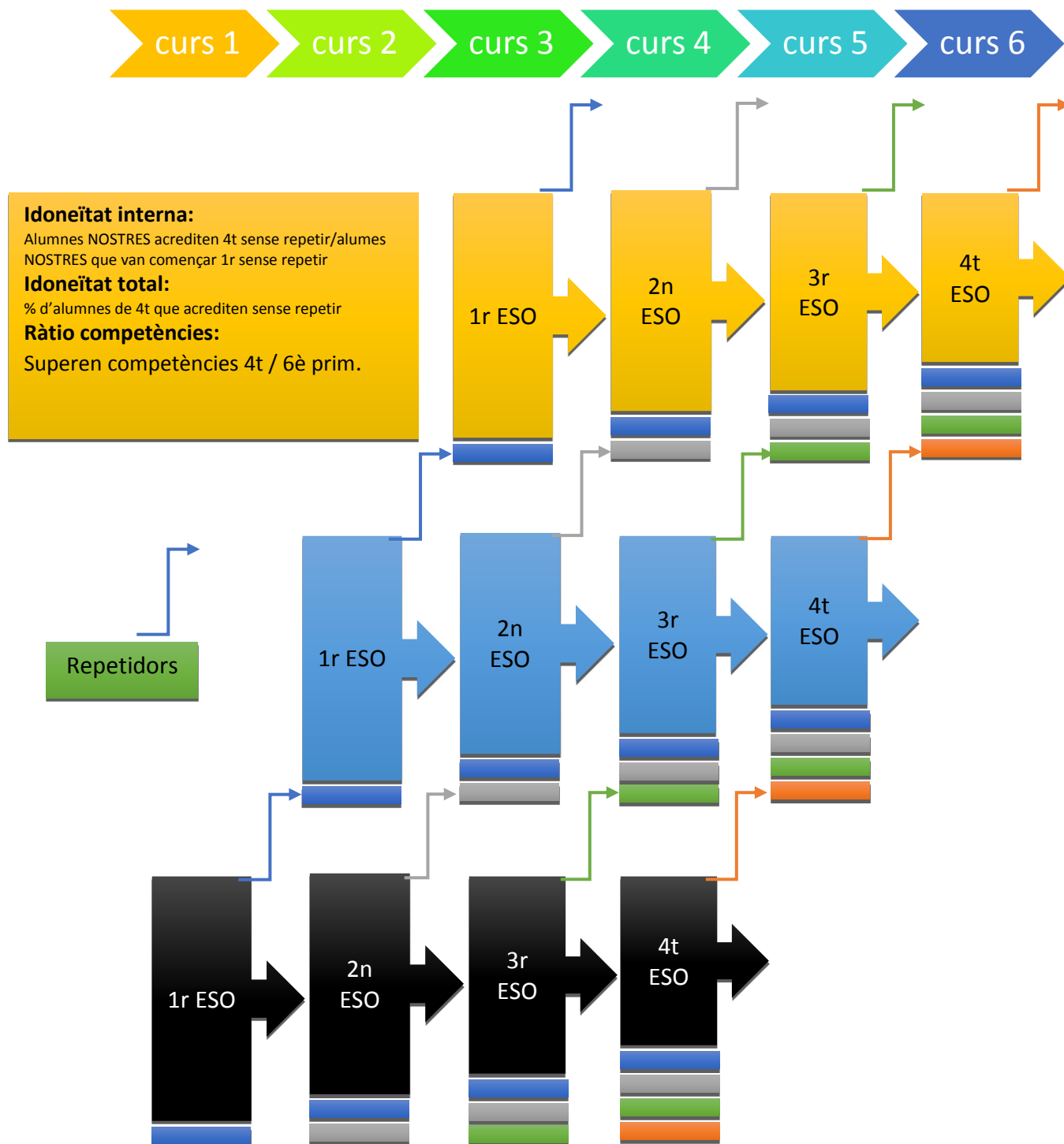
12.1.2.2 Resultats de proves externes

En aquest apartat es recull informació del sistema d'avaluació del sistema educatiu o d'altres de collita pròpia.

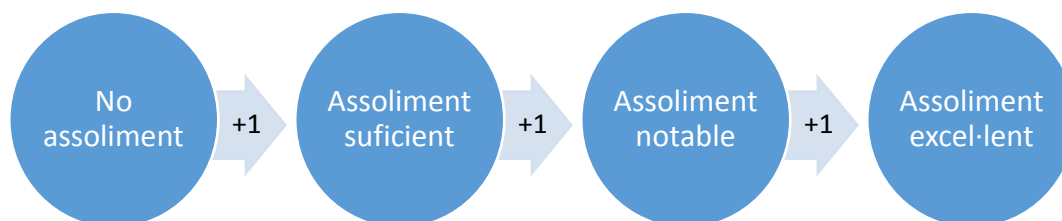
En el següent esquema es visualitza un altre dels indicadors que el centre entén que és important. Ens referim a la idoneïtat que informa de la proporció d'alumnes que superen el 4t curs sense haver de repetir-ne cap anteriorment. El sistema permet la repetició de dos cursos a l'ESO; per aquest motiu es

mostren sis cursos en tres generacions diferents. Cal dir que les possibles baixes o altes per mobilitat no hi estan previstes i també hi tenen incidència.

Tot seguit parlarem de la ràtio de competències. Fa diversos cursos (2015-2016) des de coordinació pedagògica es fa un seguiment de les competències

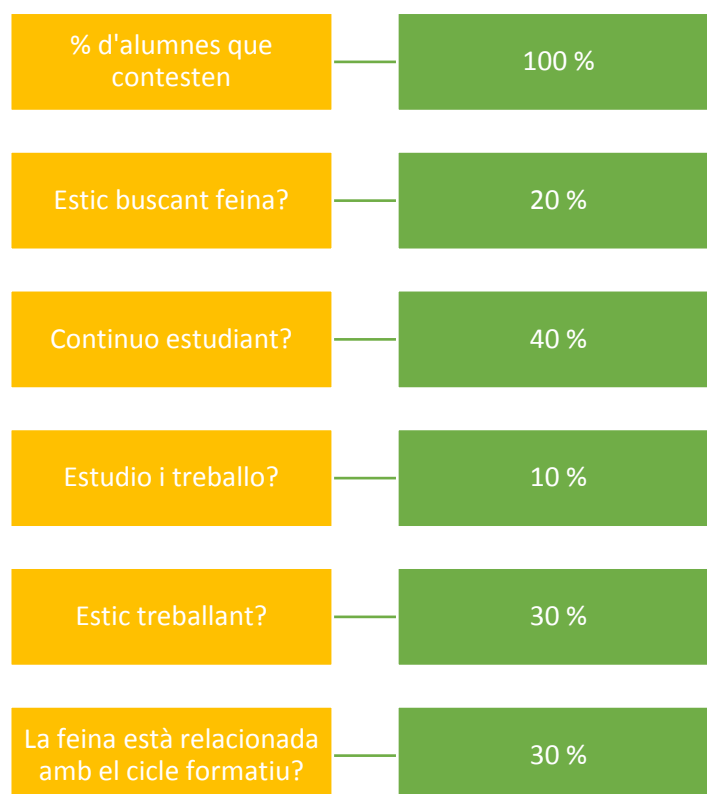
assolides a 6è dels alumnes que comencen amb nosaltres a primer. Un cop han passat 4 cursos, es fa un seguiment de la variació de l'assoliment de les competències comparant les dades de 6è amb les de 4t d'ESO. Els criteris de puntuació són els que es mostren a continuació:

D'aquesta manera un alumne que de 6è de primària a 4t d'ESO hagi passat de no assoliment a assoliment excel·lent computa com a +3. En el pas contrari obtindria un -3. Hem de fer notar que només hem pogut avaluar els alumnes dels quals tenim informació i no és aquest el cas general.

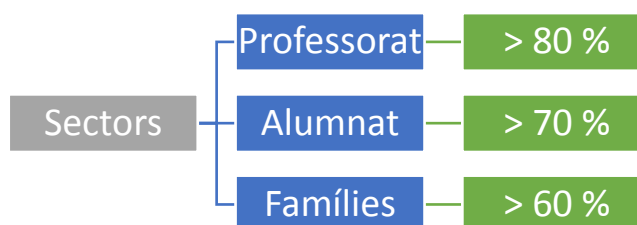
12.1.2.3 Resultats d'inserció (formació professional)

Els aspectes que són objecte d'anàlisi són els que es poden consultar tot seguit. Aquestes dades es recullen consultant directament els alumnes que han graduat el curs anterior. Els aspectes i fites orientatives que es tenen en compte són:

12.1.2.4 Resultats de satisfacció

En aquest apartat es recullen els resultats de les enquestes contestades pels diferents integrants de la comunitat educativa. Són consultats els sectors alumnes, famílies i professors.

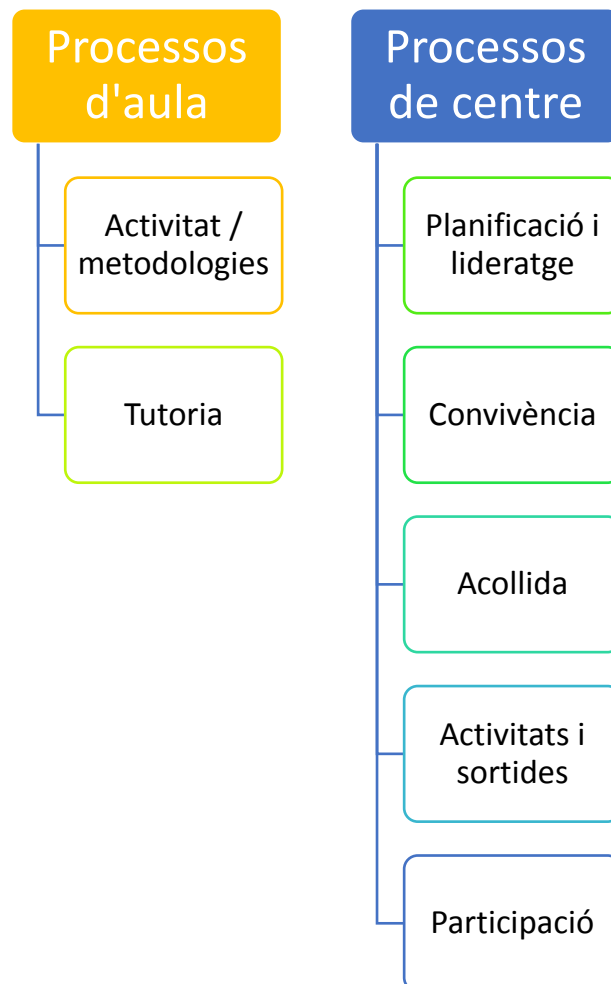
12.1.3 De processos

Entenem aquí com *procés* el conjunt d'activitats i estratègies planificades per assolir els objectius de centre plantejats. En un primer nivell hi ha una agrupació per àmbits. En un segon nivell s'agrupen les activitats per estratègies associades a assolir els dos objectius genèrics que tenim com a centre. La numeració associada a cada activitat correspon al codi únic definit en la definició fruit de l'aplicació del Pla d'autonomia de centre acabat el curs 2013-2014. D'aquesta manera, les activitats que comencen amb el dígit 1 estan

relacionades amb l'objectiu millora dels resultats acadèmics. Les activitats que comencen amb el dígit 2 estan relacionades amb la millora de la cohesió social.

Els àmbits en els quals són agrupades les diferents activitats són:

12.1.3.1 Processos d'aula

12.1.3.1.1 *Activitats / metodologies (per àrees, matèries, mòduls)*

Millora dels resultats acadèmics

- 1.1.1 Aplicació de les tècniques d'estudi per departaments
- 1.1.2 Aplicació i seguiment del Pla d'escriptura
- 1.1.3 Consolidació i seguiment del protocol de resolució de problemes
- 1.1.4 Introducció de metodologies d'aprenentatge dels idiomes estrangers i de la pràctica en espais externs (treball de síntesi en anglès)
- 1.2.1 Dinamització i consolidació dels projectes iniciats:
 - 1.2.1.1 Pla de lectura
 - 1.2.1.3 Glotta II
 - 1.2.1.4 Comenius
 - 1.2.1.5 Economia financera
 - 1.2.1.6 Pla d'oralitat
 - 1.2.1.7 Intercanvi amb Hongria
- 1.4.1 Anàlisi i revisió de l'actual organització de l'atenció a la diversitat:
 - 1.4.1.1 Diversitat
 - 1.4.1.2 Pla d'excel·lència de 1r BTX
- 1.4.2 Elaboració i adquisició de nous materials i espais per a l'atenció a la diversitat

Millora de la cohesió social

- 2.2.2. Potenciació de la participació dels alumnes en les activitats del centre
 - 2.2.2.9 Aula d'estudi

12.1.3.1.2 *Tutoria*

Millora dels resultats acadèmics

- 1.1.7 Consolidació d'activitats d'expressió oral (exposicions orals en el crèdits de síntesi, tallers d'oratòria)
 - 1.1.7.1 Presentació de llibres i activitats de tutoria

Millora de la cohesió social

- 2.3.2 Implantació del repartiment de feines tutor-cotutor
- 2.4.1 Dinamització i consolidació de projectes iniciats
 - 2.4.1.3. GRODE/GREDI

12.1.3.2 Processos de centre

Millora dels resultats acadèmics

- 1.1.6 Millora i consolidació del funcionament de l'aula d'estudi
- 1.2.1 Dinamització i consolidació dels projectes iniciats:
 - 1.2.1.2 Puntedu
- 1.3.2 Revisió de les programacions curriculars i dels criteris d'avaluació
Informació a alumnes i pares
- 1.4.3 Implantació de la figura de l'orientador acadèmic

Millora de la cohesió social

- 2.2.4 Fomentar l'ús de la Intranet i els SMS per transmetre informació.
Adreces electròniques dels pares a les reunions de tutoria

12.1.3.2.1 Planificació i lideratge

Millora dels resultats acadèmics

- 1.5.1 Planificació dels recursos per incorporar les TAC a l'aula
- 1.3.2 Revisió de les programacions i criteris d'avaluació. Informació a les famílies.

Millora de la cohesió social

- 2.3.1 Valoració i revisió del PAT en els equips docents i equip de tutors

12.1.3.2.2 Convivència

Millora dels resultats acadèmics

- Tipus d'incidències
- Tipus de mesures correctores
- Mediacions realitzades

Millora de la cohesió social

- Tipus d'incidències
- Tipus de mesures correctores
- 2.2.3 Formació d'alumnat en mediació
- 2.4.1 Dinamització i consolidació de projectes iniciats
 - 2.4.1.1 Coheducació
 - 2.4.1.2 Mediació

12.1.3.2.3 Acollida

Millora de la cohesió social

- 2.1.1 Concreció del protocol de rebuda de l'alumnat nouvingut
- 2.2.2 Potenciació de la participació dels alumnes en les activitats del centre
 - 2.2.2.11 Parelles lingüístiques

12.1.3.2.4 Activitats i sortides

Millora de la cohesió social

- 2.2.2 Potenciació de la participació dels alumnes en les activitats del centre
 - 2.2.2.1. Revista No em ratllis
 - 2.2.2.2 Treball de síntesi
 - 2.2.2.5 Lligues de pati
 - 2.2.2.7 Festa fi de curs
 - 2.2.2.10 Viatges

12.1.3.2.5 Participació

Millora dels resultats acadèmics

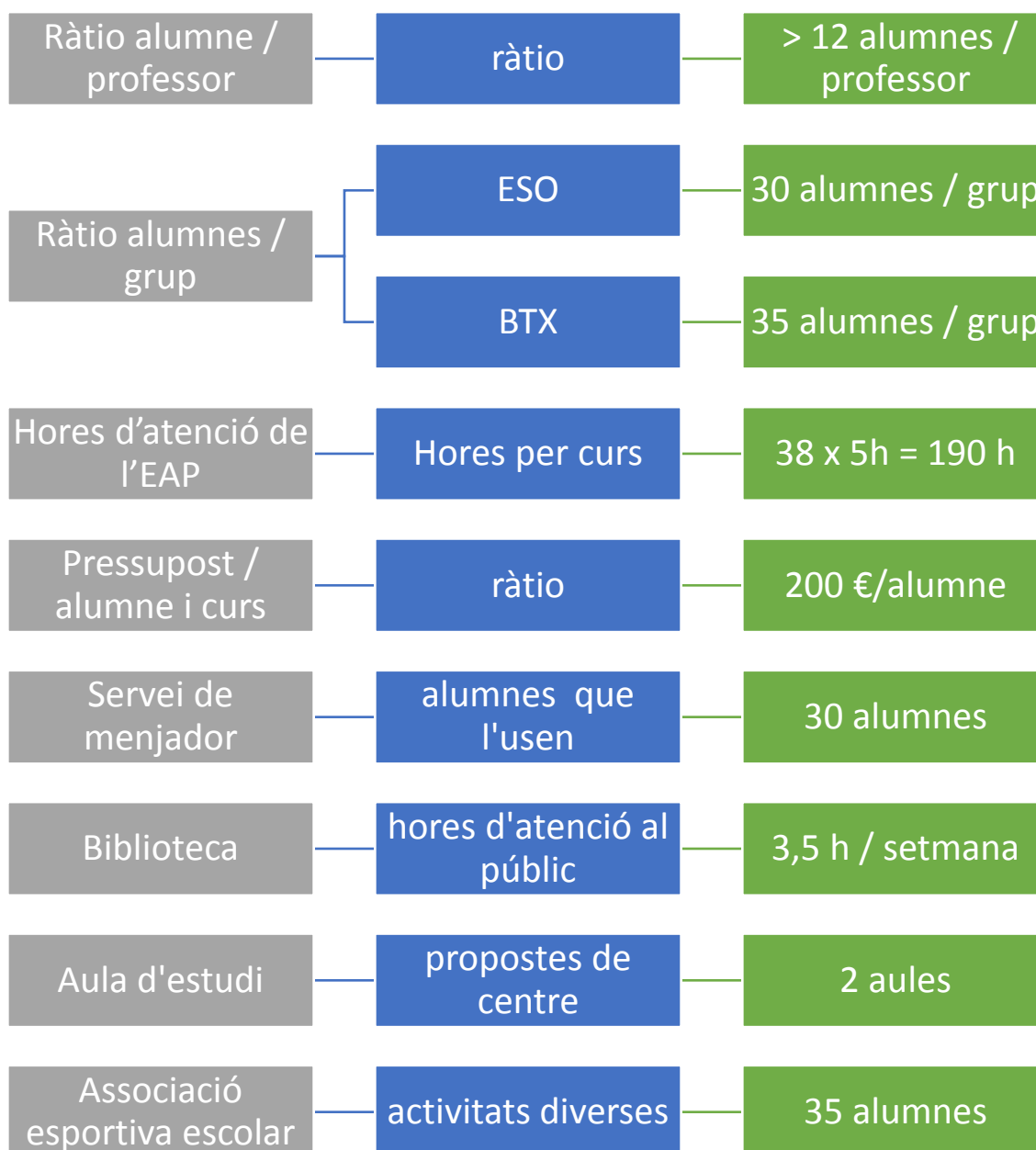
- 1.1.5 Foment de la capacitat estètica i creadora i de participació en activitats culturals
 - 1.1.5.2 Jocs florals
 - 1.1.5.3 Lectura en veu alta
 - 1.1.5.4 Jornades Científicotecnològiques de l'Hospitalet
 - 1.1.5.6 Concursos: poesia Andreu Trias
 - 1.1.5.7 Jornada científica

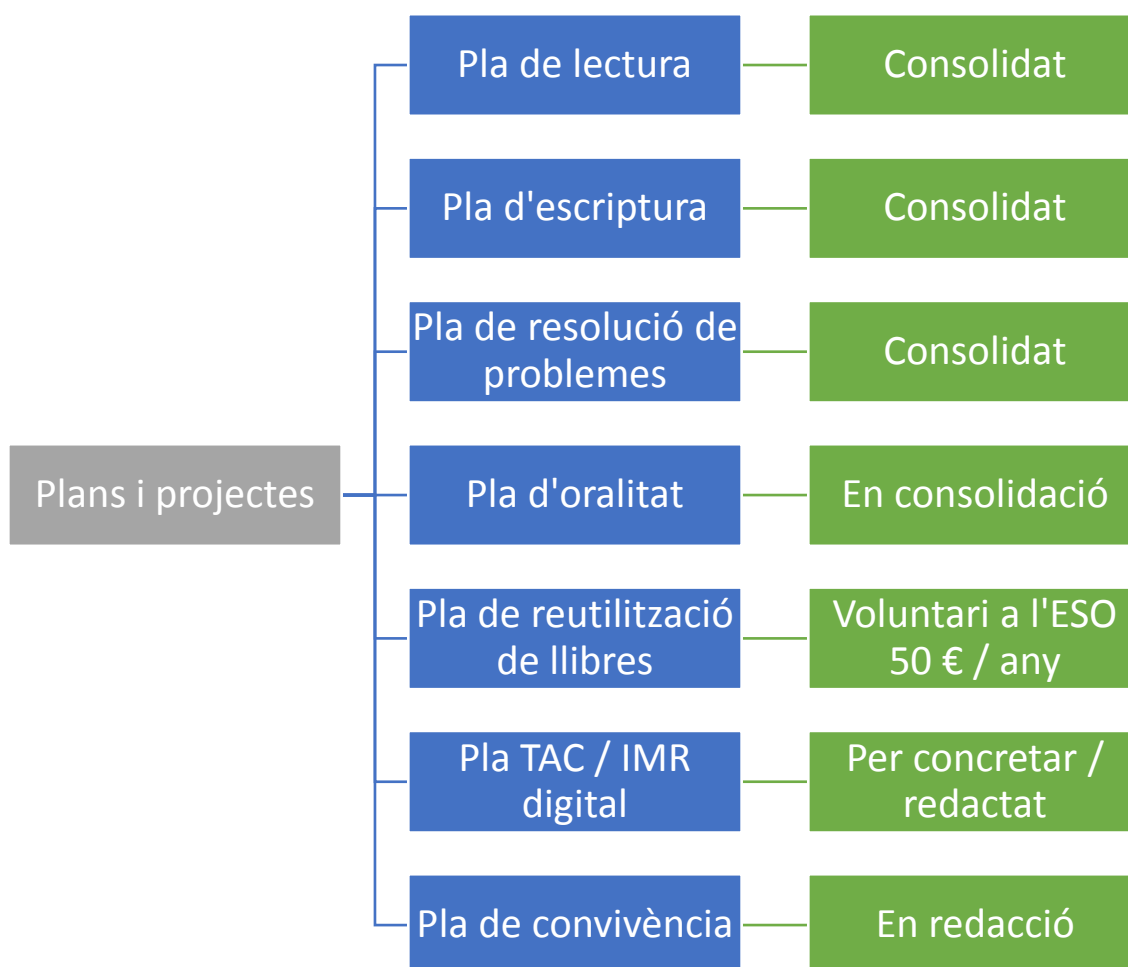
Millora de la cohesió social

- 2.2.1 Valoració de les vies per canalitzar les inquietuds de la comunitat educativa (consell de delegats, AMPA, comissions...)
 - 2.2.1.1 Consell de Delegats
 - 2.2.1.3 AMPA
- 2.2.2 Potenciació de la participació dels alumnes en les activitats del centre
 - 2.2.2.3 Coral
 - 2.2.2.4 Teatre
 - 2.2.2.6 Dinamitzadors
 - 2.2.2.8 Esports extraescolars
 - 2.2.2.11 Comiat de 4t i batxillerat
 - 2.2.2.12 Decoració
 - 2.2.2.13 Solidaritat
 - 2.2.2.15 Robòtica
 - 2.2.2.16 Nanotecnologia

12.1.4 De recursos

Els recursos que rep el centre per part de l'Administració educativa tenen una incidència directa sobre els alumnes, sobretot sobre els alumnes més vulnerables. Òbviament, el centre té poca incidència sobre aquests aspectes.

13 LA PROJECCIÓ EXTERNA I L'ATENCIÓ A L'USUARI

L'Institut Mercè Rodoreda sempre ha tingut com un dels seus objectius prioritaris donar un servei de qualitat als ciutadans de la nostra ciutat. Durant molts cursos hem anat consolidant bones pràctiques que hem incorporat en la pràctica educativa de centre i hem de fer un esforç per fer-les visibles. El nou paradigma que faciliten les tecnologies de la informació i la comunicació permet portar a terme fàcilment la projecció externa de centre. Però no només hem de fer visibles les bones pràctiques, sinó que hem de rebre les famílies, les institucions i les empreses, ja siguin de serveis o col·laboradores amb les pràctiques d'FCT.

13.1 Principis de servei i atenció al públic

La gestió del servei i atenció al públic és un punt molt important. Les persones que reben les trucades o les persones ho fan amb vocació de servei i qualitat.

Els principis que es tenen en compte són l'eficiència, la correcció, l'amabilitat i la comprensió.

Hi ha diverses vies de comunicació amb el centre. L'equip que rep la informació telefònica o les persones és, en primera instància, l'equip de conserges. En horari de matí, disposem de dos professionals i, a la tarda, d'un tercer. Els conserges atenen les persones que tinguin una cita prèvia i prenen nota de les persones que volen parlar amb algun dels professionals del centre. En aquest cas, se'ls atindrà tan aviat com sigui possible. Si no és per motiu d'urgència extrema, cap professor ha de deixar la classe programada o una guàrdia per rebre famílies o professionals externs al centre.

Pel que fa a les trucades, se segueix el mateix criteri. Els conserges poden informar de quin és l'horari disponible per poder parlar amb els professionals del centre.

Una altra via de comunicació és el correu electrònic. En aquest cas, és la secretària de l'institut la que s'encarrega de gestionar el compte de correu del centre i reenvia els correus rebuts a càrrecs, tutors i departaments, si escau.

Les institucions culturals i l'administració del municipi poden fer ús dels diferents plafons del centre. Han de deixar la informació a consergeria i, amb el permís de la direcció del centre, es pot penjar. Els alumnes també en poden fer un ús que estigui relacionat amb activitats relacionades amb el projecte de centre.

La pàgina web de centre i el correu electrònic són les vies per mostrar les activitats més rellevants que es porten a terme relacionades amb el projecte educatiu de centre. Els tutors dels grups poden facilitar la seva adreça electrònica corporativa per donar servei a les famílies o poden disposar d'una adreça de correu de grup-tutoria diferent de la seva personal.

13.1.1 La relació amb les famílies

L'agenda escolar és la primera eina de comunicació entre família i professors. Els tutors són els principals interlocutors del centre amb les famílies i per això tenen assignada una hora setmanal per rebre pares i mares. Ells són els intermediaris entre la família i l'equip docent. Les visites s'han de concertar

sempre prèviament i cal deixar-ne constància al llibre de visites dipositat a consergeria.

Si es demana un aclariment, en cas de discrepància o si es vol presentar una queixa, com a norma general, cal utilitzar procediments perquè ningú pugui sentir-se desautoritzat (trucada telefònica, entrevista, escrit en sobre tancat, etc.). En aquests casos, doncs, mai no s'ha d'emprar l'agenda. D'altra banda, el web del centre, www.iesmercerodoreda.com, conté un enllaç amb a8033912@xtec.cat.

13.1.2 Actuacions en cas de queixes

En cas de queixes sobre l'exercici professional d'una persona que presta serveis en un centre públic del Departament d'Ensenyament, cal tenir present que els escrits de queixa o denúncia que es formulin han d'adreçar-se a la direcció del centre i han de contenir la identificació de la persona o persones que el presenten, el contingut de la queixa, la data i la signatura, i, sempre que sigui possible, les dades, documents o altres elements acreditatius dels fets, actuacions o omissions a què es fa referència.

El director del centre ha de traslladar còpia de la queixa al professor/a o treballador/a afectat i, directament, o per mitjà d'altres òrgans de govern del centre, obtenir informació sobre els fets exposats.

Obtinguda la informació i escoltat l'interessat o interessada, el director ha de prendre les decisions que consideri pertinents i comunicar per escrit a la persona o persones que han presentat la queixa la solució adoptada o, si escau, la desestimació motivada, fent constar en l'escrit l'òrgan al qual poden recórrer si no queden satisfets per la resolució adoptada. La documentació generada ha de quedar arxivada a la direcció o a la secretaria del centre.

13.1.3 Reclamacions a les qualificacions

Els alumnes (o els seus pares o tutors, si aquells són menors d'edat) tenen dret a sol·licitar aclariments per part dels professors/es respecte de les qualificacions trimestrals o finals, com també reclamar contra les decisions que s'adoptin al final d'un curs o d'una etapa, sempre que es fonamentin en alguna de les causes següents:

- a) Inadequació del procés d'avaluació en relació amb els objectius o continguts de la matèria o amb el nivell previst a la programació.
- b) Incorrecta aplicació dels criteris i procediments d'avaluació establerts.

Les reclamacions respecte a les qualificacions obtingudes al llarg del curs, si no es resolen directament amb el professor, es presentaran al tutor, el qual les traslladarà al departament o seminari corresponent per tal que les estudiïn. En tot cas, la resolució definitiva correspondrà al professor.

Les possibles reclamacions motivades per les qualificacions finals o extraordinàries s'hauran de presentar davant dels professors els dies assenyalats al calendari anual (període de 48 hores després del lliurament de les notes). Si l'alumne (o els seus pares o tutors legals, si és menor d'edat) no està d'acord amb la decisió del professor, podrà adreçar una reclamació per escrit al director, que la traslladarà al departament o seminari i convocarà, si escau, l'equip docent, i emetrà una resolució. Els terminis per a la presentació de les reclamacions escrites també estan especificats al calendari anual. Si l'alumne (o els seus pares o tutors legals, si és menor d'edat) no està d'acord amb la resolució del director, podrà reiterar la reclamació, en el termini de cinc dies hàbils a partir de l'endemà de la notificació, mitjançant un escrit, que es presentarà al centre, adreçat a la direcció dels Serveis Territorials.

El professorat ha de mantenir un registre de tots els elements que ha utilitzat per avaluar. Els exercicis escrits que no s'hagin retornat als alumnes i les proves extraordinàries, si escau, s'hauran de conservar fins al 30 de setembre.

13.2 Relacions amb institucions públiques

El nostre centre manté relacions cordials amb altres institucions públiques que permeten una millor gestió dels projectes de centre i, de retruc, millorar els resultats acadèmics i la cohesió social. És habitual la col·laboració amb les institucions que es mostren a continuació.

Ajuntament

- Agenda 21
- Apadrinament del riu
- Joves pel Barri (ApS)
- Entre Joves
- Consell de Nois i Noies
- Seguretat vial
- Lligues de pati
- Auxiliar de conversa a 4t
- Projecte Tàndem amb el Museu d'Història-Memòria històrica
- STEM l'Hospitalet
- YoMo a la Farga

Departament de Salut

- Xerrades sobre sexualitat, alimentació, hàbits saludables...
- Campanya de vacunacions

Departament de Governació

- Xerrades dels Mossos d'Esquadra sobre seguretat informàtica i telefonia mòbil
- Altres xerrades relacionades amb el PAT

Institucions culturals

- Certamen de lectura en veu alta
- Escoles de música reconegudes per a la convalidació de matèries
- Institut Francès DELF
- EOI alumnes amb B2
- Òpera al Liceu

Universitats

- Participació en el màster de secundària
- Concursos d'excel·lència
- Visites i acollida de conferenciantes
- Coordinació de les proves d'accés a la universitat
- Participació en la correcció de les proves d'accés a la universitat

Altres

- Quan és possible es participa en activitats als mitjans de comunicació
- Obrim el centre quan hi ha interès informatiu
- Participació en el Code Wars de Hewlett Packard
- Casals d'estiu al centre Xixell

13.2.1 Adscripció. Coordinació primària-secundària

El centres de primària de l'Hospitalet de Llobregat dels quals provenen els nostres alumnes són els que es mostren tot seguit:

Escola Patufet Sant Jordi	Escola Busquets i Punset	Escola Sant Josep el Pi	Escola Pau Sans
Escola Joan Maragall	Escola Josep Janés	Escola Ausiàs March	Escola Pablo Neruda

El nostre centre participa en els diferents grups de coordinació primària-secundària que organitza el centre de recursos pedagògics dels nostres serveis educatius: seminari de directors per coordinar el PEC, coordinació de secretaris o coordinació primària-secundària en són exemples.

13.2.2 Projectes Intercentres

Tot seguit es pot comprovar en quins projectes col·laborem amb altres centre educatius:

Roda de contes amb primària

Jornades esportives de l'Hospitalet de Llobregat

Trobada de corals

Visites d'alumnes de centres de primària

Participació en seminaris de coordinació, de gestió, de traspàs o de competències bàsiques

Projecte d'anglès de 4t d'ESO amb primària per reforçar l'oralitat

Projecte de música de 4t d'ESO amb primària

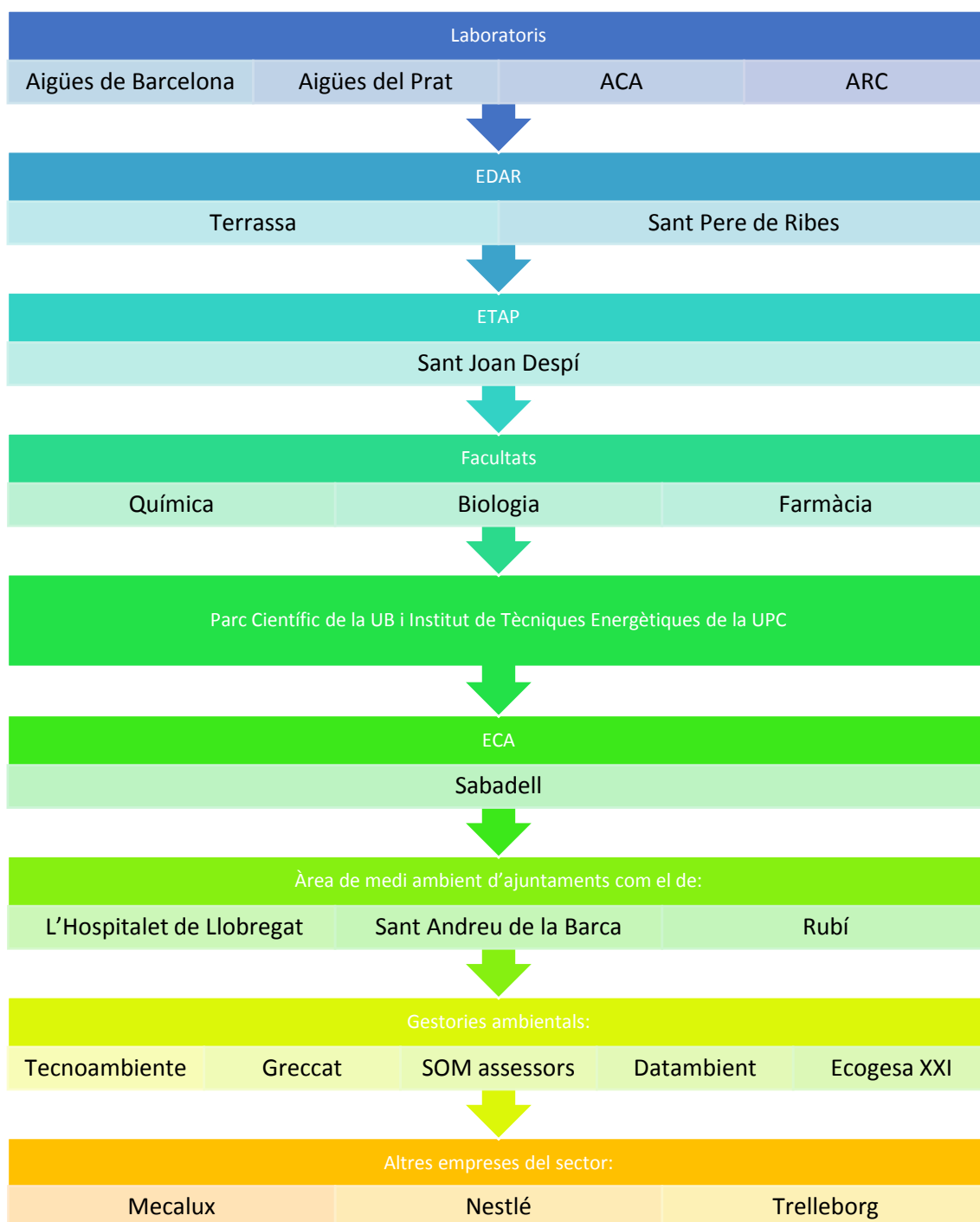
Teatre e anglès al Barradas / treball amb l'auxiliar de conversa

Jornada matemàtica amb primària

13.3 Relacions amb empreses

El nostre centre manté relació amb diverses empreses amb les quals signem contractes de manteniment o servei. En tots els casos seguim els protocols públics d'adjudicació que marca el Departament d'Ensenyament.

D'altra banda, els alumnes del cicle formatiu de grau superior duen a terme pràctiques en empreses amb les quals tenim una relació cordial. En són exemples:

13.4 Programes internacionals

La participació en programes internacionals depèn de molts aspectes conjunturals: pressupost, professors responsables, famílies disposades a acollir alumnes estrangers... El nostre centre hi ha participat sempre que ha estat possible, com l'eTwinning el curs 2007-2008 amb l'institut Gustave Eiffel francès coordinat pel Ferran Cortina o l'intercanvi amb l'institut M.L. King de Gènova el curs 1993-1994 coordinat pel Lluís Farga. També hem fet viatges a França, coordinats per la Isabel Escudé, i actualment anem a Anglaterra, organitzat per la Lola Picos, i a Itàlia coordinat per la Laura de Batlle. El darrer projecte d'intercanvi en què vam participar va ser el *Breacking stereotypes (Comenius)* que va durar els cursos 2011-2012 i 2012-2013 i va ser coordinat per l'Eduard Riol. Durant els cursos 2016-2017 i 2017-2018 es va realitzar a 1r de batxillerat un projecte d'intercanvi (Alltalkie) en llengua anglesa amb l'institut Prohászka Ottokár de Győr, a Hongria. Aquest projecte, com l'anterior, va ser coordinat per l'Edu Riol, professor de socials amb perfil lingüístic. Durant el curs 2018-2019 s'han portat a terme un intercanvi cultural i lingüístic amb el Lycée de la Borde Basse a Castres a la regió d'Occitània en llengua francesa. En aquest cas els nivells involucrats són els d'ESO (preferentment a 4t) i batxillerat. La professora que ha coordinat aquest projecte que es vol consolidar és Cristina Padilla.

13.5 Premis i concursos

L'Institut Mercè Rodoreda participa de forma sistemàtica en diversos concursos i certàmens com a via per fer veure les bones pràctiques del centre i com una forma més de reconèixer l'excel·lència. En són exemples:

Jornades científiques i tecnològiques del municipi

- 2019: Dos 1rs premis i un segon i premi especial com a a centre
- 2018: Dos 2ns premis
- 2018: Primers en el premi en Valors de l'Ajuntament
- 2017: Quatre 1rs premis i un segon i menció d'honor com a centre
- 2016: Quatre 1rs premis i un segon i premi especial com a centre
- 2015: Dos 1rs premis
- 2014: Un 1r premi i una menció
- 2013: Un 1r premi
- 2012: Un 1r premi
- 2011: Dues mencions
- 2010: Un 1r premi
- 2009: Un 1r premi i dues mencions
- 2008: Un 1r premi i dues mencions
- 2007: Un 1r premi i una menció
- 2006: Dos 1rs premis i una menció
- 2005: Dos 1rs premis i dues mencions i menció d'honor com a centre
- 2004: Tres 1rs premis i 3 mencions i premi especial com a centre
- 2003: Dos 1rs premis i menció d'honor com a centre
- 2002: Un 1r premi i premi especial com a centre

Concurs d'Scrabble

- 2014: 1r i 3r premis

Premi Poesia Andreu Trias

- 2015
- 2014
- 2013
- 2012
- 2011

Lectura en veu alta (Catalunya)

- 2019: quarts de final
- 2018: semifinal
- 2017: quarts de final
- 2016: quarts de final
- 2015:
- 2014:
- 2013: semifinal
- 2012: semifinal
- 2011: final

Concursos d'emprenedoria

- 2015: 5a posició Start Up School (únic institut públic a la final)
- 2014: semifinalistes Start Up School
- 2008: premi L'H Joves Emprenedors i Emprenedores

Premis d'universitats

- 2020: Finalistes 14a edició dels premis TR Societat Catalana de Química
- 2018: 3r premi ARGO (UAB)
- 2017: Una menció al Premi ARGO (UAB)
- 2017: 2n Premi UVIC
- 2017: Accèsit XVII Concurs TR Josep Maria Jarque
- 2017: 3r Premi UPF Treball de recerca en enginyeria i matemàtica
- 2016: 1 Distinció de les Proves d'accés a la universitat
- 2016: 1r premi ARGO (UAB)
- 2016: 1r premi POINCARÉ (UPC)
- 2015: Trobada de joves talents. Hi participen 2 alumnes nostres dels 40 millors de Catalunya (UPC)
- 2015: Una menció al Premi ARGO (UAB)
- 2015: Finalista premi Domènec Font (UPF)
- 2014: Participació en el premi Recerca per la pau (UB)
- 2013: 3a millor nota de Catalunya a la selectivitat
- 2013: Premi ARGO (UAB)
- 2006: Premi Recerca per la pau (UB)
- 1995: Premi CIRIT

mSchools Awards

- 2019: Finalistes al Mobile History Map
- 2018: 1rs de Catalunya a l'Scratch Challenge
- 2017: Finalistes a l'mSchools App Education

Premis de Recerca Jove (antic CIRIT)

- 2018
- 2016
- 1995

Annex 1: Projecte d'organització pròpia dels ensenyaments LOE (2007-2011) i prorrogat el 2011-2015

1. PRELIMINARS

L'IES Mercè Rodoreda és un centre amb gairebé trenta anys d'història al servei dels ciutadans de l'Hospitalet que s'ha caracteritzat per impartir ensenyament de qualitat amb un esperit innovador. Fruit d'això són els projectes nombrosos en què diferents directives i equips docents s'han involucrat per millorar l'educació dels nostres alumnes. Esmentem només els dels darrers anys:

- Pla estratègic 2002-2006 *Centre d'educació i convivència*
- Programa Puntedu 2005-2008
- Programa d'innovació en llengües estrangeres Glotta 2006-2009
- Programa de mediació
- Pla d'Esports i de cohesió social
- Pla de lectura
- Pla d'acollida de professorat nou
- Agenda 21
- Pla per a la millora de la qualitat del servei educatiu 2006-2009
- Programa Art Tic
- Participació en l'Observatori de la violència en les escoles- GRODE
- Programa de coeducació
- Programa de prevenció del racisme
- Pla de reutilització de llibres de text (demanat)

Quan va entrar en vigor la LOCE, vam sol·licitar al Departament -que la va aprovar- una distribució de les hores de l'ESO diferent de la marcada estrictament per la llei, la qual es fonamentava en criteris pedagògics. De 1r a 3r d'ESO hem estat fent 29 hores a la setmana i 31 a 4t d'ESO, establint d'aquesta manera un marc horari homogeni els tres primers cursos i augmentant una hora l'últim curs, per aconseguir, d'una banda un horari semblant al del batxillerat i, d'una altra, poder disposar de més hores de currículum variable (crèdits variables), que ens han permès orientar els alumnes al

darrer curs de la secundària obligatòria, per reforçar els seus coneixements i per ampliar-los, just abans de començar el batxillerat. Aquest mateix objectiu, com després explicarem amb detall, és el que ens porta ara a sol·licitar un cop més l'aprovació d'una organització pròpia en el marc d'un projecte pedagògic global, aprofitant l'avinentsa d'un canvi legislatiu.

La LOE en l'article 22 (Principios generales) en els apartats 4, 5 i 6 preveu l'exercici de l'autonomia dels centres per tal d'atendre la diversitat de l'alumnat, tant del més capacitat com del que presenta més dificultats d'aprenentatge. Així mateix, l'article 26 (Principios pedagógicos) en l'apartat 1 assenyala que “Los centros elaborarán sus propuestas pedagógicas para esta etapa desde la consideración de la atención a la diversidad y del acceso de todo el alumnado a la educación común. Asimismo, arbitrarán métodos que tengan en cuenta los diferentes ritmos de aprendizaje de los alumnos, favorezcan la capacidad de aprender por sí mismos y promuevan el trabajo en equipo.”

El Decret del Departament d'ordenació dels ensenyaments de l'ESO 143/2007 de 26 de juny, recull l'esperit de la norma estatal i l'amplia. L'article 23.7 és una porta oberta a “experiències innovadores, plans de treball, formes organitzatives diferenciades, modificacions de l'horari escolar” i el 23.8 ens indica les condicions per poder aplicar un projecte pedagògic propi.

Aquestes indicacions són les que vam rebre el dia 10 de maig en la sessió informativa dels SSTT de Barcelona Comarques sobre el nou currículum d'ESO de part de les autoritats educatives, Montserrat Cases i Lorenzo Ramírez, Directora General i Subdirector, respectivament, d'Educació bàsica i batxillerat. Lorenzo Ramírez, concretament, va insistir als directius perquè als centres continuéssim duent a terme allò que l'experiència de deu anys de LOGSE ha anat polint i perfeccionant.

D'acord amb el que acabem d'exposar, l'equip directiu va estudiar i dissenyar un projecte pedagògic, el vam explicar amb detall al professorat en tres sessions i, finalment, va ser debatut i aprovat pel claustre el dia 14 de juny. Val a dir que el mateix dia 14 de juny, poc abans de la celebració del claustre, vam fer una consulta a la inspecció sobre la possibilitat de dur a terme el nostre pla pedagògic i vam rebre una resposta afirmativa.

2. DESCRIPCIÓ DELS ASPECTES DEL PROJECTE QUE SUPOSEN CANVIS EN L'ORGANITZACIÓ HORÀRIA ESTABLERTA AMB CARÀCTER GENERAL

Els canvis respecte a l'organització general que marca el decret esmentat són els següents:

- Música: de 3 hores a 1r d'ESO i 1h a 3r d'ESO, passaria a 2 hores tant a 1r com a 2n d'ESO.
- Educació visual i plàstica: de 3 hores a 2n d'ESO i 1h a 3r d'ESO, passaria a 2 hores tant a 1r com a 2n d'ESO.
- Religió i Alternativa a la religió: en lloc de la distribució de 2, 1 i 1 hores a 1r, 2n i 3r d'ESO, respectivament, ocuparien 2 hores, tant a 1r com a 2n d'ESO.
- Les hores setmanals d'optatives passarien de la distribució 2-3-2 hores a 1r, 2n i 3r d'ESO respectivament, a 0-0-6 hores.
- A 4t d'ESO augmentaríem en una el nombre de les hores setmanals d'optatives i, d'aquesta manera, completem el nombre total d'hores optatives a impartir.
- El nombre total d'hores setmanals de 1r i 2n seria de 29 hores i el de 3r i 4t de 31h.

El quadre sinòptic de sota mostra el conjunt dels canvis proposats, que van marcats en vermell.

DECRET						PROJECTE PEDAGÒGIC					
Matèries	1r	2n	3r	Matèries	4t	Matèries	1r	2n	3r	Matèries	4t
Català	3	3	3	Català	3	Català	3	3	3	Català	3
Castellà	3	3	3	Castellà	3	Castellà	3	3	3	Castellà	3
Anglès	3	3	3	Anglès	3	Anglès	3	3	3	Anglès	3
Mates	3	3	3	Mates	3	Mates	3	3	3	Mates	3
CN	3	3	4			CN	3	3	4		
Socials	3	3	3	Socials	3	Socials	3	3	3	Socials	3
Ed. física	2	2	2	Ed. física	2	Ed. física	2	2	2	Ed. física	2
Música	3		1	Pr. Recerca	1	Música	2	2		Pr. Recerca	1
Plàstica		3	1			Plàstica	2	2			
Tecno	2	2	2			Tecno	2	2	2		
Ed.ciutadania			1	Ètica	1	Ed.ciutadania			1	Ètica	1
Relig./Alter.	2	1	1	Reli	1	Relig./Alter.	2	2	0	Reli	1
Tutoria	1	1	1	Tutoria	1	Tutoria	1	1	1	Tutoria	1
Optatives	2	3	2	Optatives	9	Optatives	0	0	6	Optatives	10

Total setmanal 30 30 30

30

29 29 31

31

3. ARGUMENTS PEDAGÒGICS QUE FONAMENTEN ELS CANVIS PLANTEJATS

3.1. 3r d'ESO, curs orientador

Fins a la implantació de la LOE, l'últim curs de l'ensenyament obligatori, quant al currículum, és una continuació dels tres primers: les mateixes assignatures amb la mateixa dedicació horària, llibertat per als centres per repartir educació visual i plàstica entre el primer i segon cicle i per distribuir sis hores de crèdits variables al primer cicle i nou al segon, amb continguts també de lliure elecció per als centres educatius. Ara bé, el fet de ser el darrer curs obligatori, converteix 4t d'ESO en una cruïlla en la qual els alumnes, tots, han de decidir si continuar o no els estudis i escollir-ne el tipus. Per tant, és imprescindible en aquest moment guiar l'alumnat, perquè pugui triar des d'unes posicions basades en el coneixement de les diferents possibilitats que se li obren. El nostre centre n'és plenament conscient i, per això, tant el Pla d'Acció Tutorial com el Projecte Curricular recullen aquesta obligació i consideren l'orientació acadèmica i professional com a objectiu prioritari. Els instruments per dur això a la pràctica són l'acció tutorial (xerrades, conferències, implementació de tests, visites a centres de FP, al CEMFO, jocs de simulació per trobar feina...) i els crèdits variables, que permeten ampliar o reforçar àrees del currículum comú i també complementar-les amb d'altres continguts necessaris per gaudir d'una educació completa en la mesura del possible. D'aquí que reservéssim sis hores de CV a 4t d'ESO, del total de nou dedicats al 2n cicle, orientéssim de manera personalitzada els alumnes en la seva tria i, per últim, marquéssim determinats crèdits com a obligatoris, quan els alumnes s'adreçaven a continuar els seus estudis en el BTX.

La novetat principal del nou disseny curricular de la LOE és la concepció diferent de 4t d'ESO. La dedicació de gairebé la tercera part del temps del curs a tres assignatures anuals, a escollir entre vuit, determina de fet uns itineraris, de manera que el caràcter orientador de 4t d'ESO s'ha d'avançar a 3r. No cal esmerçar temps a demostrar que perquè algú pugui triar amb coneixement de causa, prèviament ha de tenir certs

coneixements sobre el que ha de triar. I aquí és on trobem que la distribució genèrica del decret no contribueix gaire a donar aquest caràcter orientador a 3r d'ESO, perquè les hores assignades a optatives són només dues, molt poc en comparació a les sis del pla anterior.

Cal tenir en compte una especificitat del nostre centre per entendre perquè les hores d'optatives assignades pel decret impedeixen desenvolupar el nostre projecte curricular. A l'IES Mercè Rodoreda els alumnes que fan religió representen menys del 5% del total: l'històric dels tres darrers cursos a 1r d'ESO és 0, 6 i 8 sobre 97, 122 i 129 alumnes. Això significa, en la pràctica, que les hores de religió caldrà dedicar-les a matèries no curriculars. La suma d'aquestes hores i les hores de les optatives, segons el decret, dóna 4-4-3-1 a 1r, 2n, 3r i 4t respectivament, és a dir, una distribució molt diferent de la que duem a terme actualment al centre 0-6-3-6. Aquesta distribució es fonamenta en el següent: concentrem els variables al final dels cicles, perquè és allà on són més útils per reforçar, ampliar i complementar els continguts curriculars. Quan arriben els alumnes de Primària no els coneixem prou per detectar abans de començar el curs les necessitats formatives; a 2n d'ESO ja podem dissenyar per a ells un pla coherent de crèdits variables. A 2n cicle concentrem el màxim d'hores possible a 4t d'ESO, com hem explicat abans, per ser un curs orientador.

Amb la nova llei, proposem tenir més hores d'optatives a 3r d'ESO, per fer-ne un curs orientador, semblant al 4t d'ESO anterior. A més, la majoria del Claustre considera que, quan els alumnes són més joves, convé fer més matèries troncales i reservar l'optativitat per a un alumnat més madur i que inicia el seu propi procés de tria i disseny curricular. Volem, també, completar el currículum obligatori amb matèries que queden coixes o que, simplement, no són obligatòries -literatura, història de l'art, cultura clàssica...- però que, en canvi són importants; trobem mancances sobretot en la formació humanística, però sabem que també cal treballar en la preparació de Cb de matemàtiques i les altres instrumentals, així com ampliar els continguts necessaris per poder cursar posteriorment estudis de batxillerat. D'aquesta manera ens adaptem a les diferents necessitats de cadascun dels alumnes i mantenim, per a tots ells, una coherència curricular. Gràcies a aquesta optativitat podem atendre la diversitat de l'alumnat sense fer agrupacions segons el seu nivell de rendiment acadèmic, la qual cosa augmenta la cohesió social i disminueix la conflictivitat al centre.

A 1r, les dues hores d'alternativa a la religió permetran aplicar en aquest nivell el Pla de Lectura (1 hora) i la iniciació a les TIC (1 hora). Aquest Pla de Lectura és el resultat de l'avaluació interna del curs 2005/6, centrada en la Competència Bàsica L11, i que va dur el Claustre a aprovar una sèrie de mesures per millorar la comprensió lectora del nostre alumnat. A primer d'ESO, entre altres activitats, es fa una hora de lectura lliure a classe, a càrrec dels tutors i amb especial tutela de l'alumnat amb més dificultats. Aquesta experiència ja s'ha dut a terme en el curs 2006/7 i, d'aquesta manera, podria tenir continuïtat. La iniciació a les TIC, d'altra banda, serveix per reforçar el currículum de TIC de l'àrea de tecnologia, atès que en el nostre projecte pedagògic tenen importància preferent.

A 2n d'ESO tindrem una franja de dues hores amb periodicitat quadrimestral, excepte per al francès, que es farà durant tot el curs; i a 3r d'ESO disposarem de dues franges de 3 hores cadascuna per cursar optatives amb periodicitat trimestral, excepte un cop més el francès.

3.2. Francès, segona llengua estrangera

Una altra especificitat del nostre institut és la importància de l'ensenyament de la segona llengua estrangera. Tal com explica el Pla experimental de llengües estrangeres GLOTTA, aprovat pel Departament per al període 2006-9, l'IES Mercè Rodoreda dedica esforços des de fa anys a la millora de l'ensenyament de llengües estrangeres, com a criteri d'excel·lència educativa i per garantir la igualtat d'oportunitats. La formació integral de l'alumnat per tal que nois i noies puguin integrar-se de manera satisfactòria en la societat de la informació exigeix un domini suficient de l'anglès, especialment, però també d'una segona llengua estrangera, el francès en el nostre cas. Fins ara, això ho hem estat implementant mitjançant l'estructura dels CV d'ESO i de les optatives de batxillerat, que permeten als nostres alumnes estudiar francès des de 2n d'ESO a 2n de BTX sense interrupció (excepte els alumnes que volen cursar carreres científico-tecnològiques, que a 1r de BTX han de fer una ampliació de matemàtiques, d'acord amb la normativa). A 1r d'ESO no es pot estudiar encara francès, primer per motius pedagògics (no coneixem prou els alumnes, és un curs de transició i no convé afegir una assignatura més al seu currículum), els mateixos que ens porten a no fer

tampoc CV a 1r d'ESO; en segon lloc, perquè la dotació d'una professora de francès, 18 hores lectives, ni tan sols és suficient per cobrir la demanda dels alumnes i necessitem la col·laboració d'una professora d'Història amb la titulació de Traducció i interpretació per poder oferir dues franges de CV a 2n i 3r (34 i 33 alumnes aquest curs), una a 4t (23 alumnes) i 6 hores a BTX (19 i 7 alumnes a 1r i 2n respectivament), és a dir, un total de 21 h.

La segona llengua s'ha d'oferir, segons el desplegament de la LOE, en l'horari d'optatives, però també, en no ser una matèria curricular, es pot cursar en les hores d'alternativa a la religió. La distribució horària del decret de 1r a 3r de 4-3-3, comptant sumades un cop més optatives i religió, torna a representar un problema de difícil solució. No creiem convenient començar l'estudi de la segona llengua estrangera a 1r d'ESO, pels motius explicats abans i les tres hores de 2n i 3r impedeixen als alumnes de francès fer cap altra matèria optativa. Per tant, per a ells, les assignatures optatives ni reforcen ni amplien el currículum, només el complementen amb una sola assignatura.

A més, el fet que els alumnes de francès, amb el desplegament del currículum del decret general de la LOE, no puguin fer cap altra optativa impedeix de dur a terme el Pla GLOTTA d'innovació en llengües estrangeres pel que fa al francès i el dificulta molt quant a l'anglès. Aquest projecte, que ja s'ha començat a aplicar al curs 2006/7, preveu classes en anglès i francès de continguts no lingüístics en l'horari abans de CV i ara d'optatives. Està clar que els alumnes de francès, en existir només una franja, mai no podran triar cap altra optativa i, en conseqüència, no podran millorar la primera llengua estrangera del centre, l'anglès.

Cal tenir en compte que els alumnes de francès són sempre els més capacitats. En tenir més demanda que la que es pot atendre, cal establir un criteri i sembla lògic que tinguin prioritat els alumnes que superen sense problemes 1r d'ESO, especialment les llengües. Els alumnes amb més dificultats, en canvi, necessiten reforços i no podrien dur la càrrega que suposa una altra assignatura que té continuïtat. Atenent tot això, per tant, el nostre projecte pedagògic permetrà que els alumnes més capacitats puguin beneficiar-se del Pla de llengües estrangeres, la qual cosa seria impossible amb el nombre d'optatives que marca el Decret esmentat.

Per tal de garantir que la majoria d'alumnes que han cursat francès, no tots, puguin continuar-ne l'estudi a 4t d'ESO, caldria doblar aquesta optativa i ja hem vist abans que la dotació de professorat no ens permet fer aquest desdoblament. La solució que proposem és utilitzar l'hora d'optativa que hem desplaçat, més l'hora d'alternativa a la religió i la del projecte de recerca per construir una franja on els alumnes de francès cursarien aquesta optativa i la resta tindrien una oferta adequada a les seves necessitats educatives. Això permetrà cursar una optativa més. A 4t d'ESO, els alumnes tenen necessitats educatives diferents, segons quin sigui el camí que vulguin seguir posteriorment. Per això, és bo oferir l'optativa d'una àrea a nivells diferents, adaptats a aquells que volen fer un CF o un BTX... Aquesta franja horària addicional possibilitarà fer desdoblements de matèries, de manera que l'alumne tingui més alternatives per escollir de manera guiada, d'acord amb les seves perspectives per quan acabi l'ESO.

Amb el disseny que proposem, els alumnes que cursin francès ho podran fer sense que hagin de renunciar a d'altres matèries necessàries per a estudis posteriors.

3.3. El projecte de recerca

El projecte de recerca es faria en les mateixes condicions que els crèdits de síntesi, és a dir, concentrat a final de curs. Això té avantatges organitzatius, perquè tot l'ESO està treballant a l'hora una matèria transversal, i pedagògics, perquè els alumnes tenen més coneixements i estan més madurs a final de curs. A més a més, al llarg del curs guanyem una hora setmanal per sumar a les optatives.

3.4. Música, Educació visual i plàstica, Religió

La distribució d'hores en el Decret d'aquestes assignatures no sembla pedagògicament la més escaient, perquè fer solament una hora setmanal d'una matèria causa molta dispersió en l'aprenentatge. A més, a tercer l'alumnat tindria 11 assignatures, a banda de l'Alternativa/religió i de les optatives. Ens sembla més coherent agrupar les hores de les assignatures a què fem referència en aquest apartat en dos nivells solament i repartides

de manera equilibrada. A fi i efecte de deixar més hores d'optatives a 3r d'ESO, aquests nivells han de ser forçosament 1r i 2n.

El Projecte curricular del nostre Centre intenta que l'ensenyament de la música i de l'educació visual i plàstica pugui ser continuat al llarg de tots els cursos d'ESO. Fins ara, havíem alternat els dos cursos de currículum comú amb cursos on s'impartien aquestes matèries com a crèdits variables. Música, en el marc LOGSE, s'ha fet a 1r i 3r; a 2n i 4t, en CV. Educació visual i plàstica tenia les hores comunes a 1r i 4t i s'oferia com a CV a 2n i 3r. En el nou context normatiu de la LOE, el nostre PCC ha de modificar-se per mantenir l'esperit de continuïtat d'ambdues assignatures i, per tant, hem de mantenir l'oferta de música i plàstica a 3r. La continuïtat a 4t està garantida gràcies a les optatives corresponents.

En tota transició es poden produir petites disfuncions, que cal preveure i, en la mesura de les possibilitats, corregir. Hem previst un pla de transició, per tal que els alumnes que han fet 1r i 2n d'ESO enguany no perdin hores del seu currículum de Música i de Plàstica. Els alumnes que han cursat aquest any 1r d'ESO faran al 2007/8 dues hores de Música i dues d'Educació visual i plàstica a 2n, per tal de completar les hores curriculars d'aquestes matèries comunes d'acord amb la LOGSE, de manera que de les sis hores de CV de 2n hi haurà 2h comunes per a Música i per a Plàstica i una franja d'optatives de 2h de periodicitat quadrimestral. Això suposa avançar un curs l'aplicació de la nova llei en aquestes matèries. Així, els alumnes de Plàstica de qualsevol nivell completaran del tot les hores del currículum LOGSE.

Tots els alumnes que el 2007/8 faran 3r d'ESO, cursaran obligatòriament, de manera excepcional, una optativa trimestral de música. A més, alguns encara podran fer, si ho volen, l'optativa de 4t al curs 2008/9, de manera que garantim que es realitzin gairebé totes les hores prescrites per la llei anterior.

4. INSTRUMENTS PREVISTOS DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROJECTE

El seguiment de la implementació del projecte s'ha de realitzar utilitzant els mecanismes generals habituals al centre, és a dir, els equips docents, l'anàlisi de la coordinació pedagògica (coordinadors d'ESO, BTX i coordinadora pedagògica) i de l'equip directiu, òrgans col·legiats que es reuneixen setmanalment.

El projecte l'avaluarà a final de curs una comissió integrada per l'equip directiu, els coordinadors d'ESO i BTX, la coordinadora d'activitats i serveis i la coordinadora de mediació. Els resultats seran presentats al Claustre i al Consell Escolar per al seu debat i aprovació.

L'avaluació i el seguiment d'un projecte són eines imprescindibles perquè reeixi, però per poder dur a terme aquests processos s'ha de tenir molt clar quins són els objectius buscats. Els canvis que hem proposat amb el nostre projecte pedagògic pretenen aquests objectius:

1. Orientar l'alumnat per a la tria d'assignatures al final de 3r d'ESO i de cara al seu futur acadèmic i/o laboral
2. Atendre la diversitat
3. Augmentar el nivell de llengües estrangeres dels alumnes amb l'aplicació del Pla GLOTTA en el seu màxim abast, és a dir
 - a. Mantenir el nombre d'alumnes de francès
 - b. Permetre que els alumnes de francès puguin cursar optatives de matèries no lingüístiques en anglès i francès

Per avaluar el primer objectiu, orientar els alumnes, tindrem en compte els següents indicadors, que són objectius i quantificables: el nombre de canvis d'assignatures optatives escollides a 4t i no seguides a 1r de BTX; el nombre de canvis de modalitat en el BTX; enquestes de satisfacció de l'alumnat en acabar l'ESO i el BTX.

Indicadors per al segon objectiu, atendre la diversitat, poden ser el nombre d'alumnes que acrediten l'ESO, el nombre d'alumnes que acrediten el BTX, el nombre d'alumnes que superen les PAU i les seves notes mitjanes. També seria profitós disposar de les dades dels alumnes que abandonen l'ESO, per veure si continuen estudis en CFGM. No

cal dir, però, que hi ha molts altres factors que incidiran en aquestes variables, a banda d'aquest projecte pedagògic. També pot ser de molta utilitat l'anàlisi de la conflictivitat mitjançant enquestes entre alumnes i professors, malgrat la subjectivitat de l'instrument, i mitjançant la base de dades de prefectura d'estudis, tal com ja realitzem des del curs 2001/2.

L'aplicació del projecte GLOTTA no seria possible amb el desplegament general del Decret. Per tant, els objectius 3a i 3b s'han de considerar aconseguits, si el Departament aprova el projecte. Quant a l'avaluació de la millora del nivell de les llengües estrangeres, en tant que és objectiu genèric del Pla GLOTTA, es pot fer amb els mecanismes ja establerts, és a dir:

- Evolució dels resultats en les proves de competències bàsiques a 2n ESO, amb especial atenció als ítems referits a llengua estrangera
- Ús de llengües estrangeres en el PUNTEDU
- Demanda de CV impartits en llengua estrangera
- Valoracions recollides als pares
- Valoracions del professorat que imparteix el CV
- Valoracions del professorat que imparteix llengües estrangeres

A més, hem de tenir en compte altres indicadors objectius: qualificacions de llengües estrangeres a final de cada curs i etapa i a les PAU.

Annex 2: Projecte lingüístic (2017-2018)

Redactat per la coordinadora LIC Rosa Borràs.

INTRODUCCIÓ

La realitat lingüística del nostre país a principis del segle XXI està canviant amb rapidesa, amb la qual cosa es fa necessària una planificació que reguli i potenciï l'aprenentatge, l'ús i la valoració positiva de les llengües en els centres educatius. D'una banda l'augment, amb les onades migratòries, de persones que tenen o adopten el castellà com a llengua d'ús i de prestigi, d'altra banda l'expansió de l'anglès amb la millora de les tecnologies en l'àmbit de les ciències i de la comunicació, i finalment les comunitats nouvingudes d'altres cultures i llengües, fan de la nostra societat catalana una comunitat plurilingüe, multicultural i moderna que necessita adaptar-se a aquesta nova realitat i adequar les metodologies i els recursos educatius per a l'aprenentatge de les llengües i les cultures que la conformen.

Aquest document tracta de recollir tots els principis que són compartits per la comunitat educativa respecte a l'ús i el procés d'ensenyament i aprenentatge de les llengües als diferents àmbits de l'institut. Ha estat elaborat per la Coordinadora Lingüística del centre, consensuat per tot el claustre de professors i aprovat pel Consell Escolar.

Com a part del Projecte Educatiu de Centre, té una vigència llarga i tracta de recollir globalment tots els aspectes d'ús de les llengües del centre. Tanmateix serà revisat periòdicament per tal de fer efectius els objectius de millora que seran recollits a la Programació General Anual del centre i avaluats en la memòria anual. La direcció del centre vetllarà per la seva distribució i coneixement per part de tota la comunitat educativa.

1 CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC

Els alumnes del nostre institut viuen majoritàriament al barri Centre i al barri de Sant Josep; són, doncs, famílies de classe mitjana i mitjana-baixa, encara que aquest últims anys hi ha hagut una davallada important en el poder adquisitiu de la majoria d'elles.

Des de fa un temps, el Mercè Rodoreda és un centre de concentració d'alumnat amb deficiències auditives i visuals. És per això que els alumnes amb Necessitats Educatives Especials (NEE) per raons físiques, motrius, psíquiques o sensorials són entre un 2.5% i un 3% del nostre l'alumnat. No obstant això, el nombre de professionals especialistes en atendre aquests joves de què disposem avui en dia és molt menor al que ens correspondria segons estipula la normativa. Cal destacar també l'augment significatiu d'aquest alumnat amb NEE per raons socials o econòmiques durant els darrers anys. Actualment ens trobem amb un 7,5% del total d'alumnes, és a dir, per sobre de la mitjana de Catalunya.

El 55% dels nostres alumnes té el castellà com a llengua materna. Són fills d'emigrants espanyols de segona o tercera generació o bé fills d'emigrants sud-americans que ja fa uns anys que arribaren. Malgrat això, el 21% de l'alumnat del nostre institut usa habitualment el català a casa i el 24% hi parla català i castellà.

No obstant això, la llengua de relació majoritària entre ells al centre és el castellà, un 46%. El 51% utilitza les dues i solament un 3% usa únicament el català. Amb tot, veiem que l'ús de la llengua catalana al centre és viu, però sempre en un doble joc, on el castellà és la llengua predominant.

Per contra, si analitzem l'ús de la llengua en la relació entre professorat i alumnat, les dades revelen que s'usa majoritàriament el català, un 48%, i un 38% usa les dues indistintament, mentre que solament un 14% s'adreça únicament en castellà al professorat.

Pel que fa a l'alumnat nouvingut del centre, aquest ha augmentat en els darrers cursos (arriben a ser el 3,77% de l'alumnat) i és per això que hem recuperat el recurs d'Aula d'Acollida. Principalment són alumnes d'origen sud-americà, castellanoparlants.

Pel que fa al domini acadèmic de les llengües, analitzant els resultats de les proves de Competències Bàsiques de 4t d'ESO dels darrers anys comprovem que la competència del nostre alumnat en llengües catalana i castellana és per sobre de la mitjana de Catalunya i que, de forma general, més d'un 90% del nostre alumnat supera les àrees de llengües.

Els recursos de què disposa la gent dels barris que ens atenyen per aprendre el català i/o el castellà són: l'Escola d'Adults, el Centre de Normalització Lingüística, l'Escola Oficial d'Idiomes, la Coordinadora per la Llengua, l'Ateneu de Cultura Popular i diverses associacions de veïns. També hi ha l'Associació Almouna, l'Associació Cultural Mediterrànea i altres que ofereixen diversos cursos de llengües.

2 LA LLENGUA CATALANA, LLENGUA VEHICULAR I D'APRENENTATGE

2.1. El tractament de les llengües

La llengua és un mitjà per accedir a la cultura, però sobretot és un vehicle de comunicació, de mediació entre les persones. Igualment, la llengua esdevé un vehicle fonamental per a la cohesió social entre tots els membres de la comunitat educativa i l'entorn.

Al nostre centre, el català, tal i com recull la normativa legal vigent, és la llengua vehicular i d'aprenentatge i s'utilitza en qualsevol de les activitats organitzades per aquest. En conseqüència és el vehicle d'ensenyament-aprenentatge i de relació regular en tots els àmbits interns i externs.

El present document adopta l'enfocament comunicatiu de la llengua com a proposta metodològica i educativa cap a la qual cal anar avançant. Aquest enfocament parteix del principi psicopedagògic que les llengües s'aprenen en contextos reals d'ús a través de la interacció significativa amb altres parlants. En conseqüència, l'àmbit escolar ha de proporcionar contextos reals d'ús de les diferents llengües que l'alumnat haurà de dominar en finalitzar l'escolarització obligatòria.

El currículum escolar adopta una estructura per competències, la qual destaca la necessitat que totes i cadascuna de les àrees curriculars contribueixin al desenvolupament de les competències bàsiques que l'alumnat ha de dominar en finalitzar l'escolarització. La llengua, com ja sabem, és un eix transversal que cal desenvolupar de manera sistemàtica a través de totes les àrees curriculars. Les investigacions psicolingüístiques destaquen que una llengua es pot dominar amb diferents graus de competència. Totes les persones naixem amb una capacitat innata per aprendre qualsevol llengua del nostre context vital. Tanmateix, hi ha un grau de domini de la llengua, conegut com a llenguatge acadèmic, íntimament relacionat amb la llengua escrita, que requereix múltiples situacions d'ús de la llengua en aquests contextos.

El desenvolupament d'aquest llenguatge acadèmic és també responsabilitat de totes les àrees curriculars, i queda explicat al nou currículum en moltes de les competències bàsiques, en concret, la competència comunicativa lingüística i

audiovisual, la competència de tractament de la informació i competència digital, i la competència d'aprendre a aprendre. En conseqüència, el desenvolupament de les estratègies de la comprensió lectora i de l'expressió escrita ha de ser contemplat en tot moment al centre educatiu.

2.2. L'ensenyament-aprenentatge de la llengua catalana

2.2.1. La llengua oral i la llengua escrita

L'equip directiu i el claustre de professors estem convençuts que la millora dels resultats acadèmics en totes les matèries ha de venir per una millora en els instruments, i aquesta tasca no la poden dur exclusivament els docents de les matèries instrumentals (llengües i matemàtiques), sinó el conjunt dels professors. Per això, l'aplicació de mesures que condueixin a millorar l'expressió oral i escrita, la comprensió lectora o la resolució de problemes és una tasca assumida per tot el claustre. En resum, treball participatiu en les eines bàsiques.

D'altra banda, incidim sobre tots els aspectes de la Competència Bàsica lingüística, és a dir, la lectura i la comprensió lectora, l'expressió oral i l'expressió escrita, perquè tots ells estan íntimament relacionats i els avenços en un d'aquests elements significa la millora dels altres. És per això que el centre disposa d'un pla de lectura, d'un pla d'expressió escrita i un pla d'expressió oral (acabat de perfilar aquest 2018 per tal implantar-lo el curs 2018-19) que duen a terme aquestes idees.

PLA DE LECTURA

El centre ha elaborat un Pla de Lectura on es detallen totes les activitats que es duen a terme en aquest sentit. Aquí tan sols en presentem un recull.

- Una hora setmanal de lectura de ficció a l'ESO (es permet la lectura de còmics a alguns alumnes de 1r i 2n d'ESO).
- Divulgació de llibres mitjançant la presentació de llibres a partir d'un protocol establert a les sessions de tutoria.
- Comprensió lectora a totes les matèries de l'ESO (una per curs i per matèria) seguint les pautes elaborades per la comissió d'avaluació interna i aprovades pel claustre.

- Proves de control i seguiment de comprensió lectora al principi i a la fi del curs.
- Proves de rapidesa lectora en català i en castellà.
- Taller de lectura en veu alta (optatiu) i participació en un certamen.
- Taller de teatre (optatiu).
- Lectures en veu alta al festival del Jocs Florals.
- Activitats del Pla d'Excel·lència de 1r de BTX.
- Sessió per a cada grup de 1r d'ESO de formació d'usuaris de la biblioteca realitzada per la responsable del programa Puntedu.
- Racó de lectura, secció fixa a *No em ratllis*, la revista del centre.

PLA D'ESCRITURA

El centre ha elaborat un Pla d'Escriptura on es detallen totes les activitats que es duen a terme en aquest sentit. Aquí tan sols en presentem un recull.

- Elaboració de protocols per a la redacció de diferents tipus de text.
- Rigor en les correccions ortogràfiques: sensibilització a 1r i 2n d'ESO, descompte de 0,1 punts per error a 3r i 4t d'ESO, descompte de 0,2 punts per error a BTX.
- Definicions. Treball a classe i compromís del claustre perquè als exàmens aparegui sempre una pregunta d'aquest tipus.
- Argumentacions. Treball a classe i compromís del claustre perquè als exàmens aparegui sempre una pregunta que exigeixi argumentar.
- Protocol de presentació de dossiers, llibres, treballs...
- Exigència de respondre sempre amb frases sintàcticament independents.
- Elaboració d'esquemes i resums.
- Reforç de les tècniques d'estudi als PAT.
- Taller de Contes i Escenes a l'Esprint i participació en el concurs organitzat pel CESIRE.
- Participació en diversos concursos literaris.

PLA D'EXPRESSIÓ ORAL

El centre ha elaborat un Pla d'Expressió Oral on es detallen totes les activitats que es duen a terme en aquest sentit. Aquí tan sols en presentem un recull.

- Taller de lectura en veu alta (optatiu).

- Parelles lingüístiques (optatiu).
 - Taller de teatre (optatiu).
 - Impartició de pautes per fer adequadament les exposicions orals.
 - Protocol per a l'avaluació de les exposicions orals.
 - Exposicions orals als Treballs de Síntesi, al Projecte de Recerca d'ESO i al Treball de Recerca de 2n de BTX.
 - Exposicions orals trimestrals a tots els cursos a diferents assignatures.
 - Presentació de llibres a partir d'un protocol establert a les sessions de tutoria
- **Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular**

Existeix un pla d'acollida on es recull i se sistematitza el conjunt d'actuacions i mesures organitzatives i curriculars que el centre posa en marxa per tal de facilitar la incorporació de l'alumnat nouvingut. Així mateix, s'han establert mecanismes d'avaluació pel compliment dels objectius del pla i per actualitzar-lo en funció dels canvis que es puguin produir al centre.

Pel que fa a l'aprenentatge inicial de la llengua, el centre disposa d'una Aula d'Acollida, on els alumnes nouvinguts aprenen la llengua catalana i, a mesura que van adquirint coneixements lingüístics i autosuficiència en el nostre sistema d'estudis, es van incorporant a les seves aules. Actualment hi ha 30 alumnes que visiten aquesta aula, cadascú segons les seves necessitats. Tots els alumnes que assisteixen a l'Aula d'Acollida participen en el projecte de Parelles Lingüístiques. Així tenen més oportunitats de posar en pràctica i reforçar el que treballen a acollida. Les Parelles Lingüístiques els serveixen també per fer noves coneixences i fomentar així la cohesió social al centre.

- **Avaluació del coneixement de la llengua**

Existeixen criteris consensuats en relació amb les diferents fases del procés d'avaluació. S'avaluen els processos d'aprenentatge i l'ús de la llengua relacionats amb la dimensió comunicativa i amb la dimensió literària. Els instruments d'avaluació són diversos i s'apliquen en diferents moments del procés d'avaluació. No obstant això, el moment final de l'avaluació té un pes considerable dins el conjunt de mesures

avaluatives. Els resultats de l'avaluació són un element important a l'hora de decidir l'organització del currículum i l'atenció personalitzada de l'alumnat.

L'avaluació, però, no és mai un element d'exclusió, una *tabula rasa* independent de la situació inicial de l'alumne. Per facilitar aquesta tasca, l'alumnat que no compta amb una competència lingüística necessària per seguir el ritme normal de les classes compta amb un Pla Individualitzat (PI) on es fan constar els objectius, els reforços i els criteris d'avaluació propis. En conseqüència, l'avaluació de l'alumnat es fa en aquestes ocasions en funció del punt de partida de l'alumne/a, del seu procés de desenvolupament individual. En canvi, per assegurar l'avanç i la millora dels nostre alumnat, els que no tenen dificultats especials cal que superin els criteris mínims marcats per promocionar.

- **Materials didàctics**

S'apliquen criteris compartits per a la selecció dels llibres de text, però no per a l'adaptació i/o creació de materials per atendre la diversitat de necessitats d'aprenentatge ni sobre l'ús de materials que es consideren complementaris per als processos d'aprenentatge (diccionaris, textos reals, recursos audiovisuals...). La selecció del material per al tractament de la dimensió literària la fa el Departament de Llengua catalana.

- **El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe**

- **L'ensenyament-aprenentatge de la llengua castellana**

Segons el context sociolingüístic i el projecte educatiu del centre es vetlla per fer un desplegament del currículum en què s'eviten solapar i es complementen els continguts de llengua catalana i castellana. El centre té clar que l'objectiu final és que l'alumnat tingui el mateix nivell de llengua catalana que de llengua castellana. En conseqüència, els departaments de Llengües Catalana i Castellana es coordinen i treballen conjuntament en aquest sentit.

Es treballa la llengua oral en tots els cursos en diferents modalitats i registres.

Pel que fa a la llengua escrita, la majoria del professorat tracta d'aplicar els aspectes de l'enfocament metodològic que dona el currículum, encara que s'està reflexionant conjuntament sobre quins canvis s'han de produir en la pràctica educativa

per aplicar les orientacions curriculars. A cada curs es treballen els elements funcionals de l'assignatura (bàsicament lectura i redacció).

Malgrat que els alumnes d'incorporació tardana no tenen cap actuació específica que garanteixi l'aprenentatge del castellà, l'entorn majoritàriament castellanoparlant de la ciutat de l'Hospitalet fa que els alumnes nouvinguts aprenguin més ràpidament aquesta llengua que no pas el català.

- **L'ensenyament-aprenentatge de les llengües estrangeres**

- **Desplegament del currículum**

Al centre, l'aprenentatge de la primera llengua estrangera, l'anglès, comença el primer curs de l'ESO, continuant amb l'aprenentatge iniciat a l'escola primària. Les hores d'anglès impartides actualment, segons la normativa, són 3 hores setmanals per nivell educatiu d'ESO excepte a 1r d'ESO, que en són 4, dins les quals hi ha desdoblaments o grups flexibles per poder millorar l'atenció a l'alumnat.

L'aprenentatge del francès comença el segon curs de l'ESO. El criteri per poder cursar aquesta segona llengua estrangera és la garantia que l'alumne té suficients recursos per dur endavant satisfactòriament la resta del currículum. Els alumnes que trien aquesta opció de segona llengua no només poden cursar francès ininterrompudament des de 2n d'ESO fins a 1r de BATX, sinó que adquireixen el compromís de permanència durant els dos primers cursos. El projecte d'organització pròpia dels ensenyaments LOMCE permet, a 4t d'ESO, la tria de qualsevol dels dos itineraris, el científicotecnològic o l'humanístic i social, sense perjudici de continuar l'aprenentatge del francès.

El centre assegura una distribució coherent i progressiva del currículum al llarg de l'etapa, amb un tractament cíclic dels conceptes, variant els contextos d'ús d'acord amb la etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat. Així doncs, una part significativa del professorat de llengües estrangeres dissenya situacions d'aprenentatge globals en què l'ús motivat i reflexiu de les estratègies lingüístiques i comunicatives donen resposta a les necessitats que té l'alumnat.

- **Metodologia i materials didàctics**

Gran part del professorat de llengües estrangeres es regeix per l'enfocament comunicatiu de l'ensenyament, utilitza llibres de text i materials didàctics consensuats segons les necessitats dels alumnes i utilitza les noves tecnologies per atendre la diversitat i per explorar noves possibilitats.

L'anglès és una llengua del tot necessària en l'ús de la xarxa i, al mateix temps, les TIC són una eina molt potent per a l'aprenentatge lingüístic. En el nostre centre les TIC tenen cada vegada més rellevància en la metodologia didàctica. L'institut està cablejat des de fa molts anys i totes les aules són equipades amb recursos multimèdia.

- **Aprenentatge integrat de Continguts i Llengua Estrangera**

Al centre ens proposem dur a terme iniciatives que s'emmarquen en la modalitat AICLE b (Aprenentatge Integrat de Continguts en Llengua Estrangera), esmentada a la base general 4.2 de l'annex de l'ordre ENS/102/2012 de 5 d'abril, DOGC 6114. Aquestes iniciatives les vam concretar als Projectes GLOTTA 1 (2006-2009) i GLOTTA 2 (PILE 2012-2014). En definitiva, els resultats d'aquests projectes van incrementar i encara incrementen l'ús de l'anglès i del francès com a llengües vehiculars de continguts no lingüístics a diferents cursos de l'ESO aplicant la metodologia AICLE.

Les matèries i cursos que gaudeixen d'aquest recurs (variables segons les necessitats del centre i la plantilla de què disposa) es detallen a la Programació General Anual (PGA).

En resum, comptant les matèries comunes, les optatives i els treballs de síntesi, si se segueix la tendència dels últims anys, les hores d'aprenentatge de llengües i en llengües estrangeres pot arribar a ser d'unes 18 hores setmanals.

- **Projectes i programes plurilingües**

L'institut té una llarga tradició d'actuacions per afavorir l'aprenentatge de llengües estrangeres. Les més destacades han estat:

- El professorat d'anglès ha treballat per projectes en alguns cursos i ha dut a terme treballs transversals amb d'altres departaments. És d'una gran ajuda per millorar l'aprenentatge de l'idioma col·laborar amb professors d'àrees no lingüístiques per treballar conjuntament documents escrits o audiovisuals en

anglès significatiu per a aquestes matèries.

- S'han fet regularment viatges a l'estranger (Londres, França i Hongria) amb la finalitat de practicar el domini adquirit de llengües estrangeres.
- Fins ara, les explicacions i alguns materials pedagògics del treball de síntesi a 3r d'ESO s'han fet en anglès.

Menció especial mereixen els projectes següents on l'anglès i el francès tenen un tracte diferenciats dintre de diversos projectes duts a terme.

- Implantació de plans experimentals de llengües estrangeres GLOTTA 1 (2006-2009) i GLOTTA 2 (2012-2014), on es va donar continuïtat i cohesió a pràctiques prèvies en l'àmbit de la potenciació de l'ús d'aquestes llengües. Com ja hem dit, aquests projectes han tingut continuïtat en la nostra organització del currículum. Són actuacions que s'especifiquen detalladament a la Programació Anual de Centre, mitjançant l'oferta de matèries optatives, llavors crèdits variables, impartides en anglès i francès a 4t i després a 3r de l'ESO.
- L'anglès i el francès van ser llengües considerades instrumentals en el Projecte PUNTEDU desenvolupat al centre, vinculat a la Biblioteca de centre. El seu cinquè objectiu era: "Ofertir a tots els alumnes suport en l'accés crític a informacions procedents d'àmbits culturals allunyats del nostre i en llengües com l'anglès o el francès, mitjançant les noves tecnologies".
- Participació del centre en un projecte COMENIUS (2011-2013), anomenat *Breaking Stereotypes*, amb instituts de Polònia, Estònia, Portugal, Hongria i Itàlia. L'anglès, com a llengua vehicular del projecte, va servir tant per a la comunicació amb els participants de la resta de països, com per a la redacció i l'exposició oral de treballs per part dels nostres alumnes. Diversos departaments didàctics del centre hi van col·laborar de manera activa. La participació d'alumnat en activitats acadèmiques vinculades a aquest projecte, així com les estades als diferents països que hi participaven, van permetre conscienciar

l'alumnat en la importància que té el domini d'altres llengües (especialment l'anglès) per a la interacció personal i professional amb ciutadans d'altres parts del món, particularment de la Comunitat Europea. En aquest últim aspecte, les diverses exposicions públiques dels treballs fets al seu país d'origen obligaven els alumnes a reflexionar sobre la importància del domini d'una llengua estrangera a l'hora de fer una exposició clara i entenedora d'allò que es vol dir des d'un punt de vista tècnic en aquesta llengua.

3. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

- **Organització de la programació curricular**

Per tal de vetllar per la coherència del nostre projecte educatiu, el centre disposa de reunions regulars de coordinació i coordinacions d'equips docents, les quals possibiliten el seguiment acurat de l'alumnat i on es proposen els mecanismes i estratègies d'atenció a la diversitat més adequats per a cada alumne.

A més, per garantir la continuïtat i coherència entre cicle i nivells, el centre disposa de documents que concreten aspectes didàctics i organitzatius. Aquests protocols ajuden a fer el traspàs d'una promoció d'alumnes quan hi ha un canvi d'ensenyant, quan hi ha un canvi d'etapa i quan hi ha un canvi de cicle. Per això hi ha coordinació entre el nostre centre i els centres de primària dels quals rebem alumnes. Aquesta coordinació consisteix en un traspàs d'informació sobre l'alumnat.

- **Atenció a la diversitat**

L'atenció a la diversitat, no afecta solament els alumnes amb NEE, sinó que s'estén a la globalitat dels alumnes. Els professionals docents, psicopedagogs i de suport valoren els alumnes i determinen quina serà la millor ubicació per ells.

La mestra terapeuta atén els alumnes amb més necessitats en les matèries instrumentals durant el primer cicle. La resta d'alumnat de primer cicle es distribueix en grups flexibles, els quals podem fer gràcies a la no reducció d'hores per Cap de Departament i altres estratègies adoptades pel claustre, per cursar aquestes matèries esmentades i les ciències socials. Procurem així una atenció més individualitzada i

adequada a cada alumne.

Pel que fa al segon cicle, oferim un grup de tercer d'ESO i un de quart amb menor ràtio i amb continguts adaptats pels alumnes que ho necessiten.

A més, si la disposició horària i els recursos humans ho permeten, es fan desdoblaments de grups en alguns cursos en llengua anglesa (a l'ESO i al batxillerat), en tecnologia, en experimentals i en informàtica.

L'aplicació del Pla d'Excel·lència no es limita al batxillerat, sinó que els alumnes de quart d'ESO hi estan convidats a participar, potenciant així el treball i l'esforç de les persones amb més capacitats.

- **Organització dels usos lingüístics**

Com hem dit abans, el català, tal i com recull la normativa vigent, és el vehicle d'expressió habitual en quasi totes les activitats docents i administratives, tant en les internes com en les de projecció externa del centre. Així, sol ser la llengua de comunicació amb l'alumnat i amb les famílies, la llengua en què es redacten els documents del centre i la llengua de relació amb tota la comunitat educativa i els serveis de suport del centre.

La direcció del centre vetlla perquè les activitats extraescolars i el servei de menjador es desenvolupin en la llengua catalana. Igualment totes les comunicacions amb les famílies, sobretot les escrites, es fan en català, sense perjudici que es puguin fer en altres llengües també per facilitar la comunicació, sobretot amb les famílies nouvingudes.

Per altra banda, la diversitat lingüística és una riquesa immensa de la qual cal tenir-ne cura i donar-ne difusió. Així doncs, dins els actes del dia de Sant Jordi es fa un concurs literari en les diferents llengües que s'estudien al centre. A més, s'intenta fer visibles d'una manera o altra totes les llengües que es coneixen al centre.

- **Biblioteca escolar**

El centre té una biblioteca amb un volum de documentació suficient per donar resposta a les necessitats d'informació de la seva comunitat educativa. Pel que fa a la llengua els documents estan escrits en català, però també s'ha tingut en compte d'incorporar documents escrits en altres llengües del currículum. Pel que fa a les

activitats del foment a la lectura i accés i ús a la informació, el centre disposa del Pla de Lectura i del PUNTEDU.

Amb tot això, la nostra biblioteca disposa d'ordinadors amb connexió a internet per fer recerca dels materials necessaris; s'hi ofereix orientació bibliogràfica als alumnes per realitzar els seus treballs; es realitzen activitats lligades a les diverses efemèrides literàries; es fa un curs per a 1r de batxillerat sobre com tractar les citacions als treballs i es fan unes jornades de presentació del recurs a 1r d'ESO.

- **Ús de les noves tecnologies**

Les tecnologies de la comunicació i la informació i els mitjans audiovisuals permeten la comunicació virtual amb moltes persones. El centre ha entès que la utilització d'aquests permet atendre la diversitat de l'alumnat i, per tant, n'explora noves possibilitats. Tant els alumnes de l'ESO, com els del Batxillerat i els del Cicle Formatiu de Grau Superior fan servir la plataforma MOODLE per a cursar moltes de les assignatures. Aquesta plataforma és utilitzada pel professorat per a l'elaboració de materials didàctics i per a l'atenció de l'alumnat mitjançant la xarxa internet i crear així aules virtuals. En conseqüència, hem fet un gran esforç per dotar el centre dels equips informàtics i tecnològics necessaris per treballar amb aquestes noves eines.

Atès que l'aprenentatge de les llengües ha de partir de situacions comunicatives reals, aquestes eines representen un ajut profund per a la creació de contextos funcionals. En conseqüència, i tal com recull el nou currículum, les competències audiovisuals i de tractament de la informació són dos eixos de treball transversals. Per tot això, quan és possible, participem en projectes telemàtics que proporcionen aquest context virtual d'intercanvi.

- **Projecció del centre**

Com a part d'una comunitat social, el centre realitza també activitats de projecció externa que permeten conèixer amb major detall el nostre projecte educatiu. Per a això es fan servir eines de comunicació com el web del centre, la nostra revista digital *No em ratllis*, jornades de portes obertes, participació i col·laboració en els mitjans de comunicació locals i autonòmics... Totes aquestes activitats es fan sempre en

català.

L'aprenentatge ha de permetre també el coneixement d'altres realitats. Les tecnologies de la informació i la comunicació són una porta d'accés a aquesta realitat internacional. Així doncs, els treballs de recerca, la utilització dels mitjans de comunicació i els intercanvis virtuals i reals representen estratègies didàctiques que el nostre centre fa servir per projectar una dimensió internacional.

4. CONCRECIÓ OPERATIVA DEL CENTRE (PGA)

Com hem vist, al nostre centre el català és la llengua emprada majoritàriament com a llengua vehicular i d'aprenentatge. La majoria de les activitats educatives, el material didàctic i també les activitats d'avaluació són normalment en català, excepte en el cas de les matèries de llengua i literatura castellanes i de llengües estrangeres.

Així doncs, el pla a seguir durant els propers anys consistirà a acabar d'implementar i continuar amb els projectes, activitats, iniciatives, coordinacions i actituds engegats i ja esmentats en aquest Projecte Lingüístic. Totes aquestes actuacions quedaran reflectides a la Programació General Anual de l'institut (PGA).

Annex 3: Pla de lectura. Millora de la competència bàsica lectora a l'ESO i al batxillerat

Redactat per Montserrat Bolós i Montserrat Ventura

1. Títol i síntesi del projecte

El Pla de lectura: millora de la competència bàsica lectora a l'ESO i al BTX consisteix a facilitar un temps de lectura silenciosa d'una banda i treballar la comprensió lectora de manera transversal segons unes pautes de bones pràctiques consensuades pel claustre de l'altra. Es registren dades i es fa un seguiment de l'evolució de la L11 al llarg de l'ESO.

2. Descripció del Projecte

a) Justificació del projecte

Durant el curs 2006/2007 s'inicia al nostre centre una avaluació interna centrada en l'anàlisi de l'assoliment de les competències bàsiques en el nostre alumnat i com millorar-les. Comencem per la competència L11 (comprensió lectora). Després de discutir en Equips Docents què fem i què podem fer per augmentar la comprensió lectora, arribem a la conclusió que els alumnes llegeixen poc i que cal fomentar l'hàbit de la lectura, ja que entenem que la lectura és essencial en qualsevol procés d'aprenentatge i en el procés de formació de l'individu. D'aquí neix el Pla de Lectura, que comencem a aplicar a finals del curs 2006/07, que continuem aplicant des d'aleshores i que volem que continuï al llarg dels propers cursos. Cada fi de curs s'avalua i es plantegen propostes de millora.

b) Objectius i aspectes a consolidar:

- Millorar la comprensió lectora (Cb L11)
- Fomentar activitats de lectura en veu alta i lectures col·lectives
- Augmentar el plaer per la lectura en l'alumnat
- Fomentar la crítica dels llibres de lectura i la seva recomanació

- Augmentar el temps dedicat a la lectura en les activitats fora del centre.
- Consolidar en la revista del centre la secció sobre comentaris de llibres
- Fomentar la divulgació de les novetats editorials a través d'activitats de Puntedu
- Treballar a l'aula i avaluar la comprensió lectora des d'un punt de vista transversal
- Obtenir un registre de dades de comprensió lectora i rapidesa lectora al llarg de diverses generacions d'alumnes per poder avaluar el progrés del nostre alumnat.

c) Aspectes a desenvolupar:

El *Pla de lectura* contempla diversos aspectes que detallem a continuació:

b.1. Foment del plaer de la lectura

El centre ha decidit atorgar a la lectura individual i per plaer 1h setmanal del seu horari lectiu a l'ESO. Això s'aconsegueix establint un calendari al llarg del curs de manera que cada setmana l'hora de lectura va variant. D'aquesta manera només afecta un cop l'any a una hora determinada i no és un problema de cara a l'assoliment dels continguts de totes les àrees (vegeu annex). A 1r d'ESO, però l'hora és fixa a l'horari (alternativa a la religió) i és el tutor o tutora del grup qui se'n fa càrrec, augmentant així les hores que està amb el seu grup classe.

Durant l'hora de lectura l'alumnat pot llegir llibres de ficció lliurement escollits per ells i que han de dur de casa. A 1r i 2n d'ESO els deixem llegir còmics.

Per aquell alumnat amb adaptació curricular i amb serioses dificultats de llegir durant una hora seguida, es fa un grup de lectura dirigida amb la psicopedagoga del centre. En aquest cas es treballa sobre un text curt, es fa una lectura en veu alta i un treball posterior de comprensió lectora.

Els llibres que es llegeixen són lliures, però es vol fomentar la recomanació de llibres entre l'alumnat i entre la comunitat educativa a través de la revista i activitats de Puntedu.

b.2. Augmentar el temps que l'alumnat dedica a la lectura

L'alumnat de batxillerat pot seguir voluntàriament un Pla d' Excel·lència que implica la realització de tasques addicionals a les pròpiament curriculars i relacionades amb la matèria que cursa. Es vol consolidar la lectura de llibres de divulgació científica, la lectura de llibres d'assaig o la lectura de novel·les més enllà de les requerides en el currículum.

b.3. Integració en el currículum de la majoria d'àrees el treball de la comprensió lectora.

Cada departament treballa la comprensió lectora amb textos de la seva matèria i segons un esquema de bones pràctiques consensuat al centre. A més ha integrat en el seva programació didàctica de tots els nivells un text de la matèria que es compromet a treballar a l'aula i a avaluar. Es recullen els resultats obtinguts de totes les matèries.

b.3. Registre de dades de comprensió lectora i rapidesa lectora

A principi de curs es du a terme un exercici de comprensió lectora en català a tot l'alumnat de l' ESO. Cada nivell d' ESO treballa un text diferent. L'alumnat té 10 minuts a 1r i 2n d' ESO i 15 minuts a 3r i 4t d' ESO per llegir el text. Un cop exhaurit el temps de lectura se'ls retira el text i han de respondre a un qüestionari de 10 preguntes amb tres opcions de resposta. Es penalitzen les respostes incorrectes i no les deixades en blanc. Es registren els resultats obtinguts. A final de curs se'ls torna a passar el mateix text, per poder comparar els resultats obtinguts.

Es realitzen també a principi de cada curs de l' ESO unes proves de rapidesa lectora, tant en llengua catalana com en llengua castellana. Les proves són individuals, per tant cal la implicació d'una gran part del professorat del centre El text és el mateix a tots els nivells per poder comparar els resultats obtinguts al llarg de tota l'etapa. Els criteris que s'utilitzen per considerar acceptable una rapidesa lectora són:

Curs	1r d'ESO	2n d'ESO	3r d'ESO

<i>Nº Paraules/minut</i>	≥ 140	≥ 150	≥ 170
--------------------------	------------	------------	------------

Els alumnes haurien d'assolir a 3r d' ESO una rapidesa lectora acceptable.

b.4. Foment de la lectura en veu alta

Un dels objectius nou per als propers dos cursos és el foment de la lectura en veu alta, ja sigui dins el centre fent lectures col·lectives com participant a certàmens de lectura en veu alta. Entenem que fer una bona lectura en veu alta implica un alt nivell de comprensió lectora.

b.5. Activitats Puntedu

Consolidar i ampliar les activitats Puntedu dedicades a la divulgació editorial, a la presentació d'autors i llibres i a la consulta via internet dels fons editorial tant de la biblioteca del centre com de les biblioteques municipals.

c) Col·lectius que hi participen:

Tot el professorat del centre a través dels departaments, seminaris o equips docents.

Tot l'alumnat de l'ESO.

d) Temporització de les actuacions en els dos cursos escolars:

d.1. Desenvolupar per cada curs un calendari de lectura i complir-lo

d.2. Realitzar i registrar les dades de comprensió lectora a principi i a final de cada curs i per cada nivell de l' ESO

d.3. Realitzar una comprensió lectora avaluable com a mínim per matèria i curs.
Registrar les dades dels resultats obtinguts per l'alumnat

d.4. Fer estudis per generacions del progrés en la competència bàsica L11

d.5. Realitzar cada curs una lectura col·lectiva amb l'alumnat de batxillerat.

Participar a partir del proper curs en el certamen de lectura en veu alta organitzat per la Fundació Enciclopèdia Catalana.

d.6. Ampliar la llista de llibres que consten en el Pla d' Excel·lència del Batxillerat.

g) Criteris i indicadors d'avaluació:

- S'avaluarà el progrés en la competència lectora L11 per nivells analitzant les dades registrades.
- S'avaluarà el progrés de la rapidesa lectora, que considerem com un indicador de la comprensió lectora.
- Cada dos cursos es passarà una enquesta a l'alumnat sobre la seva valoració de l'activitat de lectura lliure.
- Cada curs el professorat avaluarà l'activitat i suggerirà les modificacions que cregui oportunes. Aquestes modificacions s'aprovaran al claustre de fi de curs i s'aplicaran el següent curs acadèmic.
- S'avaluarà els llibres llegits i comentats en el Pla d' Excel·lència del Batxillerat
- S'avaluarà des del Puntedu l'augment de llibres deixats en préstec
- S'avaluarà la participació en les activitats de lectura en veu alta

3. Pressupost

Concepte	Despesa
Assessorament informàtic en bases de dades	900 €
Pen-drives	90 €
Fotocòpies	200 €
TOTAL	1190

PROJECTE PLA DE LECTURA
MILLORA DE LA COMPETÈNCIA LECTORA A L'ESO I AL BATXILLERAT

PLA D'ACTUACIÓ per als cursos 2009/2010 i 2010/2011

- Desenvolupar un calendari de lectura per a cada curs i complir-lo
- Realitzar i registrar les dades de comprensió lectora a principi i a final de cada curs i per cada nivell de l' ESO
- Realitzar una comprensió lectora avaluable com a mínim per matèria i curs. Registrar les dades dels resultats obtinguts per l'alumnat
- Realitzar una lectura col·lectiva amb l'alumnat de 1r de batxillerat cada curs
- Fer sessions de lectura en veu alta per l'alumnat de l'ESO i participar al certamen de lectura en veu alta de la Fundació Enciclopèdia Catalana a partir del curs 2009/2010
- Ampliar l'exigència de la lectura de premsa i de llibres des de les diferents matèries en el Pla d'excel·lència per als alumnes de batxillerat. Avaluar quins i quants llibres ha llegit l'alumnat.
- Consolidar la secció de llibres de la revista del centre
- Fer un estudi estadístic a partir de les dades registrades des del curs 2006/2007 del progrés de la competència L11 en llengua catalana i el progrés de la rapidesa lectora.
- Avaluar les activitats del Pla de Lectura per part de la comunitat educativa: alumnat i professorat
- Fer difusió de les novetats editorials i iniciar un pla de recomanació de llibres des del Puntedu
- Fer un seguiment de la demanda de llibres en préstec de la biblioteca del centre i avaluar-ho.

Vist i plau del director,

Ferran Cortina Segarra

Annex 4: Pla d'escriptura

1. INTRODUCCIÓ

1.1. FONAMENTS

L'equip directiu i el claustre de professors estem convençuts que la millora dels resultats acadèmics en totes les matèries ha de venir per una millora en els instruments, i aquesta tasca no la poden dur a terme exclusivament els docents de les matèries instrumentals (llengües i matemàtiques), sinó el conjunt dels professors. Per això, l'aplicació de mesures que conduixin a millorar l'expressió oral i escrita, la comprensió lectora o la resolució de problemes és una tasca assumida per tot el claustre. En resum, treball participatiu en les eines bàsiques.

Aquest pla és una part del conjunt d'estratègies del centre orientades a millorar tots els aspectes de la CB lingüística, i s'ha d'aplicar juntament amb el pla de lectura i comprensió lectora i amb el d'expressió oral, encara en projecte. Hem d'incidir en tots els camps, perquè tots estan íntimament relacionats i els avenços en un d'aquests elements comporta la millora dels altres.

1.2. UNA MICA D'HISTÒRIA

L'elaboració del Pla d'escriptura neix de la reflexió en la comissió d'avaluació interna del centre per millorar els resultats acadèmics. Paga la pena d'esmentar alguns dels estadis d'aquest procés i de les fites que hem anat construint:

- Al curs 2005/6 s'inicia l'avaluació interna al centre i l'ítem escollit de l'àmbit pedagògic és la CB L11: comprendre i interpretar la informació d'un text escrit en relació amb la funció i la tipologia del text, la informació que conté i els coneixements propis.
- Al curs 2006/7 comencem a implementar les propostes de la comissió d'avaluació interna i aprovades pel claustre sobre la L11.
- Al curs 2007/8 la comissió d'avaluació interna escull un altre ítem, la CB SC21: buscar, seleccionar, organitzar i analitzar la informació de diverses fonts textuais.
- Al curs 2008/9 el Departament aprova com a projecte d'innovació pedagògica el *Pla de lectura. Millora de la competència lectora a l'ESO i al BTX*.
- Al curs 2009/10 el centre redacta un PAC, en el qual es recull la millora de la competència lingüística.
- Al curs 2010/11 la comissió d'avaluació interna estudia la millora de la competència discursiva L14: produir un text escrit adequat a la necessitat comunicativa i al receptor, amb ordre i claredat i suficient detall tot aplicant els coneixements

lingüístics pel que fa al lèxic, ortografia i estructures morfosintàctiques. Comencem l'elaboració d'un pla d'escriptura.

- Al curs 2011/12 la comissió d'avaluació interna continua i acaba l'elaboració del Pla d'escriptura a fi que es pugui començar a aplicar a partir del curs 2012/13. A més, s'hi treballen altres mesures per a la millora de la competència lingüística.

2. OBJECTIUS

L'objectiu del Pla d'escriptura és la millora del procés d'escriptura dels nostres alumnes com a mitjà per a la millora general de la competència bàsica lingüística, en el benentès, ja apuntat abans, que el progrés en els instruments d'aprenentatge és el camí per a la millora dels resultats acadèmics. Aquest objectiu l'hem d'aconseguir consensuant unes pautes de treball comunes a tot el centre, implementant-les a l'aula, fent-ne el seguiment i millorant-les, quan escaigui.

3. ELABORACIÓ DEL PLA

En primer lloc vam fer una recerca de totes les pràctiques d'escriptura que els docents ja estàvem implementant al centre. En segon lloc, vam passar dues enquestes als departaments didàctics: la primera per conèixer quins tipus de textos es feien a servir a les diferents àrees i en quins nivells educatius; la segona, per determinar com es treballen a l'aula les tècniques d'estudi a l'ESO. Per acabar, vam analitzar les dades obtingudes, vam estructurar-les i vam completar-ne alguns aspectes. Val a dir que hem cregut convenient explicitar i protocolitzar les pràctiques, perquè això facilita, d'una banda, la tasca dels docents no especialistes en llengua i, d'una altra banda, també la dels alumnes, que tenen des de la seva entrada al centre les eines que han d'utilitzar durant tot el seu procés educatiu a l'institut.

Amb les respostes del qüestionari Instrument 1 ([Annex 8.1](#)) que els departaments didàctics van enviar, vam elaborar una taula sinòptica per tenir una visió de conjunt de tota la informació rebuda ([Annex 8.2](#)).

Un cop analitzada aquesta informació, vam distribuir entre els departaments l'encàrrec específic de treballar els diferents tipus de text a un nivell educatiu concret, per tal d'aconseguir, d'una banda, una progressió en la dificultat de les tipologies textuals i, d'una altra, assegurar que durant l'ESO es tractin els tipus de text principals. Sobre els departaments assignats recau principalment la tasca d'implementar els protocols preparats⁹. D'aquesta manera, a més dels docents de llengües, hi ha com a mínim un altre professor a cada grup treballant cada tipologia textual. Òbviament, els tipus de text introduïts en un nivell es continuaran treballant en els posteriors. El quadre de sota mostra aquesta distribució.

CURS	TIPUS TEXT	MATÈRIA
1r ESO	text descriptiu	Tecnologia/Visual i Plàstica
2n ESO	text narratiu	Socials/Música i EF
3r ESO	text expositiu i instructiu	Matemàtiques/Ciències Naturals

⁹ Protocols en què es resumeixen les característiques principals de cada tipologia textual amb exemples.

4t ESO	text argumentatiu	Totes les matèries ¹⁰
--------	-------------------	----------------------------------

Pel que fa a les tècniques d'estudi, vam seguir el mateix procediment: passar una enquesta als departaments didàctics ([Annex 8.3: Instrument 2](#)), omplir una graella amb les respostes rebudes ([Annex 8.4](#)), analitzar-ne els resultats i fer una proposta d'aplicació a les aules, perquè les tècniques d'estudi més importants fossin objecte de treball continuat durant l'ESO de forma gradual i distribuïda entre les matèries no lingüístiques. La tècnica del subratllat, molt útil i comuna, no la podem tenir en compte perquè pràcticament la totalitat d'alumnes d'ESO participen al Pla cooperatiu de reutilització de llibres de text, la qual cosa impedeix guixar-los. A més, es van elaborar uns protocols de cadascuna de les tècniques d'estudi per garantir unes pautes homogènies per a professors i alumnes.

El quadre de sota mostra la distribució de les tècniques entre les matèries de l'ESO.

CURS	TÈCNICA D'ESTUDI	MATÈRIA
1r ESO	Esquema	Música
	Resum	Ciències Naturals
2n ESO	Esquema	Matemàtiques
	Resum	Física i Química
3r ESO	Mapa conceptual	Ed. Física i Tecnologia
4t ESO	Mapa conceptual	Ciències Socials

Les pràctiques d'escriptura que els professors desenvolupaven a les aules són nombroses i en els darrers cursos, a més, s'han convertit en pràctiques de centre. Algunes afecten el procés d'escriptura:

- Definicions. Es treballen a classe i hi ha el compromís del claustre perquè als exàmens aparegui sempre una pregunta d'aquest tipus. Hem de considerar incorrecta la resposta, si la definició no està ben escrita.
- Argumentacions. Es treballen a classe i hi ha compromís del claustre perquè a les proves aparegui sempre una pregunta breu que exigeixi argumentar. Si la resposta està mal escrita, cal comptar la meitat de la puntuació.
- Exigència de respondre sempre amb frases sintàcticament independents les preguntes que formem als exàmens i exercicis.
- Al PAT dels diferents nivells s'ha intensificat el treball en tècniques d'estudi.
- Es fa un taller de poesia (optatiu) i els alumnes participen en un concurs.
- Celebració d'un trivial lingüístic ([Annex 8.11](#)).

Altres pràctiques afecten la correcció formal i la presentació dels escrits:

- Campanya a les aules de foment de la correcció ortogràfica: cartells amb errors comuns més greus ([Annex 8.10](#)).

¹⁰ A 4t ESO totes les matèries incidiran en el text argumentatiu, perquè el Projecte de Recerca es fonamenta en la CB SC21 (buscar, seleccionar, organitzar i analitzar la informació de diverses fonts textuais), per a la qual cosa és imprescindible dominar les tècniques d'argumentació.

- Rigor en les correccions ortogràfiques:
 - A BTX, una densitat mitjana de més de 10 faltes en unes 20 línies (200 paraules) ha de baixar dos punts la nota de qualsevol assignatura, és a dir, descompte de 0,2 punts per falta.
 - A 3r i 4t d'ESO, una densitat mitjana de 20 faltes en 20 línies, hauria de baixar 2 punts la nota, és a dir, 0,1 punts menys per falta.
 - Sensibilització a 1r i 2n d'ESO.
- Normes de presentació d'exercicis, treballs i dossiers comuns (Annexos [8.7](#), [8.8](#) i [8.9](#)).

El pas següent consistia a sistematitzar totes les estratègies sobre escriptura perquè cobrissin tot el procés d'escriptura.

4. EL PROCÉS D'ESCRITURA

El procés d'expressió escrita presenta moments ben definits: un primer moment de planificació, després un moment de producció i finalment la revisió del text i la presentació¹¹.

4.1. Planificació del text

En primer lloc cal plantejar-se quin és l'objectiu de l'expressió escrita i a qui s'adreça. Això proporciona la pista de la tipologia de text que utilitzarem, com també el registre lingüístic adient. Després s'han de generar idees (pluja d'idees; preguntes qui, què, quan, com i per què...). Finalment s'han d'organitzar establint-ne afinitats conceptuals i jerarquitzant-les (principals, secundàries, terciàries). Hem de transmetre als alumnes la necessitat d'aquesta activitat prèvia abans d'iniciar la redacció.

4.2. Producció textual

Un cop realitzada la planificació comença la producció de l'esborrany o primera redacció del text, en què els alumnes han d'aplicar els seus coneixements lingüístics. Per tal d'aconseguir un escrit ben fet, el text ha de tenir aquestes qualitats: adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.

- L'adequació implica l'ús correcte del registre lingüístic segons el lloc i la persona a qui va adreçat el text, segons el tema (científic, literari...) de què tracta i segons l'objectiu que pretén (informa, convèncer, divertir...).
- La coherència significa que el discurs ha d'estar ben estructurat i ordenat.
- La cohesió comporta la unió entre les idees que exposa el text mitjançant els connectors, les relacions anafòriques, és a dir, les referències a elements del text que han aparegut anteriorment (ús de pronoms, sinònims, girs...), el

¹¹ *Orientacions per a la millora de l'expressió escrita*, Direcció General d'Educació Bàsica i Batxillerat, juny de 2012.

manteniment del temps i la persona verbal d'una manera lògica al llarg del text, i la puntuació correcta.

- La correcció lingüística és la pràctica de l'escriptura d'acord amb les normes morfosintàctiques, lèxiques i ortogràfiques. És important acostumar els alumnes a l'ús del diccionari i ensenyar-los a utilitzar amb criteri els correctors ortogràfics informàtics, perquè sàpiguen què poden detectar i què no. Dues pràctiques de centre ja esmentades tenen com a objectiu la correcció lingüística: el rigor en la correcció ortogràfica¹² i la campanya de l'ortografia a l'aula¹³.

4.3. Revisió textual

De la mateixa manera que s'ha de fer pedagogia a l'entorn de la planificació en el procés de l'escriptura, cal fer-la també en relació amb la revisió, perquè el text tingui les qualitats esmentades abans: adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística (morfosintaxi, lèxic i ortografia). En qualsevol cas, l'alumnat ha de dedicar un temps de revisió global abans de la presentació final de l'escrit.

Tot seguit, relacionem algunes tècniques per fer efectiva la revisió textual:

- **Lectura objectiva**

El primer que cal fer a l'hora de revisar el text és tractar-lo com una lectura. Això implica un punt de vista objectivat que permet detectar tota mena d'errors lingüístics, formals i conceptuals.

- **Lectura en veu alta**

Una variant de l'anterior és fer-ho en veu alta, ja que la veu ajuda a objectivar l'escrit.

- **Correcció col·laborativa**

Després de la correcció individual, i depenent del tipus d'exercici, es pot realitzar una correcció col·laborativa a partir del criteri d'un company o companya. Fonamentalment, es tracta d'intercanviar els textos per dur a terme sense autoria la lectura objectiva. Cal tenir en compte que l'observació de més d'una persona resulta clau en la qualitat textual de l'edició.

- **Subratllat**

La tècnica del subratllat es pot aplicar a la correcció de l'escrit, sobretot pel que fa als aspectes conceptuals: expressió de les idees principals i secundàries, ordre d'exposició, etc. També pot ser de molta utilitat per destacar paraules i expressions amb la finalitat d'evitar repeticions, cercar sinònims, etc.

- **Correctors informàtics**

Avui dia els diferents aparells informàtics inclouen correctors lingüístics. Poden ser de gran ajuda per evitar errors, sobretot aquells que poden passar desapercebuts a l'ull humà.

- **Millora d'estil**

¹² Cf. epígraf 3.

¹³ [Annex 8.10.](#)

Sempre és possible millorar el propi estil expressiu. Per això, cal efectuar una reflexió sobre el material que s'ha escrit i explorar vies expressives alternatives de major claredat o bellesa estètica.

En resum, per tal que l'alumnat aprengui a escriure posant en joc tot el control que això implica és molt adequat escriure i revisar textos individualment i també de manera col·lectiva o en parelles.

4.4. Presentació

La correcció de l'expressió escrita s'estén als aspectes de presentació formal. Així, s'ha de tenir cura dels marges adoptats, de la presentació gràfica de les idees, de les imatges emprades, etc. A més, en el cas del manuscrit, cal atendre la **claredat de la cal·ligrafia**. Per aconseguir una bona presentació dels textos hem redactat els protocols següents: normes de presentació d'exercicis ([annex 7](#)), i normes de presentació de treballs ([annex 8](#)) i normes de presentació de dossiers ([annex 9](#)).

5. TIPOLOGIES TEXTUALS I PROTOCOLS

Per tal de donar eines als professors no especialistes en llengües, vam considerar adient redactar uns protocols d'escriptura a manera de llibre d'estil del centre per a les cinc tipologies textuals més útils per als alumnes: text instructiu, text descriptiu, text argumentatiu, text narratiu i text expositiu. D'aquesta manera, els professors novinguts també disposaran d'un material que els facilitarà integrar-se en les formes de treball de l'institut.

5.1. EL TEXT DESCRIPTIU

2.1.1.1 Definició

Els textos descriptius ens expliquen com són els objectes, les persones o tot un paisatge. Ens detallen l'aspecte, les qualitats i els diferents aspectes que presenta allò descrit.

Recursos lingüístics

- El substantiu i els adjectius qualificatius són les categories gramaticals més utilitzades.
- La frase atributiva és la que més abunda (La Terra no és plana).
- Els temps verbals: el present i l'imperfet.
- Són escasses les referències temporals, però freqüents les situacions espacials.

Tipus de textos descriptius:

- Topografia: descriu un espai, un lloc.
- Cronologia: descriu el temps.
- Prosopografia: descriu els trets físics, externs.
- Etopeia: descriu els trets anímics, interns.
- Retrat: manté un grau de fidelitat alt amb la realitat material que descriu.

A l'hora de descriure, hem de seguir el següent ordre:

1. Observar la persona, cosa o paisatge amb atenció.
2. Triar les parts més importants que el formen.
3. Estructurar i ordenar la informació. Buscar adjectius que s'acostin a les seves qualitats.
4. Redactar la descripció de manera clara, coherent i amb un vocabulari entenedor i precís.

Exemples

La serp blanca és fàcilment identificable per tenir dues ratlles negres i paral·leles sobre el seu dors brunenc. Els exemplars joves, però, tenen l'esquena groguenca amb taques negres, gairebé juntes, en forma de H majúscula que, en conjunt, ofereixen l'aspecte d'una escala. A mesura que creixen, el pal travesser de la lletra H desapareix, i romanen solament els pals longitudinals, que s'ajunten i originen les dues línies que llueixen els semiadults i els adults. A més, tots els exemplars presenten un dibuix negre en forma de V sobre el morro i una taca també negra sota l'ull fins a l'angle de la boca. Tanmateix, aquestes clapes es fan menys ostensibles a mesura que creixen i són molt poc visibles en els exemplars que adquireixen grans proporcions. El ventre sol mostrar tons blanquinosos o groguencs, sense taques o esquitxos.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Serp_blanca

Una tragèdia grega es representava en dos espais alhora: el dels actors i el del cor. Els espectadors ocupaven les grades, que formaven un vast semicercle còncau. Davant d'aquestes grades hi havia els murs de fons dominant l'escena, destinada als personatges. Al damunt hi havia una mena de balcó, on podien aparèixer els déus. Hi mancava un veritable decorat, tot just algunes portes i alguns símbols evocant el quadre de l'acció: la ficció no la creava l'escenografia, sinó la paraula. Entre l'escena i les grades, es trobava l'orquestra, una vasta esplanada circular, el centre de la qual estava ocupat per un altar rodó dedicat al déu Dionís; en aquesta esplanada feia les seves evolucions el cor. Aquesta descripció, però, és la d'un edifici del segle IV. Dels teatres anteriors a aquesta època, poca cosa en sabem.

5.2. EL TEXT NARRATIU

Definició

El text narratiu serveix per explicar unes accions o uns fets, que poden ser reals o imaginaris, i que es desenvolupen en un temps i en un espai determinats. Aquests fets estan relacionats entre si i constitueixen una història.

Estructura

- Ordre cronològic
- Parts de la narració: plantejament, nus i desenllaç

Marcadors textuais

- Presència de diàlegs i descripcions
- Frases simples i compostes (oracions subordinades)
- Verbs perfectius: passat llunyà i passat recent
- Relació de temps verbal
- Ús d'adverbis de temps: llavors, després, aleshores...
- Connectors temporals (conjuncions, locucions): quan, després que, des que...
- Punt de vista de la narració: personatges, narrador...
- Personatges: principal, secundari, antagonista...

Tipus de textos narratius

- conte
- novel·la
- teatre
- crònica
- còmics
- cinema i sèries televisives
- reportatges i notícies

Exemple

A en Felipet, jo el manava. [...] Jugàvem sempre al que jo volia jugar. Si volia plantar cigrons o mongetes, li feia cavar un regueró on enterrar la grana. Si jugàvem a coudinar, abans li feia construir una barraca amb canyes i sacs encara que tingués mandra. Si jugàvem a córrer amb branques a les mans que figuraven ales, jo triava les més maques. Si jugàvem a lladres, ens enfilàvem com llamps a la figuera, jo al davant, i des de la branca més alta els matàvem. Si jo volia mirar sants, miràvem sants. Un dia, poc després de Pasqua (els meus pares m'havien regalat un xerric-xerrac i una gran maça de matar jueus), en Felipet va dir que s'avorria i que se'n volia anar a casa seva. Estàvem drets al replà de l'escala de baixar a l'hort, ell en un graó més baix que jo. Vaig agafar la maça de matar jueus que acabava de deixar a terra i li vaig clavar un cop de maça al cap amb tota la meva fúria. Va quedar molt quiet. I tot d'una em va donar una empenta per passar i va arrencar a córrer cap al reixat plorant i gemegant. Al cap de cinc minuts van trucar al timbre. Al peu del reixat hi havia el pare d'en Felipet, alt i gros, el bigoti negre, vermell de ràbia, cridant, així que va veure la mare, que em volia matar; havia trencat el cap dels seu fill i el seu fill no vindria mai més a jugar. La meva mare, espantada, li va demanar mil perdons i va tancar el reixat amb clau. «No et vull veure mai més jugant amb en Felipet. Per què li has hagut de donar un cop de maça, per què?», deia desesperada. Se'm va endur endintre de la casa i em va deixar asseguda al menjador. Al cap de poca estona va sonar el timbre. La meva mare va mirar qui trucava per entre l'enreixat de les persianes i va dir en veu baixa, «és en Felipet». El vaig anar a veure. Estava allí, com una ànima en pena, agafat amb dues mans als ferros del reixat, amb els ulls encara vermells i el cap embenat; entre sanglots va preguntar-me si el deixava entrar a jugar.

Mercè Rodoreda, «Imatges d'infantesa», *Serra d'Or*, núm. 270

5.3. EL TEXT EXPOSITIU O EXPLICATIU

Definició

Els textos expositius serveixen per transmetre coneixement sobre un tema. Han estat escrits o dits per algú amb la intenció d'informar i d'ampliar els coneixements del destinatari (el lector o l'oient). El seu propòsit no és descriure, sinó fer entendre allò que es descriu. La majoria dels textos que llegim i estudiem –en àmbits com ciències naturals, ciències socials, tecnologia...– són textos expositius.

Estructura

Organització lògica i jeràrquica de les idees (d'allò més general a allò més específic). La seqüència més habitual és:

- Introducció
- Desenvolupament o explicació
- Conclusió

Marcadors textuais

- La informació s'hi presenta ordenada en paràgrafs.
- Sovint s'encapçala el text amb un títol, i alguna part, amb un subtítol.
- De vegades s'utilitzen diferents tipus de lletres: negreta, subratllada, *cursiva* o *itàlica*... per destacar algun concepte important.
- Alguns textos expositius van acompanyats de gràfics, esquemes, taules estadístiques o quadres, que complementen la informació o la resumeixen per a una millor comprensió.

Exemple

La Terra és el tercer planeta en distància respecte al Sol, el més dens i el cinquè en mida dels vuit planetes del sistema solar. És també el més gran dels quatre planetes terrestres del sistema solar. De vegades s'anomena *món* o *planeta blau*.

Hi habiten milions d'espècies, incloent-hi els humans; i és l'únic astre on se sap que hi ha vida. El planeta es va formar fa 4.540 milions d'anys, i hi va aparèixer vida en mil milions d'anys. La biosfera de la Terra ha alternat significativament l'atmosfera i altres condicions abiòtiques, permetent la proliferació d'organismes aeròbics i la formació de la capa d'ozó que, juntament amb el camp magnètic terrestre, bloqueja la radiació solar perjudicial. Les propietats físiques de la Terra, com també la seva història geològica i òrbita, han permès que la vida persisteixi durant aquest període. S'espera que el planeta pugui tenir vida durant, com a mínim, 500 milions d'anys més.

L'escorça terrestre es divideix en diversos segments rígids, o plaques tectòniques, que es mouen per la superfície al llarg de molts milions d'anys. Un 71 % de la superfície està coberta per oceans d'aigua salada, que juntament amb rius, llacs, aigua subterrània, el gel i la neu formen la hidrosfera. La resta de la superfície terrestre l'ocupen els continents i les illes. No se sap res de l'existència d'aigua líquida en equilibri, necessària per a tota forma de vida coneguda, a la superfície de cap altre planeta. Els pols estan coberts principalment de gel sòlid o banquises. L'interior del planeta roman actiu, amb una capa gruixuda d'un mantell relativament sòlid, i un nucli format per dues parts: l'extern, que és líquid i genera un camp magnètic, i l'intern, de ferro sòlid.

ca.wikipedia.org/wiki/Terra

5.4. TEXT INSTRUCTIU

Definició

El text instructiu dóna ordres, consells, indicacions sobre com realitzar una determinada acció o activitat.

Trobem textos instructius, per exemple, a:

- Normatives
- Normes de funcionament d'un aparell
- Regles dels jocs
- Prospectes dels medicaments
- Receptes de cuina
- Consells
- Ordres

Marcadors textuais:

- Números, lletres, adverbis de temps: després, ara, primer, segon...
- Paraules que ens indiquen ordre: a continuació, un cop...
- Dibuixos o esquemes que ens faciliten la comprensió del procés que cal seguir.
- Verbs en temps imperatiu: talleu, peleu...
- Perífrasis verbals d'obligació: heu de tallar, heu de pelar...
- Formes impersonals: es tallen, es pelen...

Exemple : Recepta per fer sabó

Ingredients:

- 1 litre d'oli utilitzat
- Mig litre d'aigua
- 1/4 de quilo de sosa

Estris:

- Recipient gran
- Cullera de fusta
- Mesurador 1 L i ½ L
- Embut de plàstic
- Safates de plàstic
- Ganivet

Procediment:

Poseu la sosa i l'aigua al recipient gran. Després remeneu fins que es dissolgui la sosa. A continuació, afegiu-hi un litre d'oli i remeneu la barreja sense parar, sempre en el mateix sentit durant uns 45 minuts. Llavors, aboqueu la massa a les safates i espereu que es refredi. Finalment, i abans no es refredi del tot, tal·leu la massa a la mida que vulgueu les pastilles de sabó.

5.5. EL TEXT ARGUMENTATIU

Definició

El text argumentatiu és aquell que pretén exposar una opinió, convèncer o fer creure alguna cosa amb la intenció d'influir i modificar l'opinió del lector.

Alguns exemples de textos argumentatius són els articles d'opinió, els editorials, les cartes al director o els discursos polítics.

Estructura

Títol: ha de ser representatiu del que es parlarà per tal que el lector se situï.

Introducció: exposa la tesi o idea principal.

Desenvolupament: exposa els fets i arguments, ordenats segons el grau d'importància i relacionats entre ells.

Conclusió: breu comentari final, basat en tots els arguments, que confirma la idea.

Marcadors textuais

Per començar, d'una banda... de l'altra, d'altra banda, a més a més, fins i tot, per això, per tant, considero, en canvi, per acabar, en definitiva...

Exemple

Per què no us podem deixar viure al vostre ritme, dormir a les vostres hores, menjar quan bonament en tingueu ganes, estudiar tota la nit si us peta de fer-ho, passar-vos tot el sant dia al llit si us ve de gust?

Després d'haver fet honradament un examen de consciència, un dia que tu m'acusaves de ser una veritable autòcrata del rellotge, he discernit dues motivacions profundes per als meus nervis, per a les meves pulsions de rectificadora d'horaris.

En primer lloc, una raó a llarg termini: aquesta negativa a avesar-vos a hàbits temporals "normals" ens inquieta de cara al vostre esdevenidor. Nosaltres, que treballem i vivim segons horaris majoritaris, sabem que la nit i el dia no ens pertanyen d'una manera personal. No som lliures d'entendre el temps o de disposar-ne d'una manera original. Per guanyar-se la vida en societat, per integrar-se a qualsevol sistema de producció, és imprescindible ser capaços d'articular una paraula abans de migdia, és indispensable dormir a la nit i no tot el matí, és imperatiu consultar el rellotge per respectar els compromisos, no s'hi val a posar cara de sorpresa quan es "descobreix" que és una hora més tard del que pensàvem, etc. Per tot això tenim por del moment que haureu de renunciar als vostres costums de rata-pinyada i tornar a posar la nit i el dia en l'ordre habitual. Ara bé, com més us apropau al moment de l'entrada a la vida activa, més desorganitzeu els vostres ritmes. És absurd, oi? En segon lloc, una raó immediata: la vostra anarquia temporal pertorba greument les nostres condicions de vida. Com que evolucionem en el mateix espai vital, constantment entrem en conflicte, perquè hem deixat de tenir en comú un temps dominant. Com que els punts de referència clàssics –hores d'àpat, hores de son, hores de feina– ja no coincideixen, hem de suportar les vostres irrupcions a fora d'hores, o fins i tot hem de cridar per protegir les hores de dormir i defensar les hores de menjar. I això no afavoreix gens les estones de calma, de comunicació i de repòs; i explica el nostre mal humor, tan cronomètric com irònic. En conclusió, rondino perquè tu, amb el teu desordre, em robes el temps. Un temps limitat que m'agradaria molt preservar per a unes activitats que, altrament, m'interessen més que aquestes petites escenes quotidianes.

C. Collange, *Jo, la teva mare* (text adaptat)

6. PROTOCOLS DE LES TÈCNIQUES D'ESTUDI

Com hem dit anteriorment, ens va semblar imprescindible elaborar uns protocols de cadascuna de les tècniques d'estudi per garantir unes pautes de treball de centre.

6.1. PROTOCOL PER TREBALLAR EL RESUM A L'AULA

Resumir és destacar i redactar el que és fonamental i important d'un assumpte, tema o text, de la manera més breu i clara possible, ressaltant les idees essencials i respectant-ne el sentit. Si fem les paraules de l'autor és un resum. Si utilitzem les nostres pròpies paraules i expressions es denomina *síntesi*.

FASES DE TREBALL

1. Lectura detinguda del text.
2. Cerca i anotació de la idea principal i els aspectes bàsics de l'escrit.
3. Reconstrucció del text evitant els detalls que no siguin fonamentals.
4. Comprovació de la coincidència de les idees bàsiques del resum amb les del text original.

El resum final ha d'ocupar d'un 10 % a un 20 % del text original.

METODOLOGIA

Saber elaborar resums és una estratègia d'aprenentatge de vital importància que tot alumne ha de dominar. I, no obstant això, moltes vegades ens trobem amb alumnes que, a l'hora d'estudiar, memoritzen tot el text o contingut d'aprenentatge, sense més, sense parar-se a pensar en el que estan intentant memoritzar i aprendre, sense analitzar si tot el que estan estudiant és necessari i important.

Per al correcte ensenyament-aprenentatge de la realització del resum, utilitzarem la següent seqüència d'accions:

- Es començarà la sessió amb l'ensenyament/explicació directes per part del professor sobre aquesta estratègia d'aprenentatge.
- Caldrà exemplificar els coneixements explicats a fi que quedi clar com es posa en pràctica aquesta estratègia. El professor seleccionarà prèviament un text corresponent a la matèria. Aquesta primera pràctica consistirà en la redacció d'un resum del text seleccionat per part del professor, és a dir, el modelatge de la tasca, verbalitzant tots els passos que vagi realitzant, els procediments que utilitzi, com i per què els utilitzi i de la manera en què els utilitzi, com també possibles preguntes de caràcter intern o autopreguntes d'origen metacognitiu que es vagi fent durant el procés.
- Pràctica dels alumnes del resum anteriorment explicat i modelatge pel professor. Es treballen altres textos diferents per després comentar-los i analitzar-los entre tots.

- Algunes preguntes per a aquesta anàlisi poden ser: Quina idea principal has extret del text? Per què? Quines idees has extret de cadascun dels paràgrafs? Per què? Pensa en tot el que has fet des que et van lliurar el text. Explica tot els passos i accions que has fet des que et van lliurar el text fins que vas acabar el resum. Quines diferències importants hi ha entre el teu resum i el del teu company? Quines coses penseu que heu fet bé, algun dels dos o tots dos? En quin punt creieu que heu fallat? Què faríeu per canviar-ho i fer-ho bé la propera vegada?
- Com a conclusió de l'activitat s'analitzaran els resums en comú entre tots a la pissarra, perquè cada alumne pugui adonar-se d'allò que ha fet bé i allò en què ha fallat, perquè així pugui modificar-ho i rectificar-ho en properes pràctiques.

6.2. PROTOCOL PER TREBALLAR L'ESQUEMA A L'AULA

Els esquemes són síntesis que resumeixen el contingut i l'estructura d'una matèria o text, mitjançant la utilització de frases, paraules clau i dades que en constitueixin les idees més importants.

FASES DE TREBALL

1. Primera lectura o lectura ràpida del text per fer-nos-en una idea global.
2. Lectura comprensiva, és a dir, paràgraf a paràgraf i buscant en el diccionari el significat de les paraules que desconeguem.
3. Localització de les idees principals del text.
4. Localització de les idees secundàries importants que ens ajudin a comprendre els punts fonamentals per poder estudiar-los millor.
5. Anotació d'aquestes idees en el paper, respectant-ne l'ordre, tal com apareixen en l'estructura del text.
6. Elaborar l'esquema de manera jeràrquica: les idees principals, primer; després, incloses en aquestes, les secundàries que corresponguin. Emprar paraules clau i frases curtes.

METODOLOGIA

Igual que els resums, els esquemes són tècniques d'aprenentatge d'enorme efectivitat i ajuda en l'estudi, que serveixen com a eina de síntesi i exemplificació del contingut d'un tema o matèria. Els esquemes tenen la característica de sintetitzar encara més que els resums les idees principals d'un text o contingut d'estudi, amb l'avantatge de tenir un major impacte visual, de manera que, a través de la lectura i estudi de l'esquema, podem recordar tot l'important d'aquest tema.

Per al correcte ensenyament-aprenentatge de l'elaboració de l'esquema, utilitzarem la següent seqüència d'accions:

- Es començarà la sessió amb l'explicació directa per part del professor sobre aquesta estratègia d'aprenentatge.
- Modelatge: el professor farà explícita, verbalment i visualment, la manera en què cal elaborar un esquema, explicant tot allò que va fent, com i per què ho fa, les decisions que va prenent cada vegada que emprèn una acció nova, les autopreguntes i els pensaments de caràcter metacognitiu que es formuli com a ajuda per elaborar l'esquema, amb l'objectiu fonamental que els alumnes puguin observar i adonar-se sobre com, per a quins objectius, per què, on i quan fer esquemes.
- Sota la supervisió del professor, els alumnes elaboraran esquemes de diferents classes. Una vegada elaborat l'esquema per cada alumne de manera individual, es reflexionarà en grup, comentant cadascú el seu esquema. D'aquesta manera, la resta de l'alumnat podrà assabentar-se d'altres maneres de fer-los i corregir errors. Algunes preguntes per a aquests comentaris poden ser: Com has fet l'esquema? Quins passos has seguit? Quines idees has considerat com a principals i secundàries? Per què?, etc.
- Tots els esquemes es faran i comentaran a la pissarra, a fi que cada alumne, de manera individual, pugui autoavaluar el seu exercici quant a encerts i errors comesos.

6.3. PROTOCOL PER TREBALLAR EL MAPA CONCEPTUAL A L'AULA

El mapa conceptual és un sistema de representació de tipus gràfic i visual, que inclou els conceptes clau d'un tema o matèria i exemplifica al seu torn les relacions que s'estableixen entre uns conceptes i uns altres a través de paraules enllaç que poden ser verbs, preposicions, i frases molt curtes, per formar proposicions.

COMPONENTS

El mapa conceptual conté tres elements fonamentals:

- Conceptes: fan referència a esdeveniments —tot allò que succeeix— i a objectes —tot allò que es pot observar o que ens podem representar mentalment.
- Proposicions: consten de dos o més termes conceptuals (conceptes) units per paraules (paraules enllaç) per formar una unitat semàntica.
- Paraules d'enllaç: són paraules que serveixen per unir els conceptes i assenyalar el tipus de relació existent entre tots dos.

CARACTERÍSTIQUES

- Jerarquització: els conceptes estan disposats per ordre d'importància. Els conceptes més generals ocupen els llocs superiors de l'estructura gràfica. Els exemples se situen en últim lloc i no s'emmarquen.
- Selecció: tindrem més cura de la presentació si el mapa ens serveix com a recurs de suport en una exposició oral que si ho destinem al nostre ús particular.
- Impacte visual: un bon mapa conceptual és concís i breu, i mostra les relacions entre les idees principals d'una manera simple i cridanera. Es destaquen més els termes conceptuals quan els escrivim amb lletres majúscules i els emmarquem amb el·lipses o rectangles.

FASES DE TREBALL

- Identificar els conceptes clau del text que s'està treballant.
- Fer una llista amb aquests conceptes clau (no més de deu conceptes en començar a usar la tècnica).
- Ordenar els conceptes de la llista començant pel més general i seguint per ordre fins a arribar als més específics.
- Situar el concepte més general en la part superior del mapa, i a partir d'aquí, els restants conceptes, fins a arribar als més concrets o específics. Els exemples es col·locaran en la part inferior.
- Unir els conceptes mitjançant línies amb paraules enllaç que defineixin les relacions entre els conceptes.
- Assenyalar gràficament en el mapa els enllaços creuats que relacionin conceptes pertanyents a diferents branques jeràrquiques del mapa conceptual.

METODOLOGIA

Aquesta estratègia és la més adequada perquè els alumnes puguin aconseguir un clar coneixement i destresa en la utilització d'aquestes eines d'aprenentatge. Per al correcte ensenyament-aprenentatge de l'elaboració del mapa conceptual, utilitzarem la següent seqüència d'accions:

- Ensenyament directe del professor sobre què són els mapes conceptuals, quines són les seves característiques i elements constitutius, i quina és la manera de realitzar-los eficaçment, com també els avantatges que té aquesta eina per a un estudi i aprenentatge positius.
- Modelatge de la seva pràctica i ús, a càrrec del professor, seguint aquests passos:

- Preparació d'una llista amb noms d'objectes i una altra amb esdeveniments que resultin coneguts per als alumnes i anàlisi de les diferències i semblances entre les dues.
- Exercici d'imaginació: demanar als alumnes que elaborin una imatge mental quan sentin les paraules de les llistes. Ajudar-los perquè s'adonin que, encara que s'utilitzin les mateixes paraules, cada persona pot imaginar les coses de manera lleugerament diferent. Aquestes imatges mentals són els conceptes, i fan referència tant a objectes com a esdeveniments. L'exercici es duu a terme utilitzant primer la llista dels objectes i després la dels esdeveniments, i pretén arribar a la conclusió que tots dos designen conceptes que cal relacionar posteriorment.
- Repetir l'exercici amb una sèrie de paraules com: “ets, on, el, és, llavors, amb...”, demanant als alumnes que intentin elaborar també una imatge mental que correspongui a la paraula. Els alumnes no poden elaborar una imatge mental per associar-la a la paraula. Això és així perquè aquestes paraules no són termes conceptuals, són paraules d'enllaç. Aquestes les utilitzem conjuntament amb els conceptes per formar frases que tinguin sentit.
- Escriptura en la pissarra d'unes quantes frases curtes formades per dos conceptes i una o més paraules enllaç, per il·lustrar com s'utilitzen conceptes i paraules d'enllaç per transmetre algun significat.
- Exercici de frases i paraules enllaç: demanar als estudiants que formin unes quantes frases curtes, que identifiquin les paraules enllaç i els esdeveniments i que diguin si aquests últims es refereixen a un objecte o a un esdeveniment.
- Exercici amb el llibre de text: escollir un text que transmeti un missatge concret. Demanar als alumnes que el llegeixin, n'identifiquin els principals conceptes i que anotin algunes paraules enllaç.
- Partint de l'exercici anterior, decidir quin és el concepte més inclusiu i disposar els restants conceptes ordenats de major a menor nivell de generalitat.
- Elaboració del mapa conceptual emprant la llista ordenada com a guia per construir la jerarquia conceptual. Els alumnes col·laboren triant les paraules d'enllaç apropiades per formar les proposicions que mostren les línies del mapa.
- Pràctica guiada: elaboració d'un nou mapa conceptual a partir d'un nou text o d'un nou llistat de conceptes. Aquesta elaboració pot fer-se individualment o en grup.

Posteriorment ha de fer-se una posada en comú i avaluar, entre tots i amb la guia del professor, els productes elaborats pels alumnes. Per a això és convenient que diversos alumnes surtin a la pissarra a exposar davant els altres els seus mapes i a justificar-los.

- Per finalitzar l'ensenyament-aprenentatge de la construcció dels mapes conceptuals, es fa imprescindible la pràctica independent de cadascun dels alumnes.

7. CALENDARI D'ACTUACIÓ I SEGUIMENT DEL PLA

El Pla d'Escriptura, com la resta de Projectes que hem implementat al centre, té voluntat de continuïtat. Algunes de les estratègies ja estan en funcionament des de fa alguns cursos¹⁴, però com a conjunt ha de començar-ne l'aplicació aquest curs 2012-13. Els moments claus en què cal incidir són:

- *Inici de curs*
 - ❑ Realització de les proves inicials d'escriptura.
 - ❑ Cada alumne d'ESO ha d'escriure un text de la tipologia assignada en el Pla al seu nivell educatiu.
 - ❑ En aquesta prova apareixerà el tipus de text a redactar i unes pautes a seguir.
 - ❑ Elaboració d'una graella per al professorat per facilitar l'avaluació objectiva.
 - ❑ Les qualificacions es registren perquè serveixin d'indicador i es puguin comparar amb les del mateix alumne a final de curs i amb alumnes d'altres generacions.
- *Durant el curs:*
 - ❑ Desplegament del Pla per part de tots els docents als diferents els nivells a partir dels protocols elaborats i de les estratègies acordades.
 - ❑ Alguns departaments, a més, tenen la tasca específica d'explicar en un nivell didàctic determinat la tipologia textual i la tècnica d'estudi assignades¹⁵.
- *Final de curs:*
 - ❑ Repetició de les mateixes proves inicials, ara, però, sense cap pauta.
 - ❑ Recull en la graella d'avaluació del resultat d'aquestes proves finals.
 - ❑ Anàlisi i valoració dels resultats obtinguts per part de la comissió d'avaluació interna.

¹⁴ Cf. p. 5 i ss.

¹⁵ Cf. p. 5 quant a tipologies textuales i p. 6 quant a tècniques d'estudi.

- ❑ Presa de decisions, si escau, per modificar les estratègies o adoptar-ne de noves.

8. ANNEXOS

8.1. QÜESTIONARI SOBRE L14

2.1.1.2 INSTRUMENT 1

OBJECTIU 1: Conèixer quins tipus de textos es fan servir a les diferents àrees, amb quina freqüència, com s'elaboren, què han de contenir i com es corregeixen.

INSTRUMENT 1: Qüestionari per determinar quines són les tipologies textuais emprades pels professors a cada matèria.

Concreteu quins tipus de text utilitzeu distribuïts per nivell educatiu i amb quina freqüència

1. Textos instructius: el seu objectiu és donar ordres, suggeriments o consells per realitzar una acció. Exemples: pràctica de laboratori, procediment per a la construcció d'una figura geomètrica...

Nivell	Textos instructius elaborats	Freqüència
1r ESO		
2n ESO		
3r ESO		
4t ESO		

2. Textos descriptius: el seu contingut fa referència a les característiques d'una persona, paisatge, objecte, etc. Exemples: descriure una imatge, un mapa, un personatge, descripció dels estats de la matèria...

Nivell	Textos descriptius elaborats	Freqüència
1r ESO		
2n ESO		

3r ESO		
4t ESO		

3. Textos narratius: es caracteritzen per l'explicació de fets reals o ficticis.

Exemples: elaborar una notícia, escriure un conte...

Nivell	Textos narratius elaborats	Freqüència
1r ESO		
2n ESO		
3r ESO		
4t ESO		

4. Textos expositius: es caracteritzen per l'exposició ordenada d'idees al voltant d'un tema. Exemples: explicar el cicle de l'aigua, preparar una exposició oral o multimèdia sobre l'època hel·lenística, presentació dels llibres a l'hora de lectura...

Nivell	Textos expositius elaborats	Freqüència
1r ESO		
2n ESO		

3r ESO		
4t ESO		

5. Textos argumentatius: el seu contingut gira al voltant de les opinions i la seva defensa o justificació. Exemples: discutir la falsedat o certesa d'unes afirmacions, raonar els motius d'una decisió...

Nivell	Textos argumentatius elaborats	Freqüència
1r ESO		
2n ESO		
3r ESO		
4t ESO		

6. Textos comparatius: exposen les semblances i diferències entre dos elements. Exemples: compara l'evaporació amb l'ebullició, comparar dues pintures...

Nivell	Textos comparatius elaborats	Freqüència
1r ESO		
2n ESO		
3r ESO		
4t ESO		

8.2. QUADRE SINÒPTIC DELS RESULTATS DE L'INSTRUMENT 1

Curs	Dept.	Text Instructiu	Freqüència	Text Descriptiu	Freqüència	Text Narratiu	Freqüència	Text Expositiu	Freqüència	Text Argumentatiu	Freqüència	Text Comparatiu	Freqüència
1r	Anglès	Escriure instruccions per a fer un joc	anual	Descripcions variades	5/any								
	Mates	Com resoldre un exercici	unitat										
	Castellà	textos instructius senzills	anual	Descripció d'objectes, paisatges, i d'ells/elles mateixos/es	anual	Històries inventades	Molt sovint	presentació oral multimèdia Respostes exàmens	trim. 1/examen	Respostes d'exercicis i d'exàmens	Molt sovint		

Curs	Dept.	Text Instructiu	Freqüència	Text Descriptiu	Freqüència	Text Narratiu	Freqüència	Text Expositiu	Freqüència	Text Argumentatiu	Freqüència	Text Comparatiu	Freqüència
	C. Socials			Comentaris de gràfiques i mapes físics i temàtics	unitat			exposició multimèdia	trim.			Comparar estils i formes de vida de diferents civilitzacions. Comparar imatges, estils i obres artístiques. Comparar climes, paisatges...	1/examen

Curs	Dept.	Text Instructiu	Freqüència	Text Descriptiu	Freqüència	Text Narratiu	Freqüència	Text Expositiu	Freqüència	Text Argumentatiu	Freqüència	Text Comparatiu	Freqüència
	C. Natural s							Resum d'audiovisuals	mensual				
	EF	Reproducció de text instructiu	1/examen					treball teòric sobre el contingut del trimestre	trim.			Pregunta d'examen	1/examen
	Ed. V i P	Construcció de polígons regulars	mensual	Descripció d'imatges d'arquitectura i objectes de disseny	trim.								

Curs	Dept.	2.1.1.2.1.1	Freqüència	Text Descriptiu	Freqüència	2.1.1.2.1.2	Freqüència	Text Expositiu	Freqüència	Text Argumentatiu	Freqüència	Text Comparatiu	Freqüència
2n	Anglès	Escriure una recepta de cuina. 2. Escriure consells per a turistes.	anual	Descripcions variades	5/any	Biografia Aspiracions personals	2/any						

	FQ	Redacció del procediment d'una pràctica	setmanal	Descripció de fenòmens observats al laboratori	6/any					Raonar l'explicació d'un fenomen en base a la teoria. Discutir la falsedat o certesa d'unes afirmacions.	mensual	Exposar semblances i diferències entre dos elements	mensual
	Castellà			descripció d'objectes, paisatges, i d'ells/elles mateixos/es	anual	creació pròpia	sovint	presentació oral multimèdia	trim. 1/examen	Respostes d'exercicis i d'exàmens	Molt sovint		
	Clàssiques			Descripció d'imatges		Elaboració de contes Redaccions		Redacció de la informació rebuda	3/Quadr.				
	C. Socials			Comentaris i descripcions d'imatges artístiques, mapes històrics i conceptuals.	quinzenal			comentari artístic individual d'obres d'art	trim.			Comparar estils i formes de vida de diferents civilitzacions. Comparar imatges, estils i obres artístiques.	1/examen
	Ed. V. I P	Construcció d'escales	1/tema					Preparació exposició oral	anual				
	EF	Reproducció de text instructiu	1/examen					treball teòric sobre el contingut del trimestre	trim.			Pregunta d'examen	1/examen

Curs	Dept.	Text Instructiu	Freqüència	Text Descriptiu	Freqüència	Text Narratiu	Freqüència	Text Expositiu	Freqüència	Text Argumentatiu	Freqüència	Text Comparatiu	Freqüència
3r	Anglès			Descripcions variades	5/any	Redaccions temes variats	mensual						
	FQ	Redacció del procediment d'una pràctica	setmanal	Descripció de fenòmens observats al laboratori Descripció de models científics.	6/any					Raonar l'explicació d'un fenomen en base a la teoria. Discutir la falsedat o certesa d'unes afirmacions.	mensual	Exposar les semblances i diferències entre dos elements	mensual
	Mates					Redaccions							
	Castellà	textos instructius	anual	descripció d'objectes, paisatges, i d'ells/elles mateixos/es	anual	creació pròpia	sovint	exposició oral Respostes exàmens	Anual 1/examen	Respostes d'exercicis i d'exàmens	Molt sovint		
	C. Socials			Comentaris de gràfics, imatges i mapes temàtics	1/examen			Exposició multimèdia Exposició sobre notícies d'actualitat	trim. mensual			Comparar climes, paisatges...	1/examen
	Clàssiques			Descripció de mapes físics Descripció d'eixos cronològics				Redaccions	2/trim.	Justificació respostes	2/trim.	Confrontació d'arguments extrets de textos	1/trim.
	C. Naturals	Pràctiques de laboratori	mensual	Descripcions d'anatomia humana	mensual			Descripció de malalties de diferents aparells del cos Exposició de petites recerques a les pràctiques de laboratori	mensual				
	EF	Reproducció de text instructiu	1/examen					Treball teòric sobre el contingut del trimestre	trim.	Textos argumentatius sobre continguts de l'àrea	1 o 2/any	Pregunta d'examen	1/examen

Curs	Dept.	Text Instructiu	Freqüència	Text Descriptiu	Freqüència	Text Narratiu	Freqüència	Text Expositiu	Freqüència	Text Argumentatiu	Freqüència	Comparatiu	Freqüència
------	-------	-----------------	------------	-----------------	------------	---------------	------------	----------------	------------	-------------------	------------	------------	------------

4t	Anglès			Descripcions variades	5/any	Redaccions temes variats	mensual	Escriure un article	anual	Argumentar música i pel·lícula preferida	2/any		
	FQ	Redacció del procediment d'una pràctica	setmanal	Descripció de fenòmens observats al laboratori Descripció de models científics.	6/any					Raonar l'explicació d'un fenomen en base a la teoria. Discutir la falsedat o certesa d'unes afirmacions.	mensual	Exposar les semblances i diferències entre dos elements	mensual
	Castellà			Descripció d'objectes, paisatges, i d'ells/elles mateixos/es	anual	Creació pròpia	trim.	Exposició oral Respostes exàmens	Anual 1/examen	Respostes d'exercicis i d'exàmens	Molt sovint	Similituds i diferències entre moviments literaris	
	Clàssiques			Descripció de mapes físics, imatges (DVD) i personatges històrics		Redaccions		Redaccions	2/trim.	Justificació respostes	3/trim.	Confrontació d'arguments extrets de textos	1/trim.
	C. Naturals			Mapes geològics i topogràfics, orientació i perfils	trim.			Descriure utilitats dels materials estudiats i la seva presència a l'entorn Exposició de fets històrics	mensual	Argumentar teories científiques	trim.	Comparar funcions orgànics	mensual
	C. Socials			Comentaris de text a partir d'imatges artístiques, mapes històrics i conceptuals.	1/tema			Exposició TR	anual			Comparar estils i formes de vida de diferents civilitzacions. Comparar imatges, estils i obres artístiques.	1/examen
	EF	Reproducció de text instructiu	1/examen					Treball teòric sobre el contingut del trim.	trim.	Textos argumentatius sobre continguts àrea	1 o 2/any	Pregunta d'examen	1/examen
	Ed. V i P	Descripció obres d'Art	trim.					Elaboració informes de disseny	trim.				

8.3. QÜESTIONARI SOBRE TÈCNIQUES D'ESTUDI

2.1.1.3 INSTRUMENT 2

OBJECTE: resultats acadèmics dels alumnes d'ESO

OBJECTIU 1: conèixer i valorar la pràctica a l'aula de les tècniques d'estudi a les diferents assignatures d'ESO

INSTRUMENT 1: qüestionari individual per determinar com es treballen a l'aula les tècniques d'estudi a l'etapa de l'ESO

1. Quines tècniques d'estudi consideres més útils per aprendre la teva matèria?

Numera-les segons el teu criteri de preferència tenint en compte que pots marcar més d'una opció..

1.1. Lectura dels apunts i de llibre de text	
1.2. Elaboració d'esquemes	
1.3. Elaboració de resums	
1.4. Subratllat dels apunts (mai no del llibre)	
1.5. Mapes conceptuals	
1.6. Elaboració d'un glossari o d'un vocabulari	
1.7. Elaboració d'un formulari (en matèries científiques)	
1.8. Altres (especifica-les).....	
1.9.	
1.10.	

2. De les tècniques anteriors quines fas servir a l'aula, de quina manera, amb quina freqüència i en quin nivell? Per exemple,

Tècnica	Fer resums
Mode d'aplicació	Explico què és un resum, els en poso un com a deure a casa i després el faig jo a la pissarra.
Freqüència	Trimestral
Nivell	3r d'ESO

Tècnica	Mapes conceptuals
Mode d'aplicació	Faig omplir mapes conceptuals incomplets del llibre de text
Freqüència	Al final de cada unitat didàctica
Nivell	4t d'ESO

Tècnica	Qüestionari
Mode d'aplicació	Pregunto algun contingut impartit anteriorment.
Freqüència	Al principi de cada classe
Nivell	1r i 2n d'ESO

8.4. QUADRE SINÒPTIC DELS RESULTATS DE L'INSTRUMENT 2

		ANGLÈS	CASTELLÀ	CATALÀ	CLÀSSIQUES	ED. FÍSICA	FÍS. QUÍM.	I MATES	MÚSICA	NATURALS	SOCIALS	TECNO	VIP
r	1.1 Lectura	unitat	tota la unitat	tota la unitat				algunes unitats			diàriament	1-2/trim.	
	1.2 Esquema	unitat	unitat	unitat				algunes unitats	unitat			unitat molt teòrica	
	1.3 Resum			trimestral						2 cops/setm.			
	1.4 Subratllat	unitat											
	1.5 Mapa conceptual		unitat						unitat				
	1.6 Glossari	unitat	cada material nou	sempre que cal				algunes unitats	diàriament		unitat		
	1.7 Formulari							depenent del tema				unitat amb càlculs	
	1.8 Revisió errors	diàriament	habitualment										
	1.9 Autoaval.	diàriament											
	1.10 Comparació estructures i continguts comuns		habitualment										
	1.11 Qüestionari		diàriament		diàriament	diàriament	diàriament			diàriament	2-3/unitat / 1-2 documentals o PPT	diàriament	diàriament / final unitat
	1.12 Incidència aprenentatge significatiu		cada nou contingut										
	1.13 Modelatge		cada nou procediment										

r		ANGLÈS	CASTELLÀ	CATALÀ	CLÀSSIQUES	ED. FÍSICA	FÍS. QUÍM.	I	MATES	MÚSICA	NATURALS	SOCIALS	TECNO	VIP
	1.14 Exercicis			diàriament										unitat
	1.15 Experiència pràctica									diàriament				
	1.16 Observació, descripció										setmanal			
	1.17 Taules i gràfics										mensual			
	1.18 Recull de material										2 vegades per trimestre			
	1.19 Informes										setmanal		1-2/curs	
	1.20 Llibreta de pràctiques										setmanal			
	1.21 Comentari											unitat		

		ANGLÈS	CASTELLÀ	CATALÀ	CLÀSSIQUES	ED. FÍSICA	FÍS. QUÍM.	I MATES	MÚSICA	NATURALS	SOCIALS	TECNO	VIP
2n	1.1 Lectura	unitat	tota la unitat	tota la unitat	setmanal			algunes unitats			diàriament	1-2/trim.	
	1.2 Esquema		unitat	unitat		trimestral	unitat	algunes unitats	unitat			unitat molt teòrica	
	1.3 Resum			trimestral	mensual		unitat					trimestral	
	1.4 Subratllat	unitat			setmanal								
	1.5 Mapa conceptual		unitat				unitat		unitat				
	1.6 Glossari	unitat	cada material nou	sempre que cal			unitat	algunes unitats	diàriament		unitat		
	1.7 Formulari							depenent del tema				unitat amb càlculs	
	1.8 Revisió errors	diàriament	habitualment										
	1.9 Autoaval.	diàriament											
	1.10 Comparació estructures i continguts comuns		habitualment										
	1.11 Qüestionari		diàriament		diàriament	diàriament	diàriament			diàriament	2-3/unitat / 1-2 documentals o PPT	diàriament	diàriament / final unitat
	1.12 Incidència aprenentatge significatiu		cada nou contingut										
	1.13 Modelatge		cada nou procediment										
	1.14 Exercicis			diàriament									unitat
	1.15 Experiència pràctica								diàriament				
	1.16 Observació, descripció												

2n		ANGLÈS	CASTELLÀ	CATALÀ	CLÀSSIQUES	ED. FÍSICA	FÍS. QUÍM.	I MATES	MÚSICA	NATURALS	SOCIALS	TECNO	VIP
	1.17 Taules i gràfics												
	1.18 Recull de material												
	1.19 Informes											1-2/curs	
	1.20 Llibreta de pràctiques												
	1.21 Comentari										unitat		
	1.22 Revisió continguts dia anterior				diàriament								
	1.23 Revisió activitats fetes				unitat								

		ANGLÈS	CASTELLÀ	CATALÀ	CLÀSSIQUES	ED. FÍSICA	FÍS. QUÍM.	I MATES	MÚSICA	NATURALS	SOCIALS	TECNO	VIP
	1.1 Lectura		tota la unitat	tota la unitat	setmanal			algunes unitats			diàriament	1-2/trim. /// setmanal (A)	
	1.2 Esquema		unitat	unitat	mensual	trimestral	unitat					unitat molt teòrica	
	1.3 Resum		trimestral	trimestral	mensual / trimestral	trimestral	trimestral / unitat			trimestral	després de pel·lícules (comentari)	trimestral	
	1.4 Subratllat				setmanal								
	1.5 Mapa conceptual		unitat		3-4 cops/curs	trimestral						Inici i final unitat	
	1.6 Glossari	unitat	cada material nou	sempre que cal	mensual		unitat	algunes unitats			unitat		
	1.7 Formulari							depenent del tema				unitat amb càlculs	
	1.8 Revisió errors	diàriament	habitualment										
	1.9 Autoaval.	diàriament											

3r		ANGLÈS	CASTELLÀ	CATALÀ	CLÀSSIQUES	ED. FÍSICA	FÍS. QUÍM.	I	MATES	MÚSICA	NATURALS	SOCIALS	TECNO	VIP
	1.10 Comparació estructures i continguts comuns		habitualment											
	1.11 Qüestionari										variable	2-3/unitat 1-2 documentals o PPT	diàriament	
	1.12 Incidència aprenentatge significatiu		cada nou contingut											
	1.13 Modelatge		cada nou procediment											
	1.14 Exercicis			diàriament										
	1.15 Experiència pràctica													
	1.16 Observació, descripció										setmanal			
	1.17 Taules i gràfics										mensual			
	1.18 Recull de material													
	1.19 Informes												1-2/curs	
	1.20 Llibreta de pràctiques										setmanal			
	1.21 Comentari											unitat		
	1.22 Revisió continguts dia anterior				diàriament									
	1.23 Revisió activitats fetes				unitat									

		ANGLÈS	CASTELLÀ	CATALÀ	CLÀSSIQUES	ED. FÍSICA	FÍS. QUÍM.	I MATES	MÚSICA	NATURALS	SOCIALS	TECNO	VIP
4t	1.1 Lectura		tota la unitat	tota la unitat	setmanal			algunes unitats			diàriament	1-2/trim. /// setmanal (A)	
	1.2 Esquema		unitat	unitat	mensual		diàriament		unitat				
	1.3 Resum			trimestral	mensual		diàriament				després de pel·lícules (comentari)	trimestral	
	1.4 Subratllat				setmanal								
	1.5 Mapa conceptual		unitat		3-4/cops curs /// unitat	unitat	unitat		unitat	unitat	unitat	inici i final unitat	
	1.6 Glossari	unitat	cada material nou	sempre que cal	mensual			algunes unitats	diàriament		unitat		
	1.7 Formulari						unitat	depenent del tema				unitat amb càlculs	
	1.8 Revisió errors	diàriament	habitualment										
	1.9 Autoaval.												
	1.10 Comparació estructures i continguts comuns		habitualment										
	1.11 Qüestionari										2-3/unitat 1-2 documentals o PPT	diàriament	
	1.12 Incidència aprenentatge significatiu		cada nou contingut										
	1.13 Modelatge		cada nou procediment										
	1.14 Exercicis			diàriament									unitat
	1.15 Experiència pràctica												

4t		ANGLÈS	CASTELLÀ	CATALÀ	CLÀSSIQUES	ED. FÍSICA	FÍS. QUÍM.	I	MATES	MÚSICA	NATURALS	SOCIALS	TECNO	VIP
	1.16 Observació, descripció													
	1.17 Taules i gràfics													
	1.18 Recull de material													
	1.19 Informes										mensual		1-2/curs	
	1.20 Llibreta de pràctiques										setmanal			
	1.21 Comentari											unitat		
	1.22 Revisió continguts dia anterior				diàriament									
	1.23 Revisió activitats fetes				unitat									

8.5. MATERIALS PER A LES PROVES DE CONTROL

8.5.1. TEXT DESCRIPTIU

Prova inicial 1r ESO/ Expressió escrita

A partir de la imatge projectada, fes-ne una **descripció**.

RECORDA:

1. Observa el paisatge amb atenció.
2. Tria les parts més importants que el formen.
3. Estructura i ordena la informació. Busca adjectius que s'acostin a les seves qualitats.
4. Redacta la descripció de manera clara, ordenada (en paràgrafs), i amb un vocabulari entenedor i precís.

8.5.2. TEXT NARRATIU

Prova inicial 2n ESO/ Expressió escrita

Tria una d'aquestes opcions i redacta una **narració**:

- a) Un dia d'aquest estiu
- b) “Jo tenia un...”

RECORDA:

- 1. Segueix un ordre cronològic.
- 2. La narració ha de tenir plantejament, nus i desenllaç.

8.5.3. TEXT INSTRUCTIU

Prova inicial 3r ESO/ Expressió escrita

Tria una d'aquestes opcions i redacta un **text instructiu**.

- a) Recepta de cuina
- b) Instruccions per engegar i poder començar a jugar amb un videojoc

RECORDA:

- 1. Dóna indicacions de forma ordenada (fes servir números, lletres...).

8.5.4. EL TEXT ARGUMENTATIU

Prova inicial 4t ESO/ Expressió escrita

Tria una d'aquestes opcions i escriu un **text argumentatiu**:

- a) BTX o Cicles Formatius
- b) Treballar o estudiar

RECORDA:

- 1. Exposa els fets i arguments, ordenats segons el grau d'importància i relacionats entre ells.
- 2. Fes un breu comentari final, basat en tots els arguments, que confirmi la idea.

8.6. GRAELLA PER A L'AVALUACIÓ DE LES PROVES DE CONTROL

SETEMBRE 2012					JUNY 2013		
GRUP	ALUMN E/-A	ADEQUACIÓ AL TIPUS DE TEXT	EXPRESSIÓ ESCRITA	ORTOGRAFIA	ADEQUACIÓ AL TIPUS DE TEXT	EXPRESSIÓ ESCRITA	ORTOGRAFIA

Cal valorar cada ítem de l'1 al 10.

8.7. NORMES DE PRESENTACIÓ D'EXERCICIS

Els alumnes han de presentar els exercicis seguint aquestes normes:

- **Bona lletra** i ús de pauta si és necessari. Si s'escriu amb ordinador, cal utilitzar el tipus de lletra Times New Roman de 12 i interlineat 1,5, sempre amb alineació justificada.
- S'ha de deixar uns tres centímetres de **marges** a tots els costats.
- Cal utilitzar el bolígraf sempre de **tinta blava o negra**.
- Per **corregir** els exercicis s'ha d'utilitzar bolígraf de **tinta verda**; el vermell només l'han d'utilitzar els professors.
- **La data i el nom** de l'alumne/a s'escriuen a l'angle superior dret.
- El **número del full** s'escriu a l'angle inferior dret.
- Cal **subratllar els encapçalaments** amb una sola línia blava o negra, mai de coloraines, feta amb l'ajut d'un regle.
- Els títols de llibre van en lletra cursiva, però si s'escriu a mà, se subratllen.
- En acabar una unitat, cal treure els fulls de la llibreta i ordenar-los en dossiers o carpetes segons les matèries.
- No hem de fer servir el llapis, excepte per dibuixar o per fer gràfics.
- **Mai no hem de fer servir Tipp-Ex**. En cas d'errada, es ratlla el text erroni amb una sola línia.
- Si s'utilitza una llibreta, a la part inferior dreta del primer full s'escriu el nom i el curs. Cal deixar sempre aquest full de cortesia en blanc i començar a escriure al següent full.

8.8. NORMES DE PRESENTACIÓ DE TREBALLS

Els alumnes han de presentar els treballs seguint aquestes normes:

1. Planificació

- 1.1. Quan hagi de presentar un treball, segueix les pautes indicades pel professor/a: extensió, tema, forma de presentació, dates de lliurament... Hauràs de buscar informació a biblioteques, a Internet, però especialment allà on et suggereixi el professor/a.

- 1.2. Planifica el temps. No oblidis la resta d'exercicis i exàmens que tinguis. Fes previsions perquè et sobrin dies, pensa que pot sorgir un imprevist: la impressora s'espatlla...
- 1.3. Redacta el treball amb frases clares. No copiïs textos sencers: has de resumir la informació i combinar informacions de diferents fonts. Anota sempre la font de cada document que facis servir, la necessitaràs per a la bibliografia
- 1.4. Fes còpies de seguretat sempre. Utilitza una sola cara del paper. Demana a algú que et revisi el treball i et doni la seva opinió.

2. Parts d'un treball

2.1. Coberta

- 2.1.1. Cal pensar-la molt bé. No oblidis que és la primera presa de contacte del treball.
- 2.1.2. Ha d'ocupar una pàgina sencera. Ha de ser atractiva i clara. Pot incloure una il·lustració relacionada amb el contingut.
- 2.1.3. El títol del treball (i si escau el subtítol) ha de quedar ben destacat.
- 2.1.4. La resta de dades (nom, cognoms, matèria, professor/a, curs...) han de quedar clars i en el quadrant inferior dret.
- 2.1.5. La coberta no es té en consideració per a la numeració de les pàgines.

2.2. Índex

- 2.2.1. L'índex és imprescindible. S'hi han de fer constar els títols dels capítols i dels seus apartats i subapartats i el número de pàgina on comença cada un.
- 2.2.2. Si els subapartats són breus, no cal que hi figurin: s'engloben dins l'apartat general.

2.3. Introducció

- 2.3.1. No ha de ser gaire extensa (com a màxim dos o tres fulls). Serveix per presentar breument el tema i els objectius del treball.

2.4. Cos del treball

- 2.4.1. És la part central i més important del treball. Conté la informació, distribuïda en apartats, sobre el contingut, les descripcions, els gràfics i càlculs, els mètodes emprats, les interpretacions i anàlisis corresponents.
- 2.4.2. Els apartats i subapartats han de mantenir un ordre lògic i coherent entre ells.

2.4.3. Els capítols es poden dividir en apartats i aquests en subapartats, cadascun amb el seu encapçalament.

2.5. Conclusió

2.5.1. Ha de ser breu. Serveix per tancar el treball i ha de recollir els resultats més rellevants, donant resposta als objectius del treball.

2.6. Bibliografia

2.6.1. S'han de detallar per ordre alfabètic totes les fonts consultades i utilitzades.

2.6.2. En el cas de les pàgines web s'ha d'escriure tota la direcció completa, no el nom del buscador.

2.6.3. Per citar la bibliografia podeu emprar els criteris indicats per TERM CAT al web: <http://www.termcat.cat/productes/documents/citaciobiblio.pdf>

2.7. Full de cortesia

2.7.1. Es tracta d'un full en blanc després de l'última pàgina impresa.

2.8. Annexos

2.8.1. Aquest apartat no és obligatori. Acostuma a incloure materials que no es poden incloure o per la seva mida (plànols, dibuixos, DVD...) o bé perquè es tracta de material complementari.

3. Compaginació

3.1. El treball s'ha de presentar a ordinador, amb full format DIN A4, a interlínia 1,5 del processador de textos.

3.2. Els marges seran de 3 cm a l'esquerra, 2,5 cm a la dreta, 3 cm el superior i l'inferior.

3.3. El treball s'ha de presentar amb una mateixa família de caràcters tipogràfics. Es recomana Times New Roman de 12. El text ha d'estar justificat. Després d'un punt i a part, es pot deixar una línia en blanc per separar els paràgrafs. Si no es deixa, cal sagnar el text.

3.4. Els epígrafs s'escriuran un punt o dos més grossos i/o amb negreta.

3.5. Es poden incloure notes a peu de pàgina, sempre amb lletra més petita i sempre numerades.

3.6. La font de la citació pot figurar entre parèntesi al final de la citació o bé pot aparèixer a peu de pàgina en una nota, sempre numerada. Si l'obra font ja s'ha

citats abans farem servir *op. cit.* Si l'obra citada és la mateixa de la nota anterior es farà servir *ibid.*

4. Convencions gràfiques

- 4.1. Els títols s'escriuen en majúscules i negreta.
- 4.2. S'acostuma a escriure un encapçalament amb el títol del treball. Es pot separar de la resta del text de la pàgina mitjançant una ratlla inferior.
- 4.3. Les figures, fotografies, il·lustracions, quadres, taules... aniran incloses en el text. A sota de cadascuna cal posar un peu amb un cos de lletra més petit i un interlineat més estret.
- 4.4. Pagar o numerar les pàgines correlativament. És recomanable al centre o a l'exterior de la part inferior de la pàgina. Es pot separar de la resta del text amb una ratlla superior. A la coberta, no s'hi imprimeix la numeració i no compta com a pàgina. La numeració comença a comptar i a imprimir-se a la pàgina de l'índex i segueix fins al final de la memòria, incloses les referències bibliogràfiques i els annexos (si no s'enquadernen a part).

8.9. NORMES DE PRESENTACIÓ DE DOSSIERS

Els dossiers són el conjunt de les activitats realitzades en una matèria ordenades, revisades i corregides per l'alumne/a: apunts, esquemes, exercicis fets a classe o a casa, fotocòpies i d'altres materials que s'hagin distribuït, ampliacions.... La finalitat principal és permetre l'estudi, però també són un material que s'avalua i que permet als docents el seguiment de l'aprenentatge dels alumnes. Per tant, no són d'ús exclusiu de l'alumne, sinó que s'han de presentar de manera que siguin entenedors per als professors. Això vol dir que convé preveure uns organitzadors de text: títols, mides de lletra, subratllats, entrades, explicacions i esquemes emmarcats, exercicis en què la dificultat treballada s'hi presenta en un altre color... La majoria de departaments avaluen els dossiers com a nota de procediments i la seva presentació és un requisit per aprovar la matèria. D'acord amb tot això, l'elaboració ha de seguir certes normes:

- ❑ Els fulls s'escriuran a mà en fulls de mida DIN A4, a doble cara. Els fulls solts permeten afegir informació, esquemes, definicions de mots, etc.
- ❑ Els apunts es poden corregir i ordenar a casa, però no s'han de passar en net.
- ❑ Marges generosos: superior, inferior i esquerre a uns 3 cm i el dret a un 1,5 cm.
- ❑ Interlineat suficient perquè càpiguen no més de 30 línies per pàgina, aproximadament.
- ❑ Cada dia s'ha de posar la data al material per facilitar-ne l'ordenació.
- ❑ En acabar el tema, s'haurà de pagar i indexar. L'índex serà a la primera pàgina després de la portada.

- ❑ A la coberta figurarà la matèria, el títol del tema o del crèdit, nom i cognoms de l'alumne/a, el curs i el grup i el nom del professor/a de la matèria.
- ❑ Cal escriure sense faltes d'ortografia i de sintaxi. A més, a casa s'ha de revisar la correcció lingüística.
- ❑ Correcció en verd de tots els exercicis i controls (el color vermell queda reservat exclusivament per a les correccions del professorat).
- ❑ El dossier es lliurarà en la data indicada pel professor/a i correctament lligat.

8.10. CAMPANYA DE FOMENT DE LA CORRECCIÓ ORTOGRÀFICA

Per tal de conscienciar i ajudar els alumnes a evitar els errors ortogràfics més greus, hem creat un campanya de foment de la correcció ortogràfica, que consisteix a penjar uns cartells (els globus ortogràfics) a les aules. A partir d'un recull d'errors considerats greus (i, malgrat això, comuns) en llengua catalana i castellana, s'han dissenyat uns globus en què apareixen l'error i la seva forma correcta. Aquests globus es van substituint i intercanviant durant el curs. Els errors són:

1. L'obligació s'expressa amb HAVER DE o CALDRE. No són correctes les expressions “tenir que” o “tenir de”: *Haig de fer els deures.*
2. No és ~~donar-se compte~~, sinó ADONAR-SE.
3. Eviteu “~~En quant~~” per “pel que fa” o “quant a...”
4. L'única forma verbal acabada en -NT és el gerundi. Les terceres persones del plural acaben en -N.
Gerundi: *guanyant, perdent, sortint.*
Tercera persona: ara *guanyen*, abans *perdien* quan *sortien*.
5. No són correctes els infinitius acabats en -guer (~~volguer, poguer~~). S'ha de dir *voler* i *poder*.
6. El participi *sigut* és considerat dialectal. S'ha de dir ESTAT.
7. No us oblideu d'utilitzar el verb auxiliar en casos com ~~m'agradat~~. És M'HA AGRADAT.
8. Els plurals són sempre en -ES: *cases, dies...*
9. Alternances dels plurals : ça-- ces / ca-- ques/ ga -- gues/ ja --ges .
10. El verb “haver-hi” impersonal és en singular : “*hi ha quatre...*” (no ~~hi han~~ quatre).
11. Quan utilitzem el passat perifràstic fem servir l' infinitiu (acabat en -R), però quan és el simple usem la forma accentuada.

Perifràstic: *va deixar*.

Simple: *deixà*.

12. Les parts del dia són amb la preposició A: *al matí, a la tarda, a la nit...* I no amb *per: ~~pel~~ matí...*
13. En català no utilitzem la preposició A davant del CD. *He vist **el** teu amic.*
14. Els pronoms darrere del verb han d'anar amb un guió quan no s'apostrofen. *Digues-m'ho.*
15. En els pronoms, l'apòstrof va al més a la dreta possible. *Se'm va oblidar, se m'ha oblidat...*
16. Accents sempre : à / í / ú . La majoria dels mots plans i esdrúixols porten l'accent obert. Excepció: *església*.
17. Accents inexistents mots plans amb hiat : *tenia, Maria, donaria...*
18. Separació de dígrafs a fi de línia: s-s / r-r / l-l (geminada) / i -x (caixa), però *-ny/-ll*.
19. Atenció grafies inexistents: y / ch / ñ en lloc de i / tx o ig / ny .
20. De vegades confonem EN, AMB, HEM i EM. Una manera de diferenciar-les és buscar la seva equivalència en castellà: EN (en), AMB (con), HEM (hemos) i EM (me).
21. S'HI, SÍ, SI.
 S'HI: són 2 pronoms febles. *Es van trobar a la plaça = S'HI van trobar.*
 SÍ: és un adverb d'afirmació. *M'ha dit que SÍ.*
 SI: en els altres casos. *No sé SI hi podré anar.*
22. L'article LA no s'apostrofa davant paraules femenines començades en I o U àtones.
La Irene, la importància, la unió, la història... Apòstrofs: "*l'Índia*", però "*la història*".
23. Expressions o formes incorrectes i la seva equivalència correcta:
~~Mentres~~ és MENTRE
~~Aixís~~ és AIXÍ
~~Enseguida~~ és DE SEGUIDA
~~Solsament~~ és SOLAMENT
~~Algo~~ és QUELCOM/ALGUNA COSA
~~Els demás~~ és ELS ALTRES, LA RESTA
~~Además~~ és A MÉS A MÉS
~~Caure's~~ és CAURE (sense pronom)
24. QUAN indica temps: Quan vindrà?
 QUANT indica quantitat: *Quant valen aquests pantalons?*
25. Mai escrivim “,” entre subjecte i verb
26. Eviteu els calcs castellans:
~~“Donar-se compte”~~ per ADONAR-SE
~~“a l'igual que”~~, hem de dir IGUAL QUE.

8.11. TRIVIAL LINGÜÍSTIC

Per tal de fomentar l'interès en la llengua catalana i augmentar-ne el coneixement, es s'ha creat una gimcana lingüística, basada prioritàriament en la llengua escrita, que es desenvolupa en les setmanes prèvies a la diada de Sant Jordi.

La presentació i les bases del concurs del trivial lingüístic del curs 2011-12 foren les següents:

PRESENTACIÓ i BASES

El *Trivial lingüístic dels nostres Jocs Florals* és un concurs de 4 setmanes de durada en què es fan preguntes relacionades amb diferents aspectes de la llengua catalana. La idea va néixer com a una activitat més a realitzar dintre del nostre Pla d'escriptura. L'objectiu d'aquest concurs és reforçar, consolidar i millorar coneixements lingüístics, així com també aprofundir en els aspectes més curiosos i sorprenents de la nostra llengua.

Per participar-hi heu de saber que...

- La Gimcana és un concurs obert a tothom. Tots els dilluns es publicaran al vestíbul de l'institut 3 activitats (resolució, justificació i recerca) per a cada categoria. Cada classe ha de resoldre la que li pertorqui abans de la mitjanit del dijous següent; el divendres a l'hora del pati es lliuraran a consergeria (urna). Una activitat correcta valdrà 10 punts. Guanyarà aquell grup que acumuli més punts en la seva categoria.
- La Gimcana té una durada de 4 setmanes. Comença el 5 de març i acaba el 13 d'abril (la setmana de viatges i Setmana Santa queden excloses). No és necessari inscriure-s'hi. En el moment que contesteu la primera tanda d'activitats, entrareu a formar part del joc.
- Per participar-hi només heu de recollir, a l'hora del pati del dilluns, les activitats que corresponen a la categoria a la qual pertanyeu.
- Hi ha 3 categories de participants:
 - Categoria A: Grups classe de 1r i 2n d'ESO
 - Categoria B: Grups classe de 3r i 4t d'ESO
 - Categoria C: Grups classe de 1r i 2n de BTX
- Cada setmana varia la temàtica de les preguntes.
- Alguns exemples de proves: resolució, justificació i recerca
 - Accentuació (dif. català / castellà)
 - Correcció d'un text
 - Justificació d'una grafia p.e.: xiïta / anul·lar

- Recompte i recull paraules amb s sorda d'un text
- Resoldre mots encreuats
- Recull paraules amb accent diacrític
- Recull llatinismes
- Explicar l'origen d'alguna frase feta
- Recollir dites relacionades amb el temps
- Resolució de jeroglífics
- Aquestes proves seran totalment pràctiques.
- Al peu de cada activitat hi haurà una curiositat lingüística.
- Premi. Per a la categoria A, B i C: festa sorpresa amb pica-pica.

Annex 5: Dossier del treball de recerca de batxillerat

I. GENERALITATS

1. ELECCIÓ DEL TEMA

- 1.1. El tema del treball haurà de tenir relació amb el que s'ha estudiat durant el Batxillerat o amb el que s'estudiarà posteriorment. Per tant, els alumnes hauran d'escollir preferentment temes relacionats amb la seva modalitat de batxillerat.
- 1.2. El tema escollit ha de permetre totes les fases d'una recerca: observació i recollida de dades, formulació d'hipòtesis, experimentació (si escau) i extracció de conclusions. En resum, el treball de recerca ha de ser **un treball científic**.

2. OBJECTIUS

- 2.1. Fer servir tot un conjunt de coneixements i procediments adquirits en les diferents matèries de Batxillerat en àmbits diferents d'aquells en què es van adquirir.
- 2.2. Organitzar la pròpia feina i tenir iniciativa per resoldre els problemes que es puguin plantejar dissenyant un pla de treball per realitzar la recerca i adaptar la metodologia adequada al tipus d'investigació.
- 2.3. Utilitzar les fonts d'informació adients i fer-ne un ús adequat.
- 2.4. Elaborar les conclusions de forma argumentada i exposar-les amb claredat, correcció i coherència tant en forma oral com escrita.
- 2.5. Demostrar esforç, responsabilitat, regularitat i rigor en la realització de les tasques.
- 2.6. Plasmar per escrit el treball realitzat i també exposar-lo oralment en públic, d'una manera ordenada i coherent, de forma que s'expressi amb precisió el resultat d'allò que s'ha investigat.

3. EL TREBALL DE RECERCA DINS EL CURRÍCULUM DE BATXILLERAT

- 3.1. És un treball de caràcter individual, llevat de casos excepcionals, i obligatori per obtenir el títol de batxillerat. Els alumnes que tinguin el treball aprovat del curs anterior no l'han de repetir.
- 3.2. Representa el 10% de la qualificació final de Batxillerat.

4. CALENDARI

- 4.1. Assignació dels tutors: març / abril. Primera reunió, concreció de l'àrea de treball: durant mes de maig.
- 4.2. Presentació de la feina feta durant l'estiu: tercera setmana de setembre, del 23 al 27 setembre.
- 4.3. Lliurament d'un primer esborrany del treball: 8 de novembre. El tutor/a en farà una valoració, la qualificació del qual apareixerà al butlletí de la 1a avaluació.
- 4.4. Lliurament del treball definitiu perquè pugui ser corregit pel tutor: 18 de desembre.
- 4.5. El tutor informa de la nota de seguiment: 9 de gener. S'obre un termini que acaba el dia següent per fer-ne reclamacions.
- 4.6. Lliurament del dossier definitiu: 14 de gener abans de les 8.00 h.
- 4.7. Exposició oral i avaluació del tribunal: 12 de febrer de 2020.
- 4.8. Reunió d'avaluació: 12 de febrer de 2020.
- 4.9. S'informa de la nota final: 18 de febrer de 2020. S'obre un termini que acaba el dia següent per fer-ne reclamacions.

II. PAUTES PER A LA REALITZACIÓ¹⁶

5. RECERCA DE BIBLIOGRAFIA. PROSPECCIÓ INICIAL

- 5.1. Consulta dels fitxers de les biblioteques per temes i autors.
- 5.2. Consulta dels manuals sobre el tema amb especial atenció a la bibliografia més específica.

6. ESQUEMA INICIAL DEL TREBALL

¹⁶ L'obra de referència per a tot el que segueix és Eco, Umberto, *Cómo se hace una tesis. Técnicas y procedimientos de investigación, estudio y escritura*, 23ª ed., Barcelona, Gedisa, 1999 (trad. al castellà de Lucía Baranda i Alberto Clavería de *Come si fa una tesi di laurea*, Tascabili Bompiani, 1977).

- 6.1. Un cop identificat el tema, cal distingir els aspectes bàsics dels secundaris i formular-se les preguntes que volem respondre al llarg del treball.
- 6.2. Cal dissenyar un pla de treball que de forma provisional reculli els següents elements:
 - 6.2.1. Posar un títol, encara que amb el decurs de la investigació pugui canviar.
 - 6.2.2. Llista de subtemes, que més endavant ha de constituir l'índex detallat de capítols, apartats i subapartats.
 - 6.2.3. Pensar quin mètode serà el més adient per trobar respostes a les preguntes plantejades.
 - 6.2.4. Llistat de recursos per elaborar el treball.

7. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

- 7.1. Realització de la part experimental o del treball de camp, si n'hi ha.
- 7.2. Obtenció de la informació mitjançant el treball sobre fonts directes o indirectes (bibliografia). Per sistematitzar la informació recollida, cal elaborar fitxes, sobre paper o sobre format digital, si es té prou domini d'una base de dades informàtica.
 - 7.2.1. Fitxes bibliogràfiques. Hi ha de constar els cognoms i nom de l'autor, el títol del llibre en cursiva, editorial, lloc i any d'edició, nombre de pàgines
 - 7.2.2. Fitxes temàtiques o de contingut. S'han de titular de manera que coincideixin amb els apartats de l'índex previ. S'han d'omplir diferenciant allò que es copia literalment d'allò que es resumeix. Cal citar les pàgines per a les notes a peu de pàgina. Si es fan fotocòpies, s'apunta a la fitxa de quines pàgines s'han fet.
 - 7.2.3. Per a un treball d'investigació com el de 2n de BTX el més aconsellable és utilitzar un sol fitxer que fusioni fitxes bibliogràfiques i temàtiques.
 - 7.2.4. Cal ordenar el material agrupant les fitxes en blocs temàtics, que constituïran els capítols del treball. Les fitxes sempre han d'estar ordenades alfabèticament.

8. LA REDACCIÓ

- 8.1. Elaboració d'un guió estructurat, resultat de desenvolupar sintèticament els blocs temàtics.
- 8.2. Primera redacció o esborrany, que consisteix a unir i articular de forma lògica i ordenada el diferents punts que integren el guió. Es tracta d'un text redactat, **no d'una simple enumeració d'idees**. Cal, per tant, parar atenció en la correcció, claredat, connexió dels arguments, etc.
- 8.3. El text, encara que sigui especialitzat, no ha d'anar adreçat al tutor del treball, sinó a tota la humanitat.
- 8.4. Com a norma general, convé definir tots els termes tècnics utilitzats com a categories claus del nostre raonament. No s'han de utilitzar mai paraules que no es comprenen o no es poden definir.
- 8.5. Correccions successives dels esborranys, enriquits amb els suggeriments dels tutors i amb el treball atent i acurat de l'autor.

9. PARTS DEL TREBALL

- 9.1. La portada (sense dibuixos, fotografies o altres elements ornamentals) ha d'incloure:
 - 9.1.1. Títol.
 - 9.1.2. Nom de l'autor i grup al qual pertany.
 - 9.1.3. Nom del tutor del treball.
 - 9.1.4. Nom de l'institut.
 - 9.1.5. Curs.
- 9.2. Pàgina de cortesia.
- 9.3. Índex: es posarà a continuació de la pàgina de cortesia i és la pàgina 1. Cal detallar-hi els capítols i subcapítols numerats, tot indicant la pàgina on comencen, però no la darrera.
- 9.4. Introducció, que no es numera com a capítol contindrà:
 - 9.4.1. Origen i motivació del treball
 - 9.4.2. Preguntes que es volen contestar
 - 9.4.3. Procés i mètode per arribar a resoldre aquestes qüestions.
 - 9.4.4. Resultats obtinguts i dificultats per assolir-los.
 - 9.4.5. Si escau, agraïments.
- 9.5. Cos del treball. És el desenvolupament del treball i comença amb el capítol 1.
Cal tenir present:
 - 9.5.1. La divisió en capítols i apartats (esquema numèric)

9.5.2. El contingut ha de ser documentat i raonat. S'ha de tenir cura de no repetir idees.

9.5.3. La redacció ha de ser elaborada per l'autor del treball. S'ha d'evitar, per tant, l'acumulació de cites directes. Les referències a d'altres autors, d'altra banda imprescindibles, han de ser breus i han de remetre sempre a una nota al peu de pàgina.

9.6. Conclusions. Són la síntesi dels resultats aconseguits a partir dels objectius inicials. S'hi poden incloure problemes que han sorgit al llarg de la recerca i aspectes que han quedat pendents.

9.7. Bibliografia a l'últim full ordenada alfabèticament per autors.

9.7.1. Llibres:

Cognom, Nom. Títol. Ciutat: editorial, any.

- Els cognoms, amb majúscula inicial i, la resta, en versaletes.
- Si hi ha més d'un autor, s'inclou el cognom i el nom d'un i, a continuació, la fórmula [et al.].
- El títol, en cursiva.
- Exemple:

MESTRES, Josep M. [et al.] (1995) *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. Barcelona: Eumo / UB / UPF / Associació de Mestres Rosa Sensat, 2000 (2a edició, revisada).

9.7.2. Revistes:

Cognom, Nom. «Nom de l'article». Nom de la publicació, número (mes i any), pàgines.

- Exemple:
- MESTRES, Josep M. «Abreviacions: un assaig de classificació tipològica». *Revista de Llengua i Dret*, núm. 6 (desembre 1985), p. 13-22.

9.7.3. Pàgina web:

Cognoms, nom o nom de l'entitat responsable, *Títol* (en cursiva) [tipus de suport]. Edició. Lloc de publicació: <adreça electrònica> [data de consulta] (obligatòria per als documents en línia; opcional per als altres).

- Exemple:
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Diccionari dels esports olímpics* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2008. (Diccionaris en Línia) <http://www.termcat.cat/dicci/esports_olimpics/index.html> [Consulta: 22 octubre 2008].

9.8. Notes a peu de pàgina.

Les notes a peu de pàgina han d'indicar amb el seu número i han d'estar al final de la pàgina on apareixen. La mida de les lletres de les notes és de 8 punts.

9.9. Gràfics, fotografies, il·lustracions i taules

Tots els gràfics fotografies, il·lustracions i taules han d'estar numerats correlativament. Al peu de cada gràfic o taula hi haurà el seu número i la llegenda.

9.10. Annexos o apèndixs documentals, on s'inclouen gràfics, mapes i altres materials no inclosos en el cos del treball.

10. PRESENTACIÓ

10.1. Escrita

10.1.1. **Cal lliurar-ne tres còpies encuadernades**, mida DIN A4, espaiat de 1,5 i una extensió aconsellable d'uns vint fulls. Els fulls escrits a una sola cara amb lletra de 12 (font recomanada Times New Roman), han d'estar numerats i tenir els marges adients.

10.1.2. El text haurà de ser ortogràficament i gramaticalment correcte.

10.2. Exposició oral

10.2.1. La presentació oral anirà acompanyada d'un suport audiovisual.

10.2.2. L'exposició ha de durar de 5 a 10 minuts i contindrà una síntesi dels objectius, la metodologia utilitzada amb els problemes que hagin pogut sorgir al llarg de la investigació, un resum molt breu del contingut i les conclusions.

Per acabar, cal tenir en compte que l'originalitat en les formes no és una virtut gaire preuada en el món acadèmic.

11. AVALUACIÓ

La realitza un equip avaluador format per tres professors. En el cas que el treball no hagi estat realitzat individualment, caldrà especificar de manera ben clara l'àmbit al qual s'ha dedicat cada component del grup, per tal de poder fer-ne l'avaluació individualitzada.

En l'avaluació del Treball de recerca, cal distingir dues parts: el procés de realització del treball i els resultats assolits (el dossier escrit i l'exposició oral).

11.1. AVALUACIÓ DEL PROCÉS DE REALITZACIÓ DEL TREBALL

La qualificació d'aquesta part **constituirà el 40 % de la nota i dependrà del tutor**, el qual presentarà un informe escrit breu a la resta del tribunal recollint els aspectes més significatius del procés. Entre d'altres, cal tenir en compte els següents aspectes:

11.1.1. L'esforç, responsabilitat i regularitat en la realització de les tasques, respectant el calendari de trobades amb el tutor/a i realitzant el treball dins els terminis establerts. **NOMÉS es podrà lliurar el treball si la valoració del tutor és igual o superior a 20 sobre 40.**

11.1.2. La selecció correcta de les fonts d'informació i l'adequació al tema de treball.

11.1.3. La capacitat per accedir a fonts d'informació suficients i diversificades i fer-ne un bon ús, és a dir, analitzar, sintetitzar i comparar críticament la informació recollida.

11.1.4. La iniciativa per a afrontar els problemes inesperats.

11.2. AVALUACIÓ DELS RESULTATS ASSOLITS

Constituirà el 60 % de la nota i serà decidida per l'equip avaluador (40% avaluació memòria i 20% avaluació exposició oral).

Perquè es pugui obtenir la nota final del treball de recerca i, per tant, aprovar en primera convocatòria cal que l'avaluació de la memòria superi el 12 sobre 40.

En l'avaluació dels resultats finals del treball, tant escrits com orals, es tindran en compte, entre d'altres, els següents aspectes:

11.2.1. Estructura adequada i lògica del dossier escrit.

11.2.2. Presentació neta i acurada del dossier escrit.

11.2.3. Ús adequat de la llengua, tant escrita com oral, utilitzant un vocabulari adequat al tema estudiat. S'exigeix que el treball no contingui faltes d'ortografia.

11.2.4. Capacitat de síntesi i de la valoració crítica del propi treball.

11.2.5. Coherència de l'argumentació.

11.2.6. Coherència de les conclusions amb les dades obtingudes i en relació al marc teòric.

11.2.7. Elaboració personal de les conclusions.

11.2.8. Exposició oral clara, ordenada i concisa dels resultats.

11.3. RECUPERACIÓ DEL TREBALL DE RECERCA

Hi ha la possibilitat de recuperar el Treball de Recerca en una convocatòria durant el mes de maig. El procés serà el mateix (treball escrit i exposició oral). El tutor donarà les instruccions pertinents d'aquells aspectes que cal modificar, ampliar, millorar..., però no es farà el seguiment periòdic. La nota màxima, en el cas que es consideri aprovat, serà de 5.

Per als alumnes que cursen primer de batxillerat amb matèries soltes i també realitzen el Treball de Recerca, la primera convocatòria és la convocatòria de maig. En aquest cas, la convocatòria de recuperació serà la de febrer del següent curs.

11.4. RECLAMACIÓ A LES NOTES

El treball de recerca és una matèria més del currículum dels alumnes. Ara bé, el procés d'avaluació del treball de recerca implica molts professionals i, per tant, el procés d'obtenció de la nota final és més complex.

11.4.1. Reclamació de la nota de seguiment.

Una vegada s'ha informat la nota de seguiment, l'alumne/a pot demanar aclariments al tutor/a i té fins al dia següent per fer una reclamació formal al director. Si el tutor opta per fer un canvi en la nota de seguiment, aquest haurà de justificar la seva decisió per escrit al director. Si no, s'haurà de reunir el departament al qual pertany el tutor/a per valorar la reclamació i fer un informe al director que resoldrà la conveniència o no d'un canvi de nota.

11.4.2. Reclamació de la nota del tribunal.

Una vegada s'ha informat de la nota del tribunal, l'alumne/a pot demanar aclariments sobre la nota obtinguda i té fins al dia següent per fer una reclamació formal al director. En aquest cas, el treball serà avaluat per un altre tribunal que donarà una nova valoració al treball. No es podrà reclamar la puntuació obtinguda en l'exposició oral.

12. ADRECES ÚTILS

Què és?: <http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/batxillerat/treballrecerca/>

Com fer el Treball de recerca:

<http://www.edu365.cat/batxillerat/comfer/recerca/>

Com fer una bibliografia:

http://www.xtec.cat/centres/a8042019/departs/experim/documents/com_r_eferenciar_les_fonts_d'informacio.pdf

https://ddd.uab.cat/pub/guibib/99531/modeliso_a2015m9.pdf

<http://www.termcat.cat/docs/docs/Bibliografia.pdf>

Com fer citacions textuais:

- Citacions textuais: <http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=1519>
- Literalitat de les cites : <http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=1549>
- Disposició en el text de les citacions textuais :
<http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=1554>
- Llengua de les citacions textuais:
<http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=1550>

Dedicatòries i epígrafs: <http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=1556>

Taules i il·lustracions: <http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=2216>

Notes: <http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=1518>

Índexs: <http://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=2167>

III. ANNEXOS

1. *GRAELLA SEGUIMENT TUTOR, -A*
2. *DOCUMENT PER A L' AVALUACIÓ (treball no experimental)*
3. *DOCUMENT PER A L' AVALUACIÓ (treball experimental)*
4. *TERMINIS*

1. GRAELLA SEGUIMENT TUTOR, -A

SESSIÓ	DATA	FEINA PROPOSADA PER A LA PROPERA REUNIÓ	FEINA PRESENTADA	OBSERVACIONS	SIGNATURA
1a					
2a					
3a					
4a					
5a					

SESSIÓ	DATA	FEINA PROPOSADA PER A LA PROPERA REUNIÓ	FEINA PRESENTADA	OBSERVACIONS	SIGNATURA
6a					
7a					
8a					
9a					
10a					

2. DOCUMENT PER A L' AVALUACIÓ no experimental)

(Treball

Autor/a					
Títol del treball					
Tutor/a					
AVALUACIÓ FORMATIVA (EL TUTOR)					40
NO ES POT LLIURAR EL TREBALL SI LA NOTA D' AVALUACIÓ FORMATIVA ÉS INFERIOR A 20					
(20) Aspectes generals de la recerca (hàbits)			(20) Aspectes específics de la recerca		
	(4) esforç, ordre i rigor			(4) anàlisi aspectes bàsics i secundaris	
	(4) capacitat d'organització i planificació de la feina			(4) identificació problemes i formulació preguntes	
	(4) iniciativa i grau autonomia			(4) plantejament objectius	
	(4) constància i regularitat			(4) capacitat de recórrer a fonts d'informació	
	(4) responsabilitat			(4) obtenció resultats	
AVALUACIÓ DE LA MEMÒRIA (EL TRIBUNAL)					40
(25) continguts (conceptes i procediments)			(15) requisits formals		
(18) Contingut		(4) introducció	Correcció en l'ús de la llengua escrita	(3) ortografia	
		(9) cos del treball		(3) sintaxi	
				(3) lèxic específic	
		(5) conclusions	Presentació Correcta de la memòria	(2) portada, índex i apartats	
		(3) fonts d'informació		(1) cites/annexos i altres	
		(4) Treball de camp		(1) bibliografia	
			(1) Estructura lògica del contingut		
			(1) Aparell iconogràfic i gràfic		
AVALUACIÓ DE L'EXPOSICIÓ ORAL (EL TRIBUNAL)					20
(10) continguts (conceptes i procediments)			(10) requisits formals		
Contingut de l'exposició		(2) recull els aspectes principals del treball	Adequació de la llengua oral	(2) expressió correcta	
		(2) capacitat de síntesi		(2) fluïdesa i agilitat	
		(2) coherència		(2) claredat	
	(3) Capacitat de resposta			(2) ús de lèxic específic	
	(1) Amenitat			(1) Material de suport	
				(1) Organització del temps	
QUALIFICACIONS					
AVALUACIÓ FORMATIVA (TUTOR) <i>De 0 a 40 punts</i>			L'Hospitalet, a __ de _____ de 2020. Els membres del tribunal: Tutor:		
AVALUACIÓ DE LA MEMÒRIA (TRIBUNAL) <i>De 0 a 40 punts</i>					
AVALUACIÓ DE L'EXPOSICIÓ ORAL (TRIBUNAL) <i>De 0 a 20 punts</i>					
SUMA TOTAL DE PUNTS					
QUALIFICACIÓ FINAL <i>(nota numèrica entera de 0 a 10)</i>					

3. DOCUMENT PER A L' AVALUACIÓ (Treball experimental)

Autor/a			
Títol del treball			
Tutor/a			
AVALUACIÓ FORMATIVA (EL TUTOR)			40
NO ES POT LLIURAR EL TREBALL SI LA NOTA D' AVALUACIÓ FORMATIVA ÉS INFERIOR A 20			
(20) Aspectes generals de la recerca (hàbits)		(20) Aspectes específics de la recerca	
(4) esforç, ordre i rigor		(4) anàlisi aspectes bàsics i secundaris	
(4) capacitat d'organització i planificació de la feina		(4) identificació problemes i formulació preguntes	
(4) iniciativa i grau autonomia		(4) plantejament objectius	
(4) constància i regularitat		(4) capacitat de recórrer a fonts d'informació	
(4) responsabilitat		(4) obtenció resultats	
AVALUACIÓ DE LA MEMÒRIA (EL TRIBUNAL)			40
(25) continguts (conceptes i procediments)		(15) requisits formals	
(18) Contingut	(3) introducció	Correcció en l'ús de la llengua escrita	(3) ortografia
	(9) cos del treball		(3) sintaxi
	(4) conclusions		(3) lèxic específic
	(2) fonts d'informació	Presentació Correcta de la memòria	(2) portada, índex i apartats
	(7) Treball de camp		(1) cites/annexos i altres
			(1) bibliografia
		(1) Estructura lògica del contingut	
		(1) Aparell iconogràfic i gràfic	
AVALUACIÓ DE L'EXPOSICIÓ ORAL (EL TRIBUNAL)			20
(10) continguts (conceptes i procediments)		(10) requisits formals	
Contingut de l'exposició	(2) recull els aspectes principals del treball	Adequació de la llengua oral	(2) expressió correcta
	(2) capacitat de síntesi		(2) fluïdesa i agilitat
	(2) coherència		(2) claredat
(3) Capacitat de resposta		(2) ús de lèxic específic	
(1) Amenitat		(1) Material de suport	
		(1) Organització del temps	
QUALIFICACIONS			
AVALUACIÓ FORMATIVA (TUTOR) <i>De 0 a 40 punts</i>		L'Hospitalet, a ___ de _____ de 2020. Els membres del tribunal: Tutor:	
AVALUACIÓ DE LA MEMÒRIA (TRIBUNAL) <i>De 0 a 40 punts</i>			
AVALUACIÓ DE L'EXPOSICIÓ ORAL (TRIBUNAL) <i>De 0 a 20 punts</i>			
SUMA TOTAL DE PUNTS			
QUALIFICACIÓ FINAL <i>(nota numèrica entera de 0 a 10)</i>			

4. TERMINIS

DATES	REUNIONS / LLIURAMENTS/ EXPOSICIÓ/ RECUPERACIONS
Maig de 2019	Primera reunió amb tutor.
23 al 27 setembre de 2019	Presentació de la feina feta durant l'estiu.
8 de novembre de 2019	Lliurament d'un primer esborrany del treball. El tutor/a avaluarà la feina feta fins al moment i informará de la mateixa en el butlletí de la 1a avaluació.
18 de desembre de 2019	Lliurament del treball definitiu perquè pugui ser corregit pel tutor.
9 de gener de 2020	El tutor informa de la nota de seguiment. S'obre un termini que acaba el dia següent per fer-ne reclamacions.
10 de gener de 2020	Acaba el termini per fer-ne reclamacions.
14 de gener de 2020 (abans de les 8.00 h)	Lliurament de les tres còpies del dossier definitiu.
10 de febrer de 2020	Exposició oral i avaluació del tribunal.
12 de febrer de 2020	Reunió d' avaluació.
18 de febrer de 2020	S'informa de la nota final. S'obre un termini per fer-ne reclamacions.
20 de febrer de 2020	Acaba el termini per fer-ne reclamacions.
1a setmana de maig	Lliurament del TR en segona convocatòria (recuperació).
Setmana de proves finals	Exposició oral en segona convocatòria.

Annex 6: Pla d'oralitat

1. INTRODUCCIÓ

1.1 JUSTIFICACIÓ / FONAMENT

La competència oral és un factor determinant per al futur acadèmic, laboral i social dels alumnes.

Les directrius del Pla Bolonya i els nous graus exigeixen treballar la comunicació oral, més concretament, l'exposició oral.

El Marc Comú Europeu de Referència de les Llengües (MCERL) també atorga un paper rellevant a la competència en comunicació oral.

La legislació educativa espanyola, d'acord amb les directrius europees, en el Reial decret 1631/2006, de 29 de desembre, modificat per última vegada el 03/06/2017, inclou la importància de promoure l'expressió oral a les aules d'ensenyament de secundària obligatòria i de batxillerat, i estableix que l'expressió oral se situa al mateix nivell que la resta de les habilitats comunicatives de la llengua.

La legislació educativa de Catalunya, en la Llei 12/2009 (LEC) en l'article 52, punt 2, apartat d), diu que l'objectiu és aconseguir que els alumnes adquireixin unes bones habilitats comunicatives, una expressió i comprensió orals, una expressió escrita i una comprensió lectora correctes i el domini dels nous llenguatges.

En el Decret d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, de 25 d'agost de 2015, dins de la dimensió de comunicació oral, s'inclou la competència 7 (obtenir informació, interpretar i valorar textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics, incloent-hi els elements prosòdics i no verbals), la competència 8 (produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents) i la competència 9 (emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs).

Així doncs, en els objectius generals del currículum s'explicita el fet que els alumnes han de ser capaços de comunicar-se de manera efectiva, expressar-se amb fluïdesa i claredat, adaptar els seus enuncisats al context i interlocutor, i

que ho han de fer amb una òptima pronunciació i entonació, dominant el codi no verbal i els recursos prelingüístics i paralingüístics que acompanyen el llenguatge. Tot això implica necessàriament el domini de l'oralitat.

Malgrat això, en els manuals de llengua per a l'ESO i batxillerat les activitats de llengua oral són més aviat escasses: la morfologia, la gramàtica i la sintaxi ocupen la major part de les programacions didàctiques i de les activitats a l'aula. En el cas de matèries no lingüístiques les activitats orals són pràcticament inexistents.

Més sorprenent encara és constatar que a les proves d'avaluació de competències bàsiques de 4t d'ESO ni tan sols s'avalua la competència oral.

Tot això ens porta a la necessitat de dissenyar un pla d'oralitat que vingui a sumar-se al Pla de lectura i comprensió lectora i al Pla d'escriptura que es desenvolupen en el nostre centre des de fa ja molts cursos.

1.2 UNA MICA D'HISTÒRIA

Pràctiques dins de l'horari lectiu (EO de lectura, i EO treballs de síntesi, projectes de recerca i treballs de recerca).

Pràctiques extraescolars: lectura en veu alta, teatre, parelles lingüístiques.

2. MARC TEÒRIC. EL PROCÉS D'ORALITAT

2.1 LA COMPETÈNCIA COMUNICATIVA

La competència comunicativa és la capacitat d'ús del llenguatge apropiat a les diverses situacions socials en què ens trobem cada dia i s'adquireix mitjançant la participació en processos comunicatius reals. (Dell Hymes)

La competència comunicativa és la capacitat de saber posar en pràctica habilitats, procediments i estratègies amb la finalitat d'entendre, l'habilitat d'emprar els elements lingüístics de manera adequada en un context determinat, i l'aptitud per afrontar i regular un intercanvi comunicatiu en la seva complexitat. (Canale i Swain)

La competència comunicativa és la suma de diverses competències parcials, com ara la competència gramatical (domini del codi verbal i no verbal), la sociolingüística (regles d'ús segons el context o situació), la discursiva (producció/comprensió de textos orals i escrits), la medidora (comunicació en

més d'una llengua en intercanvis en contextos multilingües i multiculturals) i l'estratègica (compensació de fallades, malentesos...). (Van Ek i MCERL)

2.2 HABILITATS D'EXPRESSIÓ ORAL

En l'expressió oral intervenen **habilitats orals** com negociar el rol i la pròpia posició davant l'interlocutor, els contextos de referència dels missatges, els codis, els signes, els significats i l'estil de la conversa, explicar l'argument o idea principal (resumir), reduir la informació a dades essencials (sintetitzar), expressar la informació en altres paraules per fer-la més intel·ligible (parafrasejar), aclarir, comentar, explicar, donar una explicació extra (postil·lar), intervenir-hi culturalment i pragmàticament (fer mediació), interpretar (traduir); **estratègies** com analitzar la situació, l'ús de suports escrits, anticipar i preparar el tema i la interacció (planificar el discurs), facilitar, compensar i corregir (produir el text); **aspectes no verbals** com veu, gestos, moviments i mirada; i, a més, s'han de tenir en compte una sèrie de **normes**, implícites i explícites, com els torns de paraula, la màxima de la quantitat —donar la informació necessària, ni més ni menys—, la màxima de la qualitat —no incórrer en mentides, falsedats o mitges veritats—, la màxima de pertinència —dir coses rellevants— i la màxima de manera —ordre i claredat, sense ambigüitats. (Grice, Cassany i Cantero).

2.3 HABILITATS DE COMPRENSIÓ ORAL

L'expressió oral obliga a desenvolupar la capacitat d'escoltar per comprendre el que diuen els altres. La comprensió oral no es limita a comprendre les paraules o les frases emeses (els significats); és necessari, també, interpretar la intenció de l'emissor i el sentit del missatge. El receptor participa en la comunicació endegant un procés cognitiu de construcció de significat i d'interpretació del discurs oral. (Cassany)

En la comprensió oral intervenen **habilitats** com anticipar, reconèixer, inferir, interpretar, seleccionar i retenir. Encara que no és necessari conèixer i/o entendre totes les paraules per poder captar el missatge i la intenció comunicativa sí s'han de poder seleccionar les paraules rellevants per a poder interpretar el contingut i la forma. (Cassany i Giovannini)

En un acte de comunicació, el receptor es fa una idea d'allò que l'emissor vol dir i del que dirà, això és, formula una hipòtesi; quan la hipòtesi del receptor coincideix amb la intenció de l'emissor es pot dir que hi ha comprensió oral. (Brown)

La característica inherent a la conversa de poder modificar-se a mesura que es desenvolupa obliga a la intervenció del receptor i a la interacció entre tots dos interlocutors. El receptor ha de fer servir indicis i pistes per descobrir el significat intencional de l'emissor. (Brown i Yule)

2.4 CARACTERÍSTIQUES DEL LLENGUATGE ORAL

La llengua oral és essencial en la construcció de la consciència humana i paral·lela al desenvolupament del pensament.

Enfront de l'artificialitat, l'elaboració i la perdurabilitat de la llengua escrita, la llengua oral es caracteritza per ser natural, espontània, immediata, efímera i poc planificada, de sintaxi més simple, i s'adquireix necessàriament amb la immersió en processos comunicatius. El seu principal objectiu és, igual que la llengua escrita, transmetre informació, però també establir contacte i relació afectiva amb els altres. La unitat lingüística bàsica de la llengua oral és el text com a discurs i la conversa és la seva forma prototípica. (Mendoza i Cantero)

La parla és una activitat natural, comuna a l'ésser humà, la qual cosa no implica que sempre es faci servir de forma correcta i adequada. No parlem igual que escrivim, per tant el codi oral no pot ser el mateix que l'escrit. Reformulacions, frases incompletes, aclariments, idees inacabades, repeticions, lèxic poc acurat o poc precís, abundància de tòpics, imperatius, interjeccions... són característiques que a la llengua oral, normalment, no es poden considerar errors.

Una altra característica específica de la llengua oral és la **varietat** lingüística, la varietat dialectal (el propi dialecte, «llengua materna», i la varietat estàndard després de l'escolarització), la diacrònica (la varietat contemporània n'és un exemple), la varietat diastràtica (determinada pel grau cultural i educatiu).

També cal considerar els diferents **registres** (com a mínim els tres més habituals: vulgar, familiar-col·loquial i formal). L'èxit comunicatiu és garantit si s'aconsegueix l'adaptació als diferents contextos i interlocutors, i la correcció gramatical, lèxica i morfològica en el discurs. Parlar bé implica, a més, fer un ús

adequat del llenguatge no verbal (gestos, pauses, canvis en l'entonació) i ser capaç de mantenir l'atenció i l'interès del receptor.

Un altre factor important en la comunicació oral és la **intenció comunicativa**, que és el motor de la conversa i el que li dóna sentit. De vegades, l'emissor, tot i saber el que vol dir, no coneix o no domina els mecanismes necessaris per fer una bona transmissió i acaba donant un missatge diferent del que pretenia.

2.5 LA LLENGUA ORAL EN EL PROCÉS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

L'escola és el context ideal d'ús de la llengua oral i d'aprenentatge dels gèneres discursius perquè totes les tasques que es realitzen entorn de la lectura de textos (resumir, comentar, discutir, prendre notes) porten que el text final sigui coherent i adequat.

Cal treballar el domini del llenguatge oral perquè facilita a l'alumne el procés d'aprenentatge de la resta de matèries. És un error molt comú pensar que, com la llengua oral s'adquireix de forma natural, no és necessària la intervenció educativa.

Si, com defensa la lingüística tradicional, per a l'aprenentatge d'una llengua fos suficient conèixer tots els seus elements i regles a nivell lèxic, gramatical, fonètic i morfosintàctic, si l'ensenyament se centrés en la instrucció formal de l'escrit, en detriment del llenguatge oral i sense tenir en consideració la influència del context comunicatiu i el caràcter interactiu de la comunicació, gairebé podríem prescindir del professor: n'hi hauria prou amb un llibre de gramàtica i ortografia.

En lingüística moderna, en canvi, es concep la comunicació com un acte principalment oral. En una classe de llengua, tant les activitats verbals orals com les escrites són alhora instrument i objecte d'aprenentatge. Totes les situacions d'intercanvi social a l'aula —diàleg alumne/alumne, alumne/professor i viceversa, situacions d'ensenyament i aprenentatge de continguts...— es construeixen mitjançant la paraula. El llenguatge oral és l'instrument per desenvolupar habilitats lingüístiques com la lectura i l'escriptura. La

competència lingüística és un component de la competència comunicativa. (Camps)

Per a l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua oral cal partir de les realitzacions orals dels alumnes perquè a parlar s'aprèn parlant.

Els textos orals es poden treballar individualment, en petit o en gran grup, però tenint present en tot moment el que Lev Vigotsky anomena *zona de desenvolupament potencial* (ZDP), és a dir, la gamma d'habilitats que un alumne és capaç de realitzar amb assistència, però que encara no pot realitzar de manera independent. També hauríem de tenir en compte la teoria del bastiment que Wood i Bruner van desenvolupar a partir de la ZDP i que postula que, en una interacció de tipus ensenyament-aprenentatge, l'acció de qui ensenya està inversament relacionada al nivell de competències de qui aprèn; és a dir, com major dificultat té qui aprèn, més accions necessitarà de qui ensenya.

Totes aquestes teories venen a dir que hauríem de partir sempre del que l'alumne pot donar perquè, a través de la intervenció del professor i/o de companys més destres en l'habilitat, pugui anar avançant en el desenvolupament de la seva competència comunicativa oral.

La intervenció de l'ensenyant no consisteix a parlar a l'alumne, sinó a parlar amb l'alumne, escoltar-lo, i mostrar-li noves possibilitats d'actuació lingüística.

La llengua oral necessita estratègies sobre les quals sostenir-se i una estimulació afectiva i ambiental que permetin l'alumne aconseguir la competència comunicativa.

El treball en grup facilita l'aprenentatge significatiu perquè implica diferents interaccions (professor-alumne, alumne-professor, alumne-alumne) i perquè la construcció del pensament es basa en la divergència i, per això, cal la confrontació que no trobarem si no és en el grup.

El treball en grup permet el desenvolupament de les capacitats personals i de la major part de les destreses lingüístiques:

- Per aprendre a defensar drets o necessitats, donar opinions, justificar comportaments... cal treballar texts argumentatius que facin servir estratègies d'autoafirmació.

- Texts instructius, crítics, orientatius... s'articulen a l'entorn d'estratègies de regulació.
- La narració de fets en temps present, passat i/o futur permet treballar la relació temporal.

Altres estratègies que es poden treballar són les que permeten l'alumne identificar-se amb els sentiments dels altres i/o diferenciar-se'n (estratègies de projecció).

Les estratègies de simulació ens permeten treballar la proposta d'hipòtesis, la previsió de necessitats, riscos, conseqüències...

Finalment, les estratègies de creació, les utilitzem per elaborar conclusions i texts de ficció.

Per treballar qualsevol text oral a l'aula cal exposar abans les seves característiques, analitzar-les i, després, posar-lo en pràctica i veure les possibilitats que ofereix.

3. OBJECTIUS

L'objectiu del Pla d'oralitat és la millora de l'expressió oral de l'alumnat de l'Ins. Mercè Rodoreda com a mitjà per a la millora general de la competència bàsica lingüística. Per això, cal aconseguir consensuar unes pautes de treball comunes a tot el centre, implementar-les a l'aula, fer-ne el seguiment, avaluar-les i millorar-les, quan calgui.

4. ELABORACIÓ DEL PLA

El curs 2016-2017 va tenir lloc un primer any de formació, de 30 hores, en què vam procedir, en primer lloc, a fer una recerca de totes les pràctiques d'oralitat que els docents ja estàvem implementant al centre, tant en horari escolar com extraescolar.

En segon lloc, vam elaborar unes enquestes sobre l'aplicació de les tres competències que tenen a veure amb l'oralitat, i les vam passar a tots els departaments del centre. Posteriorment, vam fer el buidatge de les dades i les vam començar a analitzar amb l'ajuda de gràfics.

D'altra banda, el curs 2017-2018, al llarg del segon any de formació (que va constar d'unes altres 30 hores), vam continuar l'anàlisi de les dades obtingudes, vam fixar les pràctiques d'oralitat que cal treballar al llarg de l'ESO i vam començar la redacció dels protocols, a part d'aportar material pràctic.

Tota aquesta feina culmina en aquest Pla d'oralitat, que en una primera fase (que s'implementarà al llarg del curs 2018-2019) inclou només la part general i l'aplicació a 1r d'ESO.

5. TIPUS DE TEXTS ORALS

Podem classificar els texts i tècniques orals en quatre grups:

A. D'intercanvi verbal

Inclou els texts en què es dona un intercanvi verbal entre els participants, amb alternança de papers, que poden sorgir de forma espontània i estar o no planificats.

El text més característic d'aquest àmbit és la conversa, i és també el més proper a l'alumnat perquè hi ha estat en contacte des del principi; és per això que també sembla el més adequat per iniciar l'aproximació a l'oralitat i, més endavant, anar desenvolupant, progressivament, altres tipus de tècniques i texts.

Dins aquest grup de tècniques d'expressió oral que sorgeixen del diàleg es poden incloure, a més de la conversa, l'entrevista, l'enquesta, el debat, la taula rodona, el Phillips 66, el fòrum, el xiuxiueig, el *brainstorming*, l'assemblea i diverses simulacions de situacions comunicatives.

La conversa

És una tècnica que permet l'alumne rebutjar o confirmar els seus punts de vista gràcies a les aportacions que fan els companys.

A l'aula, fem seure els alumnes en cercle perquè tots puguin veure's. Proposem un tema (experiències personals, esdeveniments escolars, temes d'actualitat...) o demanem que el proposin ells. També es pot partir del visionat d'una pel·lícula per iniciar la conversa.

La tasca del professor és orientar, facilitar temes, donar informació, fer possible la intervenció de tots els participants i també fer insistència en la necessitat de la claredat i correcció en l'expressió.

És aplicable a totes les matèries.

L'entrevista

L'entrevista és una variant del diàleg amb menys llibertat que aquest; hi intervenen dues persones, com a mínim, que es reparteixen els papers d'entrevistador i entrevistat. Cadascun ha d'assumir la seva funció i realitzar-la segons unes normes.

És una tècnica que es pot realitzar entre el mateix alumnat, uns entrevisten els altres; o amb persones o personatges externs que puguem tenir al nostre abast: esportistes, cantants, autors literaris, professionals diversos, pares, avis...

Un cop triat l'entrevistat, cal plantejar què es vol conèixer d'ell: biografia, característiques de la seva professió, curiositats... i decidir el tarannà de l'entrevista per tal d'organitzar-ne les qüestions, que es poden preparar en grup encara que després l'entrevistador sigui només un. L'entrevista acaba amb l'agraïment a l'entrevistat per la seva col·laboració.

Si aquesta es grava en vídeo, ens permet analitzar les intervencions i comprovar si s'ha produït algun error d'estratègies.

És una tècnica que es pot aplicar a matèries com educació física, educació visual i plàstica, música i a la Jornada Científica.

L'enquesta

És la tècnica dedicada a obtenir, mitjançant consulta, dades referents a estats d'opinió, costums, qualsevol aspecte de la vida escolar, científica, quotidiana...

Es planteja un tema d'investigació, els alumnes han de formar els grups de treball i preparar els qüestionaris.

Els temes poden ser diversos: gustos esportius, musicals, cinematogràfics, literaris, televisius, matèries escolars preferides, apps més utilitzades, videojocs més jugats, coneixement del lloc de residència...

Una vegada recollides les dades, cal tabular-les, treure'n conclusions i redactar un informe que serà exposat a la classe.

A nivell d'oralitat, aquesta tècnica ens aporta, d'una banda, el contacte i la interacció amb els quals aporten les dades i, d'una altra, l'exposició oral.

És una tècnica vàlida per a qualsevol matèria, però sembla particularment ajustada per desenvolupar en la classe de matemàtiques i en les hores de TIC.

El debat

Consisteix en el plantejament d'una controvèrsia, sobre un tema determinat, entre

dues o més persones. També pot treballar-se en grup, guiat per un coordinador que ha de permetre la discussió lliure. L'objectiu que s'ha d'aconseguir és que els participants treguin les seves pròpies conclusions i, si és possible, arribin a una que pugui satisfer la majoria dels participants.

Per a un debat, un cop triat el tema, cal delimitar el temps, adjudicar la defensa d'opinions contràries a cada participant o grup participant, informar els alumnes de les normes (no sortir-se del tema, no mentir, cenyir-se al temps, respectar les opinions de l'altre...).

Al final cadascun dels participants ha de resumir la seva postura tot exposant els arguments que trobi més importants.

En el debat en grup, el moderador presenta el tema, fa un breu comentari i convida a participar a tots els membres, planteja una pregunta inicial i divideix els alumnes en dos grups, un a favor del tema i que defensa una resposta afirmativa a la pregunta proposada, i un en contra, que dona a la qüestió plantejada una resposta negativa i critica les opinions de l'altre grup.

La tasca del moderador és intentar que no participi un grup més que l'altre i, amb ajuda del secretari, si se n'ha designat un, reflectir per escrit les opinions i dubtes que
sorgeixin. També s'encarrega de mesurar i distribuir el temps de les intervencions.

El moderador indica a una persona, de qualsevol dels dos subgrups, que comenci

a parlar i, una vegada acabada la primera intervenció, demana a un membre de l'altre grup que la rebati.

El moderador pot fer preguntes al grup per tal d'aclarir i resoldre els possibles dubtes que es plantegin.

Les intervencions dels membres han de ser curtes. Si tots volen participar i parlar alhora, el moderador ha de controlar el clima per impedir rivalitats, rebutjar la força i evitar intervencions acalorades. Ha de donar pas a tots dos grups de forma equitativa.

Podria aplicar-se a l'àrea de ciències socials, a l'hora de valors o a tutoria. També es podria incloure com a activitat en la celebració de jornades com la del 8 de març.

La taula rodona

És una variant de l'exposició oral consistent en un equip d'experts que sostenen punts de vista divergents o contradictoris sobre un mateix tema i els exposen davant el grup de forma successiva. Hi ha autors, com Villaverde, que consideren que els punts de vista han de ser sempre contradictoris, però, als efectes de treball d'aula, poden, perfectament, ser complementaris.

Es necessiten entre quatre i sis persones, expertes en un tema, cadascuna de les quals disposarà d'un temps determinat per exposar el seu punt de vista i un moderador per coordinar les intervencions i controlar el temps.

Acabades les exposicions, els alumnes poden fer qüestions concretes, sense entrar en debat.

Es pot enregistrar en vídeo i fer-ne una anàlisi a la classe.

És convenient que la primera taula rodona sigui a càrrec d'experts, els professors per exemple, i a partir d'aquí es designin alumnes que han de convertir-se en «experts» en un tema.

Els temes poden ser diversos i de dificultats variables, en funció de les aptituds i interessos de l'alumnat (ensenyament públic i privat, formes de democràcia, llibertat i autoritat en el procés d'ensenyament, física de Newton o d'Einstein, energia nuclear...)

És una tècnica vàlida per a qualsevol matèria.

Phillips 66

És una tècnica que consisteix a tractar un tema en grups de sis persones durant sis minuts i arribar a una conclusió, per, a continuació, fer una posada en comú i extreure conclusions generals.

Es tracta d'una tècnica molt flexible, que es pot utilitzar en diverses circumstàncies i que, a més de recollir les opinions de tots els membres del grup, facilita la conversa i l'expressió oral.

Consisteix a plantejar un tema (per exemple: per a què serveix estudiar matemàtiques, socials, llengua, tecnologia...? o qualsevol altra matèria), dividir la classe en grups de sis persones i, dins de cada grup, triar un secretari i un coordinador. El coordinador planteja la qüestió al grup i cada membre té un

minut per respondre. El secretari anota les conclusions a les quals arribin. Passats els sis minuts, tornem al gran grup. Cada secretari exposa les conclusions a les quals han arribat. El professor o un alumne responsable anota els resultats finals de la classe.

És vàlida per a totes les matèries i, a més de per treballar la llengua oral, també es pot emprar per avaluar col·lectivament qualsevol activitat realitzada a l'aula.

El fòrum

És una tècnica que permet l'intercanvi d'informació i opinions sobre un tema en un gran grup. Hi ha diverses possibilitats: llibre-fòrum, cine-fòrum, teatre-fòrum, disc-fòrum...

Les estratègies no varien sigui quina sigui la varietat que triem, si bé és cert que algunes requereixen més esforç i temps previ; per exemple, el llibre-fòrum, que implica que tothom ha d'arribar a la sessió havent llegit el llibre.

Una vegada ja s'ha llegit el llibre, vist la pel·lícula o l'obra de teatre, escoltat el disc... s'han de plantejar preguntes sobre el tema o temes tractats en l'obra, la intencionalitat de l'autor, el llenguatge que utilitza i qualsevol altre qüestió que pugui resultar adient. Aquestes preguntes han de ser preparades o supervisades prèviament pel moderador de l'activitat.

És una activitat adequada per a àrees lingüístiques, de ciències socials, per a l'hora de valors o per als dies d'activitats de coeducació.

El diàleg simultani (xiuxiueig)

És una tècnica que consisteix que, una vegada s'ha exposat un tema, escoltat una conferència o vist una pel·lícula, els alumnes, en parelles i en veu baixa, comentin les seves opinions i treguin unes conclusions que, posteriorment, exposaran de forma breu a tot el grup.

El temps s'ha de limitar a cinc o sis minuts. Els temes poden ser d'allò més variat.

Els objectius d'aquesta tècnica són: l'ús de la llengua oral en gran grup i per un període de temps molt curt, la reflexió, l'intercanvi d'informació i el desenvolupament de la capacitat de síntesi.

És vàlida per a qualsevol matèria i pot servir simplement per repassar l'últim tema explicat.

Pluja d'idees (*brainstorming*)

És una tècnica molt similar al debat, però amb més llibertat d'intervenció dels assistents; l'objectiu és trobar idees creatives a través de l'associació.

Totes les participacions són acceptables. Un cop plantejat el tema, cal permetre als participants donar les seves opinions sense límits; d'entre totes pot sorgir una «genialitat» que serà la que s'haurà de desenvolupar. Per facilitar aquesta acció és necessari un mitjà físic adequat, una unitat temporal que no exerceixi cap pressió i seguir unes normes mínimes com ara: l'absència de crítica, perquè aquesta impedeix la creativitat; el foment de l'associació d'idees, ja que fins i tot els suggeriments menys pràctics poden portar a d'altres que no se'ls haurien ocorregut, i la consecució del major nombre possible d'idees perquè, com més en sorgeixin, majors seran les possibilitats de trobar la solució més adequada.

Els membres del grup, a més de contribuir amb idees pròpies, poden proposar que les d'uns altres siguin millorades o, també, combinar dues o més idees en una.

És una activitat que es pot desenvolupar en hores de tutoria per preparar els festivals, les activitats de les jornades o els dies especials a l'institut, de manera que l'alumnat s'impliqui en l'organització i hi participi amb més intensitat.

L'assemblea

És una tècnica que permet el treball de l'oralitat en gran grup.

Previ a l'activitat, s'ha d'habilitar un període de temps durant el qual l'alumnat anirà introduint en una bústia suggeriments, assumptes conflictius, queixes i felicitacions referides als membres del seu grup.

El dia de l'assemblea es llegeixen tots els suggeriments i es tracten en gran grup, intentant arribar a solucions i conclusions. Tots els alumnes tenen dret de participar i és el coordinador l'encarregat de donar els torns de paraula.

El moderador pot ser un alumne o el professor i és l'encarregat de dirigir l'assemblea

per tal d'arribar a resultats precisos.

Aquesta tècnica és adequada per a les hores de tutoria.

Simulacions de situacions comunicatives

La simulació és un bon recurs per al desenvolupament de la llengua oral; a nivell acadèmic l'aplicació més simple és la dramatització, la conversió d'un fet real en un fet imaginari.

Dins l'aula les dramatitzacions més fàcils de dur a terme són les que reproduïxen situacions de la vida quotidiana (visita al metge, compra al súper o al mercat, conversa telefònica, viatge en tren, avió... i conversa amb un altre viatger, amb el revisor, amb l'hostessa..., conversa amb els pares, amics...) que ens permeten treballar, a més, les fórmules de cortesia.

Una altra possibilitat és desenvolupar un joc de rol, tipus construcció d'una civilització o perduts en una illa, en què cada alumne ha d'assumir un paper determinat. Aquesta variant té l'inconvenient de necessitar espais temporals molt llargs i molta feina prèvia a cada sessió.

Es pot aplicar en àrees lingüístiques, ciències socials, valors i tutoria.

B. De tradició oral

S'inclouen en aquest apartat els **contes**, els **poemes** i les **llegendes**. Són texts orals per treballar a les matèries lingüístiques perquè ens permeten, a més, anar introduint l'alumnat en el món de la literatura.

C. Altres texts i tècniques orals

La descripció

És una varietat del discurs que pretén recrear objectes o sensacions, crear una representació verbal dels trets fonamentals d'allò que es descriu. Els alumnes haurien de tenir clar el concepte que descriure és «pintar amb paraules».

Són texts en què domina la funció referencial, encara que hi podem trobar, de vegades, descripcions amb funció apel·lativa (publicitat) o poètica (literària).

Es poden treballar descripcions objectives o subjectives, segons l'objectiu sigui que l'alumne reflecteixi la realitat o la sensació que la realitat li produeix; descripcions tècniques o literàries, segons la matèria en què es treballi.

Es pot fer descripció de persones: física (prosopografia), psicològica (etopeia), global (retrat), satírica (caricatura); descripció de llocs (topogràfica), descripció de sensacions, descripció d'objectes...

Segui quina sigui la modalitat triada, la descripció ha de partir de la realitat de l'alumne, del seu entorn (la seva classe, el seu poble, casa seva, els seus amics, la seva família, la seva persona, objectes al seu voltant...).

La narració

És la tècnica més emprada al llarg de la vida d'una persona, tant a nivell oral com escrit. Narrar és relatar uns fets, reals o ficticis, que afecten uns personatges en un temps i un espai determinats.

El narrador és un element fonamental, ja que és qui filtra tota la informació, pot evocar esdeveniments reals, viscuts per ell, o dels quals ha estat testimoni; però també pot narrar fets imaginaris.

A l'aula, per al treball narratiu es poden aplicar tècniques molt diverses, entre d'altres les de Gianni Rodari (narració partint d'una paraula, el binomi fantàstic, hipòtesis fantàstiques, contes sense final...), però també es pot recórrer als clàssics: biografia personal o d'un conegut, successos ocorreguts a casa o al barri, el viatge de la teva vida...

Aquesta tècnica pot ser treballada de forma individual o col·lectiva.

L'argumentació

Texts destinats a defensar o rebutjar, aportant raons diverses, una idea. L'objectiu de l'emissor és convèncer el receptor i utilitza per a això diferents arguments. Són texts de caràcter subjectiu, que poden combinar funció apel·lativa, referencial i expressiva, segons el grau d'implicació de l'emissor en el plantejament del tema, i que combinen tres habilitats: interpretar (elaborar un punt de vista), justificar (trobar raons fortes i pertinents) i contraargumentar (contrastar raons o arguments amb altres).

Des del punt de vista educatiu, l'objectiu de l'argumentació no ha de ser convèncer a qualsevol preu, sinó aprendre a justificar amb raons suficients, fortes i pertinents, sotmetre a discussió l'opinió pròpia, contrastar arguments i arribar al consens, sempre que sigui possible.

No és una tècnica fàcil: el treball a l'aula s'hauria d'ubicar en els nivells més alts i explicar prèviament l'estructura d'aquest tipus de text, els elements morfosintàctics i els tipus d'arguments que es poden utilitzar: d'autoritat i/o científic (recolzats per un expert), de qualitat (bo versus abundant), de quantitat (el pensament de la majoria), estètic (la bellesa per sobre la lletjor), existencial (real, veritable i possible versus inexistent, fals o impossible), de dades (proves constatables), hedonista (el *carpe diem* justifica qualsevol argument), de justícia (just per sobre injust), moral o social (normes ètiques socialment

acceptades), de progrés (novetat versus tradició), de tradició (tradició versus novetat), utilitari (útil versus inútil o perillós), sapiencial (basat en refranys), veritats evidents o generalitzacions indiscutibles (arguments basats en el seny) i d'experiència personal (arguments basats en les vivències de l'emissor).

Les ciències socials són, potser, l'àmbit en què es pot aplicar amb més facilitat.

La prescripció

L'objectiu dels texts prescriptius és guiar al receptor per aconseguir una finalitat, o regular la seva forma d'actuar davant una situació determinada, la funció lingüística dominant és l'apel·lativa. N'hi ha de dos tipus: els **instructius**, formats per un conjunt d'indicacions que expliquen com fer o fer funcionar algun objecte, i els **normatius**, que estableixen unes regles.

Hi ha autors que inclouen aquests texts dins els expositius, però hi ha matisos que els diferencien: els estrictament expositius parlen de la realitat, mentre que els prescriptius parlen de què fer i com fer-ho.

Són texts propers a l'alumne perquè formen part de la vida quotidiana, tant familiar com escolar: receptes de cuina, prospecte d'un medicament, manual de funcionament d'un electrodomèstic... són exemples de texts instructius; les normes de circulació, el reglament de règim intern l'institut o les regles de joc de l'esport que practiquen ho són dels normatius.

En el treball a l'aula l'objectiu és que l'alumne adquireixi la capacitat per donar instruccions, utilitzi un llenguatge clar i precís incloent-hi tecnicismes propis del tema que tracti (cuina, esport, informàtica...), faci servir oracions simples i breus, utilitzi la persona verbal adequada (segona del singular o plural, o formes impersonals) i empli marcadors temporals per seguir l'ordre cronològic. És una tècnica aplicable a qualsevol matèria, lingüística o no; és fàcilment practicable en activitats de laboratori o de taller de tecnologia.

D. Textos orals sorgits de textos escrits

Lectura expressiva, recitació i teatre llegit són tècniques d'oralitat que no s'expliciten en el Pla perquè es venen desenvolupant, de forma autònoma, en el nostre centre, des de fa anys.

6. TIPOLOGIES TEXTUALS ORALS PER NIVELLS

Durant les sessions de formació, es va decidir que a l'Ins. Mercè Rodoreda s'implementarien les següents tipologies textuais orals per nivells:

- A 1r d'ESO, l'exposició oral
- A 2n d'ESO, els textos improvisats o espontanis
- A 3r d'ESO, l'entrevista literària
- A 4t d'ESO, el debat i l'entrevista de feina

1r d'ESO. Exposició oral

S'habilitaran unes quantes sessions de l'hora fixada per a lectura per treballar l'oralitat (durant la 1a avaluació, de manera teòrica, i durant la 2a i la 3a avaluacions, de manera pràctica, amb les exposicions orals sobre les lectures). Altres àmbits en què s'aplicarà són: català, castellà, anglès, socials i el treball de síntesi. Idealment, caldria organitzar dues EO per matèria a la 2a avaluació i dues més per matèria a la 3a avaluació.

2n d'ESO. Textos improvisats o espontanis

Durant la 1a avaluació es dedicaran unes sessions de l'alternativa a la religió per repassar la teoria sobre l'EO i a explicar la teoria sobre els textos espontanis. A la 2a i a la 3a avaluacions, la pràctica es durà a terme a la tutoria (a partir de les exposicions orals sobre les lectures), a català (també l'EO), a castellà i anglès (textos improvisats), a música i l'optativa de cultura clàssica (EO), a l'optativa d'oralitat, si n'hi ha (tant EO com textos improvisats), i al treball de síntesi (EO).

3r d'ESO. Entrevista literària

En algunes sessions de tutoria de la 1a avaluació es farà un recordatori sobre l'EO i els textos espontanis, mentre que el professorat de català del nivell s'encarregarà d'impartir la teoria sobre l'entrevista literària. Els àmbits en què s'aplicaran les pràctiques d'oralitat són els següents: tutoria (EO sobre lectures), valors i socials (EO), castellà, català i anglès (entrevista literària), optativa d'emprenedoria i optativa de francès (EO), optativa d'oralitat (si n'hi ha, es portarien a la pràctica tots els tipus) i treball de síntesi (EO).

4t d'ESO. Debat i entrevista de feina

S'introduiran el debat (explicat pel professorat de castellà) i l'entrevista de feina (explicada pel professorat de català). Els àmbits en què s'aplicaran les tipologies orals són: tutoria (EO lectures), català (entrevista de feina), castellà (debat), anglès (entrevista de feina), optatives del bloc 4 (EO) i projecte de recerca (EO). A 4t A, s'aplicaran a informàtica i llatí (en tots dos casos, EO).

7. PROTOCOLS

EXPOSICIÓ ORAL

Una exposició oral és una forma de comunicació que consisteix a presentar i explicar ordenadament unes idees o uns coneixements sobre un tema davant d'un auditori amb l'objectiu d'informar-lo.

PREPARACIÓ DE L'EXPOSICIÓ ORAL

1. Planificació

1.1 Anàlisi de la situació comunicativa

De què s'ha de parlar?

Què se'n sap?

Qui serà l'auditori?

On es farà l'exposició?

De quant temps es disposa?

1.2 Recollida i organització de la informació

Sovint, l'estructura més repetida és introducció, desenvolupament i conclusió.

2. Presentació

2.1 Comportament general

- Cal situar-se en el lloc adequat perquè emissor i públic es puguin veure.
- Cal demostrar interès i convenciment en allò que es diu.
- Cal expressar-se de manera viva i natural.

- Cal articular el discurs clarament i de manera precisa, i cal parlar amb el volum de veu adequat perquè el senti tothom.
- Cal tenir cura del llenguatge no verbal: la postura del cos, la gesticulació de mans i cara, la mirada, etc.
- Cal utilitzar el registre adequat (estàndard-formal).
- Cal usar les pauses per puntuar el discurs.
- Cal ajustar-se al temps previst.

2.2 Aspectes verbals

Mots i expressions que serveixen per ordenar i estructurar la informació:

- Per ordenar:

En primer/segon/tercer... lloc; per acabar

D'una banda... d'altra banda

- Per introduir altres qüestions:

A més / d'altra banda / pel que fa a / quant a

- Per concloure:

Finalment / Com a conclusió / En definitiva / Així doncs / Per concloure

3. Revisió

A partir de la graella d'avaluació, de la qual tot l'alumnat disposarà, es poden anar comentat els punts forts i els punts febles de l'exposició.

Exemple: exposició oral sobre una lectura

1. L'alumne/-a escriu a la pissarra el nom de l'autor, el títol del llibre i l'editorial que publica el seu volum.
2. Després presenta una breu nota biogràfica de l'autor; un cop acabada, fa una breu incursió en el conjunt de la seva obra.
3. En destaca, si és possible, els trets més característics (per exemple, si s'adreça a lectors més joves, si hi predominen les aventures o el misteri, etc.).

4. Tot seguit, centra l'atenció en el títol que ha escollit, del qual fa una breu sinopsi (sense revelar, però, la resolució dels conflictes).
5. Explica, si escau, com són els personatges o allò que tenen de particular (si són joves; si resulten estranys als altres protagonistes i per què; si s'assemblen als hipotètics lectors d'avui; etc.).
6. Acaba la intervenció fent una valoració crítica de l'obra: assenyala allò que més li ha agradat i el que menys; les dificultats que s'han presentat durant la lectura; si s'ha trobat problemes amb el vocabulari, etc.).
7. Finalment, recomana (o no) el títol del qual acaba de parlar.

Podeu trobar exemples d'exposicions orals de lectures, a càrrec d'estudiants, als següents enllaços:

- Bibliorecomanacions de la Biblioteca de Viladecans. *Un hijo*, d'Alejandro Palomas:
<https://www.youtube.com/watch?v=EmAB4k04o7o>
- Bibliorecomanacions de la Biblioteca de Viladecans. *El medallón perdido*, d'Ana Alcolea: <https://www.youtube.com/watch?v=-eD2GtzldWs>

D'altra banda, el programa *El got d'aigua*, de TV3, pot ser una bona manera d'il·lustrar la preparació i la revisió d'una exposició oral.

- «Basket Beat. Primera eliminatòria» (emès el 7 d'octubre de 2018). A partir del minut 31:47 i fins al minut 1:04:30 és quan pròpiament hi ha els cinc discursos i les valoracions del jurat. El podeu trobar al següent enllaç: <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/el-got-daigua/basket-beat/video/5790145/>

8. CALENDARI D'ACTUACIÓ I SEGUIMENT DEL PLA

El curs 2018-2019 s'implementarà el Pla d'oralitat a 1r d'ESO. El curs 2019-2020, 1r i a 2n d'ESO, i així, successivament, fins a aplicar-se a tota l'ESO el curs 2021-2022.

Durant la primera avaluació es farà la formació teòrica de cada tipologia oral, per part del professorat corresponent, mentre que a la segona i a la tercera avaluacions es durà a terme la part pràctica (veg. quadre resum de l'aplicació del Pla, pàg. ???).

El tutor o la tutora de cada grup centralitzarà les graelles dels seus tutorands i les anirà passant al professorat implicat / el professorat implicat li indicarà les notes assolides per l'alumnat.

9. ANNEXOS

9.1 GRAELLA D'AVALUACIÓ AMB RÚBRIQUES

Veg. pàg. ????

9.2 QUADRE RESUM DE L'APLICACIÓ DEL PLA

Veg. pàg. ????

9.3 MATERIALS

EXPOSICIÓ ORAL

Sobre lectures:

- Bibliorecomanacions de la Biblioteca de Viladecans. *Un hijo*, d'Alejandro Palomas (en castellà): <https://www.youtube.com/watch?v=EmAB4k04o7o>
- Bibliorecomanacions de la Biblioteca de Viladecans. *El medallón perdido*, d'Ana Alcolea (en català): <https://www.youtube.com/watch?v=-eD2GtzldWs>

Altres tipus d'exposicions orals:

- TED Talks
 - “Com els cavalls ens ajuden a ser feliços”, per Marta Rey (11 minuts): <https://www.bing.com/videos/search?q=tet+talks+en+catal%c3%a0&qpv=tet+talks+en+catal%c3%a0&view=detail&mid=628741DCA48D5F843DB6628741DCA48D5F843DB6&&FORM=VRDGAR>

○

ENTREVISTES

- Freddie Highmore (actor britànic, protagonista de *Bates Motel* i *The good doctor*, entre d'altres), en castellà. Les preguntes, les reproduïx ell mateix. Dura uns 21 minuts.
[https://www.bing.com/videos/search?q=freddie+highmore+espa%
c3%b1ol&view=detail&mid=F50FEBD031A1ED608D51F50FEBD031A1ED608D51&FORM=VIRE](https://www.bing.com/videos/search?q=freddie+highmore+espa%c3%b1ol&view=detail&mid=F50FEBD031A1ED608D51F50FEBD031A1ED608D51&FORM=VIRE)